

F

Cartularium Saxonicum:

A

COLLECTION OF CHARTERS

RELATING TO

ANGLO-SAXON HISTORY.

BY

WALTER DE GRAY BIRCH, F.S.A.

OF THE DEPARTMENT OF MSS. BRITISH MUSEUM, HONORARY SECRETARY OF THE BRITISH ARCHÆOLOGICAL ASSOCIATION, MEMBER OF THE COMMITTEE OF THE PALÆOGRAPHICAL SOCIETY, HON. CORR. MEMB. OF ROYAL ACADEMY OF TURIN, AUTHOR OF THE "HISTORY, ART, AND PALÆOGRAPHY OF THE UTRECHT PSALTER", THE "FASTI MONASTICI ÆVI SAXONICI", ETC., ETC.

VOL. II, pt. 2

A.D. ~~840–947~~. 928–947

APPENDIX A.D. 601–~~947~~. 928

LONDON:

WHITING & COMPANY, SARDINIA STREET, W.C.

1887.

Ego Howel Subregulus consensi et subscripsi.
Ego Juþpal Subregulus consensi et subscripsi.
Ego Purgeat subregulus consensi et subscripsi.
Ego Pulfhelmus Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.
Ego Hroþpardus Eboracensis æcclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælfpine episcopus.	Ego Buga minister.
Ego Sighelm episcopus.	Ego Byrhtric minister.
Ego Ælfheah episcopus.	Ego Pulfhelm minister.
Ego Friðestan episcopus.	Ego Æþelstan minister.
Ego Eadulf episcopus.	Ego Byrhtrih minister.
Ego Oda episcopus.	Ego Ælfheah minister.
Ego Cyneferð episcopus.	Ego Pulfsige minister.
Ego Pilferð episcopus.	Ego Ælfred minister.
Ego Eadgar episcopus.	Ego Æðelstan minister.
Ego Þeodred episcopus.	Ego Æþelmund minister.
Ego Buga episcopus.	Ego Pulfhelm minister.
Ego Æscbryht episcopus.	Ego Sigered minister.
Ego Osferd dux.	Ego Pulfgar minister.
Ego Ælfpold dux.	Ego Pitgar minister.
Ego Guþrum rux.	Ego Æþepeard minister.
Ego Odda minister.	Ego Ælfric minister.

[A.] Add. MS. 15,350, f. 70. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. XCI; from [A.]

---

664. *Grant by King Athelstan to Elfleda, of land at Wynterborne, co. Dorset (?). 16th April*, A.D. 928.

CARTA ATHELSTANI REGIS FACTA AMICABILI FÆMINÆ ELFLEDÆ DE WYNTERBORNE.

Afflante per cunctam, *etc.* . . . . . . (*as in No.* 663) epacta XXVI . . XVI idus Maij luna . XXI . donando confero meæ internæ familiaritatis ac olim amicabili fæmina ELFLEDA elegantissimam juris mei terræ portiunculam id est bis binas quina adjecta mansiones in loco qui a solicolis WINTERBURNA nuncupatur ut illa, *etc.* . . . . . . (*as in No.* 663) circumcingunt.

Erest of the menewelle west ouer þan bourne on strodduuecrundel þanne on þe elde dich end lange dich on stancangoren þanen on smalegoren. þanen on ȝoteburgh'. þanen on bradenburgh' þanen on aganpol. þanen nether endlangbrokes on egenwelle. þanen on riȝt

to redencnolle þanen to moscrundel þanen to nelesburghe þanen to stoncroundel . þanen to þan sladen . þanen to Gildeneburgh þanen eft on þe merewelle of alwoldesmede tenacres auingmede þanen on Winterburne and so to Woderede crest on heddengraue þane to at-haume þanen to enlípan-berwe . þanen to haldaulegh'e þanen eft on heddengraue .

Hujus namque probatæ donationis et exquisitæ confirmationis testes hii sunt quorum vocabula infra carraxata nitescunt .

✠ Ego Athelstanus, *etc.* . . . . . . (*as in No.* 663) amandæ crucis corroboravi et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfhelmus Dorobornensis ecclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Wroþwardus Eboracensis ecclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi .

MS. Bodl., Wood i, f. 240*b*.
[W.] Hardy's MSS. in Record Office. The footnotes marked W. in the preceding charter (No. 663) show the variant readings of Hardy's copy of this deed.

---

665. *Grant by King Æthelstan to the Church of St. Mary at Worcester, of land "at Austan", or Aust, on the River Severn, co. Gloucester.* A.D. 929.

AUSTAN .

✠ Variante jam temporum statu et præsentis erumnæ termino propemodum adpropinquante plurima nos quæ olim ævangelicum paradigma prædixit præsentialiter impleta fore cognoscimus . Promens iter cætera ita prænuntiavit . "Surget[1] gens contra gentem et regnum adversus regnum" . quod præsentialiter impletum nos ut ita dicam esse in nobis experti sumus . Quæ cum ita se res habeat necessarium cuique fidelium fore videtur quo in futuro sibi persistentem prævideat mansionem .

Unde ego ÆÞELSTANUS regnum totius Albionis Deo auctore dispensans compunctus quandam terræ particulam in loco qui ab indigenis æt AUSTAN nuncupatur vocabulo . ad aecclesiam beatæ Dei genetricis[2] Mariæ quæ est[3] in ƿIGORNA civitate sita ad piscium videlicet utilitatem capiendorum animo concedo benivolo .

Constabat enim jam ante prædictum rus pertinens ad eandem basilicam sed ut firmior esset stabilitas ejus rogante me episcopo ejusdem æclesiæ Coenpaldo scilicet vocabulo testibus probabilibus consentientibus haec caraxata cartula constat .

[1] Matt. xxiv, 7. [2] Geni., K. [3] (—.), MS.

Benevolentibus autem et augentibus meam donationem et libertatem . augeatur vita illorum hic et imperpetuum . qui vero minuere temptaverint tradentur in manus gladii et cum Juda proditore inperpetuum damnentur . Nisi hic satisfactione poenituerint digna .

His terminis circumcincta prædicta terra esse videtur .

Þis sindon þa land gemæro to austan . Ærest of sæfern ⁊ swa forð be tatan grafes purt wale . ⁊ þonne swa forð ꝥ hit sticað on miclan cumb . ⁊ of miclan cumbe ꝥ hit sticað on litlan cumb . ⁊ of litlan cumbe ꝥ on irfurlanges díc . ⁊ of irfurlanges díc ꝥ on mǽr díc . ⁊ of mǽr díc . ꝥ on caldan díc ⁊ of caldan díc . ꝥ on bradan bricge . ⁊ of bradan bricge ꝥ on holan pyl . ⁊ of holan pylle on wincan hammes díc . ⁊ of wincan hammes díc innan miclan pyl . ⁊ of miclan pylle ꝥ æft on sæferne .

Scripta est[1] haec cartula anno dominicæ incarnationis . DCCCC . XXVIIII . ac sexto regni Æþelstani regis Christo Jhesu gubernante renovando in melius cum senatorum signaculo confirmavit .

✠ Æþelstan rex sceptris fretus regalibus hanc cartam signavit cum manibus .

✠ Wulfhelm archiepiscopus cum ceteris præsulibus .

✠ Ælwino . Þeodredo . Fryðestano . Sigehelmo . Wynsigio . Beornheho . Eadgaro . Ælfhaho . Odano . consignavit .

✠ Osferð comes cum ducibus ac ceteris optimatibus Ælfwaldo . Wulfsigio . Guðrumo . Urmo . Æþelstano . Oddano . Wulfhelmo . Wulfgaro . Eadrico . Ælfhago . Sigeredo . Ælfwaldo . Burhredo . Eadmundo . Ælferio . Ælfrico . Hunlafo . consignavit .

Rodeward quoque archipræsul cum Eboracensis suffraganeis . Æscberhto . Wigredo . Earnulfo . Columbano . consignavit .

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii, f. 83. Heming, Chartul., vol. i, p. 111. | [K.] Kemble, Cod. Dipl., No. CCCXLVII; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 405.

---

666. *Grant by King Æthelstan to the Church of St. Mary, Worcester, of land at Eatun, on the River Cherwell, Water-Eaton, co. Oxford.* A.D. 929.

EA TUN .

✠ Culmen catholice fidei quod Deus est teste clavigero qui portam pulsantibus nutu Deificæ trinitatis in arce pandit Bethleemita cunctis sanum[2] sapientibus sententiam dat euuangelico para-

[1] (—.), MS. [2] -nam, K.

dignate taliter dicens "Qui non renuntiat quod possidet sinistram[1] vertendo in dexteram esse" et reliqua . id est subsidia[2] præbens postulantibus quia manus Lazari est gazophilatium Christi .

Qua de ré ego ÆÞELSTAN Dei providentia gubernante rex Anglorum cum mihi indigno et absque ulla meritorum prærogativa et ineffabilis Dei clementia regalem dignitatis honorifice'n'tiam contulisset utile mihi fore mente praecogitavi ut aliquid ex percepti mundanis[3] regni distributione pro aeterna salute animæ meæ quamvis minus dignum ad ecclesiastice liberalitatis servitium expenderim[4] atque ideo terram . v . cassatorum . id est vicum qui nominatur EATUN juxta flumine Cearþellan . cum consensu et licentia[5] venerabilium episcoporum ac principum meorum quorum infra signa et nomina conscriptas[6] demonstrabo libenter pro domino ad æcclesiam Dei genetricis Mariae que sita est in ƿEOGORNA civitate in perpetuum perdonabo .

Pax servantibus et custodientibus hanc nostram donationem et libertatem . contradicentibus vero et negantibus atque frangentibus deleantur[7] nomina eorum de libro vite . et cum justis non scribentur . et cum Juda traditore Dei sint dampnati in aeternum nisi ante hic emendaverint .

Scripta est hec cartula anno dominice incarnationis . DCCCC . XXVIIII . ac sexto regni Æþelstani regis Christo Jhesu . gubernante renovando in melius cum senatorum signaculo confirmavit[8] .

✠ Ego Æþelstan[9] rex sceptris fretus regalibus hanc cartam signavit cum manibus[10] .

✠ ƿulfhelm archiepiscopus cum ceteris presulibus Ælpino . Đeodredo . Freoðestano . Sigehelmo . ƿynsigio . Beornelio . Eadgaro . Ælfelio . Odano consignavit .

Osferð comes cum ducibus ac ceteris optimatibus .

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii, f. 31. Heming, *Chartul.*, vol. i, p. 67. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXLVIII; from [A.]

[1] Matt. vi, 3. [2] Matt. v, 42. [3] -ni, K. [4] -rem, K. [5] Assensu, K. [6] -ta, K. [7] Apoc. iii, 5. [8] -mata, K. [9] -nus, K.
[10] Cartam manibus signavi, K. From this place to Osferð comes, K. has copied twelve signatures from some other charter, by inadvertence.

667. *Grant by King Æthelstan to Abbot Cynath, of land at Dumoltan, or Dumbleton, co. Glouc., on the R. Ewingbourne, and Fleferth on the R. Pidwell, co. Dorset.* A.D. 930, *with later confirmation by King Eadgar.*

CARTA AÞELSTANI REGIS DE DUMELT[1].

✠ Summa polorum cacumina ima quoque solorum fundamina tetra necnon baratrorum tragœdia[2] almæ trinitatis monarchia regnando ac regendo premendoque auctor omnium Deus gubernat ethraliter cujus videlicet largifluæ liberalitatis munificentia ÆTHELSTANUM[3] regem Albionis præstantissimum solio sublimavit paterno ac triquadri orbis rumigerula . præ ceteris ampliavit prærogativa tali namque sceptrorum suffultus diademate patronus regiæ dignitatis pannagericus gratuita cordis generositate CYNATHO monasticæ conversationis archimandrite propric possessionis tellurem duobus in locis jure hereditario perpetualiter condonavit . Ac præfato abbati suisque post se heredibus euuangelico provocatus paradigmate taliter promulgante . "Omni[4] habenti dabitur ⁊ habundabit" perhenniter possidendam firmaverat hoc denique imperator magnanimus non precio philarg[ir]iæ[5] sed longevæ prosperitatis patrocinio ac paradisiace amænitatis mercimonio more solito præstaverat gratis. Hæc scilicet loca hoc utuntur nomine ad DUMOLAN[6] . X . mansiuncule .[7] quæ sunt occidentali parte fluminis esingburnan . ⁊ duæ communiter[8] orientali plaga ejusdem limphe populari sorte dirivantur ad Eastune . quinque nam locis habentur silvaticis ad Fleferth dextra levaque illius[9] rivuli qui vulgariter Pid puella[10] vocitatur . Hujusque loci usurpatione[11] adoptat dominus abbas silvis . pratis . ac pascuis . aratura . ac reliquis illac rite subsidiis ut perpetim[12] pertineat ad Dumolatan[13] in posterum pio potissimum prosatori[14] gloriam[15] . ac deinceps magnopere cum lator[16] ad præmium .

Hec nempe condonatio peracta est nongentesimo atque tricesimo laterculo Ihesualis infantiæ summique prolis essentie . ac ter assis indictio copulatim conjungitur . Hujus pro certo largifluæ dapsilitatis locupletatio firma senatorum adstipulatione atque rata adsertione uti infra caraxatur . V° . anno ex quo nobilissime gloriosus rex Anglosaxones[17] regaliter gubernabat . tertioque postquam

[1] Carta regis Æthelstani de Dumeltuna, B. [2] Traegedia, K. [3] Eth., B. [4] Matt. xiii, 12. [5] -argirie, B. C. [6] Dumeltun, B.; Dumoltan, C. [7] Videlicet, added, B. C. [8] Ad, added, B. [9] Illi, B. [10] Wuella, S.; Widwella, B.; piduuella, C. [11] -patio en, B.; -patio ne, S., and see *note*; -nem, C. [12] -tuum, S. [13] -ltun, B.; -ltan, C. [14] Prolatori, S. [15] Ad gloriam, B. C. [16] Collatori, B.; conlatori, C. [17] Angol., B.

authentice Northanhimbrorum[1] cumbrorumque blanda mirifici conditoris benevolentia patrocinando sceptrine gubernaculum perceperat virgæ . constat esse Christo to theou[2] suffragante salubriter adimpleta . ac prisco certissimæ dirivationis[3] confinio circumcincta hoc modo dinoscitur[4] .

Metæ de Dumeltuna.[5]—Primitus[6] ad Dumoltan eastan on is esingeburna ðonne suþan of esingburnan pestpardes ond long dices ðæt spa upp on gerihte on dagan oran . ðæt spa ond long scæð broces in gemare dic . ðæt spa ond long in secgmere . ðæt spa of secgmere east ryhte in esingburnan in derna ford .

Ðonne sind ðis ða landgemæru æt pid pellan . of pid pellan in crundelu . of crundelum suð ryhte ond long hryeges on tittandune . of tittandune pest on caldan pellan ðonon in pinterburnan . spa in pid pellan . of pid pellan on eomeres medpa ⁊ spa on oþerne pinter burnan . ðæt in pid pellan . ⁊ spa ond long pid pellan oppo crundelu ,

Hoc supplementum quoque huic singraphe rex famosissimus augmentabat . ut ne aliquis fraudulenta seductione hunc codicellum vetustis evincere valeat libellulis . Si quis quod absit possessor agelluli fas divinum profanando seu jus humanum violando deliquerit alius ejusdem genealogie racionabilius agens regi supradicto in longinquam perfruatur retributionem . Augentibus vero hoc regale donativum dupla Deus adaugebat[7] bona . minuentibus necnon Satan cum satellitibus inferat damna . det Deus ne proveniat . pax in evum servantibus .

His testibus.[8] ✠ Ego Æthelstan rex ⁊ rector tocius Brittannie ceterarumque Deo concedente gubernator provinciarum hæc dona vexillando conscripsi .

✠ Ego[9] Wlfhelm quoque archipresul cum Rodwardo cæterisque pontificibus consensi ⁊ subscripsi[10] .

✠ Ego Theodred præsul atque Ælfhæh . consensi et subscripsi .

✠ Ego Cynsige biscup . cum Ælfrico . consensi ⁊ subscripsi .

[1] -hym., C. [2] Theon, A. B. C. S. [3] Der., S. [4] Hoc m. d., omitted, B. [5] For this paragraph in B., see next number. [6] I have taken no notice of the variant readings of C. for this and the next paragraph. [7] -geat, B. C. [8] *His testibus*, omitted, B. [9] Ego, omitted, B. [10] Here B. ends. C. continues from this point as follows:—✠ Uulfhelm quoque archi præsul cum Rodnuardo cæterisque pontificibus consensi et subscripsi . ✠ Theodred præsul atque Ælfhea . ✠ Cynsige biscup cum Ælfrico . etc . tandem . Ælfgar consul . Ælfsige miles . Þiferð claviger . Leofsige signifer, etc. ✠ Ego EADGAR Christi annuente gratia Anglorum basileus largifluam hujus territorii confirmationem Osulfo præsuli . uti a Cynatho abbate ei pridem concessa fuerat , crucis taumate . optimatum meorum utens consilio , restaurando perpetim corroboravi.

✠ Ego Wulfrige episcopus . atque Ælfred . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Æþelgar pontifex . cum Æþelƿaldo . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Kœnwald antistes atque Ƿulfhelm . cum testibus submotatis conscripsi .

✠ Ego Æþelstan dux . Æþelmund comes consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Uhtred eorl . atque Scule subscripsi .

✠ Ego Ælfgar consul Ælfrige miles consensi et subscripsi .

✠ Ego Ƿiferð clavigel . Leofsige signifer . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ƿulfric Rector ⁊ Ƿelgeard armiger . consensi ⁊ subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 18.
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, ff. 106, 190b.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 60; from [A. B.]
[C.] MS. Corp. Chr. Coll. Cantab., cxi, p. 171 (xvth cent.).
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXLVI; from [C.]

---

668. *Another form of the Boundaries of the land in No.* 667.

METE AD DUMOLTUN .

Ærest eastan on isesingburna . ðonne suðan of esingburnan ƿest ƿeardes ⁊lang dices ꝥ sƿa up on gerihte on dagan óra . ꝥ sƿa ⁊lang stæðbroces in gemære dic . ꝥ sƿa ⁊lang in sæcgmære . ꝥ sƿa of secgmære eastrihte in esingburnan in dernaford .

Ðone sindc þis ða landgemæru æt Ƿidƿellan.—In crudelu . of crundelum suðrihte ⁊lang hryeges on tittan dune . of tittandune ƿest on ealdanƿellan . þonne in ƿinterburnan . sƿa in ƿidƿellan on eomapes mædƿa . ⁊ sƿa on oðærne ƿinterburnan . ðæt in ƿidƿellan . ⁊ sƿa ⁊lang ƿidƿellan up on crundelum .

[B.] See No. 667.

---

669. WITENAGEMOT AT LULLYNGMYNSTRE. *Grant by King Adelstan to Beornheah, Bishop of Chichester, of land at Medmenry and Earnley, in Selsea, co. Sussex.* 5*th April*, A.D. 930.

CARTA REGIS ATHELSTANI DE DONATIONE MEDMENEIE ET ERNELEIE ECCLESLÆ CICESTRIÆ .

✠ Regnante perpetualiter atque omnem humanæ imbecillitatis sensum benignitate transcendente largissima tonantis Idumaque[1]

[1] *Sic*, H.

mirando ineffabilique proprii arbitrii privilegio alta media infima justa invictæ fortitudinis lance treutinata gubernat et ea quæ infra sunt non motata sed sempiternaliter manenti elucubratione voluntatis inestimabiliter luce inaccessibili rimatur quæ massam humanæ conditionis generalem olim fraude falsitatis deceptam patria naturalis sinceritatis pulsam merito piaculi heu proh dolor commissi juste trusam cirographum æternæ servitutis seu dampnationis subituram temporibus labilis vitæ volventibus novissimis præcepta pantocratoris[1] misericorditer reformavit cujusque fœdata flumine æternarum lachrymarum timpora orario assumptæ mortalitatis tergens eam dolores cruciatusque sempiternos evadentem ad optabilia æternorum gaudiorum deduxit limina quorum atria[2] pars ejusdem recuperatæ massæ terreni incolatus ærumpnas operibus examinatis transvolans inter candentia beatorum angelorum agmina fæliciter exultando congaudet. Altera vero aliena gemendæ peregrinationis diuturnitate exulans splendida meritis adhuc nutantibus orbatur regione.

Hujus siquidem exosæ peregrinationis mœrore pressus, gaudio longevæ beatitudinis illectus ad demenda scelera commissorum peccamina[3], et ad nanciscendam jam antefatæ gloriæ coronam, Ego ADELSTANUS rex Anglorum anno dominicæ incarnationis DCCCXXX. reg[n]i vero gratis mihi commissi VI. Indictione III, Epactæ XVIII, concurrente IIII, nonis mensis Aprilis, tertia luna rotigeræ vagationis I. per ejusdem omnipatrantis dextram totius Brittanniæ regni solio sublimatus, condonando quandam michi ab ea telluris particulam mirabiliter concessam, meo fideli episcopo BEORNHEAGO tribuo, id est IIII cassatarum in loco quem solicolæ vocant AD MEDEMENYNGA cum silva campisque ad eam jacentibus, quæ EARNELEIA dicitur.

Tellus siquidem prædicta hiis terminibus circumcincta clarescit. Ærest æt thrim beorgum. æt tham forda. thonne æt langanstona, thær se flod up scyt. Pratumquoque quod juxta civitatem habetur, quod Saxonice Garstone appellatur, ut ille eam sine jugo detestandæ servitutis liberaliter ac æternaliter, quamdiu verberanti ocellorum convolatu auraque spirabili potiatur habeat, et post generalem, qui in omnibus certusque incertusque homunculis constat, transitum cuicunque successionis hæredi voluerit imperpetuum derelinquat.

This sunðe the gemeare thes gerstun-landes and thære mede. Ærest æt tham heagam. this hure swa suth and lang there stanstrete on kingesham. swo thanne suth and west and lang weges to

[1] Panto cratonis, H. [2] Altera? [3] -num?

than hegeleten bufan than litlan stenenan forda . swa suth and gerihte on ther eastren willes heafed . swoa west and lang streams to stockbrugge . swo north and lang thare fore street to suthgate .

Si autem , quod non optamus , aliquis superbe atque proterve flammivoma administrante invidia afflatus spiritu evenerit hanc meæ compositionis ac confirmationis breviculam demere aut infringere et ad nichilum deducere temptaverit , sciat se novissima ac magna examinationis die tuba perstrepente archangeli , bustis sponte dehiscentibus , zomata diu corrupta relinquentibus elementis omnium creaturarum pavefactis , cum Juda proditore qui a satoris pio sato "filius perditionis" dicitur , æterna confusione edacibus innumerabilium tormentorum flammis periturus . Hujus a Deo namque dominoque Jesu Christo inspirante atque vivente[1] voluntatis cedula in villa omnibus notissima[2] quæ Lullyngmy[n]stre dicitur, episcopis abbatibus ducibus patriæque procuratoribus regia dapsilitate ovantibus, perscripta est . cujus etiam inconcussæ firmitatis soliditas , hiis testibus roborata constat , quorum nomina subtus caracteribus depicta denotantur[3] .

Ego Adhelstanus singularis privilegium monarchia præditus rex , hujus indiculi firmitatem cum signo sanctæ amandæque crucis roboravi et subscripsi .

Ego Wlfhelmus Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .

Ego Hrothwaldus Eboracensis archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .

Ego Ælfwine episcopus consensi et subscripsi .

Eadgar episcopus consensi et subscripsi .

Cenwold episcopus .	Osfrith dux .
Cineferd episcopus .	Ælfwold dux .
Theodred episcopus .	Ælred dux .
Edward episcopus .	Uhtred dux .
Eadolf episcopus .	Ælfred dux .
Sighelm episcopus .	Ælfstan dux .
Ælfheah episcopus .	Urum dux .
Oda episcopus .	Grim dux .

[1] ? juvante. [2] Nov., H. [3] In place of the following long list of names, D. continues as follows:—"✠ Ego Wlfhelmus Dorobernensis ecclesiæ episcopus consensi et subscripsi . ✠ Ego Alfunus* episcopus consensi et subscripsi . ✠ Ego Eadgar episcopus consensi et subscripsi . ✠ Ego Conwaldus episcopus consensi et subscripsi ; et multi alii episcopi , duces , et milites consenserunt et subscripserunt."

* Ælfheah, K.

Srices dux.
Regenwold dux.
Oda minister.
Wulfelm minister.
Busa minister.
✓ Æthelstan minister.
Wulfgar minister.
Syfred minister.
Ælfheage minister.
Wulfsige minister.
✓ Æthelstan minister.
Wyhtgar minister.
✓ Eadric minister.
Æthelweard minister.
× Æthelstan minister.
Æthelmund minister.
Wulfsige minister.
Ælhelm minister.
Burhed minister.
Burthruc minister.
Byrchthelm minister.
Wulfnoth minister.

Thises londesbok swa etefast on tha gerad here sealmsang sye ealning ge least there biscop tham cyninge gebet.

Chichester Cathedral, Reg. B., f. 65.
[H.] Hardy's MSS. in Record Office, No. 229; from the above.
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. vi, p. 1165. (Very incorrect; probably from another transcript.)
Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccx; from [D.]

---

670. *Grant by King Æðelstan to Bath Abbey, of land at Priscton, or Priston, etc., co. Somerset.* A.D. 931.

DE PRISCTONA. ET ÆISCTONA.

In nomine Dei summi et altissimi certis astipulationibus sancti et justi patres frequentativis orationibus admonent. ut Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione cum bonorum operum diligentia incessanter timeamus et amemus. Qui retributionem omnium actuum nostrorum in die examinationis juxta uniuscujusque meritum reddet. ideoque subtilissima mentis certatione illum imitari satagimus[1]. Licet mortalis vitæ pondere pressi et labentibus hujus seculi possessionibus simus infecati : tamen miserationis ejus largitate caducis opibus[2] æterna cælestis vitæ præmia mercari queramus.

Quapropter ego ÆDELSTANUS desiderio regni cœlestis exardens favente superno numine basyleos : Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium. litterarum commendare procuravi. ne aut incuria successorum nostrorum. aut invidia quadam. vel perfidia. nostra dicta vel facta futuri successu temporis negarentur. et ad controversiam nostris successoribus demum devenire potuerint[3] : quod cum consensu ac[4] licentia episcoporum meorum ac

[1] -gamus, K. [2] Operibus, H. [3] Poterint, K. [4] Et, K.

multorum optimatum . Deo omnipotenti et Sancto Petro apostolo . ac venerabili familiæ quæ sita est in loco celebri ubi ruricolæ appelativa relatione nuncupantur ÆT BADUM . devota mente intus ad æcclesiam donans donabo perpetuis temporibus decem mansas in loco qui dicitur PRISTUN . et quinque in alio loco qui dicitur ÆSCTUN[1] . et mandatum commendamus in nomine altithroni gubernatoris ut nullus superveniat hominum inflatus gressibus superbiæ . nec rex . nec episcopus . nec princeps . nec prepositus . nec personæ alicujus habitus . qui hanc prefatam libertatem in alicujus oneris molestia mutare audeat . aut in diebus nostris vel successorum nostrorum . sed sit libera ab omni mundiali jugo . exceptis istis . Expeditione . pontis . arcísve renovatione . Cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . cátenus ut pro meis delictis . patrisque mei ÆDPEARDI regis . cotidie missas pro nobis saluberrimas Deo offerant . et dulcisonas modulationes psalteriorum . armis spiritualibus contra invisibiles hostes pro nobis dimicare non cessent .

Si quis autem prescriptis statutis noluerit consentire aut obedire : sciat se alienum esse a consortio sanctæ Dei æcclesiæ . et á corpore et sanguine domini nostri Jhesu Christi[2] . per auctoritatem beati Petri apostoli sociorumque ejus . nisi prius hic digna emendaverit pœnitentia ante mortem . Sciantque sapientes regionis nostræ nos has terras prefatas non injuste rapuisse . rapinamque Deo dedisse : sed sic accepi eas quemadmodum judicaverunt omnes optimates regionis Anglorum . Insuper et apostolicus papa Romanæ æcclesiæ Johannes . Ælfredo defuncto qui nostræ felicitati et vitæ emulus extitit : nequitiæ inimicorum nostrorum consentiens . quando me voluerunt patre meo defuncto cecare in civitate Wintonia . si non me Deus sua pietate eripuisset . sed denudatis eorum machinamentis : remissus est Ælfred ad Romanam ecclesiam . ut ibi se coram apostolico Johanne jurejurando defenderet . et hoc fecit coram altare Sancti Petri . sed facto juramento cecidit coram altare . et á manibus suorum famulorum portatus est ad scolam Anglorum[3] . et ibi tertia nocte vitam finivit . Et tunc apostolicus ad nos remisit : et quid de eo ageretur a nobis consuluit . an cum cæteris Christianis corpus ejus poneretur . His peractis et nobis renuntiatis : optimates nostræ regionis cum propinquorum illius turma efflagitabant omni humilitate ut corpus illius per nostram licentiam cum corporibus poneretur Christianorum : nobisque illorum efflagitationi consentientibus Romam remisimus . et consen-

[1] "7 vi salinas in kyhauy 7 v mansas in lewton," added in a xvth century hand in margin. [2] Jhesu Christi, omitted, K. [3] See Hardy's edit. of Will. Malm., *Gesta Regum*, p. 152, note.

tiente papa positus est ad cæteros Christianos . quamvis indignus esset . et sic judicata[1] est mihi[2] tota possessio ejus in magnis et modicis . Set et hæc apicibus litterarum prenotavimus . ne quandiu Christianitas regnet aboletur[3] . Vnde mihi prefata possessio quam Deo et sancto Petro dedi donaretur . Nec justius novi quam Deo et sancto Petro hanc possessionem darem . qui emulum meum in conspectu omnium cadere fecerat[4] . et mihi sanitatem . et regni prosperitatem largiti sunt .

His[5] testibus consentientibus quorum inferius nomina recitantur . Anno dominicæ incarnationis . DCCCC . XXXI . acta est hæc prefata libertas .

Ego Æþelstan rex totius Britanniæ prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi . ✠ .
Ego Ædmundus ejusdem regis frater consignavi . ✠ .
Ego Ædred ejusdem regis frater consignavi . ✠ .
Ego Þulfhelm Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis consignavi . ✠ .
Ego Þeodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi . ✠ .
Ego Ælfheah Þintoniensis ecclesiæ episcopus triumphale[6] tropheum agyæ crucis impressi . ✠ .
[E]go Cenpald episcopus predictum donum consensi . ✠ .
Ego Oda episcopus confirmavi . ✠ .
Ego Ælfric episcopus consensi . ✠ .
Ego Þulfhelm episcopus consignavi . ✠ .
Ego Burhric episcopus consensi . ✠ .
Ego Æþelgar episcopus roboravi . ✠ .

Ælfhere dux . ✠ .	Ordheah minister . testis .
Þulfgar dux . ✠ .	Odda[9] minister . testis .
Æþelpard dux . ✠ .	Þulfsie[9] minister . testis .
Æþelstan dux . ✠ .	Þulfric[9] minister . testis .
Ælfhelm dux . ✠ .	Ædric[9] minister . testis .
Æþelmund dux . ✠ .	Ælfric minister . testis .
Vhtred[7] dux . ✠ .	Þullaf minister . testis .
Ædmund minister . testis[8] .	Ælfsie minister . testis .
Ælfred minister . testis .	Ælfsie minister . testis .

[1] Vindic., K. [2] Mihi, omitted, K. [3] -leatur, K. [4] -runt, K. [5] Hiis, K. [6] -lem, K. [7] This line first among the *duces*, K. [8] t', MS. ✠, K., in place of this and all following cases of t'. [9] This line omitted, K.

Ædmund minister . testis . Æþered minister . testis .
Ƿihtgar minister . testis . Ƿulfhelm[1] minister . testis .
Ƿulfgar minister . testis .

DIVISIONES[2] . X . HIDARUM PRISCTONÆ.

Ƿis sindon þæra . X . hida land gemæru æt PRISCTUNE . Ærest on þone ealdan edenan ford of þam forda on hpitda cumb . ⁊ lang cumbes on gæn strem . on þone herepaþ . ⁊ lang herepaðes pest on þone þyrla stan . of þam stane on þone haran stan . ⁊ of þan stane . innan þone ealdan sele . ⁊ of þam sele norþ on gerihte innan loxan . ⁊ lang loxan . on genstreu on leommannes graf . pestepeardan þonne norþ ⁊ lang þære ealdan dic on readan ford . of reada forda on þa stræt . ⁊ lang stræt up on gerihte on pynma dune pestepearde on þone herepað . ⁊ lang herepaðes east on gerihte on Ælfsiges stan . of þam stane eft adun on þone ealdan edenan ford .

DIVISIONES ÆSCTUNÆ.

Ƿis synd þa land gemæru þara . III . hyda to ÆSCTUNE . ꝥ is fram heort leage pestepeardre ⁊ langes mærheges ꝥ up on padham . þonne be egce on eanspyþe pyllas . þonne up rihte on þa hpyrfel dic . fram þære dic ! to þam crundelum . fram þam crundelum oþ midne þone þone[3] readan peg . þonne adun rihte ut þurh þone sceagan . oþ þa lege þonne be pyrttruman oþþa rodé neoþepearde . þonne be pestan róde oþ sticelan stig . þonne be þære stige oþþa ealdan dic . þonne pest andlang dic . on þone æsc . þonne norþ on gerihte on ꝥ ealde hlipiget . of þam gete ⁊ lang herpoþes . on ꝥ fule sloh . of þam slo pest be pyrttruman to coeggan hylle . þonne be graue neoþepeardan oþ cattys gett . þonne be ecge oþ holan pege . eft be ecge oþ holan pylle . þonne to þam lam pytte . fram þam pytte east on þa hæþenan byrigelsas . þonne of þam byrgelsum to þam sealtherpoþe . ⁊ lang herpoþes oþ æþelmodes pudu . þonne suþ be puda oð eldes dene . of þære dene middepeardre liegaþ tpegen æceras on norþhealfe . ꝥ eft on þa ilcan dene . ⁊ langes dene eft on mærpeg . ⁊ lang mærpeges on mapodor leage . be easton þere leage tpegen æcreas[4] . of þam æcerum on hlemmes dene . ⁊ lang dene on hlamnys pylle . ⁊ lang broces to þæs cinges gemyþan . of þam gemyþan pest be broce to linleg pylle . of þære pylle on þa hyle . þonne be þære hyle upp ⁊ lang slædes to hafoc pylle . of hafoc pylle . eft on heort leage pestepeardre .

[A.] MS. Corpus Christi Coll. Cantab., cxi, pp. 61-65.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccliv; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 406.
[H.] Hardy's MSS. in Record Office, No. 290; from [A.]

[1] This line before Ælfric minister, K.
[2] This rubric and the following paragraph, omitted, K.
[3] *Sic*, MS.
[4] Æceras, K.

671. *Grant by King Athelstan to Malmesbury Abbey, of land at Norton, Somerford, and Æwilme.* A.D. 931.

QUOMODO ATHELSTANUS REX DEDIT SANCTE MELDUNENSI ECCLESIE NORTUN ⁊ SUMERFORD . APELM[1].

In nomine Dei summi ⁊ altissimi . Certis adstipulacionibus nos sancti ⁊ justi patres frequentativis orationibus admonent . ut, *etc.* . . . (*as in No.* 670) queramus .

Quapropter ego ATHELSTANUS, *etc.* . . . (*as in No.* 670) Deo omnipotenti ⁊ sancto Petro apostolo ac venerabili familie que sita est in loco celebri ubi ruricole appellativa relacione nuncupant MAELDUMESBURG[2] devota mente intus ad ecclesiam donans donabo perpetuis temporibus . XV . mansas . V . in loco qui dicitur NORTHUN . ⁊ in alio loco . V . qui dicitur SUMERFORD . ⁊ in tertio loco . V . qui dicitur AT APILME[3] . ⁊ mandatum commendamus, *etc.* . . . (*as in No.* 670) ut pro meis delictis patrisque[4] mei Eadwardi regis, *etc.* . . . (*as in No.* 670) dedisse . sed sciatis accipi quemadmodum, *etc.* . . . (*as in No.* 670) præfata libertas .

Ego Atheustan rex tocius Britannie præfatam donacionem sigillo sancte crucis confirmavi .
Ego Eadmundus ejusdem regis frater consignavi .
Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .
Ego Wlfhelm Dorobernensis ecclesie episcopus ejusdem regis donacionem cum thropheo agye crucis confirmavi .
Ego Þeodred Londoniensis episcopus ecclesie consignavi .
Ego Alfeagh[5] Wyntanensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis impressi .
Ego Cenwald episcopus consensi ⁊ subscripsi .
Ego Oda episcopus confirmavi .
Ego Alfrich[5] episcopus consensi .
Ego Wlfhelm episcopus confirmavi .
Ego Burhric episcopus consensi .
Ego Athelgar[6] episcopus roboravi .
Ulgar dux .
Aelfere dux .
Athelwold[6] dux .
Athelstan[6] dux .
Eadmund minister .
Elfrich minister .
Wlfrige minister .
Wllaf minister .
Eahhelm minister .
Aeþelmund dux .

[1] Æyelin, B. [2] Mald., B. [3] Æyiline, B. [4] Fratrisque, B.
[5] Æl., B. [6] Ae., B.

Ugtred dux .
Odda minister .
Ulgar minister .
Ordealhg minister .
Eadrig minister .
Wychgar minister .
Aelfred minister .
Wlfrich minister .
Aelfsige minister[1] .
Aeþered minister .
Wlfhelm minister .

[A.] MS. Lansd. 417, f. 94.
[B.] *Reg. Malm.*, ed. Brewer, vol. i, p. 304.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLV; from [B.]

672. *Boundaries of Northon, the land mentioned in No.* 671.

NORTHON .

Hii sunt termini quinque hydarum in villa de Nortone . In primis a loco qui appellatur fouȝel mere directe per stratam usque smaleweye . ⁊ ab eadem via usque Walderes welle . ⁊ ab eodem fonte directe per cursum aque ! usque le mere acre . ⁊ sic usque lasse dene suþ eke . ⁊ ab eodem eke usque smale weye . Et sic directe per viam usque langeuorlange . ⁊ sic versus meridiem per le heuedlonde usque le ellerne stubbe . ⁊ ab eodem usque burh weye . ⁊ sic ab eadem via usque le Culuer þorne . ⁊ ab eadem spína per pratum usque kingweye . ⁊ ab eadem via directe usque ludec ston . ⁊ sic versus occidentem directe per viam usque maȝþeford . ⁊ ab eodem usque bading mede . Et ab eodem prato usque gurwe slade . ⁊ sic directe per vallem usque ad fossatum . ⁊ 'per' fossatum directe usque ad spinanam que stat in ysendone . Et ab eadem spina per hides edisc . ⁊ sic per sulcum directe usque pirdeswelle . ⁊ sic directe per vallem usque ad locum primo scriptum . scilicet fouȝel mere .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,667, f. 34*b*.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, vol. iii, p. 407 (very incorrect).
J. Y. Akerman, in *Archæologia*, vol. xxxvii; from [K.]

673. *Boundaries of Ewelme, the land mentioned in No.* 671.

EWELME .

Hii sunt termini terre de Euulme . In primis de heneofre usque Perestone . ⁊ inde usque Lydewelle . Et ab illo fonte ! usque stratam que vocatur fos . ⁊ sic usque Woluecrundle . videlicet usque la hore stone . Et ab eodem usque Lytle Berwe Et ab illo loco ! usque ȝuuyte stone . ⁊ ab eodem directe versus occidentem ! usque la diche walle . Et sic per fossatum directe ! usque in rivulo de

[1] This line repeated, B.

Tamyse . ⁊ sic per Tamyse directe ! usque le holde mulle dich versus austrum . Et ab eodem versus occidentem ! usque le estlakebrigge in litle more versus meridiem . Et inde directe ! usque le meredich . Et ab eodem fossato versus aquilonem directe per viam ! usque ad locum primo scriptum videlicet le ofre in þere stone .

Item ad terram prenominatam pertinent . XXIII . acre prati que quidem jacent in feor more . ⁊ decem acre terre arabilis que jacent in Bikenhulle . ⁊ XVI . acre ⁊ dimidium[1] . bosci in la graue que appellatur scefernus graue . inter Pole ⁊ Kemele . Item predicta villa habere debet in eodem prato communam in pastura videlicet quam ymene morlese appellatur . cum aliis villatis . scilicet . Somerford . Pole . ⁊ Kemele .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,667, f. 33. | Kemble, *Cod. Dipl.*, vol. iii, p. 408 (very incorrect).

---

674. WITENAGEMOT AT COLCHESTER. *Grant by King Æðelstan to Abbot Ælfric of land at Clere, co. Hants.* 23*rd March*, A.D. 931.

ÐIS IS SEO LANDBOC . X . HYDÆ TO CLEARAN ÐE EÞELSTAN CING BOCODÆ ÆLFRICÆ BISCOPE ÓN ECE YRFÆ .

✠ Flebilia fortiter, *etc.* . . . (*as in No.* 677) meo fideli abbati ÆLFRICO . id est decem cassatarum . in locis que solicole ÆT CLERAN vocitant tribuo . ut ille eam sine jugo detestande servitutis . *etc.* . . . (*as in No.* 677) æternaliter quandiu verberanti ocellorum convolatu auraque spirabili potiatur habe'a't . *etc.* . . . (*as in No.* 677) clarescit .

Ærest on east healfe þær ecelesburna scyt on aleburnan . ⁊ spa suðpearð up and lang ecelesburnon to þam mearc broce and lang þere ealdan díc to ceótan stapole . ⁊ of cæotan stapole to ðon crundele þe se igþ onstent . ⁊ of þam crundele on þ lange grauet . of þam lange grafette . suðepeardon to ðon hnottan seale on searleage stent . of ðam seale to ðon pæðe . up andlang paðes to þære apoldre . ⁊ be eastan bunteles pyte forð . to þam ealdan ad fini . of þam finie up to þam ealdan ele beáme . of þam ele beáme to þam hricgpege on gean þone haran ðorn . pest and lang peges to þære easteran dic . suð and lang díc on ðone lytlan pað . of þam paðe on ge richte to secges geáte . of secges geate and lang paðes to hamleas sceagan . ⁊ spa and lang paðes on hremres pyrðe . þonne ut on ðone herpað . þonne and lang herpaðes to ðere ealdan stret .

[1] Did', MS. ; wið, K.

on suðe peárdon ⁊ on easte peardon þam lande . ⁊ spa pest and lang stret to bradanhamme midde peardon . of bradan hamme up to pitan hamme . of pitan hamme on ðone miclan hæslprið pið . neoðan ꝥ grafet . of þam hæslpriðe on ge rihte pið þæs lytlan stan beorges up on hæsl hille . of þam stan beorge ofer ða dene be suðan hil grafon to ðon lytlan stan beorge . of ðam stan beorge to ðon oðerum lytlan stan beorge be eastan hulgrafum . spa and lang þæs lytlan hricges be ðere pest mearce oð ðone miclan hlinc and lang hlinces oð ðone lytlan east langan hlinc . æt norðe peardon þam miclan hlince . and lang þæs lytlan hlynces . ꝥ ofer þa dene on ðes hlinces heafod . úp an gemanan hylle . spa on ge rihte norð east ofer ge manan hylle . to ðam herepaðe ðe scyt to meres byrig . east and lang herpaðes to holan pege . ⁊ nyðer and lang holan peges . þonne lið be pestan pege . x . eceras to ðon easteran lande . forð norð and lang peges to ðon herpaðe ðe scyt to þære byrig to pest cleran . pest and lang herpaðes to ðere miclan flodan . æt eadrices cotón . of þære flodan norð pest to þære miclan apoldre . pest on ge rihte pið suðan þa mede ꝥ it sticad to emnes þam piðigðyfelum be pestan fuges flodan ⁊ ðer norð ofer ða mede . ⁊ pent ðer east peard . ⁊ spa be norðan fuges flodan tó rugan hlince . ⁊ spa norð be rugan hlince . of rugan hlince norðe peardne . ⁊ ðer east hpón to ðere bróc riðe . ꝥ' norð and lang broces to ðere riðe . ðe scyt east and lang dene be norðe beorh dune oð to emnes þes hlinces heafde . ⁊ ðer úp ꝥ norð and lang æþeles pyrðe . on gérihte to ealdan pyrðe suðe pearðne to ðon ðornum norð on ge rihte pið pestan ealdan pyrðe to ðon lytlan grafette úp on punges dune . ⁊ ðer pest hpon to ðon norð langan grafette . ꝥ norð to ðere lytlan díc . æt þam Crundelum . spa norð east to ðære lytlan riðe . of ðere riðe norðe peardre on riht to gos leage pege . tó puda and lang peges to CLERAN . finíe . ꝥ to ðere ge mearcoðan æfsan . of ðere ge mearcodan æfsan . to ðon readan slo . of þam slo to ðon rihte treope æt gosleage picum pestepeardon . of ðam treope to ðere pican æt þam boxe . of þam boxe to ðære ge mearcodan æc æt aleburnan æt þam lytlan egilande æt peste peardon ⁊ æt norðe peardon þære land mearce . ⁊ spa be norðan þam lande east and lang alerburnan . ꝥ hit sticad æt eclesburnan on easte peardon . ⁊ on norðe peardon þære mearce ði[s]ses[1] fore cpedenan landes .

Si autem quod non optamus aliquis diabolico inflatus spiritu . hanc mee compositionis ac confirmationis breviculam demere infringere ad nichilum deducere temptaverit ! Sciat sé novissima ac magna examinationis die tuba prestrepente archangeli . bustis

[1] ðj . ses ., MS.

sponte dehiscentibus somata diu fessa relinquentibus . elementis omnium creaturarum pavefactis . cum Juda proditore qui a satoris pio sato "filius perditionis" dicitur . eterna confusione edacibus innumerabilium tormentorum[1] periturum .

Hujus namque, *etc.* ... (*as in No.* 677) concurrente quinto . decimis Aprilis kalendis . luna rotigere vagationis trigesima . in villa omnibus notissima quæ Colenceaster nuncupatur episcopis, *etc.* . . . (*as in No.* 677) annotantur .

Ego Aðelstanus . singularis privilegii mona'r'chia preditus rex . hujus indiculi soliditatem cum signo sancte 'et' semper amande crucis corroboravi et subscripsi .

Ego Ƿulfhelmus, *etc.* . . . (*as in No.* 677).

Ego Ælfƿine, Ego Eadulf, Ego Cuman, Ego Elfheah, Ego Friðestan, Ego Cenƿald, Ego Ƿinsige, Ego Þeodred, Ego Cyneferð, Ego Eadƿearð, Ego Cynesige, Ego Æscbyrt, Ego Ƿired, Ego Sigelm, Ego Oda } episcopus consensi et subscripsi .

Ego Offerð, Ego Ecsbyrth, Ego Ælfstan, Ego Ythred, Ego Ealdred, Ego Ythred, Ego Guðrum, Ego Elfred, Ego Durum, Ego Haperd, Ego Regenƿold, Ego Had, Ego Scule } dux consensi et subscripsi .

Ego Ælfric abbas consensi et subscripsi .

Ego Eadƿine abbas consensi et subscripsi .

Ego Seaxhelm abbas consensi et subscripsi .

Ego Æðelmund, Ego Ƿulfsige, Ego Ælfheah, Ego Ælfhere, Ego Ƿiegar, Ego Æþelƿold, Ego Eadric, Ego Ƿulfgar, Ego Ƿulfner, Ego Ƿulfbold } minister consensi et subscripsi .

Ego Ƿulfnoð, Ego Ælfsige, Ego Eþeƿeard, Ego Eadelm, Ego Eadulf, Ego Ælfhere, Ego Eadsige, Ego Odda, Ego Ƿulfgar, Ego Sigered } minister consensi et subscripsi .

[1] Flammis, added, K.

✠ Ego Eþelstan[1]	minister consensi et subscripsi.	Ego Sigemer	minister consensi et subscripsi.
Ego Eadmund		Ego Æðred	
Ego Eadpeard		Ego Eadred	
Ego Ordeah		Ego Syepeard	
Ego Ordgar		Ego Æðered	
Ego Eadred		Ego Sigereð	
Ego Ælfric		Ego Sigepold	
Ego Sigeferd		✠ Ego Æþelstan	
Ego Sydeman			

[A.] Add. MS. 15,350, f. 31. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCII; from [A.]

---

675. Witenagemot at Worthy, co. Hants. *Grant by King Æthelstan to the thegn Ælfric, of land at Wæclesford, or Watchfield, co. Berks.* 21*st June*,[2] A.D. 931.

Carta regis Adelstani de Wachenesfeld.

✠ Flebilia fortiter, *etc.* . . . (*as in No.* 677) figens . ad nanciscendam mellitlue, *etc.* . . . (*as in No.* 677) ministro Ælfrico . id est . xx . cassatorum in loco quem solicole æt Wæclesfeld[3] vocitant tribuo ut ille eam sine jugo detestante servitutis, *etc.* . . . (*as in No.* 677) clarescit.

Mete de Wachenesfeld.[4]—Ærest on ðone stan æt þæm hæðnan[5] byrgelsan þanne ut on prilleces hæssecas ufe pearde þonne on cocbroc: an lang[6] streames þæt on mylenbroc . þonne an'd' lang[6] streames . þæt on lentan . þonne an'd' lang streames þæt on mærpol . þonne of þæm[7] pole on bean boroc ðonne and[6] stremes[8] on headdan[9] mere . þonne of ðam mere on þan[10] lace þær þa brocas tpisliað . þanne of ðæm[7] tpislan on mær beorh . þanne[11] of þæm[7] beorge on þone herepað . þonne[12] and lang[6] herpaþes seofan ⁊ fiftig gyrda . ðonne and lang[6] fyrh[13] on ðone stan beorh . þonne of þæm[7] stan beorge[14] on ðone hæþenan[15] byrgels eft to þam stane.

Si autem quod absit aliquis diabolico inflatus spiritu hanc mee donationis breviculam infringere temptaverit: sciat se novissima ac magna examinationis die cum Juda proditore suisque impiis complicibus eterna confusione edaci bufa cherontis[16] periturum flammis.

[1] Eþelſtan, MS.
[2] July, K. [3] -ford, K. [4] Mete . xx . cassatorum ad Weclesfeld, B.
[5] Hæðenan, B. [6] ⁊lang, B. [7] þam, B. [8] Streames, B.
[9] Heafdon, B. [10] þa, B. [11] þonne, B. [12] þonon, B. [13] Furh, B.
[14] Beorhe, B. [15] -ænan, B. [16] *Sic*, MS.; ? edacibus Acherontis, S.

Hujus namque invente voluntatis cedula in villa omnibus notissima que Ƿorcig Ƿorðig nuncupatur ⁝ tota plebis generalitate ovanti perscripta est . queque scriptio anno dominice incarnationis . DCCCC . XXXI . regni vero gratis mihi commissi . VII$_o$. indictione . IIII^a. epacta . X^a. concurrente . VI^a. duodecimo Julii Kl's . luna etiam . XII^a. digitulis exarata est . cujus necnon inconcusse firmitatis auctoritas testibus roborata constat ⁝ quorum nomina subtus caracteribus depicta annotantur .

His testibus. ✠ Ego Æthelstanus singularis privilegii gerarchia preditus rex hujus indiculi fulcimentum cum signo sancte semperque amande crucis corroboravi et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfhemus[1] Dorobernensis ecclesie archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ƿulfstanus Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Hupal subregulus . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Inðpal subregulus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Morcant subregulus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Eugenius subregulus . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfpinus
✠ Ego Eadulf
✠ Ego Cenpald
✠ Ego Ælfhæl
✠ Ego Cunan
✠ Ego Benedictus
✠ Ego Ƿinsige
✠ Ego Ƿi'o'dred
✠ Ego Odo
✠ Ego Biornstan
✠ Ego Ƿulfhun
✠ Ego Cynsige
✠ Ego Ƿulfhelm
✠ Ego Cyneferd
✠ Ego Ærcberht
✠ Ego Ƿired
} episcopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Offerd
✠ Ego Ælfpald
✠ Ego Ærcberht
✠ Ego Ælfstan
✠ Ego Huterd
✠ Ego Urm
✠ Ego Guðrun
✠ Ego Hað
✠ Ego Scule
✠ Ego Aldred
✠ Ego Uhtred
} dux consensi et subscripsi .

✠ Ego Ælfric abbas ⁝ consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Eadpine abbas ⁝ consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Æþelnod abbas ⁝ consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Biorhsige abbas ⁝ consensi ⁊ subscripsi .

[1] -helmus, S. K.

✠ Ego Odda	✠ Ego Eadric
✠ Ego Ƿulfgar	✠ Ego Æþelsige
✠ Ego Ælfheh	✠ Ego Ƿulfsige
✠ Ego Æþelstan	✠ Ego Ælhelm
✠ Ego Ƿulfsige	✠ Ego Ƿilaf
✠ Ego Ƿihtgar	✠ Ego Ælfric
✠ Ego Æþelmund	✠ Ego Ælfstan
✠ Ego Æþelnoð	✠ Ego Ƿilferd
✠ Ego Eadnoð	✠ Ego Æðelferð
} minister consensi et subscripsi.	} minister consensi et subscripsi.

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 21.
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 190. Boundaries only.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 73.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCIII; from [A.]

---

676. WITENAGEMOT AT WELOWE, co. Hants. *Grant*[1] *by King Æthelstan to the thegn Wulfnoth, of land at Bulthesworthe.* A.D. 931.

* * * * * * *

Prædicta siquidem tellus his terminis circumcincta clarescit.

Mete de Bulthesworthe.—An earst[2] on þone caldan triop stede þonne on rugan slæd and lang slædes oð þæs furlanges ænde þonne on rugan biorg midde piardne þæt of rugan biorge on hafoces pyt ond lang riðe þæt on þone pæþe þe lið ðpyres.

Si autem quod non optavimus[3] aliquis diabolico inflatus spiritu hanc mee compositionis ac confirmationis breviculam infringere vel elidere temptaverit. sciat se novissima ac magna examinationis die stridula clangente archangeli bucina[4] bustis sponte dehiscentibus somata diu fessa relinquentibus omnibus pavefactis creaturis. cum Juda proditore qui a satoris pio sato[5] "filius perdicionis" dicitur eterna confusione edacibus innumerabilium tormentorum flammis periturum.

Hujus namque á Deo dominoque Jhesu Christo inspirate atque invente voluntatis scedula. anno dominice incarnationis. DCCCC. XXXI°. regni vero gratis mihi commisso septimo. Indictione IIII^{a}. epacta nulla. concurrente. V. idus. VII. luna. XX^{a} VIII^{a}. in villa regali quæ æt Ƿelope nuncupatur episcopis abbatibus. ducibus. patriæ procuratoribus. regia dapsilitate ovantibus perscripta est.

[1] K. constructs the opening of this imperfect charter on the model of No. 675, viz., Flebilia fortiter .... derelinquat; on the grounds of the passage—"Dedit etiam ... rex ÆTHELSTANUS ƿULFNOÞO [Wulfustho, S.] ministro suo BULTHESƿURÞE. VI. cassatorum ...... omni eodem modo quo supra", in A., which precedes this paragraph.
[2] Ærest, K. [3] -tamus, K. [4] Bucc., K. [5] Prosato, K.

Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritas his testibus roborata constat. quorum nomina subtus caracteribus depicta ⁊ annotantur.

Ego[1] *etc.*

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 22.
[B.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 77; from [A.]
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. mcv; from [A.]

---

677. WITENAGEMOT AT LUTON. *Grant by King Æðelstan to the thegn Wulfgar, of land "at Hamme", or Ham, co. Wilts. 12th November*, A.D. 931.

✠ Flebilia[2] fortiter detestanda. totillantis sæculi piacula. diris obscenæ horrendæque mortalitatis. circumsepta latratibus. non nos patria indoeptæ[3] pacis securos. sed quasi foetidæ corruptelæ in voraginem casuros. provocando ammonent. ut ea toto mentis conamine cum casibus suis. non solum despiciendo. sed etiam velud fastidiosam melancoliæ nausiam. abhominando fugiamus. tendentes ad illud evvangelicum; "date et dabitur vobis"; Qua de ré infima. quasi peripsema[4]⁊ quisquiliarum abiciens. superna ad instar pretiosorum monilium eligens ⁊ animum sempiternis in gaudiis figens. ad adipiscendam mellifluæ dulcedinis misericordiam. perfruendamque infinite letitiæ jucunditatem[5]; ego ÆÐELSTANUS rex Anglorum. per omnipatra`n'tis dexteram totius Bryttaniæ regni solio sublimatus. quandam telluris particulam. meo fideli ministro ƿULFGARO. id est novem cassatarum. in loco quem solicolæ ÆT HAMME. vocitant tribuo. ut ille eam sine jugo exosæ servitutis. cum pratis. pascuis. silvis. rivulis. omnibusque ad eam utilitatibus. rite pertinentibus. liberaliter ac æternaliter. quamdiu vivat habeat; et post generalem. qui omnibus certus incertusque homunculis. constat transitum. cuicumque successionis heredi voluerit. imperpetuum derelinquat.

Prædicta siquidem tellus. his terminis. circumcincta clarescit; ærast ón casteƿardan. ón lin leage geat. ⁊ ðonne on lin leage midderƿearde. ⁊ ðonon suðrihte ƿið ðara stan ceastla., ⁊ ðonne of ðæm stan ceastlum to ƿyddes geate. ðonon to osƿaldes berghe. ðonon ondlong herƿoðes. on burghardes anstigo. ðonne forð to bares anstigon. ðonon ón heardanleage middeƿearde. ðonne suð

[1] The witnesses agree with No. 680 (but omit the last line).
[2] Title in B.:—"Ðis is þæra land boc to Hamme þæ Aðelstan cing ge bocade ƿulfgare bisceope on æce yrfe."
[3] Indempte, B.
[4] -ema, with e expuncted and i overline, B.
[5] Jo., B.

ón ge rihte . ondlong henna dene . oð hit cimeð to ðære díc . ðonne pest ut ðurh henna leah . oð hit cimeð to ðære efese . ðonne á norð be pyrt palan ðæt ón efen[1] ðone greatan æsc; ðonne norð ondlong ðæs 'h'linces . ðæt on bofan[2] hangran; ðonne ondlong hagan . on pifiling falod peste pearde; ðonne norð ofer dune . ón meos 'h'linc peste pearde; ðonne á dune on ða yfre . on beopan hammes hecgan . on bremeles sceagan easte pearde; ðonne on ða blacan græfan . ðonne norð be ðem ⁊ heafdan . to ðære scortan dic . butan anan æcre; ðonne to fugel mere to ðan pege; ondlong peges . to ottes forda; ðonon to pudumere; ðonne to ðære rupan hecgan; ðæt on langan hangran; ðonne on grendles mere; ðonon on dyrnan geat; ðonne eft on liu leage geat .,

Si autem quod absit . aliquis diabolico inflatus spiritu . hanc meæ compositionis ac confirmationis breviculam . infringere vel elidere temptaverit ! sciat se novissima ac magna examinationis die . stridula clangente archangeli salpice . bustis sponte dehiscentibus . somata jam rediviva relinquentibus . elementis omnibus pavefactis . cum Iuda proditore . qui á satoris pio sato . "filius perditionis" dicitur . æterna confusione . edacibus ineffabilium tormentorum flammis periturum .,

Hujus namque á Deo dominoque Jhesu Christo . inspiratæ . atque inventæ voluntatis scedula . anno dominicæ incarnationis . DCCCC°. XXX°I°. regni vero gratis mihi commissi . VII°. indictione . IIII^{a}. epacta nulla . concurrente . V°. II . idus . Novembris . luna . XX^{a}. VIII^{a}. in villa omnibus notissima . quæ Leoptun . nuncupatur . episcopis . abbatibus . ducibus . patr'i'æ procuratoribus . regia . dapsilitate ovantibus perscripta est; cujus etiam inconcussæ . firmitatis auctoritas ! his testibus roborata constat . quorum nomina subtus . caracteribus depicta ':' annotantur .

✠ Ego Æðelstanus . florentis Brytaniæ monarchia præditus rex . hujus indiculi fulcimentum ! cum signo sanctæ semperque amandæ c[r]ucis . corroboravi ':' et subscripsi .,

✠ Ego Ƿulfhelmus Dorobernensis eclesiæ . archiepiscopus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfstanus Eboracensis eclesiæ . archiepiscopus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Hopæl[3] subregulus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Iuðpal subregulus . consensi et subscripsi .

[1] Onefen, F. [2] Onbofan, F. [3] Hopel, B.

✠ Ego Ælfpine .
✠ Ego Eadulf .
✠ Ego Cunan .
✠ Ego Ælfheh[1] .
✠ Ego Sigelm .
✠ Ego Cenpald .
✠ Ego Beornstan[2].
✠ Ego Oda .
✠ Ego Pynsige[3].
✠ Ego Pulfhun .
✠ Ego Ðeoderd[4].
✠ Ego Cyneferð.
✠ Ego Tidelm .
✠ Ego Cynsige .
✠ Ego Eadpard .
✠ Ego Æscberht[5].
✠ Ego Pired[6].
episcopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Ælfpald[7].
✠ Ego Osferð .
✠ Ego Aldred .
✠ Ego Uhtred .
✠ Ego Æscberht[5].
✠ Ego Ælfstan .
✠ Ego Uhterd .
✠ Ego Urm .
✠ Ego Guðrum .
✠ Ego Hapard[8].
✠ Ego Gunner .
✠ Ego Ðurferð .
✠ Ego Ælferd .
✠ Ego Hadd .
✠ Ego Scule .
dux consensi et subscripsi .

✠ Ego Ælfric . abbas . consensi et subscripsi .
✠ Ego Eadpine . abbas . consensi et subscripsi .
✠ Ego ÆÐelnoð . abbas . consensi et subscripsi .
✠ Ego Biorhtsige[9]. abbas . consensi et subscripsi .
✠ Ego Seaxhelm . abbas . consensi et subscripsi .

✠ Ego Odda .
✠ Ego Pulfgar .
✠ Ego ÆÐelstan .
✠ Ego Ælfheh[1].
✠ Ego ÆÐelferð .
✠ Ego Ælfhere .
✠ Ego ÆÐelpold[10].
✠ Ego Eadric .
✠ Ego Ælfpald .
✠ Ego Buga .
✠ Ego Ælfric .
✠ Ego Beorhtulf .
✠ Ego Hefa .
✠ Ego Ælfric .
✠ Ego Ælfsige .
✠ Ego Sigeric .
✠ Ego ÆÐeric .
minister consensi et subscripsi .

✠ Ego Ælfheh .
✠ Ego Spiðulf .
✠ Ego Pullaf .
✠ ÆtÐelm .
✠ Ego Eadric .
✠ Ego ÆÐelpeard .
✠ Ego ÆÐelmund .
✠ Eallhhelm .
✠ Ego ÆÐdelnoð .
✠ Ego Pulfsige .
✠ Ego Ealhelm[11].
✠ Ego ÆÐelstan .
✠ Ego Ælfric .
✠ Ego Ælfstan .
✠ Ego Pulfric .
✠ Ego ÆÐelmund .
✠ Ego Burherd .
minister consensi et subscripsi .

[1] -heah, B. [2] Beorst., B. [3] Pin., B. [4] Þeodred, B.
[5] Esc., B. [6] -reð, B. [7] From this to end, B. omits consensi et subscripsi .
[8] He., B. [9] Brithsige, B. [10] -polð, B. [11] Heallhelm, B.

✠ Ego Ƿulfsige.
✠ Ego Beorhtric.
✠ Ego Æðelstan.
✠ Ego Æðelm[1].
✠ Ego Ƿulfnoð.
✠ Ego Ƿulfmær.
✠ Ego Ƿulfhoid.
✠ Ego Ƿulfsige.
✠ Ego Ƿihtgar[2].
✠ Ego Ƿynsige.
✠ Ego Ælfhelm.
✠ Ego Ælferd.
✠ Ego Ƿulfric.
} minister consensi et subscripsi.

✠ Ego Ælfric.
✠ Ego Æðelƿeard.
✠ Ego Eadulf.
✠ Ego Æðelsige.
✠ Ego Ƿiferð.
✠ Ego Ƿulfhelm.
✠ Ego Cyred.
✠ Ego Æþelstan.
✠ Ego Ælfnoð.
✠ Ego Ælfsige.
✠ Ego Aeðelstan.
✠ Ego Aelfsige.
} minister consensi et subscripsi.

Endorsed in a contemporary hand:—"þis is þæs landes boc æt hamme"; *in one of the xiith century*, "Donum Hamme latine et anglice"; *in one of the xiiith*, "Adelstani Regis"; *and in one of the xvith*, "this is the landes booke of Hame in ye Saxon Charater". "Wolstan Rex".

[A.] Brit. Mus. Cotton Ch. viii 16.
[F.] Brit. Mus., *Facs.*, part III, pl. 3.
[B.] Add. MS. 15,350, f. 81*b*.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLIII; from [A.]

---

678. *Will of the thegn Wulfgar. Endorsed on No. 677.*

✠ Ic ƿULFGAR an þæs landes æt Collinga burnan ofer minne dæg[3] ÆFFAN hiere dæg ⁊ heo tilige uncer begea[4] saƿla þearfe ge mænelice[5] ðær on. ⁊ feormige þrie dagas þa Godes þeoƿas þær[6] min lic reste 'on þone gemynd dæg[7] ⁊ selle[8] þam mæssepreoste[9] fif peningas ⁊ þara oþra ælcum tƿegen ⁊ ofer hiere dæg[3] to ƿINTE[10] CEASTRE þam niƿan hierede[11] for mine[12] saƿle to habbenne[13] ⁊ to brucenne ⁊ na of þam mynstre to sellanne. ⁊ ic an þæs landes æt ingeƿenne ofer minne dæg[3] Æffan to brucenne ⁊ to beƿitanne[13] ⁊ þæt heo hæbbe ælce gere[14] to þam tune ealra gearƿæstma[15] þa þrie dælas[16] ⁊ þone feorþan to Cynetan byrig þam Godes þeoƿum[17] for mine[12] sawle ⁊ for mines fæder[18] ⁊ for mines ieldran[19] fæder[18]. þonne ofer hiere[20] dæg[3] in to Cynetan byrig to þære halgan stoƿe for Ƿulfgares saƿle þe ic hit in selle ⁊ for Ƿulfrices ⁊ for Ƿulfheres

[1] Eð., B. [2] Ƿitgar, B.
[3] Deg, B. [4] Beara, B. [5] Men., B. [6] þer, B. [7] Ge myndde deg, B. [8] Sælle, B. [9] Mes., B. [10] -ta, B. [11] Hir., B. [12] Minre, B. [13] -næ, B. [14] Geare, B. [15] Gear ƿestma, B. [16] Del., B. [17] -un, B. [18] Fe., B. [19] El., B. [20] Heora, B.

þe hit ærest be geat to habbenne ⁊ to brucenne[1] ⁊ næfre ut[2] to sellanne[3] ◡ þonne an ic þæs landes æt Cræft ofer minne dæg[4] Ƿynsige[5] ⁊ Ælfsige ⁊ ealles þæs[6] þe ic þær on be gite[7] ⁊ ic an þæs[8] landes æt Den forda[9] ofer minne dæg[4] Æþelstane[10] ⁊ Cynestane gif[11] hie me oþ ꝥ on ryht[12] ge hieraþ ◡ ⁊ ic an þæs[8] landes æt Buter mere[13] ofer minne dæg[4] Byrhtsige tƿegea hida ⁊ Ceolstanes sunum anes gif[14] hie me oð ðæt[15] on ryht[16] ge hieraþ[17] ◡ ⁊ ic cƿeþe on ƿordum be[18] Æsc mere on minum geongum magum sƿelce[19] me betst[20] ge hieraþ[17] ◡

⁊ ic ƿille ꝥ Æffe feormige of þæm þrim dælum æt Inge[21] ƿenne þa Godes þeoƿas æt Cynetan byrig þrie dagas on tƿelf monþum ænne dæg[4] for me oþerne for minne[22] fæder[23] þriddan[24] for minne ieldran fæder[23]. ⁊ ic an þæs[8] landes æt Hamme Æffan ofer minne dæg[4] ⁊ heo tilige þær on uncer begea saƿla þearfe[25] ⁊ feormige þrie dagas þa Godes þeoƿas þær[26] min lic reste on eastron ⁊ ofer hiere dæg[4] in to Ƿi'nte[27] ceastre to þæm[28] ealdan hierede to sancte trinitate. to hæbbenne[29] ⁊ to brucenne[1] ⁊ næfre ut[2] to sellanne[30] ◡

Endorsed in a contemporary hand:—"Her sputelaþ ꝥ Ƿulfgar geuþe Hamme in to ealdan mýnstre æfter Æffan dæge hys ƿifes."

[A.] Brit. Mus., Cotton Ch. viii, 16.
[F.] Brit. Mus., *Facs.*, part III, pl. 35.
[B.] Add. MS. 15,350, f. 63.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLIII; from [A.]
[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 495.

---

679. *Another form of the Boundaries of No. 677.*

Ærest on easte ƿeardæ. on lin leáge geat. ⁊ þonne on lin leage midde ƿearde. ⁊ þonne syð richte ƿið þara stan ceastla. ⁊ ðonne of þám stan ceastlum to ƿyddes géate. þonon to osƿaldes beorge. ðonon ⁊lang herpoðes on burghardes anstiga. þonne forð to bares anstigon. þonon on heardan leage midde ƿearde. þonne syð on ge rihte and lang hænna dæne óf hit cymeð to þære díc. Ðonne ƿest útt þurh henna leah. of hit cymeð to þære æfese. ðonne norð bé ƿyrt ƿalan ðet on æfen ðæne greatan æsc. þonne norð ⁊lang þes hlinces. ðet on bofan hangran. þonne ⁊lang hagan on ƿifiling

[1] Brucc., B. [2] Utt, B. [3] Sulannæ, B. [4] Deg, B. [5] ƿin., B. [6] Landæs, added, B. [7] Geate, B. [8] þes, B. [9] Dænforda, B. [10] -an, B. [11] Gief, B. [12] Hriht, B. [13] Butermære, B. [14] Gyf, B. [15] -et, B. [16] Riht, B. [17] -ad, B. [18] Bæ, B. [19] Sƿælce, B. [20] Best, B. [21] Inne, B. [22] -næ, B. [23] Fe., B. [24] þriedan, B. [25] -fa, B. [26] þer, B. [27] Ƿintan, B. [28] þam, B. [29] Hebbænne, B. [30] Sellannæ, B.

falod peste peardne . þonne norð ofer dunæ on meosh hlinc peste peardne þonne á dune on ða yrfe on beopan hammes hecgan on bremeles sceagan easte peardne . Þonne on þa blacan græfan Ðonne norð be ðam ⁊heafdan to þære scórtan díc . butan án æcre . ðonne to fugel mære to ðam pege . and lang peges to óttes forda . þanan to pudu mære . Ðonne to þære rupan hecgan . ðæt on langan hangran . þonne on grendles mære . þonon on dyrnan geat . þonne æft ón linlea geat .

Add. MS. 15,350, f. 82.

---

680. *Grant by King ÆÐelstan to the Church at Abingdon, of land at Swinford in Cumner, co. Berks.* A.D. 931.

CARTA REGIS AÞELSTANI DE SWINFORD[1].

Confirmat nos sacre auctoritatis scripturas dicens! "nudus[2] egressus sum ex utero matris mee ⁊ nudus revertar illuc". ⁊ iterum. "Nichil[3] intulimus in hunc mundum . verum nec ab eo auferre quid poterimus".

Quapropter lubrici potentatus non inmemor[4] ego ÆDELSTAN Christo conferrente[5] Rex et primicerius tocius Albionis regni fastigium humili presidens animo ob remunerationem majoris premii aliquantulam ruris particulam . V . comparatam cassatis cui vocabulum certa astipulatione . SPYNFORD profertur[6] ad ecclesiam beate Marie genitricis Dei ac domini nostri Jhesu Christi in loco qui dicitur ABBANDUN ad usus ibidem fratrum Deo servientium libenter concedo . obsecrans ⁊ præcipiens in nomine Christi . ut nemo successorum nostrorum superioris vel inferioris gradus hoc nostre devotionis donum aliquo temeritatis aliquatenus instinctu disrumpat . Sit autem predicta tellus quam ego cum consensu optimatum meorum præfato largitus sum cenobio ab omni terrenæ servitutis jugo libera tribus his exceptis rata videlicet expeditione pontis arcisve restauratione .

Si quis autem larvarico instinctus spiritu hoc donum violare vel inmutare præsumpturus[7] temptaverit nisi digna satisfaccione ante obitum suum reus penituerit . eternis baratri prostratus incendiis cum Juda 'Christi' proditore eternaliter lugubris puniatur .

Termini[8] vero hujus præfate telluris in libro qui ad Cumanoram[9] pertinet . scripta habentur .

[1] Reg. Aþ., omitted, B. 1; Sanford, A. 2; Sandford, B. 2. [2] Job i, 21. [3] 1 Tim. vi, 7. [4] Confirmat nos ...... immemor, omitted, B. 1. [5] Confer., A. 2, B. 1, B. 2, S. [6] Profertur Swinford, B. 1; Sandford, A. 2, B. 2. [7] -tuosus, K. 1, A. 2, B. 1, B. 2. [8] This paragraph omitted. B. 2. [9] Cumen., A. 2, B. 1.

Scripta est siquidem[1] hec cartula anno dominice incarnationis . DCCCC . XXX° . I° . indictione . IIII . Cujus[2] etiam inconcusse firmitatis auctoritas . his[3] testibus roborata constat quorum nomina subtus annotantur .

✠ Ego Æþelstanus singularis privilegii monarchia preditus rex hujus singraphe fulcimentum cum signo sancte crucis corroboravi .

✠ Ego Ƿulfelmus Dorobernensis ecclesie archiepiscopus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ƿulfstanus Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfƿine episcopus adquievi .

✠ Ego Byrnstan episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Sighelm episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Cenƿald episcopus consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Eadulf episcopus consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfheah episcopus consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Oda episcopus consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfric abbas . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Eadƿine abbas . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Byrhsige . abbas . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Osferð . dux . subscripsi .

✠ Ego Ælfƿold dux . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Aldred . dux . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Æscbriht dux consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfstan dux . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Oda minister . consensi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfheh . minister consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Æþelstan minister . consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfric minister consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Eadric minister consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Godesscealc sacerdos . minister .

[A. 1] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 18b.
[B. 1] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 107.
[K. 1] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCIV; from [A. 1, B. 1]
[A. 2] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 20.
[B. 2] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 106b.
[K. 2] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCVI; from [A. 2, B. 2]
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 66; from [A. 1, B. 2]
[S. 2] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 68; from [A. 2, B. 1]

(Note that S. failed to perceive that in Claudius C. ix the order of the two charters, A. 1 and A. 2, had been transposed by the scribe.)

[1] Siquidem, omitted, B. 2. [2] Hujus, B. 2. [3] Auctoritas praescriptis in prima carta testibus consentientibus hujus regis largitati, A. 2, B. 1, B. 2, and end here. K. 2 constructs the charter with the witnesses as in K. 1.

681. *Grant by King Æthelstan to the Church of Abingdon, of land at Sandford, co. Oxford.* A.D. 931.

CARTA REGIS AÞELSTANI DE SANFORD.

Ego ÆÞELSTAN Christo conferente rex, *etc.* .... (*as in No.* 680) particulam . XV . comparatam cassatis cui vocabulum certa astipulatione profertur SANDFORD ad ecclesiam, *etc.* .... (*as in No.* 680) largitati.

[A. 2]
[B. 2]
[K. 2] } See references in No. 680.
[S. 2]

---

682. *Grant by King Æthelstan to the thegn Ælfeah, of land at Fearbeorh, or Farnborough, co. Berks.* A.D. 931.

CARTA REGIS ATHELSTANI DE FERBERGA.

In nomine altitroni qui cuncta supra simul et in imis gubernat atque regit quique sua multimoda potentia omnibus ut voluerit finem imponit et de secretis humane nature misteriis docet ut cum his fugitivis et[1] sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura eternaliter regna mercanda Dei suffragio adipiscenda sunt.

Qua de re ego ÆÞELSTAN divina mihi adridente gratia Rex Anglorum et eque totius Albionis. rogatus fui à meo fideli ministro nomine . ÆLFEAH . ut aliquam juris mei partem in eternam hereditatem laxarem . ejusque precibus annuens pro ejus amabili subjeccione atque obedientia. cum consensu obtimatum meorum terram . X . mancutium ubi ab incolis nominatur FEARNBEORGAN . ut ille bene perfruatur ac possideat quamdiu vivat . et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supra diximus in eternam hereditatem cum omnibus ad se rite pertinentibus pascuis pratis silvis silvorumque nemoribus . sit predicta terra libera in omnibus mundialibus causis preter pontis ך arcis constructione expeditionis adjuvamine in cunctis sucessoribus hoc jus donationis augendo conservantibus feliciter perveniant inter celibes celestium turmarum ך sine fine in æterna doxa letentur.

Si quis autem quod non optavimus[2] infringere temptaverit hoc nostrum donum sciat se in examine tremendi juditii redditurum temeritatis audatium[3] perpessum esse nisi pura emendatione ך singulta lamentatione emendaverit.

[1] Et, omitted, C. [2] Optamus, C. [3] -cm, C.

Mete de Fernbeorgan.—Þis sindan þa land gemæro þe to fearn beorgan gebyriað of[1] fearn beorge ƿest on þone ƿeg to þam stan[2] of þam stanum suð on þone ƿeg oð þa andheafda. of þam andheafdum on þa hlinc reƿe[3] up to þære dic be norðan stodfaldon þonne forð on þa dic to mær flodan be eastan lilliglea[4] þonne forð andlang þæs suþeran ƿeges oð þæt lange treoƿ[5] þonne forð ƿest on þone ƿeg ofer tƿa cumb to þam stan crundle þonne north on þane smalan ƿeg ƿið eastan bræcenan beorg to þam ƿege þær east ligð. þonne forð on þone ƿeg to cytelflodan be ƿestan mulescumbe þær þa ƿegas tƿislað þonne forð to scylkmere[6] þonne forð on þa furh to furcumbe andlanges furcumbes midde ƿeardes to 'þære' dene þonne forð on þa dene[7] to þæra ƿega gemyþan þonne forð to þam hƿitan ƿege to þam haran þornan þonne of þam ƿiten[8] ƿege on fearnbeorg ƿæs leag be eastan catmere þe þær to gebyreð. þ is on þone ƿeg[9] þe ligð to stan leage þonne forð siððan suð on þone stanihtan[10] ƿeg of catmeringa gemære þonne forð on þone smalan ƿeg to þam hulan ƿege se hatte stific ƿeg þ is catmæringa gemære ⁊ þæs landes to fearn beorgan þonne forð andlang þæs ƿeges ut on þone feld ⁊ þonne ealle þa hangran[11] be tƿeonan þam ƿege ⁊ þam þe to stanleage ligð gebyriað ealle to fearnborgan.

✠ Ego[12] Æðelstanus rex tocius Brittanniæ præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

✠ Ego Ƿulfhelm Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consignavi.

✠ Ego Ælfeh Ƿintoniensis ecclesie triumphalem tropheo agiæ crucis impressi consensi et subscripsi[13].

✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie consignavi.

✠ Ego Cenƿaldus episcopus predictum donum consensi ⁊ subscripsi[14].

✠ Ego Ƿulfhun episcopus confirmavi[15].

✠ Ego Burhric episcopus confirmavi.

✠ Ego Ælfheah episcopus consensi ⁊ subscripsi[14].

✠ Ego[16] Alƿold dux consensi ⁊ subscripsi[14].

✠ Ego[16] Ælfred dux consensi et subscripsi[14].

✠ Ego[16] Odda minister. consensi. et subscripsi[13].

✠ Ego[16] Ƿulfmær minister. consensi. ⁊ subscripsi[13].

[1] [illegible] B. [2] stanum, B. C. [3] Repe, B. [4] -inglea, B. C. [5] [illegible] C. [6] [illegible], B. [7] Dene, B. [8] Hƿitan, C. [9] ƿege, C. [10] Stanih[illegible] [11] [illegible], B. C. [12] The witnesses altered, K. [13] Consensi [illegible] omitted, B. [14] Et subscripsi, C. [15] Consensi, C., and adds ✠ Ego [illegible] episcopus confirmavi [16] Ego, omitted, C.

✠ Ego[1] Æþelstan minister . consensi . ⁊ subscripsi[2].
✠ Ego[3] Ƿullaf minister . consensi . ⁊ subscripsi[2].
✠ Ego Eadmund minister . consensi . ⁊ subscripsi[2].
✠ Ego Ƿulfgar minister . consensi . ⁊ subscripsi[2].
✠ Ego Beortnoð minister . consensi . ⁊ subscripsi[2].
✠ Ego Ƿulfsige minister[4]. consensi . ⁊ subscripsi[2].
✠ Ego Eadric minister consensi et subscripsi .
✠ Ego Ælfhere minister consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ƿulfnoð minister . consensi et subscripsi .
✠ Ego Ealhhelm minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ƿihgar minister . consensi et subscripsi .
✠ Ego Ordeah minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælfsige minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Aþelpold . minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælfric . minister . consensi et subscripsi .
✠ Ego Æþered minister consensi et subscripsi .
✠ Ego Sigered minister consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælfheah . minister . consensi . et subscripsi .
✠ Ego Ælfric . minister . consensi . et subscripsi .
✠ Ego Aþelmund . minister . consensi . et subscripsi .
✠ Ego Ælfric . minister consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælfred . minister consensi et subscripsi .
✠ Ego Sigulf . minister . consensi et subscripsi .
✠ Ego Ƿulfhelm . minister consensi et subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 22b.
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 197b. Boundaries only.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 79; from [A.]
[C.] MS. Corp. Chr. Coll., Cantab., cxi, p. 130.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLVI; from [C.] Boundaries in vol. iii, p. 408.

---

683. *Grant by King Æthelstan to St. Mary's Church, Abingdon, of land at Scaringaford, or Shillingford, co. Berks.* A.D. 931.

CARTA REGIS AÞELSTANI DE XALINGEFORD[5].

Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo . qui imperio patris cuncta disponit . simul sancti spiritus gratia vivificante . Quamvis enim verba sacerdotum ⁊ decreta judicum in robore firmitatis jugiter perseverent . attamen pro incerta futurorum mutabilitate annorum cirographorum testamento sunt roboranda .

[1] Ego, omitted, C. [2] Con. et sub., omitted, C. [3] Ego omitted from here to end, K. [4] Ælfsige, minister, added, C.
[5] Æthelstani de Scaringaford, B.

Quapropter ego ÆTHELSTAN tocius Brittannie basileus quandam telluris particulam . XII . videlicet cassatos loco qui celebri ad SCARINGAFORD nuncupatur vocabulo domino nostro Jhesu Christo sancteque ejus ecclesie beate Dei genitricis Marie dicata honori loco qui celebri ad ABBENDUNE nuncupatur onomate ad usus monachorum Dei inibi degentium cum omnibus utensilibus pratis videlicet et pascuis . GODESCALCO obtinente presbytero eterna largitus sum hereditate . Sit autem prædictum rus omni terrene servitutis jugo liberum tribus exceptis . Rata videlicet expedicione pontis arcisve restauratione .

Si quis igitur hanc nostram donationem in aliud quam constituimus transferre voluerit . privatus á consortio sancte Dei ecclesie eternis baratri incendiis lugubris jugiter cum Juda proditore ejusque complicibus puniatur . si non satisfactione emendaverit congrua quod contra nostrum deliquit decretum .

Scripta est hæc carta anno dominice incarnationis . DCCCC . XXXI . indiccione . IIII . Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritas his testibus roborata constat . quoram subtus nomina caracteribus depicta annotantur .

✠ Ego Æthelstan singularis privilegii monarchia præditus rex ! hujus singraphe fulcimentum cum signo sancte semperque amande crucis corroboravi et subscripsi .
✠ Ego Wlfelmus[1] Dorobernensis ecclesie archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ƿulfstanus Eboracensis ecclesie archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælpine[2] episcopus . consensi . ⁊ subscripsi[3] .
✠ Ego Brinstan[4] episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Sigelm episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Kenpald[5] episcopus consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælfheah episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Adulfus episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Odo episcopus . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Elfric . abbas . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Eadpine[6] abbas . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Burhsige abbas . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Osferth dux . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Alfpuold[7] dux consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Aldred dux . consensi ⁊ subscripsi .

[1] Wulf., B. [2] Ælfp., B. [3] ⁊ subscripsi, omitted throughout, B.
[4] Birnstan. B. K. [5] Cenwald, K. [6] Edp., B. [7] Alfwold, B.

✠ Ego Osbriht[1] dux consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Elfstan dux . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Odda minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælfeah[2] minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Æthelstan minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ælfric . minister . consensi . ⁊ subscripsi .
✠ Ego Eadric minister . consensi . ⁊ subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 19.
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 106b.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 64; from [A. B.]
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLVII; from [B.]

---

684. *Boundaries of the land mentioned in No. 683.*

DE METIS SCARINGAFORD.

Ærest on coccen æt sandfordinga gemære . ƿa ut on gean stream to snitan ige . on norð healfe þæs igeðes . ⁊ ƿa on baccan mor middeƿearde . ƿa ⁊lang mores on fisclace innan crypeles heale . ⁊ ꝥ ⁊lang fearnbroces . ꝥ hit sticað up on þa readan dic . ƿa ⁊lang dic ꝥ on hlydan . ⁊lang hlydan on bradan mor . of bradan more to preosthamme up on myos pyllan . of myos pyllen on þene hricg ƿeg . ⁊lang hrycgeƿeges to þam cristes mæle . þonne suð ꝥ hit sticoð eft on Eoccen ꝥ hit onfeng .

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 108b.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 65.

---

685. *Grant by King Æthelstan to St. Cuthbert's Cathedral, Durham, of certain vestments and ornaments, and of lands at Wyremuthe Australis, or Wearmouth, co. Durham, etc.* *About* A.D. 931.

In nomine domini nostri Jesu Christi. Ego ÆTHELSTANUS rex do sancto CUTHBERTO hunc textum euuangeliorum,

duo casulas,
et unam albam,
et unam stolam cum manipulo,
et unum cingulum,
et tres altaris cooperimenta,
et unum calicem argenteum,

[1] Osebyrht, B. [2] Ælfheah, K.

et duas patenas[1] alteram auro paratam alteram Greco opere fabrefactam,
et unum turribulum argenteum,
et unam crucem auro et ebore artificiose paratam,
et unum regium pillium[2] auro textum,
et duas tabulas auro et argento fabrefactas,
et duo candelabra argentea auro parata,
et unum missalem,
et duos evangeliorum textus auro et argento ornatos,
et unam sancti Cuthberti vitam metrice et prosaice scriptam,
et septem pallia,
et tres cortinas,
et tria tapetia,
et duas coppas argenteas cum cooperculis,
et quatuor magnas campanas,
et tria cornua auro et argento fabrefacta,
et duo vexilla,
et unam lanceam,
et duas armillas aureas,
et meam villam dilectam WYREMUTHE australem cum suis appendentiis, id est Wertun, Uffentun, Sylces, Wyrthe[3], duas Weowhoppas[4], Byrdene, Seham, Setun, Daltun, Daldene, Heseldene.

Hæc omnia do sub Dei et sancti Cuthberti testimonio, ut si quis inde aliquid abstulerit, dampnetur in die judicii cum Juda traditore et trudatur in ignem eternum, qui præparatus[5] est diabolo et angelis ejus.

[A.] MS. Bibl. Pub. Cantab., Ff i, 27, pp. 185–202 (xiith cent.).
MS. Lincoln's Inn 114, 4, f. 163 (xvth cent.).
[T.] Twysden, *Hist. Angl.*, col. 76.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXV; from [T.]

---

686. *Anglo-Saxon Poem*[6] *on the Site of Durham, connected with the preceding charter.*

DE SITU DUNELMI. ⁊ DE SANCTORUM RELIQUIIS QUÆ IBIDEM CONTINENTUR.

Carmen Compositum.

Is ðeos burch. breome geond Breotenrice
Steppa ge staðolad stanas ymbutan

[1] Pateras, K. [2] Pal., K. [3] Sylceswyrðe, K. [4] Weothehoppas, K.
[5] Paratus, K.
[6] For the collation and notes of this poem, I am indebted to the kindness of Mr. Alfred Rogers and Professor Skeat.

Ƿundrum . ge-pexen . Ƿeor . ymb eornad[1] .
Eayðum . stronge . ⁊ ðer-inne punað
Feola fisca . kyn on floda ge-monge .
⁊ ðær ge-pexen is puda fæstern micel .
Ƿuniad[2] in ðem pycum pilda deor monige
In deope dalum deora ungerim .
Is in ðere byri eac bearnum ge-cyðed
Ðe arfesta eadig Cudberch[3].
⁊ ðes clene cyninges heafud Osuuealdes
Engle leo . ⁊ Aidan biscop .
Eadberch[4] . ⁊ Eadfrið . æðele geferes .
Is ðer-inne midd heom . Æðelpold[5] biscop .
⁊ breoma bocera . Beda[6] . ⁊ Boisil abbot .
Ðe clene Cudberte on gecheðe lerde .
Lustum . ⁊ he pis lara pel genom .
Eardræð . æt ðem eadige in[7] ðem minstre
Un-arimeda . reliquia . ðe monia
Ƿundriunge . purðað . ðes ðe prit . seggeð .
Midd ðene drih[t]nes . perdomes bideð .

MS. Bibl. Pub. Cantab., Ff., i, 27, p. 202 (xiith cent.). | Twysden, *Hist. Angl.*, col. 76. (Very incorrectly.)

---

687. *Grant by Æthelstan, a "senator", to Abingdon Monastery, of land at Uffentune, or Uffington, co. Berks. About* A.D. 931.

CARTA AÞELSTANI[8] SENATORIS DE OFFENTUNA.

Ego ÆTHELSTAN senator scripto inserui istam terram de UFFENTUNE ad ecclesiam sancte Marie de ABBENDUNA in diebus Æthelstani[9] Regis . et[10] fuit testimonio Kynsii episcopi de Berrucscire ⁊ Ƿulfhelmi[11] archiepiscopi ⁊ Rodpuardi[12] episcopi ⁊ multorum aliorum episcoporum . Abbatumque atque principum qui ibi congregati erant ubi ista villa ad ecclesiam sancte Marie in Abbendona concessa fuit. Archiepiscopus etiam Ƿulfhelmus[11] ⁊ omnes episcopi ⁊ abbates qui ibi simul aderant excommunicaverunt á Christo ⁊ ab omni communione Christi ⁊ omni christianitate qui unquam hoc

[1] MS., ymbeornad (*for* ymb eornað), *badly altered to* ymbeornan *in later ink.*
[2] MS., Wuniad, *for* -að.
[3] *For* Cuðberth.
[4] *For* Eadberth.
[5] MS. ⁊ðelwold (*sic*).
[6] MS., Beba, *corrected to* Beda.
[7] MS. *repeats* in *at the end of one line and beginning of another.*
[8] Æ., B.
[9] Eth., B.
[10] Hoc, added, B.
[11] Wlf., B
[12] Rodwardi, B.

donum immutaverit vel istam terram diminuerit. in pascuis sive metis ut sit ipse missus ⁊ dimersus in inferno inferiori sine fine. ⁊ dixit omnis populus qui ibi aderat "fiat fiat Amen".

Mete de Offentona.[1]—Þis[2] synd þa landgemære in to Vffentune. Ærest of hpres[3] mere ⁊lang þære lace. in to þære blace lace. Of þære blace lace : innan bulemere. Of bulemere to buleferðes steorte. Of þam steorte in to bulendic. Andlanc[4] bulendic in to ðam þorn stybbe. Of þam þorn stybbe in to þaere halige stoue[5]. Of þære halige stope andlang þaere heafde in to Ikenilde stræte. Of ikenilde stræte in to ægelpardes mearce. Of ægelpardes mearce. upprihtes be þam heafde in to hremmesbyriges norð geate þurhut þa byrig : ut æt þam suð geate. Sudrihte[6] be þan hefde[7]. uppen hodes hlæpe. Of hodes hlæpe oppen[8] þa stanhlæpe. Of þære stan hlæpe. innan þan hpitan hole. Of þam hpitan hole in to þam readan hole. Of þam readan hole in to þam dunnan hole. Of þam dunan hole in to dunfærðes[9] hnæsse[10] in to padde byrig. Of padde byrig. in to Tædduces stane. Of tædduces stane in to hundes laeype[11]. Of hundes hlæpe in to hafeces hlæpe. Of hafeces hlape in to þam stodfalde. Of þam stodfalde. uppan lauercesbyrig[12]. Of lauerces byrig[12] in to sceortendic. Of sceorten dic in to langendic. Of lange dic in to æscæsbyries[13] suðgeate and spa ut æt þam norðgate. Of þam norðgeate middan uppan dunen byrig. Of duden byrig uppan ecles[14] beorh. þpyrt ofer dunrihtes in to ikenilde stræt. Sydþenes[15] dunrihtes bæ þaes heafd æcres pest furh. dun ofer þa þpyrs furh. dun rihtes to þam riscbedde. Of þam riscbedde[16] to þam dyrne stane. Of þam dyrne[17] stane to þam risc[16] þyfele. Of þam Risc[16] þyfele in to hlippen[18] ham. Of hlippenham. in to þam milestreame[19]. Of þam mylestreame innan þa norð lange dic. and langes þurh þa smale[20] þornas innan bulemed. Of bulemæd ofer þa clæne med[21]. Of þa clæne[22] med norðpard[23] east rihtes be norðe mordune on þæne grene peig. Of þam grene peige þpyrt ofer þæne mor. innan þpyrs mere midrihtes.

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi. f. 206.
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix. f. 107, 191.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXIX; from [A.]
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, pp. 70, 504.

[1] -tuna, B. [2] This paragraph omitted, B. [3] Hpyres, B. [4] -lang, B. [5] Stope, B. [6] Suð., B. [7] Heafde, B. [8] Uppan, B. [9] -ferdes, B. [10] Of dunferðes hnesse, added, B. [11] Hlæpe, B.; laywe, S. [12] Lauercebyrig, B. [13] -riges, B. [14] Eceles, B. [15] Syððenes, B. [16] Hrisc., B. [17] Dirne. B. [18] -pem, B. [19] Myl., B. [20] -la, B. [21] Of bulemæd ... med, omitted, B. [22] Clene, B. [23] Nord., B.

688. *Anglo-Saxon form of No.* 687.

ÆDELSTAN ealderman ge bocade[1] þis land of UFFENTUNE in to sancte Marie stope to ABBENDUNE[2] be þæs[3] kinges dæige[4] Æðelstanes ⁊ ꝥ pæs[5] be Ƿynries[6] biscopes ge pittnysse of Bærrvc[7] scire[8] . ⁊ Ƿulfhelm[9] archebiscop[10] . ⁊ Rodpard biscop . ⁊ manega oþra ægþær[11] ge biscopas . ⁊ abbodas[12] . ⁊ þeinas þe þer ge gaderede[13] pæron . þær[11] þæs[14] tun be þyssan ge mæran ge led pæs[5] in to sancte[15] Maria arc in to Abbendune . ⁊ se archebiscop[10] Ƿulfhelm . ⁊ ealla þa biscopas[16] . ⁊ abbodas[12] þe þær[11] ge somnode pæron . amansumeden fram Criste ⁊ fram eallum Cristes ge mænesse[17] . ⁊ fram eallum[18] Cristen dome . þe æfre þas gife undyde . oððe þis lande ge lytlede . on læsu oðð[19] on ge mæru heo he ascyred ⁊ ge sceofen in to helle grunde á á buten ende ⁊ cpæþ ealle[20] ꝥ folc þe þær[11] embstod " sy hit spa amen amen".

[A.] MS. Cotton. Claudius B. vi, f. 20b.
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 194.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXIX; from [A.]
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p 72.

---

689. WITENAGEMOT AT MIDDELTUN. *Grant by King Æðelstan to the thegn Æðelgeard, of land at Meon, co. Hants.* 30*th August*, A.D. 932.

ÐIS IS ÞARA . XII . HIDA BOC ÞE EÞÆLSTAN CING GE BOCODE ADELPARDÆ HIS ÞÆGNE ÆT MEÓNÆ ON ECE YRFÆ.

Flebilia fortiter detestanda, *etc.* . . . . (*as in No.* 693) despiciendo . verum etiam, *etc.* . . . . (*as in No.* 693) conq'u'isquiliarum, *etc.* . . . . (*as in No.* 693) per omnitenentis dexteram tocius Brítanniæ regni solío sublimatus . quandam telluris particulam meo fideli ministro ÆDELGEARDO id est duodecim cassatarum in loco quem solicole ÆT MEÓNÉ vocitant tribuo . ut ille eam sine jugo exose servitutis, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) pertinentibus quamdiú ocellorum convolatu . auroque spirabili buccis naribusque potiatur habeat . Et post generalem qui omnibus certus 'incertusque' homunciis constat transitum . liberaliter ác eternaliter cuicumque, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) clarescit .

Ærest of mearc beorge peste peardum . and lang here paðes norð

[1] Boce, B. [2] -done, B. [3] þea, B. [4] Deige, B. [5] pea, B. [6] pinsies, B. [7] -oc, altered to -vc, MS. [8] Bearrucescire, B. [9] -hem, B. [10] Arce., B. [11] -er, B. [12] -des, B. [13] -rod, B. [14] þea, B. [15] -ta, B. [16] -pas, B. [17] -mænnes, B. [18] -lam, B [19] Oððe, B. [20] Eall, B.

innán Méone . þanon and lang hege repe on ðone hlínc easte peardne . æt þære efisc . þonne þurh þone lea on þam leáge . ðurh þone lytlan lea peste peardne . þanon norð on ðone pudu . on an del peste peard . ⁊ þanon norð on oðer del eac peste peard . norð tó eaces stede midde peardum þanon on ge rihte to bróm dæne on þæt béc . þonne east and lang þæs beces . of þæm bæce ofer þóne hám on þone scagan ute peardne to hure ðes treópe þonne east and lang díc to þam eastram bæce . þonne norð and lang bæces on hnut leage bære . easte pearde . Ðanon norð on lin leage easte pearde . tó ticces stede . þonne east be efisc . þurh þone lea norðe peardne . ⁊ þanon on risc mere . of þæm mere to þæm pege . and lang peges on sciteres flodan . þanon on crúte bréce leáge peste easte pearde . spa tó peapan hócan . þanon on þa heafod stoccas . þanon on porres sol . of porres sol TO MEÓNE . up and lang meóne on scolesburnan[1] . and lang burnan . on ðone æpylm . of þam epylme . and lang peter peges . úp to strete and . lang strete on himan beorgas . ðanon on trind lea . and lang hære paðes . þonne betpeox ða tpegen pegas . þurh þone lea . ⁊ ofer fearnleage . þonne on pest healfe peges . on gerihte to cyrdan heale . ðonne and lang hlinces . on tollan dene ufe pearde . þonne and lang hlinces norð to mearc beorge .

Si autem quod absit aliquis ⁻_ho supercilii turgens hanc mee compositionis ac confirmationis[2] breviculam . elidere vel infringere temptaverit . Sciat se novissima ác magna examinationis die classica clangente archiangeli salpicæ . Bustis spónte dehiscentibus somata jam rediviva relinquentibus cum Juda proditore . qui ì satoris pio sato[3] "filius perditionis" dicitur . impiisque Judeis[4] Christum blasfemantibus . æterna confusione edacibus ineffabilium tormentorum flammis periturum .

Hujus namque á Deo domnoque Jhesu Christo . invente atque inspirate voluntatis scedula . Anno dominicæ incarnationis . DCCCC° . XXX° . II° . regni vero michi commissi . VIII° . indictione . II^a^ . epacta . XI^a^ . concurrente septimo . Tertiis Septembris[5] kalendis . luna rotigere[6] vagationis . XX . II . In villa noblissima quæ MIDDELTUN nuncupatur, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) annotantur .

✠ Ego Æðelstanus singularis privilegii ierarchia præditus rex : hujus indiculi fulcimentum . cum signo sancte semperque amandæ . crucis . corroboravi et subscripsi .

Ego Pulfhelmus . Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus corroboravi et subscripsi .

[1] Sol, H. [2] Firmationis, K. [3] Proesto, K. [4] Indies, K. ! rides, with Judeis overline, MS. [5] Semp ., K. [6] Voti., with r expuncted, and r overline, MS.

Ego Ƿulfstanus Eboracensis æcclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi
Ego Hopel subregulus consensi et subscripsi.
Ego Juðpal subregulus consensi et subscripsi.
Ego Morcant subregulus consensi et subscripsi.
Ego Ƿurgeat subregulus consensi et subscripsi.

Ego Ælfƿine
Ego Eadulf
Ego Ceanƿald
Ego Ƿeodred
Ego Beornstan
Ego Ƿynsige
Ego Oda
Ego Sigelm
Ego Ælfheah
} episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Kyneferð
Ego Tidelm
Ego Cunán
Ego Mancant
Ego Cynsige
Ego Æscberht
Ego Ƿireð
Ego Ælfric
} episcopus consensi ⁊ subscripsi.

Ego Eadƿine abbas consensi ⁊ subscripsi.
Ego Æðelnod abbas consensi ⁊ subscripsi.
Ego Beorhsige abbas consensi ⁊ subscripsi.
Ego Seaxhelm abbas consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælƿald
Ego Osferð
Ego Æðelstan
Ego Ædelred
Ego Vthred
Ego Tiesberd
Ego Ælfstan
Ego Vhtred
} dux consensi ⁊ subscripsi.

Ego Guðrum
Ego Vrm
Ego Régnƿald
Ego Hatel
Ego Scule
Ego Ðurhferd
Ego Imper
} dux consensi ⁊ subscripsi.

Ego Odda
Ego Ƿulfgar
Ego Æðelstan
Ego Ælfheah
Ego Æðelƿald
Ego Eadric
Ego Ælfhere
Ego Ƿulfsige
Ego Ƿitgar
Ego Spiðulf
Ego Ƿynsige
Ego Ƿulfric
Ego Æðelpearð
Ego Ælferð
Ego Ælfhelm
Ego Æðelbriht
} minister consensi ⁊ subscripsi.

Ego Ælfstan
Ego Ælfƿald
Ego Aðelƿald
Ego Biornulf
Ego Ælfstan
Ego Ælfric
Ego Ƿulfgar
Ego Ƿulnoð
Ego Ƿulmer
Ego Ƿulfbold
Ego Ælfric
Ego Ƿulfric
Ego Ceolstan
Ego Ƿullaf
Ego Ælfnod
Ego Æðelmund
} minister consensi ⁊ subscripsi.

Ego Eadric Ego Æðelsige Ego Ƿiferð Ego Æðelferð Ego Æðelferð Ego Hunlaf Ego Ƿulfsige Ego Alhelm	minister consensi ⁊ subscripsi.	Ego Ealstan Ego Ƿulfhelm Ego Coyreð Ego Cuðerð Ego Æðelferð Ego Ospig Ego Æðelric	minister consensi ⁊ subscripsi.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 37b. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCVII; from [A.]

---

690. WITENAGEMOT. *Grant by King Ædelstan to the see of Winchester, of land at Duntun, or Downton, co. Wilts.* A.D. 905 *for about* 932.

ÞIS IS ÞÆRA . C . HYDA LAND BOC ÞE ÆÞELSTAN CYNG EDNIƿAN GEBOCODE INTO ÞAM BISCEOPSTOLE TO EALDAN MYNSTRE TO LOFE ÞÆRE HALGAN ÞRYNNYSSE . ⁊ ÞAM HALGAN APOSTOLUM PETRE ⁊ ƿAULE SƿÁ SƿÁ CYNEƿALC CING HIT ÆR ÞYDÆR IN GÆ BOCODE HÆFDE FOR HIS SAƿLA ⁊ FOR ELLÆS HIS LEODSCYPES GESUND FULLNESSÆ .

Regnante universorum modulatore regnorum Christo Jhesu in secula[1] seculorum .

Quoniam regum bonorum et principium[2] justorum qui justiciam et misericordiam in diebus suis custodientes Deo placuerunt ⁝ et propterea feliciter regnaverunt ⁝ et pacem omni populo suo multiplicaverunt . atque hostes devicerunt ⁝ nec non et æcclesias Dei ditaverunt ⁝ etcætera bonitatis opera impleverunt . regibus posterioribus et principibus 'eorum' sequenda sunt exempla ⁝ ut etiam et ipsi feliciter regnare et populum in pace gubernare ⁝ atque hostes expugnare . et quod felicius est post bonum finem cælestia regna mereantur intrare .

Proinde ego . ÆDELSTANUS . gratia Dei rex Anglorum cupiens hereditatem in regno Christi et Dei habere ⁝ libertatem villæ quæ famoso nomine ab Anglis . DUNTUN . appellatur ⁝ quæ ad sedem episcopalem . Wentane æcclesiæ pertinet ⁝ in nomine sanctæ trinitatis Sanctæque Mariæ nec non et beatorum apostolorum Petri et Pauli pro redemptione animæ meæ . et pro salute omnium priorum[3] regum et futurorum . et pro tocius populi Christiani . Seu viventis

[1] -lm, MS. [2] *Sic*, MS. [3] *Populorum*, altered to *priorum*, MS.

vel defuncti in gente Anglorum devotissime renovo: atque in omnibus rebus magnis et modicis stabilio : quemadmodum. CYNEVVALH. Rex. quem sanctus Byrinus primus Saxonum episcopus baptizavit instituit et corroboravit. adjurans per omnipotentem majestatem Dei et gloriam et resurrectionem omnium sanctorum ejus ut nullus regum aut principum quibuslibet temporibus hanc nostram renovationem presumat violare : aut mutare. seu minorare : ne forte suppliciis sempiternis inferni sine fine dampnetur.

Pretitulata vero telluris circuitio his circumgyratur[1] limitibus.

Ðis synd þa land ge mero to DUNTUNE erest of crapan crundul on pereðan hille on fyrdinges lea. on ebles burnan to afene. on pisere. on ða fulan lace. on earnes beorch. on dic. æt beoredes treope. on þone hearepoð to healdangrafe. þonne on þone hagan to pitan pyrðe. on dyre broc. on pelepe. on þa dic æt. hichelespyrðe. þonne ofer þone feld on hagan ut þurh brember pudu on þone steneuan stopul and lang herepaðes to fobban pylle. andlang herepaðes to þes hagan ende to feger hylde forda. on þone hagan on ceorles hlepe. on crapan crundul. þonne on ða yferan gemere. on ebles burnan. on stretford. on hrofan hric. andlang peges on þa dic to bymera cumbe. ⁊ þer þpyres ofer þreo crundelas. ofer þa stret. þpyres ofer ða dune to pudu beorh hylle ofer berigan cumb on eblesburnan. on stretford. on beordune. on þes hlinces ende. on þone smalan peg. ofer higcumb. on þan smalan pege. on ðene stan. on ꝥ heð pestepeard. on þone beorch. to þam hric pege. þonne est and lang hricg peges. to bryt fordinga land sceare. ꝥ suð on stret ford.

Igitur anno dominice incarnationis. D. CCCC. V. regni vero gratis michi commissi. primo supra dicte villule libertas renovata fuit. C. videlicet mansarum quantitas. Episcopis. Abbatibus. Ducibus. Procuratoribus. et cunctis Anglorum principibus regia dapsilitate ovantibus. atque maledictionem æternam imponentibus. huic libertati violatoribus pacem quoque et vitam æternam obtantes huic ipsi libertati piis fautoribus. Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritas. his testibus roborata constat. quorum nomina stilus presens hoc ordine declarat.

Ego Æthelstanus Rex Anglorum hanc libertatis renovationem cum signo sanctæ crucis corroboravi.

Ego Ƿulfelmus. Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi.

[1] -ta, with *a* expuncted, and *ur* overline, MS.

Ego . Ƿulfstanus . Eboracensis æcclesiæ archiepiscopus consensi et subscripsi .

Ego . Ælfƿine
Ego . Sighelm
Ego . Ælfheah
Ego . Eadulf
Ego . Byrnstan
Ego . Oda
Ego . Cyneferð
Ego . Þeodred
Ego . Ƿulfhun
Ego . Cenƿald
} episcopus consensi et subscripsi .

Ego . Ælfric
Ego . Eadƿine
Ego . Æþelnoð
Ego . Byrhsige
Ego . Seaxhelm
Ego . Eadred
} abbas consensi et subscripsi .

Ego . Osferd
Ego . Ælfƿold
Ego . Ealdred
Ego . Vhtred
} dux .

Ego . Escbryht
Ego . Ælfstan .
Ego . Vhtred .
Ego . Guþrum
} dux .

Ego . Odda
Ego . Ƿulfhelm
Ego . Buga
Ego . Ƿulfgar
Ego . Sigred
Ego . Ƿulfsige
Ego . Ælfheah
Ego . Ƿulfnoð
Ego . Æþelstan .
Ego . Ælfred
Ego . Æþelstan
Ego . Ælfnoð
Ego . Ælfric
Ego . Ƿicgar
Ego . Eadric
Ego . Ælfƿald .
} minister consensi .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 14b. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCVIII; from [A.]

---

691. WITENAGEMOT AT AMBRESBURY, co. Wilts. *Grant by King Athelstan to Shaftesbury Nunnery, of land at Funtemel, or Fontmell, co. Dorset. 24th December,* A.D. 932.

HOC EST DONUM AÞELSTANI REGIS DE XI . CARR' TERRE UT VOCANT SOLICOLI JUXTA FFUNTEMEL!

Flebilia fortiter, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) in voragine cassuros, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) melancolie injuriam, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) eligens adipiscendam melliflue, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) ego AÞELSTANUS, *etc.* . . . . . (*as in No.* 677) particulam fidelissime familie monialium que sub regulari devote exercitationis vita in monasterio civitatis que SCHAFTESBIRY vocatur Deo militat id est . XI . et dimidia adtecta carattarum[1] in loco quem solicole ⁊ FUNTEMEL vocitant ea interjacente condicione . ut omni die usque magne dis-

[1] Dimidium ad tella cassatarum, K.

crecionis judicii anno illa successoresque ejus cotidie post primam quinquaginta decantent psalmos anime pro excessibus mee horaque mediante . tercia missam percelebrent . ut divinam consequi plenissime valeam misericordiam tribuo . quatinus illa eam sine jugo detestande servitutis, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) transitum subsequentibus sibi fidelibus imperpetuum derelinquat.

Predicta siquidem tellus hiis terminis circumcincta clarescit!

§ Arest on wde brigthe . and þanen up on beteswirþe sled. þanen! to snelles hamme weghe . þanne on þurch þo aelres to holencumbe . of panne cumbe! to holenwelle . of þan welle . on bamelendune north ecge . þanen ! to langencumbes hauede. þanen! on dollen berch . an þanne to wde on done hagen oð þas soces seað ðanen ! on holewei . of holleweie on sledwich . of sledweie ! on hriycspeg . þannen anlang hricg peges . of rig wei ut to þe wines weie þanen ! to burch linken dannen on þa gereþrenc withinne da cheale seðas þanen ! to holebroke . þanen on ðaes lutlen searpennes suð eke þane on sandhellesled. þanne on ða ripe to styrd þanen anlang streames eft to wde bricge . þanne! on halgan weies lake . þanen ! to þanen welle siluen . þanen on þa hege reawe to þane shamelen . an to þan herepaþe . þonne west be Winteintune . ut þurch sulangraf . þanne one þe hegen . be weste hegen paðe and þar of dune to þare stigele þanne west anlang hegen to heldmannes wrthe suthward þanne north . to ludmannes putte . þanne be wirtrune ! on hlinches broc . of þanne broke! to Wigheardes stapele . fram Wigheardes stapele ! to cludesleghe . of þare lege! to þanen ealden herepaþe ꝥ schet to hlinchesfelde . þanen forð be pyrttrune to scearpenhame . þanen one þat lake to stirchel an lang streames eft to wdebrige! and at suttune ligð . XXIIII . akeres meade þat hirð in to funtmel . on ðes horderes land oþerhalf hewisse of suttune erþe ín to þis land.

Si autem quod absit, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) breviculam demere vel infringere temptaverit, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) die tuba perstrepente archangeli . bustis sponte dehiscentibus somata diu fessa relinquentibus, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) Christo inspirante atque invente voluntatis scedula anno dominice Incarnacionis . D. CCCC . XXXII°. regni vero gratis michi commissi octavo . Indictione V^a^. concurrente septimo . epacta XI^a^. kalendis Jañ nonis . luna rotigere vagacionis tercio decimo . In villa omnibus notissima que Ambresburch nuncupatur . episcopis abbatibus ducibus patrie procuratoribus . regia dapsilitate ovantibus perscripta est . cujus etiam, *etc.* . . . . (*as in No.* 677) carrecteribus depicta annotantur.

Ego Athelstanus singularis privilegii mona[r]chia prædictus[1] Rex et hujus indiculi fulcimentum cum signo sancte crucis corroboravi et subscripsi. ✠.

Ego Wlthelmus Doroborasensis[2] ecclesie archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi. ✠.

Ego Wlfstanus ecclesie Eboracensis archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.

⁊ ceteri. ✠.

[A.] MS. Harl. 61, f. 11. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXI; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 409.

---

692. WITENAGEMOT AT AMESBURY. *Grant by King Athelstan to the thegn Ælfred, of land at North Stoneham, co. Hants. 24th December*, A.D. 932.

PRIVILEGIUM ATHELSTANI REGIS CONCESSUM NOVO MONASTERIO WYNTONIÆ, QUOD MODO HYDA NOMINATUR, ANNO VIII. REGNI SUI.

Flebilia fortiter detestanda totillantis sæculi piacula, diris obscenæ horrendæque mortalitatis circumsepta[3] latratibus, non nos patria incœptæ[4] pacis securos, sed quasi fœtidæ corruptelæ in voraginem casuros, provocando admonent ut ea toto mentis conamine cum casibus suis non sòlum despiciendo, sed etiam, velut fastidiosam melancholiæ nauseam abominando[5] fugiamus, tendentes ad illud Evangelicum: "date et dabitur vobis".[6] Qua de re infima quasi peripsema quisquiliarum abjiciens[7], superna ad instar pretiosorum monilium eligens, adipiscendam mellifluæ dulcedinis misericordiam perfruendamque infinitæ lætitiæ jucunditatem: Ego ATHELSTANUS[8], rex Anglorum, per omnipatrantis dexteram totius Britanniæ regni solio sublimatus, quandam telluris particulam meo fideli ministro ÆLFREDO[9], id est, XII. cassatarum in loco quem solicolæ ÆT[10] STANHAM vocitant, [tribuo], ea interjacente conditione, ut omni die, usque magnæ districtionis judicii anno, ille successionisque[11] ejus, centum viginti evangelici paradigmatis pauperes semel pane cum pulmento dulcifero, haustuque potifero pascere[12], animæ pro excessibus meæ, sub sorte ul[l]ius[13] contradictionis non obliviscantur. Familia quoque æt[14] Stanham, pastum semper con-

1 *Sic*, MS. 2 -bornensis, K.
3 -cepta, B. 4 -dopte, B. 5 Abbo., B. 6 Luc. vi, 38.
7 Abiciens, B. 8 Eth., B. 9 Elf., B. 10 Æt, omitted, B.
11 -soresque, B. 12 Parcere, B. 13 Ullius, B. 14 De, B.

ferre electissimum, divinam ut consequi plenissime valeam misericordiam non pigrescant tribuo, quatinus ille eam sine jugo detestandæ servitutis, cum pratis, pascuis, silvis, rivulis omnibusque ad illam utilitatibus rite pertinentibus, liberaliter ac æternaliter quamdiu vivat habeat. Et post generalem qui omnibus certus incertusque constat transitum cuicumque successionis hæredi voluerit in perpetuum derelinquat.

Prædicta siquidem tellus his terminis circumcincta clarescit:

Aerest of Spæðelingforda pest to Smerebrocesforda, and þanon pestpeard andlang herepaðes to Hrumbroces-æpelme, and spa forþ andlange peges on suþhealfe gætes hlæpe þæt hit cymþ to feoper treopum; þonon þanen norð andlang herepaðes to Gyþricos pille: and spa forþ andlang peges oþ hit cymþ to fearnbedde; þanon east on þet slæd oþ hit cymþ to holan broce. Þonne þanon norþ andlang holan broces oþ þa sand pyttas; þanon on Byrepege oþ hit cymþ on Cytanbroces ælpilme[1]; and spa andlange broces oþ hit cymþ t[o] Ipping-panne[1]; þonne-suþ be Efist oþ þæt slæde þa scit to mæran broce, andlang broces oþ hit cymþ to pærgiþeforda; þanon on gerihte to eastlea pearden þone norþ, spa se haga scyt to Baranleage norþpearden; þonne þanon norþ oþ hit cymþ to þere fotyhtan æt[2] and spa suþ, andlange stræte, oþ hit cymþ to grenan leage; þon þær east and suþ oþ hit cymþ to Cynninges dic; andlange þære dic, oþ hio bygð ongean muceliuge mæde, norþpearde ut on Icenan; þon spa Icenan scyt oþ hit cymþ foran ongean hierderpylles æpylm[1]; þanon peast to scortan þorne; þanon suþ to þane herepaðe þe lyþ to Mannes brycge; and spa peast andlange herepaðes on Spæþelingeforde and þær hyrde sio mæde to æt Poþhringe and nigon æceras on eal norþpeardun geonun[1] æscun, and a mylansteall benorþan Mannesbrycge.

Begyn fyrst on Swathelyngford, westward to Smerebrokysforde; and thanne westward, along the lawepathes to Thumbrokyselme[1] and so forth along the wey by Suthgatealewe, for to thu comyst to the fowr grete trees. Than north, along the lawepathys to Gytherykyswelle, and so forth alonge the weyes forto me comyth to Fernbedde. Than east, on the slade, forto me comyth to Holbrok. Fro thennis, north, a-longe Holbrok, to the sandpittys. Than to Byrwey, fort me comyth to Kytbrokyselme[1], and so along the brokys for to me comyth to Uppyngehamme. Than Suth, by Efysch, to the slade that schetyth to Mernbrok; along the brokys for to me comyth to Wergford, than forth ryht to Esteler, suthward, and thanne north, so as the hegge drawyth to Barnlee northward. Than north, for to me comyth to Fotythnek, and so sichith alonge the strete for to me comyth to Greneles; and than, by est and suth, for to me comyth to Kyngysdyche; and than along the dyche to the bye, upgoynge azenst Muchelyng mede northwarde up to Icbene, and than as Icben goth for to hit comyth byfore azen Herdwelles elme[1]. Than west, to

[1] *Sic*, MS. [2] ? *æc*.

the schort thorn, and than suth, to the lawe-pathe that lyth to Mannysbrygge; and so west alonge the lawepathys to Swethelyngforde, and the hyrddys mede of Wotheryng, and nyne akrys at by northe Genasche, and a mylle place by northe Mannysbrygge.

Imprimis incipe apud Swathelyngford, ex occidente ad Smeresbrokysford, ac deinde per occidentem a longo semitas legales, quousque perveniatur ad limitem vocatum *Thrumbrokysdme;* ac deinceps recte per longum viam ducentem per Meridiem Gatyslewe, quousque perveniatur ad limitem quatuor arborum magnarum. Tunc ex boreali plaga per longum legales illas semitas ad limitem nuncupatum fons Gytheryci; ac deinde per longum vias, quousque perveniatur ad terminum vocatum *Fernledde*. Ac deinde per orientem, super illud viæ obliquum et descendens, quousque perveniatur ad Holbrok. Ac deinde[1] per aquilonem a longo Holbrok ad puteos zabulosos. Et tunc ad Berwey, quousque perveniatur ad terminum vocatum *Kytbroky's Elme*, et sic, per longum aquas discurrentes, quousque perveniatur ad Ippnghamme[2]. Tunc ex parte meridionali, per Efysch, ad illud viæ obliquum et descendens, quod descendit ad Mernbrok, per longum aquarum decursus, quousque perveniatur ad Wergford. Tunc recte ad Estlee, versus austrum, et tunc ex aquilone secundum quod sepes declinat at Barnlee, per Borealem partem. Et tunc ex aquilone, quousque perveniatur ad Fotythnek, et sic ex austro per longum plateam pertranseas, quousque perveniatur ad Grenlee; et tunc per orientem et austrum quousque perveniatur ad regiam foveam; et tunc per longum pertranseas foveam illam ad summitatem ascensus versus *Muchdyng mede*, per aquilonem recte ad Ichene; et tunc secundum quod Ichene demonstrat, quousque perveniatur iterum ante terminum vocitatum *Herdwellys elme;* ac deine ex occidente, quousque perveniatur ad illam spinam parvam; et tunc ex austro ad illam legalem semitam quæ deducit ad Mannesbrygghe; et sic ex occidente per longum legales semitas, quousque perveniatur ad Swethelyngforde, et terminum nuncupatum *the Herdys mede de Woteryng*, et novem acras terræ ab aquilone terminum vocatum *Genasche*, et quendam locum molendini per aquilonem Mannysbrygghe.

Si quis, quod absit, diabolico inflatus spiritu, hanc meæ compositionis ac confi[r]mationis breviculam demere[3] vel infringere tentaverit, sciat se novissima ac magna examinationis die tuba perstrepente archangeli, bustis sponte dehiscentibus somata diu fessa relinquentibus, elementis omnibus pavefactis, cum Juda proditore qui a satoris prosato[4] "filius perditionis" dicitur, æterna confusione edacibus ineffabilium tormentorum flammis periturum.

Hujus namque a Deo Dominoque Jesu Christo inspirante[5] atque vivente[6] voluntatis scedula, anno Dominicæ incarnationis DCCCCXXXII°, regni vero gratis mihi commissi VIII°, indictione V., concurrente VII., epacta XI., kalendis[7] Januarii nonis, luna rotigere vagationis XIII., in villa omnibus notissima quæ Ambresburig[8] nuncupatur, episcopis, abbatibus, ducibus, patriæ procuratoribus, regia dapsilitate ovantibus perscripta est. Cujus etiam inconcussæ

[1] MS. repeats deinde. [2] *Sic*, MS. [3] Demere, B.; temere. A.; tenuare, *Edr*. [4] Pio sato, B. [5] -ate, B. [6] Invente, B. [7] Idibus, B.; *i.e.*, 5th January (?). [8] -burgh, B.

firmitatis auctoritas his testibus roborata constat quorum nomina subtus caracteribus depicta annotantur :—

✠ Ego Æthelstanus , singularis privelegii monarchia preditus[1] rex , hujus indiculi fulcimentum[2] cum signo sanctæ semperque amandæ crucis corroboravi et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfhelmus , Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus, consensi et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfstanus[3] , Eboracensis[4] ecclesiæ archiepiscopus , consensi et subscripsi .

✠ Ego Elfƿine ,
✠ Ego Sighelm ,
✠ Ego Elfeah ,
✠ Ego Eadulf ,
✠ Ego Brinstan ,
✠ Ego Oda ,
✠ Ego Cyneferþ ,
✠ Ego Þeodred ,
✠ Ego Ƿulfhun ,
✠ Ego Cenƿald , } episcopus , consensi et subscripsi .

✠ Ego Elfric
✠ Ego Eadƿine
✠ Ego Eþelnoþ
✠ Ego Byrhsige
✠ Ego Seaxhelm
✠ Ego Eadred } ablas , consensi et subscripsi .

✠ Ego Osferþ , dux , consensi et subscripsi .
✠ Ego Elfƿold , dux , consensi et subscripsi .
✠ Ego Ealdred , dux , consensi et subscripsi .
✠ Ego Uhtred , dux , consensi et subscripsi .
✠ Ego Escbryht , dux , consensi et subscripsi .
✠ Ego Elfstan , dux , consensi et subscripsi .
✠ Ego Uhtred , dux , consensi et subscripsi .
✠ Ego Guþrum , dux , consensi et subscripsi .

✠ Ego Odda ,
✠ Ego Ƿulfhelm,
✠ Ego Buga ,
✠ Ego Ƿlfgar ,
✠ Ego Sigred ,
✠ Ego Ƿlfsige ,
✠ Ego Elfheah ,
✠ Ego Ƿulfnoþ , } minister , consensi et subscripsi .

✠ Ego Eþelstan ,
✠ Ego Elfred ,
✠ Ego Eþelstan ,
✠ Ego Elfnoþ ,
✠ Ego Elfric ,
✠ Ego Ƿihtgar ,
✠ Ego Eadric , ✝
✠ Ego Elfƿald , } minister , consensi et subscripsi .

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards, p. 124.
[B.] MS. Cotton, Domitian A. xiv, f. 114.

Omitted by Kemble.

1 -dictus, *Edw.* 2 Falc., B. 3 Wulst., B. 4 -sensis, B.

693. *Notice of the Relics given by King Æthelstan to St. Peter's Minster, Exeter.* A.D. 932.

[H]er sputelað on þisum geprite be þam halgum reliquium . þe ÆÞELSTA se purðfulla kyning geaf in to sancta Marian ⁊ sancte Petres mynstre on EXANCESTRE. Gode to lofe . for his saple alisednisse. eallum þam þe þa halgan stoppe geseceað ⁊ gepurðiað to ecere hæle .

Wytodlice se ilca kyning Æþelsta . þa þa he æfter his fæder Edparde cynerice onfeng . ⁊ þurh Godes gife ana gepeold ealles Englalandes þe ær him manege cyningas betpix heom hæfdon . þa com he on sumne sæl hider to Exancestre . spa spa hit of soðfæstra manna sage gefyrn gesæd pæs . ⁊ he ongan smeagan ⁊ þeahtian hpæt him sælost pære to geforðienne of his cynelicum madmum Gode to lofe . ⁊ him silfum ⁊ his ðeode to ecere þearfe .

Se ælmihtiga God þa þe eallum þam þe pel þencaþ . simle is fultum ⁊ firþriend gesende þam Godan cyninge . þone geþanc on . ꝥ he mid þam gepytendlicum madmum . þa unateoriendlican madmas begitan sceolde . He sende þa ofer sæ getripe men ⁊ gesceadpise . ⁊ hig ferdon spa pide landes spa hig faran mihton . ⁊ mid þam madmum begeaton . þa deorpurðestan madmas þe æfre ofer eorðan begitene mihton beon . ꝥ pæs haligdom se mæsta . of gehpilcum stopum pydan ⁊ sydan gegaderod . ⁊ hig þone þam foresædan cyninge brohton . ⁊ se cyning mid micelre blysse Gode þæs þancode .

He bebead þá . ꝥ man her on Exancestre . þær þær him ær God þone nyttpirðan geþanc on besende . mynster aræran sceolde . Gode to purðminte . ⁊ þære heofenlican cpene sancta Marian Cristes meder . ⁊ sancte Petre þæra apostola ealdre . þone se ylca cyning him to mundboran gecoren hæfde . ⁊ he geaf þider inn six ⁊ tpentig cottlifa . ⁊ þone þryddan dæl þæs foresædan haligdomes þyder inn let don . his saple to ecere alysednisse . ⁊ eallum þam to hylpe . þe þa halgan stoppe þe se haligdom on is . mid geleafan geseceað ⁊ purðiaþ .

Nu pille pe eop segcan butan ælcere leasunge . hpæt se haligdom is . þe her on þisum halgan mynstre is . ⁊ geprytu forð mid . þe gesputeliað butan ælcere tpeonunge . hpæt anra gehpilc þera haligdoma beo .

Ærost[1] of þam sylfan deorpyrðan treope þære halgan rode þe

[1] 2½ blank lines here in MS.

Crist on þropode ⁊ us ealle þær on . of þæs deofles anpalde alysde . etc.

* * * * * * *

[A.] MS. Bodl. 579; Bishop Leofric's *Evangeliary; Auct.*, D. ii. 16, f. 8A.
Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. ii, p. 528 (where the complete list of relics is printed, and the Latin translation); from [A.]
Exeter Cathedral Library, MS. 2861.
F. E. Warren, *The Leofric Missal*, Oxf., 1883, pp. lxi, 3; a Latin list, somewhat resembling the foregoing, but not so full. *Begins*: "Hæc sunt nomina sanctarum reliquiarum quæ habentur in Exoniensi monasterio sanctæ Mariæ et sancti Petri apostoli quarum maximam partem gloriosissimus et victoriosissimus rex Athelstanus, ejusdem scilicet loci primus constructor, illuc dedit.
"De ligno domini," *etc.*

* * * *

Ends: "His exceptis, plurimæ aliæ ibi habentur sanctorum reliquiæ quarum, quia non invenimus nomina scripta, quæ sint ignoramus."

---

694. *Grant of Privileges by King Æthelstan to the Bishopric of Crediton.* A.D. 933.

✠ Flebilia fortiter detestanda totillantis sæculi piacula diris obscenæ horrendæque mortalitatis circumsepta latratibus non nos patria indeptæ pacis sec[u]ros sed quasi fetidæ corruptelæ in voraginem casuros provocando ammonent ut ea toto mentis conamine cum casibus suis non solum despiciendo sed etia[m] velut fastidiosam melancoliæ nausiam abominando fugiamus tendentes ad illud evangelicum "date et dabitur vobis". Qua de re infima. quasi peripsema q[uis]quiliarum abiciens superna ad instar pretiosorum monilium cliens animum sempiternis in gaudiis fiens ad nanciscendam mellifluæ dulcedinis misericordia[m] perfruendamque infinitæ letitiæ jocunditatem ego ÆÞELSTANUS per omnipatrantis dexteram apice totius Albionis sublimatus circumquaque basilicas in honore De[i] sanctorumque ejus dedicatas prout potero ab antiquo ritu vectigalium redimam quod sibi mei antecessores usurpative decreverunt habere . nunc vero pro Dei omnipotentis amore et beatæ Dei genetricis Mariæ veneratione sanctorumque omnium auctoritate necnon pro venerabilis episcopi Eadulfi placabilis pecuniæ dation[e] id est . LX . librarum argenti tantam libertatem episcopatui CRIDIENSIS ecclesiæ perdonare dijudicavi . ut sit perpetualiter tutus atque munitus ab omnibus secularibus servitutibus fiscis regalibus tributis majoribus et minoribus atque expeditionalibus videlicet taxationibus omniumque rerum nisi sola expeditione et arcis m[u]nitione . Si quis autem post hóc subdola cavillatione deceptus nostrum non perhorrescat machinari decretum sciat sé novissima ác magna examinationis die classica archangeli clangente salpice bustis sponte patentibus somata jam rediviva

propellentibus cum Juda proditore infaustoque pecuniarum compilatore suisque impiissimis fautoribus sub æternæ maledictionis anathemate edacibus innumerabilium tormentorum flammis sine defectu periturum. Acta est hæc præfatæ libertatis munificentia . DCCCC . XXXIII . dominicæ incarnationis anno . indictione . VI . his testibus consentientibus signumque crucis Christi adponentibus quorum nomina infra caraxata esse monstrantur .

✠ Ego Æþelstanus gratia Dei largiente totius Brittannie rex præfatam libertatem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Ƿulfhelm Dorobornensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis largitatem cum tropheo sancte crucis consignavi .

✠ Ego Ælfheah Ƿintaniensis eclesiæ episcopus triumphalem agiæ crucis tropheum impressi .

✠ Ego Þeodred Lundoniensis eclesiæ episcopus consignavi .

✠ Ego Coenƿald episcopus consensi .

✠ Ego Oda episcopus confirmavi .

✠ Ego Ƿulfhun episcopus roboravi .

✠ Ego Ælfhere dux .

✠ Ego Ƿulfgar dux .

✠ Ego Uhtryd dux .

✠ Ego Odda minister .

✠ Ego Eadmund minister .

✠ Ego Ƿulfsige minister .

✠ Ego Ƿulmær minister .

✠ Ego Ælfsige minister .

✠ Ego Eadric minister . <.

✠ Ego Ealhhelm minister .

Endorsed in a contemporary hand:—" Libertas totius Cridiensis æclesiæ episcopatus"; *in a hand of the xiiith century,* " Libertas totius Cridiauensis episcopatus concessa Eaddulfo episcopo ab Adelstano rege pro sexaginta libris pecunie . Anno Domini DCCCC . 'nongentesimo' tri[cesimo tercio]"; *in one of the beginning of the xivth century,* " Carta Adelstani Regis ecclesie Creditonensi Anno domini Nongentesimo tricesimo tercio: · R· e conservetur : quia fide digna in perpetuum ", *and in one* *the year* 1608, " Ista Carta concessa fuit ante conquestum XXXIII . Antiquitas ejus DCLXXV . ad hunc annum MDCVIII". ,

[A.] Brit. Mus., Cotton ch., Augustus II, 41 | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXII; from Brit. Mus., *Facs.*, pt. III, pl. 4 | [A.]

695. WITENAGEMOT AT CHIPPENHAM. *Grant by King Æthelstan to Sherborne Monastery, of land at Bradan ford, or Bradford Abbas, co. Dorset.* 26*th January,* A.D. 933.

CARTA X HIDARUM APUD BRADEFORD.

FLEBILIA fortiter detestanda titillantis[1] sæculi piacula diris obscenæ horrendæque mortalitatis circumsepta latribus non nos patria indempte pacis securos, sed quasi fetidæ corruptelæ in voraginem casuros provocando ammonent ut ea toto mentis conamine cum casibus suis non solum despiciendo sed etiam velut fastidiosam melancoliæ nausiam abominando fugiamus tendentes ad illud evangelicum "Date ⁊ dabitur vobis", Qua de re infima quasi peripsima quisquiliarum abiciens superna ad instar pretiosorum monilium eligens animum sempiternis in gaudiis figens, ad nanciscendam mellifluæ dulcedinis misericordiam perfruendamque infinitæ letitiæ jocunditatem.

Ego ÆTHELSTANUS rex Anglorum per Omnitonantis dexteram totius Bryttanniæ regni solio sullimatus quandam telluris particulam fideli SCIREBURNENSIS monasterii familiæ id est X cassatarum in loco quem solicolæ æt BRADAN FORDA vocitant libenter tribuo eo tamen interposito tenore, ut unusquisque prædicta ex familia omni anno in cunctorum festivitate Sanctorum quæ semper fit in Kalendis Novembris animæ pro excessibus meæ, integrum exceptis aliis orationum obsecrationibus decantet psalterium, adjectis insuper missarum celebrationibus indefessis, quatinus antedictus clericorum grex illam cum omnibus ad eam utilitatibus rite pertinentibus liberaliter ac immutabiliter sine jugo exosæ servitutis habeat ac evo feliciter perfruatur æterno.

Prædicta siquidem tellus his terminis circumcincta clarescit. Ærest on east healfe, of eastan wylles heafde, and lang lace to mylenburnan, thonne and lang streames oth gifle, thonne eft and lang streames oth æennan pol thanon and lang lace oththa ealdan dic, thonne and lang dic oth hloscumbes heafud, thanon on ecge, and lang ecge oththa dic thanon and lang dic, oth ecgulfes treow, thanon east to ættandene middeweardre and lang dene eft to ættan wylle.

Si autem, quod absit, aliquis diabolica deceptus fraude hanc meæ liberalitatis breviculam in aliquo elidere vel impugnare temptaverit sciat se die tremendæ districtionis ultima clara reboante Archangeli voce cum Juda proditore qui a satoris pio

[1] Glossed, i.e., "fluctuantis".

nato "filius perditionis" dicitur, eterna damnatione edacibus indicibilium tormentorum flammis arsurum.

Hujus namque a Deo Dominoque Jhesu Christo inspiratæ atque inventæ voluntatis scedula Anno Dominicæ Incarnationis DCCCCXXXIII. regni vero michi commissi IX. Indictione VI. epacta XXII. concurrente I. septimis Februarii Kalendis Luna XXVI. In villa omnibus notissima quæ CIPPENHÁM nominatur, tota optimatum pluralitate sub alis regiæ dapsilitatis ovanti perscripta est. Cujus etiam inconcussæ firmitatis auctoritas, his testibus roborata constat, quorum nomina subtus minulis[1] depicta annotantur.

✠ Ego Æthelstanus totius florentis Bryttanniæ rex hujus indiculi litterulas cum signo sanctæ semperque colendæ crucis corroboravi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfhelmus Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfstanus Eboracensis æcclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfwine episcopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Theodred episcopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Oda episcopus consensi.
✠ Ego Cyneferth episcopus consensi.
✠ Ego Cenwald episcopus consensi.
✠ Ego Wulfhelm episcopus consensi.
✠ Ego Alfric abbas consensi.
✠ Ego Eadwine abbas consensi.
✠ Ego Ætheluoth abbas consensi.
✠ Ego Aldred abbas consensi.
✠ Ego Osferth dux consensi.
✠ Ego Ælfwold dux consensi.
✠ Ego Æthelstan dux consensi.
✠ Ego Uhtred dux consensi.
✠ Ego Odda minister consensi.
✠ Ego Buga minister consensi.

✠ Ego Byrnstan episcopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Alfheah episcopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfhelm minister consensi.
✠ Ego Wulgar minister consensi.
✠ Ego Wulfsige minister consensi.
✠ Ego Wulfnoth minister consensi.
✠ Ego Wulfmar minister consensi.
✠ Ego Wulfhold minister consensi.

[1] Glossed, "colore rubeo".

✠ Ego Ælfnoth minister consensi.
✠ Ego Eadric minister consensi.
✠ Ego Æthelmund minister consensi.
✠ Ego Ælfric minister consensi.
✠ Ego Ætheric minister consensi.
✠ Ego Wihtgar minister consensi.
✠ Ego Ælfheah minister consensi.
✠ Ego Wulfnoth minister consensi.

[A.] Sherborne Register (in possession of the executors of Sir Th. Phillipps, Bart.), f. 7. | Hardy's MSS. in Record Office; from [A.] Omitted by Kemble and Thorpe.

---

696. WITENAGEMOT AT CHIPPENHAM. *Grant by King Æthelstan to Sherborne Monastery, of land at Westun, co. Dorset* (?). *26th January*, A.D. 933.

CARTA VIII. HIDARUM APUD WESTONAM.

FLEBILIA fortiter detestanda totillantis sæculi piacula diris (*etc., etc., ut continetur in carta Æthelstani de Bradeford*) per omnipatrantis dexteram apice totius Albionis sullimatus quandam ruris partem humili SCIREBURNENSIS castri ecclesiæ libenter in loco quem solicolæ æt WESTUNE vocitant id est V. familiarum, ea tamen interjacente conditione, ut omni anno in Kalendis Novembris unusquisque ex familia, exceptis missarum orationumque celebrationibus, quas ut indesinenter horis canonicis peragat fas est, integrum pro animæ meæ excessibus, quoque animæ Beorhtulfi comitis, spiritu ⁊ mente decantet, tribuo quatinus jam dicta venerabilis illam cum omnibus ad eam utilitatibus rite pertinentibus sine jugo exosæ servitutis liberaliter ac æternaliter habeat. Spontaneæ quoque voluntate devotionis Deo feliciter deserviat beata. Prædictum namque rus his terminis circumcinctum clarescit.

Ærest of Cirichylle on horgan slo h. thanon on beorhleage, thanon on west mæd ufewearde, thanon on bydeburnan, thanon on anna mapulder thanon on bilian wyrthe, swa forth on hagan, thæt on beorreding mæd northewearde, thanon on tha greatan ác, thæt forth on hagan oth stanbroc, thonon on hean wifeleshylle oth thone ealdan weg and lang weges oth fyldena wylle, thanon on thone ealdan hagan, thæt swa forth ut on bealtunes ersc nytheweardne thonon on æsc leage of tham æsce forth on hagan on gerihte ut on feld on anne stan, thæt swa forth east and lang weges eft on ciric hylle.

Si autem quod absit aliquis faculis invidæ succensus hanc meæ liberalitatis singrapham elidere vel infringere conaverit, sciat se novissima ac magna examinationis die classica archangeli clangente salpice[1], bustis[2] sponte patentibus somata jam rediviva propellentibus cum Juda proditore infaustoque pecuniarum compilatore suis quoque impiissimis fautoribus Judeis, sub æternæ anathemate maledictionis edacibus innumerabilium tormentorum flammis, sine defectu periturum.

Hujus namque a Deo Dominoque Jesu Christo inspiratæ atque inventæ voluntatis scedula, anno Dominicæ Incarnationis DCCCC. XXXIII. regni vero gratis michi commissi IX. Indictione VI. Epacta XXII. concurrente I. septimis Februarii Kalendis, Luna rutulantis astri XXVI. In villa celeberrima quæ CIPPANHAM nuncupatur tota procerum generalitate sub ulnis regiæ excellentiæ congaudenti karaxata est. Cujus etiam radicatæ auctoritas firmitatis his testibus roborata constat quorum nomina subtus literulis depicta cernuntur.

✠ Ego Æthelstanus singularis privilegii ierarchia præditus rex hujus indiculi apicellos cum signo sanctæ semperque amandæ crucis corroboravi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfhelmus Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfstanus Eboracensis ecclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfwine episcopus consensi.
✠ Ego Oda episcopus consensi.
✠ Ego Byrstan episcopus consensi.
✠ Ego Ælfheah episcopus consensi.
✠ Ego Eadulf episcopus consensi.
✠ Ego Cyneferth episcopus consensi.
✠ Ego Theodred episcopus consensi.
✠ Ego Cenwald episcopus consensi.
✠ Ego Wulfhelm episcopus consensi.
✠ Ego Ælfric abbas consensi.
✠ Ego Eadwine abbas consensi.
✠ Ego Æthelnoth abbas consensi.
✠ Ego Aldred dux consensi.
✠ Ego Wulfsige minister consensi.
✠ Ego Wihtgar minister consensi.
✠ Ego Ælfric minister consensi.
✠ Ego Ælfnoth minister consensi.

[1] Glossed, *i.e.*, "tuba". [2] Glossed, "sepulcris".

✠ Ego Ætheric minister consensi.
✠ Ego Osferth dux consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfwold dux consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Æthelstan dux consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Æcbryht dux consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfstan dux consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Odda minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Buga minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfhelm minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfgar minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Æthelstan minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfheah minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfnoth minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfmær minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfsige minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Wulfnoth minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfheah minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Eadric minister consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ælfred minister consensi ⁊ subscripsi.

[A.] Sherborne Register, f. 10.
Hardy's MSS. in Record Office; from [A.]

Omitted by Kemble and Thorpe.

---

697. *Grant of Privileges by King Æthelstan to Chertsey Abbey.*
16th[1] *of December*, A.D. 933.

CONFIRMACIO REGIS ETHELSTANI DE OMNIBUS AD MONASTERIUM CERTESEYE PERTINENTIBUS.

[R]egente ⁊ moderante domino nostro Jhesu Christo imperpetuum. Ego ÆTHELSTANUS Rex ⁊ rector tocius hujus Britannie insule largiente domino ⁊ omnibus sanctis ejus has terras subscriptas eternaliter dono ⁊ confirmo venerabili familie que est in CERTESEYE sicut ab antiquis temporibus illi honorabili familie ecclesie prenominate a venerabilibus patribus predecessoribus nostris constitutum ⁊ confirmatum fuit. Hec autem sunt nomina villularum hujus mee donacionis ⁊ confirmacionis hoc est in loco in quo situm est Monasterium sancti Petri id est in Certeseye. ⁊ Thorp. ⁊ Egeham. ⁊ Chebeham. ⁊ Fremeley. Weybrugge Wodeham. Whone Waldesham. Getinges. Muleseige. Piterichesham. Totinge. Stretham. Micham. Suttone. cum Þunresfelda silvatica. Euualtone. Bedintone. Whatindone. Cudredesdone. Chepste'de'.

[1] 15th, K.

Mestham . Chalvedune . Benstede[1] cum suþemeresfelda . Cheham . Cudintone . Euuelle . Ebesham . Þeddeuuerþe[2]. Bocham . Effingeham . Clendone . Coveham . ⁊ Pontintone Ældeburi ⁊ duas mansas in altera Clendone . Biflete . Dritham . Busseleghe et Waltham . Et precipio in nomine sancte ⁊ individue trinitatis . ut hee supranominate terre sint eternaliter libere ab omni jugo terrene servitutis . Volo autem ut quamdiu christianitas permanserit in hac insula sint Monachi de Certeseya mei intercessores ad Deum .

Si quis vero hanc meam donacionem et confirmacionem adaugere voluerit adaugeat ei Deus omnipotens premium in regno celorum . Si quis autem minuerit ! minuatur merces ejus hic ⁊ in regno Dei nisi prius cum satisfactione digna emendaverit . Volo necnon ⁊ præcipio ut omnes eorum terre . quas antecessores mei seu aliqui alii fideles illis dederunt . in hac eadem libertate permaneant .

Hoc vero constitutum fuit et confirmatum in regali villa que anglice Kingestone vocatur Anno dominice incarnacionis . D° . CCCC . XXX . III . Indictione sexta . XVII kl' Januar' cum eorum testimonio quorum nomina infra conscripta videntur .

Ego Æþelstanus rex totius Britannie . Dei gratia in regni solio sublimatus signo sancte crucis ✠ hoc corroboravi ⁊ confirmavi .
Ego Hupol subregulus subscripsi ✠ .
Ego Wolstan Archiepiscopus subscripsi ✠ .
Ego Elured Episcopus subscripsi . ✠ .
Ego Odda subscripsi ✠ .

[A.] MS. Cotton, Vitellius A. xiii, f. 38. (Title on margin in xivth cent. handwriting.) | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXIII; from [A.]

---

698. *Grant by Agylflaeda to Christ Church, Canterbury, of land at Ham, co. Sussex.* A.D. 933 *or* 934.

HAMME.

vel . III .

[A]nno dominice incarnationis . DCCCCXXXIIII . Ego AGYLFLAEDA . concedo ecclesie Christi in DOROBERNIA annuente domino meo Eadmundo terram juris mei in Suthsexan nomine HAMME . ad opus monachorum ibidem Deo serviencium . liberam ab omni seculari difficultate . exceptis . expedicione pontis ⁊ arcis construccione . Si quis hoc donum meum fregerit ! disperdat illum Deus .

MS. Lambeth 1212, p. 322.

[1] K. omits a line here containing the three names Mestham Chalvedune . Benstede . [2] Wed., K.

699. *Grant by King Æthelstan to St. Mary's, Wilton, of land at Nywantun, or Newnton, co. Wilts.* A.D. 933 *for* 934.

ÞIS HIS NORÞ NIÞAN TUNES BOC.

In nomine Dei excelsi . qui cunctum suo sancto moderamine . sub axe et supra mundum gubernat . est enim singulis quibusque sollerter studendum . dum indulta temporum spatia Dei nutu concessa possident . Vt ea que in diebus illorum aguntur litterarum apicibus commendare curaverint . ne in oblivionem successorum perveniant . que in antea solubriter[1] fuerunt constituta .

Quamobrem ego . ÆÞELSTANUS . omnicreantis disponente clementia Angligenarum omniumque gentium undique sexus[2] habitantium rex donans concessi ad monasterium sancte Dei genitricis Marie quod dicitur WILTUNE quandam telluris particulam decem videlicet manentium ubi ab incolis NYWANTUN . nominatur be Avene streme . et quinque cassatos secus siluuam[3] que appellatur Safernoc . illo in loco ubi plebili narratione dicitur . Æt Motenes oran . cum campis . et pratis . et pascuis . et silvis . Et omnia illuc pertinentia . magnis modicisque notis ignotisque eternaliter possidendam . Sit autem prædicta terra libera ob omnibus secularibus negociis preter expeditione . et pontis . arcisve constructione . Precipimus etiam in nomine sancte trinitatis . ut nullus nostrorum successorum huic kartule nec cum antiqua karta nec cum alicujus ingenii sagacitate ledere valeat . set ipsa semper in suo statu fixa et inlesa permaneat . Consentientibus et conservantibus hanc nostram diffinitionem perpetua maneat pax . Contradicentibus vero vel frangere nitentibus penalis sit vindicta . nisi in presenti emendent seculo :

Territoria autem hujus agelli hec sunt .

Aerest on Auene æt stintes forde þæt and lang peges on teoltan ford . ⁊ spa on gean stream on pifeles ford . þonne ⁊ lang þæs frið herpaþes on sand beorh . of þam beorge to botan pylle . þonne forð be streame on blacan lace . ꝥ ⁊lang lace on afene . ⁊ spa and lang stremes eft on stintes ford .

Þis synt þa land gemære æt þam oran .

Ærest on hæsel pylle . ꝥ ⁊lang peges on beorh dic . þonne and lang þære dic on risþysel . ⁊ spa pest on butan on bradanstan . of þam stane on rugan dic . þonen on lusa beorg . ꝥ ⁊lang peges on readan sloh . ⁊ spa to podnes dic . þonne forð be þare dic on

[1] Sal., K. [2] Secus, K. [3] Silvam, K.

crypel geat. þonne to dræg stane. ⁊ spa to méos leage. of þare leage ⁊lang oxna pæþes eft on hæsel pylle.

Acta est autem hec scriptio hujus cartule. Anno dominice incarnationis. DCCCCmo. XXXmo. III. Hiis consentientibus testibus quorum nomina subtus notata sunt.

Ego Æþelstan rex Anglorum prefatam donationem indeclinabiliter concessi.

Ego Ƿulfhelm Dorobornensis ecclesie archiepiscopus consignavi.

Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus consensi.

[Th]eodred episcopus.

Cenpald episcopus.	Eadmund minister. ᵖ.
Wulfhun episcopus.	Aefric minister. ᵖ.
[O]do episcopus.	Wulfsige minister.
Aelfheah episcopus.	Aelfhere minister.
Burhric episcopus.	Wihtgar minister.
Aelfpold dux. a[1].	Aeþelpold minister. ᵖ
Vhtred dux. p.	Aelfheah minister.
Odo minister. a.	Aelfred minister.
Wulfgar minister. a.	Wulfmær minister.
Sigered minister. a.	Wulfgar minister.

[A.] MS. Harl. 436, f. 73.
Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. ii, p. 867.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCIX.

---

700. *Grant by King Athelstan to Worcester Monastery, of land at Clifton-upon-Teme, co. Worcester.* A.D. 930 *for* 934 (?).[2]

DE CLIFTUNE ULTRA TAMEDAM.

P ✠ Agio altitonante vetustoque dierum et rege regum cosmi climata almifico sceptro regente.

Ego ATHELSTANUS ipsius munificentia basileus Anglorum simul et imperator regum et nationum infra fines Brittanniæ commorantium. quandam telluris partem quæ ab incolis CLIFTUN nominatur. Deo et sanctæ Dei genitrici Mariæ. sanctoque Petri apostolorum principi pro remedio animæ meæ condono ad usas servorum Dei. qui in sancto monasterio ipsius principis apostolorum in UUIGORNA

[1] These small letters I cannot explain.

[2] I have here followed K., who attributes the dates of this document to A.D. 934, on the strength of the indiction. But King Æthelstan's sixth year was A.D. 930-931; and Rodewold. Archbishop of York, was succeeded by Wulfstan in A.D. 931.

civitate Deo serviunt . quo Dei omnipotentis misericordia . sanctorumque ipsorum quorum honori locus ille sacratus constat suffragio . tropheum ex Anolafo[1] rege Norannorum[2] . qui me vita et regno privare disponit possim armis superando adipisci . Sit autem prædicta terra libera ab omnibus causis notis et ignotis excepta expeditione . et pontis arcisque constructione .

Facta est autem hæc donatio anno dominicæ incarnationis . DCCCC . XXX . regni vero michi commissi . VI . Indictione . VII . epacta . III . His testibus consentientibus quorum onomata infra karaxata cum agie crucis taumata sunt .

✠ Ego Æþelstanus singularis privilegii ierarc'h'ia præditus rex hujus acumen indiculi cum signo sanctæ crucis corroboravi et subscripsi .
✠ Ego Wulfhelmus Dorbernensis arciepiscopus[3] consensi .
✠ Ego Rodewold . arciepiscopus[3].
✠ Ego Tidhelmus . episcopus .
✠ Ego Ceonewoldus . episcopus .
✠ Ego Ðeodredus . episcopus .
✠ Ego Osulf . dux .
✠ Ego Healden dux .
✠ Ego Odda minister .
✠ Ego Eadnað minister .

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii, f. 196.
[H.] Heming, *Chartul.*, ed. Hearne, vol. ii, p. 441.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXLIX ; from [A.]

---

701. WITENAGEMOT AT LONDON. *Grant by King Æthelstan to St. Mary's, Worcester, of land in Wastill,*[4] *Coftun, etc., co. Worcester. 7th June,* A.D. 930 *for* 934 (?).[5]

✠ Profligatis saeculi hujus nefandorum facinorum turmis quibus genus rationale plus aequo pregravatur ne libera mentis acie qu'e'at cernere verum . studendum est[6] cunctis omni pia intentione appetere illas ineffabiles caelestis patriae opes . ac terrena mundi emolumenta nisibus totis refutando respuere . quoniam veridico affatu illa apostolica perorat oratio dicens . "Nichil[7] intulimus in hunc mundum . neque hinc aliquid auferemus".

Qua de re ego ÆÞELSTANUS divinæ dispensationis providentia

[1] -fa, H. K. [2] Norr., K.; *cf. Anglo.-Sax. Chron.*, A.D. 941. [3] Archi, H. K.
[4] *Cf.* No. 234. [5] See remarks on date in previous charter. [6] (— ·), MS.
[7] 1 Tim. vi, 7.

tam super Brittannicæ gentis quam super aliarum nationum huic subditarum imperium elevatus rex. de remedio animae meae premeditans diemque tremendum terribili[1] examinis ante oculos cordis componens quam horribile erit standum ante tribunal et conspectum aeterni judicis. quando totius mundi machina vorax flamma in favillam redigendo consumat. Ideo hanc libertatem et hujus elemosinæ munificentiam. pro expiationem peccaminum meorum et stabilitate regni mei etiam pro amore patriæ cœlestis dabo aliquam partem telluris mei ad ecclesiam beatæ Dei genetricis semperque virginis Mariae quae sita est in ƿEOGERNA civitate. hoc est[2] in ƿERST FELDA[3]. V. manentium. et on Cof tune æt þam ham stealle. V. cassatorum. on ƿreodan hale V. manentium. et in alio loco in ƿærsethylle. et in Hoppuda duorum manentium. similiter in tertio loco. III. manentes id est[2] nominatus ƿihtlafes feld. Ea condicione ut libera permaneat in aevum tam diu fides Christiane religionis apud Anglos in Brittannia permaneat. Soluto[4] sit ab omni humano servitutis jugo. et ab omnibus saecularibus tributis et vectigalibus cum cunctis utilitatibus ad illam aecclesiam rite pertinentibus. silvis. campis. pratis. pascuis. fluminibus. excepto[4] pontis vel arcis reedificatione et viatica expeditione contra hostes.

Anno dominicæ incarnationis. DCCCC. XXX. regni vero mihi commissi. VI. Indictione. VII. Epacta. III. Concurrente. II. Septimis Junii idibus. luna XXI[a]. in civitate omnibus nota quae Lundonia dicitur. tota optimatum[5] generalitate sub alis regiæ dapsilitatis ovanti perscripta[6] est. Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritas his testibus roborata constat. Quorum nomina subtus grammulis depicta annotantur.

✠ Ego Æþelstanus singularis privilegii ierarchi'a preditus rex. hujus acumen indiculi cum signo sancte crucis corroboravi et subscripsi.

✠ Ego ƿulfhelmus Dorobernensis aecclesiæ archiepiscopus consensi.

✠ Ego ƿulfstanus Eboracensis aecclesiæ archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi.

✠ Ego Beornstan episcopus consensi ⁊ subscripsi.

✠ Ego Ælfƿine episcopus consensi ⁊ subscripsi.

✠ Ego ƿulfhun episcopus consensi ⁊ subscripsi.

✠ Ego Ælfheah episcopus consensi ⁊ subscripsi.

✠ Ego Tidhelm episcopus consensi ⁊ subscripsi.

[1] -lis, K. [2] (— -), MS. [3] Wearsetfelda, K. [4] -ta, K.
[5] -tu, H. [6] Prescripta, H.; scripta, K.

✠ Ego Burhric episcopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego[1] Cynsige episcopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Þeodred episcopus consensi ⁊ subscripsi.
✠ Ego Ƿinsie episcopus [consensi] ⁊ subscripsi.

✠ Ego Ælfƿald[2]	dux.	✠ Ego Æþelstan	dux.
✠ Ego Osferð		✠ Ego Osulf	
✠ Ego Ælfstan		✠ Ego Uhtred	
✠ Ego Regnƿald		✠ Ego Scula[3]	
✠ Ego Þureferð		✠ Ego Heal'f'den	
✠ Ego Odda	minister.	✠ Ego Ƿulfsige	minister.
✠ Ego Ƿulfgar		✠ Ego Ælfnoð	
✠ Ego Ælfheah		✠ Ego Eadnoð	
✠ Ego Æþelstan		✠ Ego Ƿihtgar	
✠ Ego Æþelmund		✠ Ego Ælfere	
✠ Ego Æþelnoð			

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. xiii, f. 46.
[B.] MS. Cotton, Nero E. 1, pt. ii, f. 182. (Some of witnesses only.)
[H.] Heming, *Chartul.*, ed. Hearne, vol. i, p. 8.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxi; from [A.]

---

702. WITENAGEMOT AT WINCHESTER. *Grant by King Æðelstan to the thegn Ælfwald, of land at Derantune, near Canterbury, co. Kent.* 28*th May*, A.D. 934.

✠ Fortuna fallentis sæculi procax non lacteo inmarciscibilium liliorum candore amabilis . sed fellita hejulandæ corruptionis amaritudine odibilis foetentis filios valle in lacrimarum carnis . rictibus debacchando venenosis mordaciter dilacerat . quæ quamvis arridendo sit infelicibus adtractabilis Acherontici ad ima Cociti ni satus alti subveniat boantis . impudenter est decurribilis . et ideo quia ipsa ruinosa deficiendo tanaliter dilabitur . summopere festinandum est ad amoena indicibilis lætitiæ arva . ubi angelica

[1] B. begins here at top of leaf, all the foregoing portion being lost.

✠ Ego Kinsig episcopus.		✠ Ego Burhric episcopus.	
✠ Ego Ælfƿald	dux.	✠ Ego Æþelstan	dux.
✠ Ego Osferð		✠ Ego Osulf	
✠ Ego Ælfstan		✠ Ego Uhtred	
✠ Ego Scula		✠ Ego Regnƿald	
✠ Ego Þurfyrð		✠ Ego Halfden	
✠ Ego Odda	minister.	✠ Ego Ƿulfgar	minister.
✠ Ego Ælfheh		✠ Ego Æþelnoð	
✠ Ego Eadnoð		✠ Ego Æþelstan	
✠ Ego Ƿulfsig		✠ Ego Ƿihtgar	
✠ Ego Æþelmund		✠ Ego Ælfnoð	

[2] -ƿold, H.
[3] Stula, H.

ymnidicæ jubilationis organa . mellifluaque vernantium rosarum odoramina . a bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur . sineque calce . auribus clivipparum suavia audiuntur . Cujus amore felicitatis illectus fastidiunt jam infima dulcescunt superna eisque pro percipiendis . semperque specie indefectiva fruendis ego ÆDELSTANUS[1] rex Anglorum per omnipatrantis dexteram totius Britannuiæ regni solio sublimatus quandam telluris particulam meo fideli ministro ÆLFꝐALDO . id est . XII . cassatarum ecclesiæ Christi CANTUARIE civitatis subjacens . in loco quem solicolæ . ÆT DERANTUNE . vocitant tribuo . Ut ille eam . sine jugo exosæ servitutis . cum pratis . pascuis . silvis . rivulis omnibusque ad eam utilitatibus . rite pertinentibus . quamdiu aura naribus spirabili ocellorumque convolatu cernibili potiatur habeat . et post generalem . qui omnibus certus incertusque homulis . constat transitum . cuicumque successionis heredi voluerit in perpetuum contradendo liberaliter . derelinquat .

Predicta siquidem tellus 'h'is terminis circumcincta clarescit; ærast on æscpoldes hlap . ðonne on gemot biorh . ðonne on setl ðorn . ðonne on lytlan biorh . ðonne on gat ham . ðonne on æðelgiðe deno . ðonne on pidan leh . ðonan on pulfa biorh . ðonne betpeonan tpæm biorgum . ðonon on pæbbeles hol . ðonon on meare biorh . ðonon on pis berh ; ⁊ ðis synt ða denbæra ðe to ðissum londe mid rihte belimpað . hlos dionu . spanu dionu . gebæg holt . prentsan hlap . rupan biorg . ecgpealdes cumb . pæter ðorn . eofor sol . ðyrran mere . bioh'h'an dun . piðig pic . garunga leah . hudelinga scydd . scealces hom . broc hyrst . byring falod . fæstan falod . hæcinga hleah .

Si autem quod absit . aliquis diabolico inflatus spiritu . hanc meæ compositionis ac confirmationis breviculam . elidere . vel infringere temptaverit . sciat se novissima . ac magna examinationis die . tuba perstrep[en]te archangeli . bustis sponte de'h'iscentibus . somata jam rediviva relinq'v'entibus . cum Juda proditore . qui a satoris . pio sato ! " filius perditionis" dicitur . ejusque complicibus Judeis . Cristum blasphemantibus . æterna confusione . edacibus . ineffabilium tormentorum flammis . periturum ; hujus namque á Deo dominoque Jhesu Christo . inspiratæ atque inventæ voluntatis scedula . anno dominicæ incarnationis . DCCCC° . XXX° . IIII° . regni vero mihi commissi . X° . indictione . VII^a^ . epacta . III^a^ . concurrente . II° . quinctis . Junii Kalendis . luna . XI^a^ ; in civitate opinatissima quæ Ꝑinte ceaster nuncupatur . tota populi generalitate . sub alis regiæ dapsilitatis ovanti . perscripta est ; cujus etiam . inconcussæ

[1] From here to the word "subjacens" is written over an erasure.

firmitatis auctoritas . h'is testibus roborata constat . quorum nomina subtus . caracteribus depicta ! annotantur .

✠ Ego Æðelstanus . singularis privilegii . ierarchia preditus rex . hujus indiculi acumen . cum signo sanctæ semperque adorandæ crucis . corroboravi . et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfhelmus Dorobernensis . ecclesiæ . archiepiscopus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfstanus . Eboracensis ecclesiæ . archiepiscopus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Hoƿæl . subregulus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Juðƿal . subregulus . consensi . et subscripsi .

[✠ Ego Morcant] subregulus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Teoƿdor . subregulus . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Ælfƿine . episcopus . consensi et subscripsi .

✠ Ego Eadulf .
✠ Ego Cenƿald .
✠ Ego Biornstan .
✠ Ego Ðiodred .
✠ Ego Ƿulfhun .
✠ Ego Ƿynsige .
✠ Ego Ælfred .
✠ Ego Tidhelm .
} episcopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Burhric .
✠ Ego Ælfred .
✠ Ego Conan .
✠ Ego Ƿulfhelm .
✠ Ego Cynsige .
✠ Ego Ƿired .
✠ Ego Sæxelm .
✠ Ego Æscberht .
} episcopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Ælfric . abbas . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Eadƿine . abbas . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Æðelnoð . abbas . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Biorhtsige . abbas . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Ælfƿald .
✠ Ego Osferð .
✠ Ego Æðelstan .
✠ Ego Urm .
✠ Ego Inhƿær .
✠ Ego Halfdene .
✠ Ego Osulf .
✠ Ego Uhtred .
✠ Ego Æscberht .
✠ Ego Ælfstan .
✠ Ego Scule .
✠ Ego Hadd .
} dux . consensi et . subscripsi .

✠ Ego Ƿulfheh .
✠ Ego Ƿullaf .
✠ Ego Ƿulfgar .
✠ Ego Ƿulfmær .
✠ Ego Ƿulfnað .
✠ Ego Ordheh .
✠ Ego Ælfgar .
✠ Ego Æðelelm .
✠ Ego Æðelƿold .
✠ Ego Eadstan .
✠ Ego Æðered .
✠ Ego Odda .
✠ Ego Ƿulfgar .
✠ Ego Æðelstan .
✠ Ego Ælfhæh .
} minister consensi et subscripsi .

✠ Ego Wulfsige.	✠ Ego Sigered.
✠ Ego Wingar.	✠ Ego Æðered.
✠ Ego Ælfhere.	✠ Ego Eadweald.
✠ Ego Eadric.	✠ Ego Sigeferð.
✠ Ego Æðelweald.	✠ Ego Eadweard.
✠ Ego Eadweald.	✠ Ego Æðelsige.
✠ Ego Ælfric.	✠ Ego Ælfstan.
✠ Ego Eadmund.	✠ Ego Wulfric.
✠ Ego Wulfric.	✠ Ego Ælfsige.
✠ Ego Hun.	✠ Ego Beorhstan.
✠ Ego Æðelberht.	✠ Ego Ælfsige.
✠ Ego Wynsige.	✠ Ego Beorhtelm.
✠ Ego Æðelferð.	✠ Ego Eadsige.
✠ Ego Ælfstan.	✠ Ego Tidhelm.
✠ Ego Æðelmund.	✠ Ego Wulfsige.
✠ Ego Æðelmod.	✠ Ego Eadhelm.
✠ Ego Eadmod.	✠ Ego Wulfstan.
✠ Ego Aðulf.	✠ Ego Beorhtric.
✠ Ego Hæðred.	

[A.] Brit. Mus., Cotton Charter, Augustus II. 65.
[B.] Brit. Mus. Facs., part iii, pl. 3, from [A.]
[K.] Kemble, Cod. Dipl. No. [illegible], from [A.]

---

703. WITENAGEMOT AT NOTTINGHAM. *Grant by King Æthelstan to St. Peter's Church, York, of land at Agemundernes, Amounderness hundred, co. Lancaster. 7th[1] June, A.D. 930 for 934 (?)[2].*

✠ Fortuna[3] fallentis saeculi procax non lacteo inmarcescibilium liliorum candore amabilis, sed fellita ejulandae corruptionis amaritudine odibilis, foetentes filios valle in lacrimarum carnis rectibus debacchando venenosis mordaciter dilacerat: quae quamvis arridendo sit infelicibus adtractabilis Acherontici ad ima Cocyti, ni eatus alti subvenerit tonantis, impudenter est decurribilis; et ideo quia ipsa ruinosa deficiendo tabaliter dilabitur, summopere festinandum est ad amoena indicibilis laetitiae arva, ubi angelica ymnidicae jubilationis organa, mellifluaque vernantium rosarum odoramina a bonis beatisque naribus inestimabili dulcia capiuntur, sineque calce auribus divipparum[4] suavia audiuntur; cujus amore felicitatis illectus, fastidiunt jam infima, dulcescunt superna, eis-

[1] 17th, K. [2] For date, see No. 702. [3] This is one of the very few charters, of which I have not succeeded in obtaining collation from the custodian. [4] Cf. divipparum, No. 702.

que pro percipiendis semperque specie indefectiva fruendis, ego ÆDELSTANUS rex Anglorum, per omnipotentis dextram, quae Christus est, totius Brittanniae regni solio sublimatus, quandam non modicam telluris particulam Deo omnipotente et beato Petro apostolo, ad aecclesiam suam in civitate EBORUM tempore quo Wulfstanum archiepiscopum illius constitui, in loco quem solicolae AGEMUNDERNES vocitant, sub Dei timore libenter attribuo; ut ille episcopus ea sine jugo exosae servientis, cum pratis, pascuis, silvis, rivulis, omnibusque ad eam utilitatibus rite pertinentibus, quamdiu aura naribus spirituali, ocellorumque convolatu cernibili utatur, ac caeteris haeredibus post se semper illius aecclesiae in aeternam haereditatem derelinquat. Hanc praefatam donationem propria et non modica emi pecunia; non solum illam, quin potius cuncta illius particulatae praedia, basilicae videlicet sancti Petri principis apostolorum obrizo[1] empta auro, perpetualiter donavi.

Si autem, quod absit, aliquis typo supercilii turgens hanc meae emptionis ac confirmationis breviculam elidere vel infringere temptaverit, sciat se novissima ac tremenda concionis die classica archangeli clangente buccina, somatibus tetra postponentibus poliandria, cum Juda impii proditoris compilatore, infaustis quoque Judaeis Christum ore sacrilego ara in crucis blasphemantibus, aeterna confusione, edacibus favillantium tormentorum ignibus, sine fine poenaliter arsurum.

Hujus namque Deo et domino Jhesu Christo inspirante, annuente atque vivente, voluntatis scedula anno incarnationis dominicae . DCCCCXXX. regni vero mihi commissi . VI . Indictione . VII. epacta . III . concurrente . II . septimis Junii idibus luna . XXXI. in civitate omnibus notissima quae Snotingham dicitur, tota optimatum generalitate sub alis regiae dapsilitatis ovante praescripta est. Cujus etiam inconcussae firmitatis auctoritas hiis testibus roborata constat, quorum nomina subtus grammulis depicta annotantur.

✠ Ego Æðelstanus singularis privilegii ierarchia praeditus rex hujus acumen indiculi cum signo sanctae semperque adorandae crucis, corroboravi et subscripsi.

✠ Ego Wulfhelmus Dorobernensis aecclesiae archiepiscopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Wulfstanus Eboracensis aecclesiae archiepiscopus.

✠ Ego Howael subregulus consensi et subscripsi.

✠ Ego Morcant subregulus consensi.

✠ Ego Iuðwald subregulus consensi.

[1] -go, K.

✠ Ego Ælfwynus
✠ Ego Đeodred
✠ Wulfinus
✠ Ælfheah
✠ Oda
✠ Ælfred
✠ Frohelmus
✠ Burhric
✠ Ælfred
✠ Conan
✠ Cynsi
✠ Wulfhelmus
✠ Wiredus
✠ Eadwulf
✠ Cenwald
✠ Beorstanus
} episcopus.

✠ Ælfwald
✠ Osferð
✠ Æðelstan
✠ Osulf
✠ Uhtredus
✠ Ælfstan
✠ Uhtred
✠ Reinwald
✠ Inwaer
✠ Hadder
✠ Scule
✠ Đurferð
✠ Hælfden
} dux.

✠ Odda
✠ Wulfgar
✠ Ælfheah
✠ Æðelstan
✠ Æðelmund
✠ Æðelnoð
✠ Ælfsige
✠ Wulfmær
✠ Helmstan
✠ Wulflaf
✠ Wulfhelm
✠ Wulfnoð
} minister.

✠ Wulfhold.
✠ Ælfhere.
✠ Æðelwold.
✠ Eadric.
✠ Winsi.
✠ Sigered.
✠ Ælfward.
✠ Ælfhere.
✠ Eadric.
✠ Æðelsige.
✠ Ælfric.
✠ Æðelferð.

Et plures alii milites, quorum nomina in eadem carta inseruntur, consenserunt et subscripserunt.

Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLII; from "*Reg. Alb. Dec. et Capit. Ebor.*"

---

704. Witenagemot at Buckingham. *Grant by King Ethelstan to the thegn Athelm, of land at Kington St. Michael, co. Wilts: 12th September*, A.D. 934.

Fortuna fallentis, *etc.* . . . . (*as in No.* 702) superna eisque pro percipiendis semperque specie indefectiva fruendis Ego Ethelstanus[1] rex Anglorum per omnipotentis dexteram totius Britanniae regni solio sublimatus quandam telluris particulam meo fideli ministro Athelmo[2] id est quindecim cassatarum in loco quem

[1] Elthelstanus, MS. [2] Athelino, MS.; Æð., K.

solicole at KINGTONE vocitant libenter tribuo, *etc.* . . . . (*as in No.* 702) quamdiu vivat habeat, et post suæ decessionis transitum. cuicumque voluerit heredi liberaliter ac æternaliter contradendo imperpetuum derelinquat. Si quis autem quod absit, aliquis tipo supercilii turgens hanc meæ donationis breviculam, in modicis sive in magnis elidere vel infringere temptaverit sciat se novissima examinationis die classica archangeli clangente buccina, cum Juda proditore qui a satoris pio sato. "filius perditionis" dicitur impiisque et infidelibus Judæis Christum ore sacrilego in ara crucis mundi[1] diluentem crimina blasphemantibus, *etc.* . . . . *as in No.* 703) tormentorum flammis periturum.

Hujus namque a Deo dominoque Jhesu Christo inspirate atque invente voluntatis cedula anno dominice incarnacionis. DCCCCXXXIIII. indictione septima epacta. XIIII. concurrente. II. idus Septembris luna. XXIX. in villa que Bukingham dicitur tota magnatorum generalitate sub ulnis regie dapsilitatis ovanti perscripta est cujus etiam inconcusse primitatis auctoritas hiis testibus roborata constat, quorum nomina subtus deputata annotantur.

✠ Ego Athelstanus, *etc.* . . . . (*as in No.* 703).

✠ Ego Constantinus subregulus consensi et subscripsi cum multis aliis.

[A.] Bodl. MS., Wood i, f. 235.
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 60.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXV.

---

705. *Grant by King Æðelstan to Winchester Cathedral, of land at Enedford or Enford, co. Wilts.* 16*th December*, A.D. 934.

ÐIS IS ÞARA. XXX. HIDA BOC TO ENEDFORDA. ⁊ ÞARA. X. ÆT CEOLBOLDINCGTUNE ⁊ ÞARA. X. ÆT ÆSCMÆRES ÞYRDE. DONUM ÆDELSTANI REGIS.

Regnante et moderante domino nostro Jhesu Christo. Ego ÆDELSTANUS rex et rector totius hujus Brittanniæ insule largiente domino et omnibus ejus sanctis ⁝ has terras dono æternaliter familiæ æcclesiæ sanctæ Trinitatis ⁝ quæ est in WINTONIA civitate. intus ad refectorium fratribus et ad vestimenta. Sed et quicunque episcopus qui tunc superfuerit ⁝ illiusque æcclesiæ regimen teneat; eos de suis propriis episcopalibus villis pleniter pascat ⁝ sicut ab antiquis temporibus illi[2] honorabili familiæ ⁝ 'a' venerabilibus patribus constitutum fuit. Hæc autem sunt nomina villarum hujus meæ donationis ⁝ hoc est in monasterio quod ab incolis

[1] Mundi, omitted, K. [2] Ille, with *e* expuncted, and *i* overline, MS.

ENEDFORD . nuncupatur[1] . XXX . cassatas . Et in villa quæ vocitatur[1] . Ceolboldinctun . X . mansas . Itemque in villa quæ dicitur Escmeresweorð[2] . X . cassatos . Et precipio in nomine sanctæ et individuæ Trinitatis ⁝ ut hé supranominatæ terræ sint æternaliter libere ⁝ ab omni jugo terrenæ servitutis ⁝ excepto expeditione et arcis pontisque constructione . Necnon et hoc precipio in nomine omnipotentis Dei ⁝ quod nullus rex aut episcopus . vel aliquis alius potens sit tam audax . ut hujus méǽ donationis condictum . commovere seu confringere presumat . Volo itaque ut hæc supra dicta familia semet ipsam pro me tribus diebus in anno pascat ⁝ hoc est in festivitate omnium sanctorum . Et quamdiu cristianitas permanserit in hac insula . sint illi mei intercessores ad dominum.

Si quis vero hanc meam donationem adaugere voluerit ⁝ adaugeat Deus premium ejus in regno celorum . Si quis autem instituerit minuere ⁝ minuatur[1] merces ejus in regno Dei ⁝ nisi prius cum satisfactione emendaverit . Necnon et precipio ut omnes eorum terræ . quas mei consanguinei . seu aliqui fideles illis dederunt . in hac eadam libertate sint .

Hoc vero constitutum fuit in regali villa . quæ ab omnibus FRÓM nuncupatur[1] anno dominicæ incarnationis . DCCCCXXXIIII . indictione . VII . XVII . kl' . Januarii . cum eorum testimonio quorum nomina infra conscripta videntur .

Ðis syndon þara . XXX . hida gé mæra to Enedforda .

Ærest óf afenan east staðæ . upp on ða díc to þam peallum . Of þam peallon and lang hærpaðæs in to lórtan hlæpe . Of lortan hlæpæ east and lang furh on ceaster herpað . of ðam hærpaðæ and lang furh on dolh crundæl . of dolh crundæle forð and lang pæges on ðone æþenan byrigæls . of ðam byrigelsæ to þære readan hanæ . Of þære reádan hanæ and lang stræt on igean seað . of igean seaþæ on þone greatan hling . of þam hlince and lang drafæ on þonæ hlinc æt pad dænæ . Of pat dæne and lang furh on þone rugan beorg . of þam rugan beorge and lang furh to ampican . óf ampican to blacan dænæ . of blacan dænæ and lang stræt on þone forð . Óf þam forda ⁊ lanc streames . on þonæ bradan igeoð . of þam igeoðe and lang streames to þære ealdan díc æt riscsteorte[3] . of þam hrisc steorte . on þone greatan hlinc . Of þam greatan hlincæ . and lang fyrh on þonæ ruge sled . of þam rugan slede on þone flit garan . of þam flit garan on fitelan sladæs crundæl . Of þam crundæle ⁊ lang þæs smalan peges on þa rugan hylle . æt þære ealdan furh . and lang furh to þam ealdan lagan . of þam ealdan lagan to æscdæne . of æscdæne and lang þæs smalan peges to

[1] -tus, MS. [2] Ashmersworth on margin, in 15th century handwriting, MS.
[3] A at beginning of this word erased, MS.

rodmundes dæne on þæs hlinces heafoð . Óf þæs hlinces heafdæ ⁊lang þaes smalan ƿeges on þonæ flit garan . Óf þam garan ⁊ lang þære ealdan díc on þonæ ƿide geat . Of ðam ƿidan geáte forð to þam heafod stoccan . þanon ⁊ lang díc on randa ford .

Ego Æðelstanus Angul Saxonum necnon et totius Brittanniæ rex ! gratia Dei regni solio sublimatus ! signo sanctæ crucis . hoc corroboravi et confirmavi .

Ego Huƿal Subregulus .		Ego Aþælstan	minister .
Ego Ƿulfhelm archiepiscopus .		Ego Odda	
Ego Ƿulfstan archiepiscopus .		Ego Aþælstan	
Ego Þeodred	episcopus .	Ego Ƿulfhelm	
Ego Ƿulfhun		Ego Ælfhere	
Ego Ælfheah		Ego Ælfheah	
Ego Oda		Ego Ƿulfsige	
Ego Ælfreð		Ego Ƿulfgar	
Ego Ælfheah		Ego Æþelmund	
Ego Æþælgar		Ego Ƿulgar	
Ego Burgric		Ego Ƿullaf	
Ego Ceoƿald		Ego Ƿulfmer	
Ego Ælla		Ego Ælfheah	
Ego Ƿynsige		Ego Ælfric	
Ego Tidhelm		Ego Ƿulfnoð	
Ego Cynesige		Ego Æðelstan	
Ego Ƿulfhelm		Ego Eadric	
Ego Ælfred			
Ego Alfƿald dux .			

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 94.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCX ; from [A.]

---

706. *Anglo-Saxon form of No.* 705.

Mid Godæs gifæ Ic ÆÞELSTAN Ongol Saxna cyning ⁊ brytæn ƿalda eallæs ðyses Iglandæs þurh Godæs sælene . and ealra hís halegra ðas land æcelice sælle into sanctæ Trinitatan þam hiƿum to hira beodlandæ ⁊ to hregl talæ. Ðæt is ðonnæ ÆT ENEDFORDA . xxx . hida . and æt Ceollbaldinc tuna . x . hidæ . ⁊ æt Æscmeres ƿeorðæ . x . hida . ⁊ ic ƿulla ðæt þas land durh ƿunién on æcelecum freodomæ fróm æghƿelcum eorðlecum ðeoƿ domæ butan firdæ ⁊ festæn ge ƿeorcæ ⁊ brycg ge ƿeórce . And ic bebeodæ on Godæs ælmihtiges naman ðæt nauðer næ sie to ðon ge ðurstig . ne cyning næ bisceop ne nanes hades man . þæt þas minæ gife on ƿendæ oððæ ge ƿanſe . And ic ƿille ðet þa hiƿan ælce gere ge fermien for mæ hie selfæ ðríe dagas . tó omnium sanctorum . And á hƿilæ ðæ cristendom sie fullicæ mid hira godcundnessæ for me síen . And gif hƿa ðas

minæ gife écan ƿillæ iecæ God his on hæfena rice . And gif hit hƿa þonne ƿanige . þæt he hit næfre næ ge bæte ær æt foran Cristes ðrym setle . nymðæ he hit mid ƿeorðelicre ded bote gé bæte . And ic ƿille ðæt ealra hira beodland þæ mine magas ðydær sealdon beón on ðam ylcan freodomæ . And se ðæt sæ bisceop á þæ ðær þonne sie him do hira fullan fostær butan hira beodlandum of his bisceop hamum .

Þis ƿæs ge sæt on þam cynelicun hamæ æt Fromæ ón . XVII . kl' . Januarii . Indictio . VII . þu gere þe ƿæs á gangen from cristes ácennednesse . DCCCC XXX IIII . ƿintra . on þissæ[1] ge ƿitnessæ ðæ hira naman hær ón ƿritenæ sint .

Æðelstan Ongol Saxna cyning and bryten ƿalda ealles þyses iglandæs þurh Godæs gifæ þis ge sætte and ge fæstnedæ mid Cristæs rodæ tacnæ .

Huƿal Vnder cyning . Ƿulfstan Arcebisceop .
Ƿulfhelm Arcebisceop .
Alfƿald ealdorman .

bisceop .	minister .	minister .
Ƿeodred	Æþelstan	Ƿulfric
Ƿulfhun	Odda	Ƿulfnod
Ælfheah	Æþelstan	Æþelstan
Oda	Ƿulfhelm	Eadric
Ælfred	Ælfhære	Aðelƿald
Ælfheah	Ælfheah	Ƿigar
Æðelgar	Ƿulsige	Ƿulfric
Burhric	Ƿulfgar	Ælfsige
Cenƿald	Æðelmund	Ælfsige
Ælla	Ƿulfgar	Ælfhære
Ƿunsige	Ƿullaf	Æþelgerð[2]
Tidhelm	Ƿulfmær	
Cynæsige	Ælfheah	
Ƿulfhelm	Ælfric	
Ælfred		

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 94. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCX; from [A.]

---

707. *Grant by King Æðelstan to the thegn Witgar and three lives, of land at Hamanfunta, or Havant, co. Hants.* A.D. 935.

HAMAFUNTAN LAND BOC ÞE ÆÞÆLSTAN CING BOCODE ƿIHTGARE.

Regnante Theo in eona eo[n]um.[3]

Neminem quippe in mortali solo quamvis universam cosmi seriem quisque sollerti mentis ácumine perlustret . expertem reppe-

[1] ðy., K. [2] Æðelgerd, K. [3] See No. 558 *ad fin.*

riet debite mortis extitisse . illamque justæ severitatis sententiam protoplasti prevaricationis noxam delatam evasisse ut dicitur: "Terra[1] és et in terram ibis pulvis és et in pulverem reverteris".

Qua propter ego ÆDELSTANUS . nodante Dei gratia basileus[2] Anglorum et equæ totius Bryttanniæ orbis curagulus antilogium[3] predecessorum meorum et regalium infularum non obliviscens fideli meo ministro nomine . ƿITGAR . aliquam juris mei partem libenter largiendo concedo . VII . mansas in illo loco ubi ruricoli vocitant . HAMANFUNTA . ut habeat et possideat . prefatam terram quamdiu vitalis spiritus in ergastulo sui corporis degendo inheserit. Et post se trium hominum dierum habeat liberam potestatem donandi relinquendique cum omnibus ad se rite pertinentibus. campis . silvis . pratis . piscariis aquarumque decursibus . et in omnibus mundialibus causis sit libera ab omni regali tributo nisi expeditione et arcis pontisve constructione.

Si quis hoc nostrum donum custodierit cum triumphantibus tripudium æternæ suavitatis gloriam inolescat . sin aliter quod non optamus antiqua machinatione diaboli fraudis inlectus fuerit: Et hoc nostrum decretum mutare satagerit . terribile spectaculum inter rabidis rictibus crudeliter discerpatur. Et nullius adventantis consolationem uspiam repperire potuerit.

Acta est hæc predicta donatio anno . X . gloriosissimi predicti regis. Istis terminibus circumgyrata esse videtur.

Ðis synd þæs landæs ge mæro æt Hamanfuntan .

Ærest þær ocerburna utt scyt on sǽ . þæt upp and lang oceburnan to halelan mærscæ eastæ peárdan and lang brocæs . þæt ofer þa stret . Æt utelan bricge . þenne ofær þa stræt . tpamles þæ þrittig gyrda and lang burn stopæ . þænne þer east to stucan pisc æt þæne mearc beorh þænnæ and lang ræpe on þorn píc eastæ peardæ to þon pitan stoccæ . þonne of þam hpitan stoccæ . þurh ꝥ pudu geheg to neddan leage . to þam hære paðe . þænne and lang næddan leage be þam pege oþþa norð efes þonne and lang hærpaðes to dundeburnan on þæne pear rihtan stocc . þonne and lang dundeburnan on þæne east hære pað . on þa tpa ǽcc . þæ standad in on þan hær paðæ . þonnæ and lang hagan on lam hyrsðæ eastæ pearda on ippara hagan . þonnæ and lang ippara hagan on þæne ifihtan stocc . þonnæ of þam ifihtan stoccæ suþ bæ hrycg pége oþþa hẏrnan . þonnæ of þære hyrnan and lang ippara hagan suþ ⁊ east on þa burn stop . þonnæ of þære burn stope and lang hagan on herredes leage . pesþæ pearðæ . þonnæ be þære leage on þæne stocc be þæt lid

[1] Gen. iii, 19. [2] -leos, with o expuncted, and u overline, MS. [3] -loquium, originally, MS.

geat on hangodæ . þænnæ of þam stoccæ utt þurh beorc leage midde peardne on þæne ealdan æsc . þonnæ of þam æscce suþ ofer þonæ peg on þa ápoldre . þonnæ of þære apoldre on þæne hpitan hæsl . þonnæ of þam hpitan hæsle on hnutt pic eastæ pearde and lang grenan pegæs oþ puhing landæs hyrnan . þænnæ pæst and lang peges oððа pestran puh ing landes hyrnan suþ þonnæ and lang hege ræpe oþ imbæs dæl . þonne of imbæs dællæ . and lang hege ræpæ utt on limburnan . þonnæ and lang limburnan utt on sǽ .

Acta est autem hec nostra donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXV . Indictione . VII .

Ego Æðelstanus Dei gratia tocius gentis Anglorum rex cum sigillo sanctæ crucis meum predictum donum consignavi atque roboravi .

Ego Ƿulfhelm Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus cum signo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Theodred Lundonie urbis episcopus consensi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ previsor in electione sua confirmavi .

Ego Cenpald	episcopus .	Ego Ælfsige	minister .
Ego Oda		Ego Ælfsige	
Ego Ælfred		Ego Ƿulfsige	
Ego Ella		Ego Hefa	
Ego Ælfheah		Ego Ælfpold	
Ego Oda	minister .	Ego Vhtred	
Ego Æðelstan		Ego Sigered	
Ego Ælfred		Ego Ælfric	
Ego Ælfheah		Ego Eadmund	
Ego Siulf[1]		Ego Ƿulfsige	
Ego Ƿulfhelm		Ego Ælfhere	
Ego Ƿulfnod		Ego Æþelpold	
Ego Aðulf		Ego Ordeah	
Ego Ælfheah		Ego Beorhtnod	
Ego Ƿulfgar		Ego Eadric	
Ego Ƿulfmer		Ego Ælfhelm	
Ego Spiðulf		Ego Æþered	
Ego Æðelmund		Ego Ƿullaf	
Ego Æðelgeard			

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 99. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXI ; from [A.]

[1] Sigewulf, K.

708. *Grant by King Athelstan to Shaftesbury Abbey, of land at Terent, or Tarrant, in Pimperne hundred, co. Dorset.* A.D. 935.

AÞELSTANUS REX HEC[1] IN SCRIPTO BIS SEX MANENTES AD TARENTAM DEO ⁊ ECCLESIE SANCTI EDWARDI ROBORATUMȝ[1]!

Regem[1] regum dominoque dominorum regnum sublimiter regente cunctorumque[1] creaturarum quas ipse ante secula et in seculis seculorum ineffabiliter preordinatos moderando condicionis statum regulavit usuique terregeno ineffabiliter creata prolataque ad antropon salutem concessit duo ine[ss]e[2] quibus tunc[3] humanorum constat effectus actuum voluntas 'scilicet' atque potestas. Iccirco ille divicie cum mentis intencione diligende sunt que nunquam decipiunt. habentem nec in ipsa morte admittuntur. set plus habundant dum cernitur quod amatur.

Quapropter ego AÞELSTANUS nodante Dei gratia basileos Anglorum ⁊ eque tocius Britannie orbis Deicolarumque fylos atque curagulus eorum non innocenter divinam amonicionem obaudiens partem ruris proprii juris mei dicione subactam in fervore amoris illius qui dixit. "date[4] et dabitur vobis". libens perpetuali libertate tribuendo condono Christicolis virginibus etare[5] matris Jhesu servientibus in loco celebri at SCHAFTESBURI bis sex manencium in loco qui vulgari dictione. et appellativa relacione nuncupatur ad TERENTAM seu supradiximus eatinus ut sanctis conaminibus mellita assistentium oramina catervatim importunis precibus perpetrata crimina altithronum archontem veniam impetrent omnimodo interdicamus. ita ut hec nostra donacio in sempiterno graphio cum signaculo sancte crucis confirmata sit. eciam si quilibet altas[6] litterarum discrepciones conferat. vel. antiquam cartulam nichil adversum hanc pretitulant constitucionem. set nostri judicii ⁊ signo sancte crucis erectione contempta fiant et ad nichillum valeant.

Sit autem predictum Rus cum omnibus ad se rite pertinentibus campis pratis liber excepto hiis tribus pontis et arcis constructione expedicionisque adjuvamine in cunctis successoribus. Hoc jus donacionis augendo conservantibus feliciter perveniant inter celibes celestium turmarum. et sine fine in eterna doxa letentur.

Si quis autem quod non optamus infringere temptaverit hoc nostrum donum. sciat se in examine tremendi judicii redditurum

[1] *Sic*, MS. [2] Inee, MS., "for *esse*", K.; but *cf.* No. 714. [3] Tantum, K.
[4] Luc. vi, 38. [5] *ἑταίρῃ*. [6] *Sic*, MS., *l* alias.

temeritatis audaciam perpessum esse . nisi pura emendacione ⁊ singulta lamentacione emendaverit.

Istis terminibus circumgirata esse videtur.

Arest of pimpernwelle . and þanen : to þare rede hane . and þanen : to þare hpitendich . and þanen and lang dich : to dungete ut þurch þane wde ⁊ þanen : to þan stanegan crundel ⁊ þanen to fildene lane uppende ⁊ þanen : to terrente ⁊ þanen anlang streames oð þanne ford . ⁊ þanen eft anlang herepaþes od littlen wde ⁊ þanne an lang þere fures one dat dich ⁊ þanen : to tatanbeorge and of þane berge an lang pic herepaþes to chircelford ⁊ of þanne forde : to baeging berghe ⁊ þanen : on þane oþerne beoit[1] . ⁊ þannen : to horsedich ⁊ þannen : on porres berg of þane beorge . est on þone med ham suðe wardne ⁊ þanen on þat beorhlem be westen cockes þorne . ⁊ þanen þiyres ouer chelesbergh' ⁊ þanen wið norþen þanen graetem beorge ⁊ þanne of dune to pimpern . on þa burnestowe middewarde ⁊ þanen eft to pimpernwelle . :

Incipiente anno XI . predicti Regis prefatum donum consignatum est . Anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi DCCCC . XXXV . Indiccione VII^a. :

Ego Athelstanus gratia Dei Rex Anglorum prefatum donum cum sigillo sancte crucis confirmavi atque roboravi . ✠ .

Ego Wlfhelm Durubernensis ecclesie Archiepiscopus titulavi triumphale signum superni Rectoris ✠ .

Ego Alfech Pitaniensis[2] ecclesie hierarchus tripudium sancte crucis impressi et cetera ✠ .

[A.] MS. Harl. 61, f. 15. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXVI; from [A.] (Boundaries in vol. iii, p. 410.)

---

709. *Grant by King Athelstan to Ethelelm the thegn, of land at Merkesburi, or Marksbury, co. Somerset.* A.D. 936.

CARTA REGIS ATHELSTAN DE MERKESBURI[3].

Regnante domino in perpetuum. sancta trinitate , præsentisque vitæ curriculis subterlabentibus atque omnibus propemodum rerum gestis oblivioni traditis aut ignoranter[4] id agente vel incuria regum ac magistrorum ignaviter torpescente ac claricente ;

Quapropter ego ATHELSTANUS nodante Dei gratia basileos Anglorum et eque totius Britanniæ orbis gubernator litterarum me-

[1] *Sic*, MS., ? beorc. [2] Wintan., K. [3] -ry, B. [4] Ignoravit, A.

morie commendare procuravi aliquam juris mei partem meo fideli ministro ETHELELMO in æternam hereditatem pro ejus amabili subjectione[1] atque obedientia necnon et[2] pro placabili peccunia quam devota mente mihi detulit munificentie donacionis gratia seu supradiximus in æternam hereditatem condonavi in loco qui vulgari dictione et appellativo relatione nuncupatur[3] at MERKESBURI[4]. ut habeat et possideat quam diu vivat et postquam universitatis viam adierit posteritatis sue successoribus illam prædictam terram juxta estimacionem decem manentium cuicumque voluerit heredi derelinquat cum omnibus ad se rite pertinentibus paschuis[5] pratis silvis silvorumque nemoribus. Sit predicta terra libera in[6] omnibus mundialibus causis preter pontis et arcis constructione expedicionisque adjuvamine in cunctis successoribus. Hoc jus donacionis augendo conservantibus feliciter perveniant inter celibes cælestium turmarum et sine fine in eterna doxa letentur.

Si quis hoc quod non optamus infringere temptaverit hoc nostrum donum sciat se in examine tremendi judicii[7] reddituram temeritatisque audaciam perpessum esse nisi pura emendacione et singulta lamentacione emendaverit.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

Þis beth þe land mere at Merkesburi. On radanforde þanen end lang brokes on Conigrave est and nortward þanen on riȝte to Wedergrave southward þanen bi Wyrtwalen to Aldresyate of Aldresyate on Middilgrave suthward þanen end lang weies of the wei birth west. þanen bi wirtwallen. þanen on Widencombe southward þanen end land Widecombes on Southbrok end lang brokes on Holendich þanen end lang þes Mere hawen on Kalwendoune þanen end lang calwendoune to þis forlang est ende. þanen þar north on the heved to grave þanen on wirþwale. þanen on smale wey end lang weies in wondes dich schot and foure acres bi northe þan dich of wondes dich by wirtwalen þaron briȝtingleighe estward panen on riȝt up on Pinckesbrugge[8] þanen on merewelle þanen on rȝit to þis est long furlang est ende ende lang þar lete to þan north lang furlang north ende end langes þar lete þar on stan wei ende langes stan weies þar eft on Radenforde.

Acta hec est[9] prædicta[10] donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCXXXVI°. indictione octava.

Ego Athelstanus rex totius Britannie prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi. ✠.

[1] Subjicione, B. [2] Et, omitted, B. [3] -ta, B. [4] -ry, B.
[5] Pascuis, B. [6] Ab, B. [7] Rationem, appears to be required here.
[8] -burgh, B. [9] Hec est, omitted, B. [10] Prefata, B.

Ego Wlfhelm Dorobornensis archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum trophæo agie crucis confirmavi[1].

Ego Alfetȝ Wintoniensis ecclesiæ episcopus triumphalem trophæum agiæ crucis impressi cum multis aliis.

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 20ᵇ. Hardy's MSS. in Record Office. | [B.] Marquess of Bath's MS., f. 342. For the transcript of which I am indebted to Mr. F. H. Dickinson.

---

710. *Poem referring to the presentation of the Cottonian MS. of the Four Gospels, Tiberius A. ii, by King Æðelstan to Christ Church, Canterbury. After* A.D. 936.

Rex pius AEDELSTAN patulo famosus in orbe
  Cujus ubique viget   Gloria lausque manet
Quem Deus angligenis solii fundamine nixum
  Constituit regem   Terrigenisque ducem
Scilicet ut valeat reges Rex ipse feroces
  Vincere bellipotens   Colla superba terens
Quisquis amore fluens rutilans hoc luce volumen
  Perspicis eximia   Dogmata sacra lege
Quod rex aureolis sacro spiramine fusus
  Ornavit titulis   Gemmigerisque locis
Quodque libens Christi ecclesiæ de more dicavit
  Atque agiæ sophiæ   Nobilitavit ovans
Hoc quoque scematicis ornarier ora lapillis
  Auxit ubique micans   Floribus ut variis
Quisque sitit veniat cupiens haurire fluenta
  Dulcia mella gerens   Inveniat latices
Ergo greges pastorque sacræ Dorobernicus aulæ
  Se caveant ne quid   Fraus inimica gerat
Hunc quisquis textum divino fonte refertum
  Tollere præsumat   Finetenus pereat.

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. ii, f. 14 (xth cent.) | [L.] *Catal. of Ancient MSS. in the British Museum*, 1884, Part II, Latin, p. 36, col. 2.

---

711. *Dedication by King Æðelstan of the Cottonian MS. of the Four Gospels, Tiberius A. ii, to Christ Church, Canterbury. After* A.D. 936.

Volumen hóc euuangelii. ÆDELSTAN. Anglorum basyleos. et curagulus totius Bryttanniæ. devota mente. Dorobernensis cathedre

[1] Consignavi, B.

primatui . tribuit ecclesiæ Christo[1] dicatæ . quod etiam archiepiscopus . hujus ac ministri ecclesiæ . presentes successoresque . curiosis affectibus perenitter agnoscant . scilicet et custodire studeant . prout Deo rationem sunt reddituri . Ne quis in æternum furva fruade[2] deceptus . hinc illud arripere conetur . Sed manens híc maneat . honoris exemplumque cernentibus . perpetue sibi demonstret . Vos etenim obsecrando postulo . memores ut vestris mei mellifluis oraminibus . consonaque voce fieri prout confido . non desistatis .,

On[3] f. 23, beneath the title to St. Matthew's Gospel, are inscribed the names "✠ ODDA REX :." *and* "✠ MIHTHILD MATER REGIS :·" *These names have been identified as those of the Emperor Otto* (A.D. 937-973), *and his mother Mechtild, wife of Henry the Fowler; and it has been reasonably conjectured[4] that the MS., which is evidently of foreign origin, was sent as a present from Otto to Æthelstan, whose half-sister Eadgyth he married in* A.D. 925.[5]

[A.] MS. Cotton, Tiberius A. ii, f. 14b (xth cent.).

[L.] *Catal. of Ancient MSS. in the British Museum*, 1864, Part II, Latin, p. 36, col. 2.

---

712. *Grant by King Aethelstan to Sigulf, of land at Niwantune on the River Use, or Newton, near the "Ermine Street", and Hackthorn, co. Lincoln.*[6] A.D. 937.

Ego AETHELSTANUS, etc., rex Anglorum et eque totius Albionis gubernator rogatus fui a meis fidelibus ministris ut aliquam partem terræ in æternam hereditatem laxarem SIGULFO , eorumque precibus annuens pro ejus amabili subjectione atque obedientia cum consensu optimatum meorum terram quinque manentium ubi ab incolis nominatur NIWANTUNE juxta dirivatis fluentium successibus ubi vulgares prisco usu moralique[7] relatione nomen imposuerunt USE quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat et posteritatis suæ successoribus cuicumque voluerit heredi derelinquat , in æternam hereditatem cum omnibus ad se rite pertinentibus pascuis pratis campis silvis silvarumque nemoribus . Sit autem predicta terra libera ab omnibus mundialibus causis preter pontis et arcis constructione expeditionisque adjuvamine .

[1] Christo, omitted, L. [2] *Sic*, MS. [3] This paragraph from L.
[4] Sharon Turner, *Hist. of the Anglo-Saxons*, ed. 1852, vol. ii, p. 176. [5] See *Flor. Wigorn.*, ed. Thorpe, vol. i, p. 132.
[6] Probably; but *cf.* Newton-Blossomville on the Buckinghamshire Ouse and Newton-upon-Ouse, co. York. I do not know any Newton on the East Anglian River Ouse, near Thorney. [7] Mobilique, K.

þæs ben þe land mæro æt Nipantune Ærest of stanpege ⁊lang slædes on ða fulan rode of þare fulan rode ⁊lang slædes to dinnes hangran ut þurh denegiðegraf to þan hagþorne . ⁊ þan to þam hlæpe ⁊ þan to þam ellene ⁊ þan to Use staeþe on ealferðes hlaep ⁊ þan on suðfelde ⁊ spa be pirtpalam on þa efsan ⁊ þan on þone piðig ⁊ spa be pirtpalan on þone mereþorne on eastehalf brantespyrðe ⁊ þanne on þone Stanpege .

Acta est prefata donatio anno . 937 . indictione . 10 .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 5837, f. 190. (Late transcript "ex registro de Thorney".) | *Collectanea Topographica*, vol. iv, p. 56. [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXIV; from [A.]

713. *Grant by King Æthelstan to Ælphege, Bishop of Winchester, of land at Ciltecumb, or Chilcomb, co. Hants.* A.D. 937.

CONFIRMATIO REGIS ÆDELSTANI DE TERRA CILTACUMBE .

Quia regum gesta antecessorum laudabilia religiosorum ⁊ principum justorum qui veritate ⁊ justitia caritate ⁊ misericordia florentes ! gentem suam moderamine regali rexerunt . ⁊ quod bonum est in oculis Dei gesserunt . regum et principum successorum tota sequi precipitur diligentia . eorum exempla previa cunctis in posterum dilatare . ut sic in illis impleatur quod scriptum est . "Multitudo[1] sapientium sanitas est orbis terrarum ."

Unde Ego ÆÞELSTAN totius loculentæ Brittannie rex possessionem sancte Dei æcclesiæ ƿENTANE[2] quam proavus meus Aþulf rex justus ⁊ benignus Deo ⁊ sanctis apostolis Petro et Paulo obtulit . rogante me venerabili Christoque amabili ÆLPHEGO ejusdem æcclesiæ pontifice in nomine sancte Trinitatis renovo tamque pro omnium preteritorum quam ⁊ futurorum regum Anglorum . sed ⁊ pro cunctorum vivorum et mortuorum animabus Anglorum . etiam et méǽ ipsius anime pro redemptione ad presens stabilio . adjurans per regem cœlestem ut nullus regum nullusve principum eam immutare aliquando p[re]sumat .

Denique rex præfatus Aðulfus quia unus clericorum basilice ƿentane ante regnum adeptus[3] existens . basilicam ipsam affectu peculiari quoad vixit amavit ditavit ⁊ sublimavit . ⁊ iccirco cum consensu ⁊ benedictione universalis pape vallem illustrem CILTECUMB appellatam cum omnibus appendiciis ⁊ finibus suis huic inde dilatatis sicut qui hodietenus supersunt dilucide norunt . Christo ⁊ apostolis pretitulatis delegavit . omnemque summam hereditatis

[1] Sap. vi, 26. [2] Erasure here, MS. [3] -tum, K.

hujus pro una mansa in omni negotio ⁊ debito haberi statuit. ⁊ ut nunquam majori servitio quam ab una exigitur mansa deserviat in nomine Christi interdixit. Igitur hanc libertatam sic roboratam. quisquis servitio graviori oppresserit. Christum cum venerit in magistate sua cum angelis suis judicem iratum ⁊ sanctos apostolos Petrum ⁊ Paulum sanctos quoque omnes in æcclesia Ƿentana quiescentes ejusdemque æcclesiæ episcopos adversarios habeat nisi se nequiter egisse doleat. rursumque dilecte Deo basilice amicus efficitur Ƿentane.

Anno siquidem incarnationis dominice. DCCCC. XXXVII. qui precessit annum quo bellum celebre in BRUNINGAFELDA factum fuit. Æþelstano rege pro his ⁊ aliis multis beneficiis victoriam optinente libertas hæc renovata erat. archiepiscopis episcopis ducibus ⁊ principibus Anglorum insimul pro regni utilitate coadunatis. qui omnes uná[1] maledictionem ei imposuerunt qui eam unquam immutaret.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 115b. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXIII; from [A.]

---

714. *Grant by King Æthelstan to Wilton Nunnery, of land at Brydancumb, or Burcombe, near Wilton, co. Wilts.* A.D. 937.

ƿIS HIS BRYDANCUMBES LAND BOC ÞE ÆÞELSTAN CING GE BOCODE ÞAM HIÞUM AT ƿILTUNE FOR HINE ⁊ FOR EADFLEDE HIS SPISTOR ON ECHE YRFE.

Regnante[2] theo in eona eo[n]um. Neminem quippe in mortali solo quamvis universam cosmi seriem quisque solerti mentis acumine perlustret expertem reperiret debite mortis extitisse. Illamque juste severitatis sententiam protoplasti prevaricationis noxam delatam evasisse ut dicitur. "Terra[3] es et in terram ibis pulvis es et in pulverem reverteris". Set tamen divina clementia 'in erarchali[4] potentia nobis jacentibus in infimis ad antrapon salutem concessit duo inesse quibus tantum humanarum constat effectus actuum Voluntas scilicet atque potestas. Idcirco ille divitie cum mentis intentione diligende sunt que numquam decipiunt habentem. Nec in ipsa morte amittuntur. sed plus habundant dum cernitur quod amatur.

Quapropter ego ÆÞELSTANUS. nodante Dei gratia basileos Anglorum[5] et et[6] eque totius Britannie orbis curagulus perpetuali

[1] Unam, K.
[2] *Cf.* No. 707, proem.
[3] *Cf.* Gen. iii, 19.
[4] Inenarrabili, K.; ierarchali.
[5] Angel., with *e* expuncted, MS.
[6] Second et omitted, K.

libertate tribuendo condono venerabili collegio Christicolarum in illo celebri loco qui dicitur . WILTUN . ad ecclesiam sancte Marie matris domini in sempiterna hereditate . VI . mansas hilariter impenderem . Ubi ruricoli antiquo usu nomen inposuerunt et apellativo relatione nuncupaverunt . BRYDANCUMB . juxta dirivativis aquarum cursibus . Æt noddre . ut illa prefata congregatio predictam terram habeat ac possideat cum omnibus ad se rite pertinentibus campis pratis pascuis dirivatisque cursibus aquarum ceu supra diximus in eternam hereditatem . Hoc autem fructuosum eulogige munusculum in sempiterno graphio cum signaculo sancte crucis maneat . pro redemptione piaculorum meorum necnon et germanitatis méé . Eadflede . eatenus ut vestra veneranda monastice classis caterva medullata orationum holocaustamata concorditer nostri memoriam summo tonanti commendare non pigeat . Sit autem predictam rus ab omni mundiali censu et regali coactione liber . exceptis istis tribus expeditione arcis pontisve . In cunctis vero successoribus[1] hoc jús donationis augendo amplificando satagerint augeat amplificetque cunctiparens genitor in hoc presenti vitam illorum et inter celibes beati felicesque sine fine in eterne doxa letentur .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram donationem infringere temptaverit . perpessus sit gelidis glatiarum flatibus et malignorum spirituum . Terribiles tormentorum crutiatus evasisse non quiescat . nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Ƿis syndon þa land gemæro æt Brydancumbe .

Of noddre staþe up ofer east cumb spa se stan hrycg scyt ut to þan . haþanne byrgelse . þonne pest ⁊lang hríeges spa se herepoþ sceat to þam beorge to scorte hryþrum . þonne forþ be yfre oþ hringpoldes treop . þonne ⁊lang herpoþes in on beorge . forð þonne ⁊lang streames oþ oxnaford . þonne þær ofer on ane lake . þonne ⁊lang lake eft in on noddre .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC XXXVII . Indictione . X .

Ego Æþelstanus rex totius Bryttannie prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Ƿulfhelm Dorobo[r]nensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agye crucis consignavi .

Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi .

[1] [qui] inserted, K.

Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi.
Ego Cenƿold episcopus predictum donum consensi.
Ego Odo episcopus confirmavi.
Ego Ælfheah episcopus consignavi.
Ego Burgric episcopus consensi.
Ego Æþelgar episcopus roboravi.

Ego Ælfƿold dux.	Ego Ælfsige minister.
Ego Uhtred dux.	Ego Ælfnoð minister.
Ego Odo minister.	Ego Ordeah minister.
Ego Ƿulfgar minister.	Ego Ælfric minister.
Ego Sigered minister.	Ego Sigulf minister.
Ego Ælfric minister.	Ego Beorhtnoþ minister.
Ego Eadmund minister.	Ego Æþelstan minister.
Ego Ƿulfsige minister.	Ego Ælfric minister.
Ego Ælfhere minister.	Ego Eadric minister.
Ego Ƿitgar minister.	Ego Ealhhelm minister.
Ego Æþelƿold minister.	Ego Ælfsige minister.
Ego Ælfheah minister.	Ego Æþered minister.
Ego Ælfred minister.	Ego Æþelmund minister.
Ego Ƿulfmær minister.	Ego Ƿulfhelm minister.
Ego Ƿulgar minister.	Ego Ƿullaf minister.

[A.] MS. Harl. 436, f. 59. Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. ii, p. 330.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXV; from [A.]

---

715. *Boundaries of Relengen, or East-Ling, co. Somerset, granted by King Athelstan to St. Peter's Monastery, Athelney.* A.D. 937.

First into Gorlak thanne to Bykenstill; from that still to the Whitston; thans unto the old ditch; from thulk dick to Depebroke in the old dicke place; then to the five acres; from the five acres unto the Hundslawe, and swo adoun to the Slo; and from the Slow to Riselheie; thans to Whatcombshey, and so adoun to the Olderworth, and thennes to Brodemersh to the Reddich, endelong the dich anon to the Inrek: from thenns to Privetes-Moreshed; from Moreshed anon to the middle of Privates Brigg, and thens endelong the more anon to Threskwold, and thens to Ashlake: from Ashlake unto the old lake up into Chesterlake and unto Toteyate: from Toteyate to Hengest-were: from Hengest-were unto Hornwere: from Hornwere unto Shirwold lode, eftsones into Gorlake.

[A.] Collinson, *History of Somerset*, vol. i, pt. II, p. 84; from *Registr. Abbat. Athelney MS.*

716. WITENAGEMOT AT DORCHESTER. *Grant by King Æthelstan to Malmesbury Abbey, of land at Broemel, or Bremhill, co. Wilts.* 21*st December*, A.D. 937.

DE BROEMEL[1] QUAM ÆTHELSTANUS REX DEDIT SANCTÆ MELDUNENSI ECCLESIÆ.

Fortuna fallentis seculi procax. non lacteo inmarcescibilium[2] liliorum candore amabilis ! sed fellita ejulandæ corruptionis amaritudine odibilis. fetentis filios valle in lacrimarum carnis rictibus debachando venenose mordaciter dilacerat. Quæ quamvis arridendo sit infelicibus attrectabilis ! Acherontici tamen ad yma Cociti, ni satus alti subveniat boantis, impudenter est decursibus. Et ideo quia ipsa ruinosa deficiendo tanaliter dilatabitur ! sumopere festinandum est ad amena indicibilis letitiæ arva, ubi angelica ymnidicæ jubilationis organa, mellifluaque vernantium rosarum odoramina, a bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur, sineque calce auribus clivipparum[3] suavia audiuntur. Cujus amore felicitatis illectus, fastidiunt jam infima, dulcescunt superna, eisque pro percipiendis[4] semperque specie concupiscibili fruendis[4]: Ego ÆTHELSTANUS[5], rex Anglorum per omnipotentis dexteram totius Britanniæ regni solio sublimatus quandam telluris particulam venerabili familiæ MALDUBIENSI pro animabus patruelium meorum Æthelwardi[5] clitonis, videlicet, Ælfwinis[6]. et Æthelwinis[7], sub estimatione. LX[a].[8] cassatorum in loco qui dicitur BROEMEL[9], servienti familiæ Deo et sancto Petro imperpetuum jus largitus sum, hoc præcipiens in nomine domini[10] ut nostrorum nemo successorum hoc[11] nostrum donum, quamdiu Christianitas vigeat, vel minime irrumpere temptet. Quod si quisquam temptaverit: a Deo imperpetuum dampnandum sciat[12].

Hujus namque a Deo dominoque Jesu Christo innuente atque inspirante voluntatis scedula, anno dominicæ incarnationis. DCCCCXXXVII. regni vero gratis michi commissi. XI. indictione. VIII. epacta. XIIII. concurrente. III. XII. kl'. Januariæ, luna vertentis mensis. X. in civitate celeberrima, quæ Dornaceaster appellatur, tota optimatum generalitate sub alis regiæ dapsilitatis ovanti perscripta est. Cujus etiam inconcusse firmitatis auctoritate[13] hiis testibus roborata constat, quorum nomina subtus minulis depicta annotantur.

[1] Bremel, B. [2] -cess-, *Brewer.* [3] Cliviparum, B. [4] -di, B.
[5] Ath., B. [6] Alwynis, B. [7] Athelwynis, B. [8]. x., B.
[9] Wdetun, B. [10] Domini, omitted, B. [11] Nostrorum, added, B.
[12] Sciat, omitted, B. [13] -tas, B.

Ego Æthelstanus, ierarchia florentis Albionis prædictus rex, cum signo sanctæ semperque venerandæ crucis coroboravi hunc indiculum et subscripsi.
Ego Wlfhelmus, Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus, consensi et subscripsi.
Ego Wlfstanus, Eboracensis ecclesiæ archiepiscopus, consensi et subscripsi.
Ego Eugenius subregulus consensi et subscripsi.
Ego[1] Howel subregulus consensi et subscripsi.
Ego[1] Morcant subregulus consensi et subscripsi.
Ego[2] Juthua subregulus consensi et subscripsi.

Ego Ælfwine	episcopus consensi et subscripsi.	Ego Alfwold	dux.
Ego Cenwald		Ego Æthelstan	
Ego Wlfhelm[3]		Ego Osu[l]f	
Ego Oda		Ego Uhtred	
Ego Æthelgar		Ego Urum	
Ego Ælfred		Ego Uhtred	
Ego Cunan		Ego Guþrum	
Ego Þeordred		Ego Scile.	
Ego Wlfhelm			
Ego Burgrich			
Ego W[i]nsige			
Ego Tidhelm[3]			
Ego Kinsige			
Ego Sixhelm[3]			

[A.] *Reg. Malm.*, ed. Brewer, vol. i, p. 307.
[B.] MS. Lansd. 417, f. 18.

---

717. *Boundaries of the land mentioned in No.* 716.

BREMEL.

Hii sunt termini de Bremel. In primis a loco qui appellatur wrokcumbe usque merkendene. ⁊ de merkedene directe per cursum aque usque ad stratam. ⁊ ab eadem strata usque Cadeburne. ⁊ a capite ejusdem burne! directe usque avene ⁊ sic directe per avene usque Cristemaleford. ⁊ ad ab eodem loco recte usque huckeam. Et ab eodem usque le grete trowe. ⁊ ab eodem loco usque Sand-

[1] These lines transposed, B. [2] For this and the rest, B. reads:—Ego Cunan episcopus subscripsi. Ego Jutual episcopus consensi ⁊ subscripsi. Ego Wlfhelm episcopus consensi. Ego Alfwyne episcopus consensi ⁊ subscripsi. Ego Aelfwold dux consensi. Ego Uhtred dux consensi ⁊ subscripsi. Ego Vrm dux consensi. Ego Osulf dux consensi ⁊ subscripsi. *Cf.* No 718, which has evidently been confused by the scribe with this. [3] -lin, *Brewer*.

seteþ . ⁊ sic usque 'ad' le Clif . Et sic per clivum usque stiȝelweye . ⁊ ab eadem via usque blakemomore . ⁊ ab eodem more . usque ad locum supra scriptum videlicet wrockumbe .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,667, f. 345. | J. Y. Akerman, "Poss. of Malm. Abbey", in *Archæologia*, vol. xxxvii, p. 14.

---

718. WITENAGEMOT AT DORCHESTER. *Grant by King Æthelstan to Malmesbury Abbey, of land at Wdetun, or Wootton, co. Wilts. 21st December*, A.D. 937.

DE WDETUN QUAM IDEM REX DEDIT SANCTÆ MELDUNENSI ECCLESIÆ.

Fortuna fallentis seculi procax , inmarcessibilium, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) yma Cocitio ni satus, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) est decursibilis, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) summo opere festinandum, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) sub estimatione . x . cassatorum , in loco qui dicitur WDETUN , servienti, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) vel ex minimo, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) a Deo se imperpetuum dampnandum . Hujus, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) celeberrima Dorneacester appellata, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716) auctoritas hiis testibus, *etc.* . . . . . (*as in No.* 716).

Ego Æthelstanus, *etc.*
Ego Wlfhelmus, *etc.*
Ego Wlfstanus, *etc.*
Ego Howel subregulus consensi et subscripsi .
Ego Eugenius subregulus consensi et subscripsi .
Ego Juthual episcopus[1] consensi et subscripsi .
Ego Morcant subregulus consensi et subscripsi .
Ego Ælfwyne episcopus consensi et subscripsi .
Ego Cunan episcopus consensi et subscripsi .
Ego Wlfhelmi episcopus consensi et subscripsi .
Ego Aelfwold dux consensi et subscripsi .
Ego Urm dux consensi et subscripsi .
Ego Uhtred dux consensi et subscripsi .
Ego Osulf dux consensi et subscripsi .

[A.] *Reg. Malm.*, ed. Brewer, vol. i, p. 309.
[B.] MS. Lansd. 417, f. 18. (Confused with No. 716, *q. v.*)
[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 143; from [B.]

[1] An evident slip of the pen by the scribe.

719. WITENAGEMOT[1] AT DORCHESTER. *Compound Charter of King Ethelstan, embracing the grants in Nos.* 671, 672, 716 *and* 717, *etc.* 21*st December*, A.D. 937.

Fortuna fallentis seculi procax , non lacteo liliorum candore amabilis , sed fellita ejulandæ[2] corruptionis amaritudine odibilis , fetentis filios in valle lacrimarum carnis rictibus debachando venenosis dilacerat ; quæ , quamvis arridendo sit infelicibus attrectabilis , Acherontici tamen ad ima Cociti , ni Satus Alti subveniat Boantis impudenter est declivis . Et ideo quia ipsa ruinosa defitiendo tanaliter[3] dilabitur , summopere festinandum est ad amena indicibilis letitiæ arva ubi himnidica angelicæ jubilationis organa mellifluaque vernantium rosarum odoramina a bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur , sineque calce auribus felitium suavia audiuntur . Cujus amore felicitatis illectus , ego ETHELSTANUS , rex Anglorum , per omnipotentis dexteram totius Britanniæ regno sullimatus , aliquas terræ particulas venerabili familiæ MALDUBIENSI pro animabus patruelium meorum , filiorum Ethelperdi[4] clitonis . videlicet Elfpini et Ethelpini , Deo et sancto Petro in perpetuum jus largitus sum . sub estimatione . X . cassatorum in loco qui dicitur WDETUN[5] . sub estimatione . LX^ta^ .[6] cassatorum in loco qui dicitur BREOMEL[7] . sub estimatione . V . cassatorum in loco qui dicitur SUMERFORD[8] . item . V . in loco qui dicitur NORTUN[9] . item . V . in loco qui dicitur EPULM[10].

Hoc præcipiens , ut nemo nostrorum successorum . hoc nostrum donum , quamdiu Christianitas vigeat , vel ex minimo interrumpere temptet . Quod si quis temptaverit , a Deo se dampnandum in perpetuum sciat .

Sciant[11] autem[12] sapientes[13] nostræ regionis[14] nos[15] has præfatas terras non[16] injuste rapuisse rapinamque Deo dedisse , sed sic eas accepi , quemadmodum judicaverunt omnes optimates regni Anglorum , insuper et apostolicus papa Romanæ æcclesiæ Johannes , Elfredo defuncto , qui nostræ felicitati et vitæ emulus extitit , nequitiæ inimicorum meorum[17] consentiens , quando me voluerunt ,

[1] William of Malmesbury clearly indicates that he has made up this charter out of the foregoing deeds above mentioned, by the phrase "multis quidem cartis sed unam scripturam præferentibus", in the sentence which precedes the text. [2] Evitandæ, K. [3] Carnaliter, K. [4] Æðelredi, K. [5] See No. 718. [6] . VI ., K. [7] See No. 716. [8] See No. 671, Summer., K. [9] See Nos. 671, 672. [10] See No. 671. [11] See No. 670 ; B. begins here. [12] Autem, omitted, B. [13] Præsentes, var.; gentes, var., B. [14] Religionis, K. [15] Non, var., B. [16] Me, var., B. [17] Nostrorum, B.

patre meo defuncto, cecare in Wintonia civitate[1] si non me Deus[2] sua pietate eripuisset. Sed, denudatis eorum machinamentis, remissus[3] est ad Romanam ecclesiam, ut ibi se coram Johanne apostolico[4] jurejurando defenderet. Et hoc fecit coram Sancti Petri altari. Sed, facto juramento, cecidit coram altari, et manibus famulorum suorum portatus est ad scolam Anglorum, et in tertia nocte vitam finivit. Et tunc apostolicus ad nos remisit, et quid de eo ageretur[5] consuluit[6]. Nos autem optimatum nostrorum rogatu concessimus ut poneretur[7] ad cæteros Christianos, quamvis indignus. Et sic judicata[8] est mihi possessio illius[9] omnis[10] in magnis et modicis[11]. *Et cetera*.

Hujus autem a Deo dominoque Jhesu Christo inventæ atque inspiratæ voluntatis scedula anno dominicæ incarnationis. DCCCC°. XXX°. VII°. regni vero gratis mihi commissi. XI°. indictione octava. epacta. X^ma^. IIII^ta^. concurrente tertio. XII°.[12] kalendas Januarii, luna[13] vertentis mensis decima in civitate celeberrima quæ Dornacester appellatur conscripta est, tota optimatum generalitate sub alis regiæ dapsilitatis ovanti.

Subscripsere subreguli Eugenius, Howel, Morcant[14], Ludual[15]. Archiepiscopi Wlfelmus Doroberniæ, Wlstanus Eboraci. Episcopi Burgric Rofesis, Tedred[16] Lundoniensis, Eþelgar Orientalium Anglorum, Alfrith[17] Wintoniensis, Elfredus Scireburnensis, Wlfelmus Wellensis, Eþelgar Cridiensis, Oda Wiltensis, Eadhelm Selesiensis, Sexhelm Sancti Cuthberhti, Tidelm[18] Herefordensis, Elwine Wigorniensis, Kinsi Licitfeldensis, Winsi Legecestrensis[19].

[A.] Will. Malm., *Gesta Pontif.*, ed. Hamilton, p. 401.
[B.] Will. Malm., *Gesta Regum*, ed. Hardy, vol. i, p. 220.
[G.] Gale, *Vet. Script.*, vol. iii, p. 364.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXII; from [G.]
[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 183, n.; from [G.]

1 Civ. Wint., B., urbe Wint., *var.*, B. 2 Dominus, K. 3 Missus, B., and remissus, *var.*, B. 4 Ap. Joh., B. 5 A nobis, added, B. 6 B. continues as follows:—"An cum cæteris Christianis corpus illius poneretur. His peractis et nobis renunciatis, optimates regionis nostræ, cum propinquorum illius turma, efflagitabant omni humilitate ut corpus illius per nostram licentiam cum corporibus poneretur Christianorum; nosque, illorum efflagitationi consentientes, Romam remisimus, et consentiente papa positus est ad cæteros", etc. 7 Portaretur, K. 8 Indicta, K. 9 Ejus, B. 10 Omnis, omitted, B. 11 B. continues and concludes as follows:—"Sed et hæc apicibus literarum prænotavimus, ne, quamdiu Christianitas reguet, aboleatur. Unde mihi præfata possessio, quam Deo et Sancto Petro dedi, donatur; nec justius novi quam Deo et Sancto Petro hanc possessionem dare, qui æmulum meum in conspectu omnium cadere fecerunt, et mihi prosperitatem regni largiti sunt." 12 . XII°., omitted, K. 13 Linea, K. 14 Morrant, K. 15 Iudual, K. 16 Tedrid, K. 17 Ælfriche, K. 18 Tidelus, K. 19 Legesea., K. This paragraph in William of Malmesbury's own words.

720. *Grant of Privileges by King Athelstan to the Burgesses of Malmesbury, co. Wilts.*

THE ORIGINAL CHARTER TO YE BURGESSES OF MALMESBURY[1].

ATHELSTANUS Rex Anglorum do pro me et meis Successoribus, Burgensibus meis et eorum successoribus MELDULFUENSIS Burgi, quod habeant et teneant semper omnes functiones et liberas consuetudines suas sicud tenuerunt tempore regis[2] Eaduuardi patris mei illibate et honorifici[3]. Et precipio omnibus sub[4] imperio meo quod non faciant eis injuriam et sint quieti absque Calumpnia et Scot. Et Do et concedo eis illam Brueram[5] regiam quinque Hydarum terre juxta villunculam meam de Nortona propter auxilium eorum in conflictu meo contra Daneos[6].

Confecta est hujus Donacionis Cartula cum Signo meo per testimonium Eadmundi fratris mei et per Consilium magistri Wolsini Cancellarii mei et Odonis Thesaurarii mei et Godwyny.

Godwynus qui fert vexillum Regis perquisivit hoc pro Burgensibus.

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Vitellius C. ix, f. 200 (xvth cent. transcript).

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXVIII; from [A.]
[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 178.

---

721. *Grant by King Æðelstan to St. Peter's Church, Exeter, of land at Topsham, co. Devon.* A.D. 937.

✠ In Christi nomine atque virtute sagaci intuendo prospectu casus lapsusque condicionis humanæ de qua aecclesiastes. "Vanitas[7] vanitatum" inquid "et omnia vanitas". et ideo mercanda sunt æterna caducis. dicente veritate. "Thesaurizate[8] vobis thesauros in cælo". et cetera.

Quapropter ego ÆDELSTANUS rex monarchus totius Bryttanniæ insule flante Deo. aliquam ruris particulam id est unam mansam ubi ignostici vocitant TOPPESHAM. libenter concedo ad monasterium sancti Petri apostoli Exoniensis æcclesie pro remedio anime meæ in æternam libertatem habendi quamdiu fides Christiana permaneat. Inmunis amodo iste ager permaneat ab omni censu regali excepta communi labore quod notum est omnibus.

[1] Title omitted, K. [2] Regis, omitted, K. [3] -ce, K. [4] Subter, K. [5] -riam, K. [6] Danos, K. T.
[7] Eccl. i, 2. [8] Matt. vi, 20.

Si quis amodo hanc nostram donationem ammoverit. sciat se Deo contra iturum ire non mihi. quia ab illo potestatem accepi.

Territoria autem istius agri hec sunt. Ærest fram toppes oran up on exan on þone nearan team pol. þanon up on exan. þonne of exa on þa smala lace. of þære lace eft on exa. þanon up andlang exa on þone uferan teám pól. þanon up on exan stream oð póle. upp of pole on þone ealdan herpað to dyran treope. þanon suð on pynford up on stream on pyndeles cumbe midde peardne up on þa pyrian. þanon andlang dic on þone peig. east andlang peiges on þære dice hirnan andlang dic ut on clyst. andlang streames eft on toppes oran.

Þis synd þære anre gyrde land gemæro æt æschyrste þe gebyrað in to þære hyde æt toppeshamme. ærest fram æschyrste. to æsc pylles lace. þanon up to herpaðe. ⁊ fram þam herpaðe suð rihte oð hit cymð to gyrde hrigces forda. fram gyrde hricges forda adun on stream to pungyfe fordan. þanon pest on þone herpað oð ꝥ hit cymð to æsc pilles lace heafdon.

Acta est hæc donatio anno dominice incarnationis DCCCCXXX. VII.

✠ Ego Æðelstanus rex totius Bryttanniæ hoc donum cum signo sanctæ crucis confirmavi.
✠ Ego Eadmund indolis clito consensi.
✠ Ego Pulfhelm[1] subscripsi.
✠ Ego Ælfheah[2] adquievi.
✠ Ego Æðelgar[3] conclusi.
✠ Ego Hopel regulus.
✠ Ego Pulgar dux.
✠ Ego Ælfhere dux.
✠ Ego Æðelstan dux.
✠ Aðelpold minister.
✠ Ælfric minister.
✠ Pulfsige minister.
✠ Odda minister.

Endorsed:—"Toppeshammes boc" *in a hand of the xth cent.; and* "Regis Æðelstani de Topesham". *in a hand of the xith cent.*

[A.] Chart. Antiq. Cantuar., F. 206.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXIX; from [A.]
Ord. Surv. Facs., pt. I, pl. xiv.

722. *Another form of No.* 721.

✠ ANNO[4] dominicæ incarnationis DCLXX. indictione XI. Ego ÆDELSTAN rex totius Bryttanniæ insulæ. dabo pro æterna retributione et pro expiatione animæ meæ unum cassatum in loco ubi ab incolis vocitatur TOPPESHAM[5] Deo et sanctæ Mariæ ad monasterium

[1] Archbishop of Canterbury. [2] Bishop of Winchester. [3] Bishop of Crediton.
[4] Toppeshammes boc, title, B. [5] Toppaesham, K.

quod a solicolis nominatur EXACEASTER ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum permaneat. Precipimus et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in sanctæ trinitatis honore. ut nullus hominum in aliquo tempore umquam ausus fuerit hanc nostram donationem minuere aut frangere in aliquo sed semper stabilis et inconcussa permaneat tam Deo quam et hominibus usque in æternum tempus.

Si quis autem hoc munus in aliquo frangere vel minuere temptaverit. sciat se coram Deo et sanctæ Mariæ[1] rationem reddere. nisi hic prius celeriter emendet coram idoneis testibus.

Hujus agelluli te[r]mini hæc sunt. Ærest fram toppes horan úp an exan on þone nearan teampol þanon úp on exan þænne of exan on þa smalan lace of þære lace eft an exan þænne úp anlang[2] exan on þone uferan teampol þanon úp on exan stream oð pole úp of[3] pole on þone ealdan herpoð[4] to dyranstreope[5] þanan suð on pynford úp on stream on pyndeles cumb middepeardne úp on þa pyrian þanon anlang dice[6] on þone peg east an lang[2] peges on þære dice hyrnan anlang dice ut on clyst anlang[2] streames eft to[7] toppeshoran[8].

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum hanc nostram donationem cum signo crucis impressi.
✠ Ego Eadmund indolis clito consilium dedi.
✠ Ego Þulfhelm archiepiscopus consolidavi.
✠ Ego Þeodred episcopus subscripsi.
✠ Ego Ælfheah episcopus adquievi.
✠ Ego Brihtelm episcopus consensi.
✠ Ego Eadelm episcopus favi.
✠ Ego Æðelgar episcopus conclusi.

✠ Æðelstan dux.	✠ Þihtmund minister.
✠ Ælfhere dux.	✠ Æðelmod minister.
✠ Eadmund dux.	✠ Deormod minister.
✠ Æþelsige dux.	✠ Þulfgar minister.
✠ Odda minister.	✠ Osulf minister.

Endorsed:—"Toppesham. an hid". "Topesham". "Regis æðlstani de topesham". *and* "Carte regum De Toppisham". *in various handwritings.*

[A.] Charter in the Salt Library at Stafford (xiith cent. copy).
Ord. Surv. Facs., pt. II, plate "Salt".
[L.] MS. Lansdowne 446, f. 88; facsimile of [A.]
Hardy's MSS. in Record Office.
[B.] Chart. Antiq. Cantuar., T. 37.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXX; from [L.] ("apparently a faulty copy of No. CCCLXII"). Boundaries in vol. iii, p. 411.

[1] -cta -ria, B. K. [2] Andl., B. [3] Than, added, B. [4] -path, B. [5] Dyran treope, B. [6] Dyc, B. [7] On, B. [8] B. here inserts the paragraph Dis synd þære, etc. See No. 721.

723. *Grant by King Æðelstan to the church of the Monastery of St. Mary at Exeter, of land at Hrocastoc, Rookstock, or Stoke Canon, near Exeter, co. Devon.* A.D. 670 *for* 938.

✠ Anno domicae[1] incarnationis DCLXX . indictione XI . Ego ÆDELSTAN rex Anglorum dabo pro æterna remuneratione et pro expiatione animæ meæ sex perti'c'as ubi incolis vocitur[2] HROCASTÓC Deo et sanctæ Mariæ ad monasterium quod incolis vocitatur EXACEASTER . ut habeat quamdiu christiana fides in gente Anglorum maneat . Precipimus quoque et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in trini'ta'tis honore . ut nullus hominum in aliquo tempore ausus sit frangere vel minuere . Sed stabilis et inconcussa permaneat.

Si autem aliquis hoc in aliquo frangere temptaverit . sciat se in æterna dampnatione pœnitere nisi hic celeriter emendet[3] .

Hujus agelluli termini hæc sunt . Ærest of sulforda east anlang herpoðes on culum þanon eastrihte to langan forda þanon suð anlang streames oð culum lace anlang lace of þære lace úp to þære caldan dic anlang þære dice on ceaggan cumb þanon on cinges sloh þanon anlang peges to þæm mægen stane þanon suð þær ða pegas to liegað þanon on þone norð mystan hryc peg anlang hrycges to ðære eorð burh middepeardre þanon on brydena pyll þanon ut on exan 'úp' anlang exan oð scræpanleges lace ⁊ scræpanleg þærto þænne fram æðelstanes hammes forda on sulforda ⁊ feoper eceras bepestan exan fornagean edferðes eald lande .

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum meum donum cum sigillo sanctæ crucis conclusi .
✠ Ego Eadmund indolis clito consolidavi .
✠ Ego Pulfhelm archiepiscopus adquievi .
✠ Ego Peodred episcopus coadunavi .
✠ Ego Brihtelm episcopus subscripsi .
✠ Ego Ælfheah episcopus favi .
✠ Ego Æðelgar episcopus consolidavi .

✠ Æðelstan dux .
✠ Ælfhere dux .
✠ Eadmund dux .
✠ Odda minister .
✠ Pihtbord minister .
✠ Heremod minister .
✠ Pihtlaf minister .
✠ Ælfhere minister .

[1] -nicæ, D. S. [2] -tatur, K. [3] -dat, S.

Endorsed in a contemporary handwriting:—"Six gyrdaboc to stoctone".

[A.] Charter in possession of the Dean and Chapter of Exeter.
Photograph of [A.] in Dept. of MSS., British Museum.
[H.] Hickes, *Dissert. Epist.*, p. 6 (incorrect).
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXI; from [H.] Boundaries in vol. iii, p. 411.
[D.] Davidson, in *Journ. Brit. Arch. Assoc.* (1883), vol. xxxix, p. 265; from [A.]
[S.] *Ord. Surv. Facs.*, pt. II, Exeter pl. 1; from [A.]

---

724. *Grant by King Æðelstan to SS. Mary and Peter, at the Monastery called Exeter, of land at Culmstoke, co. Devon.* A.D. 670 *for* 938.

✠ ANNO ab incarnatione dominicæ DCLXX. indictione XI. Ego ÆDELSTAN rex Anglorum dabo pro æterna retributione et pro expiatione animæ meæ quinque cassatos ubi incolæ vocitant CULUMSTOCC. Deo et sanctæ Mariæ necnon et sancto Petro principi apostolorum ad monasterium quod ab incolis nominatur EXANCEASTER. ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum maneat. Precipimus quoque. et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in sanctæ trinitatis honore. ut nullus homo in aliquo tempore. umquam hanc nostram donationem infringere ausus sit. Sed stabilis sit coram Deo et hominibus usque in seculum.

Si quis autem hoc in aliquo frangere vel minuere temptaverit. sciat se in æterna dampnatione puniri. nisi hic celeriter emendet.

Hujus agri termini hæc sunt. Ærest on hacapenn foreƿeard adun on secgƿyll þanon on craducc þonne anlang streames on culumford of þæm forde to þorn ƿylle þanon to bryd ƿylle þanon to þære ænlipan æc þanon anlang herpoðes on heanhangran middeƿeardne[1] þanon on hƿitan beorh þanon on gerihtne on fengel þanon on gerihtne to ðam ealdan geƿeorce þanon on byrichangran[2] þonne úp on gyran tórr þanon on þone hƿyrfel þanon on þone þorn þanon on ƿeon mynet easteƿeard þanon ongerihte on þa lace adun on culum úp of culum on ða ealdan lace on burhgeardes porðig þanon ongerihtne to rancumb þanon ƿest on gerihtne be ecge on hacapenn foreƿeardne.

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum hanc meam donationem cum sigillo sanctæ crucis impressi.
✠ Ego Eadmund indolis clito. consensi.
✠ Ego Ƿulfhelm archiepiscopus dictavi.
✠ Ego Ælfheah episcopus adquievi.

[1] -dre, S. [2] Lyr., D.

✠ Ego Æðelgar episcopus notavi .
✠ Ego Brihtelm episcopus favi .
✠ Ego Ƿynsige episcopus conclusi .
✠ Ƿulfgar dux . ✠ Ƿulfhelm minister .
✠ Ælfhere dux . ✠ Ælfheah minister .
✠ Æðelstan dux . ✠ Æðelferð minister .
✠ Odda minister . ✠ Ƿihtgar minister .

Endorsed in various handwritings:—"to Culumstoce" . "Regis Æðelstani donatio Qulumstoc" . "Carta de Columstoke" .

[A.] Charter in possession of the Dean and Chapter of Exeter.
Photograph of [A.] in the Dept. of MSS., British Museum.
[H.] Hickes *Dissert. Epist.*, p. 6.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXIII; from [H.]
[D.] Davidson, in *Journ. Brit. Arch. Assoc.* (1883), vol. xxxix, p. 267; from [A.]
[S.] *Ord. Surv. Facs.*, pt. II, Exeter, pl. II; from [A.]

---

725. *Grant by King Æðelstan to the Monastery of St. Petroc* [*at Bodmin*] *of land at Nywantun, or Newton, co. Cornwall.* A.D 670 *for* 938.

✠ ANNO dominicæ incarnationis DCLXX . Indictione . XI . Ego ÆDELSTAN rex totius Bryttanniæ insulæ dabo pro æterna retributione et pro expiatione animæ meæ unum cassatum in loco ubi ab incolis vocitatur ÆT NYPANTUNE Deo et sancto confessori Petroco . ad monasterium ejusdem sancti . ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum permaneat . Precipimus et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et[1] in sanctæ trinitatis honore . ut nullus hominum in aliquo tempore umquam ausus fuerit hanc nostram donationem minuere aut frangere in aliquo . sed semper stabilis et inconcussa permaneat . tam Deo quam hominibus usque in æternum tempus .

Si quis autem hoc munus in aliquo . frangere vel minuere temptaverit . sciat se coram Deo et sanctis ejus rationem redditurum . nisi hic prius celeriter emendet coram idoneis testibus .

Hujus agelluli termini hi sunt . Þis sind þa landgemæro to nypantune . Ærest on puduford . þonne upp on stream oð þone lyttlan broc . þonne andlang broces oð hreodmores heafod . þonne on gerihte suð ofer dune to loddan broces æpylman . þonne adune on loddan broces stream oð toric . þonne upp on toric stream eft to puduforda .

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum hanc nostram donationem signo crucis impressi .

[1] Et, omitted, D.

✠ Ego Eadmund indolis clito consilium dedi .
✠ Ego Ƿulfhelm archiepiscopus consolidavi .
✠ Ego Þeodred episcopus subscripsi .
✠ Ego Ælfheah episcopus adquievi .
✠ Ego Brihthelm episcopus consensi .
✠ Ego Eadhelm episcopus favi .
✠ Ego Æþelgar episcopus conclusi .

✠ Æðelstan dux .	✠ Ƿihtmund minister .
✠ Ælfhere dux .	✠ Æðelmod minister .
✠ Eadmund dux .	✠ Deormod minister .
✠ Eðelsie dux .	✠ Ƿulfgar minister .
✠ Odda minister .	✠ Osulf minister .

Endorsed in various handwritings:—"Ethelstan de Nipantun dato sancto Petroco" . "Carta Ædelstani Regis de terris in Cornubia" .

[A.] Charter in possession of the Dean and Chapter of Exeter.
Photograph of [A.] in the Dept. of MSS., British Museum.
[D.] Davidson, in *Journ. Brit. Arch. Assoc.* (1883), vol. xxxix, p. 268; from [A.]
[S.] *Ord. Surv. Facs.*, pt. II, Exeter, pl. III; from [A.]

---

726. *Grant by King Æðelstan to SS. Mary and Peter at the monastery called Exeter, of land at Muneca tun, or Monkton, co. Devon.* A.D. 670 *for* 938.

✠ Anno ab incarnatione dominicæ DCLXX . indictione XI . Ego ÆDELSTAN rex Anglorum dabo pro eterna retributione et pro expiatione animæ meæ unam mansam ubi incolæ vocitant MUNECA TUN . Deo et sanctæ Mariæ nec non et sancto Petro principi apostolorum ad monasterium quod ab incolis nominatur EXAN CEASTER . ut habeat quamdiu fides catholica in gente Anglorum maneat precipimus quoque et obsecramus in Dei omnipotentis nomine et in sanctæ trinitatis honore . ut nullus homo in aliquo tempore . umquam hanc nostram donationem infringere ausus sit . set stabilis sit coram Deo et hominibus usque in sæculum .

Si quis autem hoc in aliquo frangere vel minuere temptaverit . sciat se in æterna dampnatione puniri . nisi hic celeriter emendet .

Hujus agri termini hæc sunt . ærest of sceoca broces forda upp on stream oþ ðær seo dic onfehð . sƿa andlang þære dic of þære dice hyrnan . sƿa adún on þone cumb on þa lace . adun on þa lace on ceacga broc . adun on ceacga broc on þære dice ende . sƿa east on

þa dic of þære dice hyrnan. spa suð on þa dic on þone þeod herpað pest on herpað eft to sceoca broces forda.

✠ Ego Æþelstan rex Anglorum hanc meam donationem cum sigillo sanctæ crucis impressi.
✠ Ego Eadmund indolis clito. consensi.
✠ Ego Ƿulfhelm archiepiscopus dictavi.
✠ Ego Ælfheah episcopus adquievi.
✠ Ego Æþelgar episcopus. notavi.
✠ Ego Brihtelm episcopus. favi.
✠ Ego Ƿynsige episcopus. conclusi.

✠ Ƿulfgar dux.	✠ Ƿulfhelm minister.
✠ Ælfhere dux.	✠ Ælfheah minister.
✠ Æðelstan dux.	✠ Æðferð minister.
✠ Odda minister.	✠ Ƿihtgar minister.

Endorsed in hands contemporary with the writing of the charter:— "Munecatunes boc." *and* "to Muneca tune"; *in a hand of the early part of the xiiith century,* "Regis Ædelstani de Munecatun."; *and in hands of the early xivth century,* "Carta Adelstani Regis. super manso quod olim vocabatur Moneketoñ. modo tamen Exchestre pro fundacione Ecclesia." "Carta Adthelstani Regis concessa Beato Petro de manso quod antiquitus vocabatur Moneketoñ 'ad monasterium' quod nunc nuncupatur Exechestre. (ad fundandum monasterium[1]) et divise mansi sunt hee. primo de scokebroc forde. sursum per rivum etc. ut infra patet." "Devon."

[A.] Charter in Brit. Mus., Add. Charter 19,516. (Somewhat later handwriting.) | Brit. Mus., *Facs.*, pt. iii, pl. 7; from [A.] Hardy's MSS. in Record Office.

---

727. *Confirmation by King Æðelstan to Frithestan, Bishop of Winchester, of a grant by King Æðelheard, at request of Queen Fryðgyth, to the vill of Taunton, of pasture-land at Wiðiglea and saltpans at Cearn, which had been forfeited by the former owners, who were condemned to death for theft.* A.D. 938.

P
✠ Regnante in aeternum Christo filio Dei qui sicut tempora temporibus. ita etiam dat regna quibus vult regibus ego ÆDELSTANUS humilis et devotus rex Anglorum venerabili episcopo FRITHESTANO Uuentanæ æcclesiæ quæ in honore sanctorum apostolorum Petri et Pauli consecrata est. hanc cartulam fieri

[1] Erased.

jussi . atque in ea pro indulgentia peccatorum meorum libertatem renovavi quam Æðelheard rex dudum constituit ⁝ quia vola ut pro pace regni et gentis salute æcclesia Uuentana quæ caput est ecclesiarum quæ in occidentalium Saxonum provinciis construuntur ⁝ æternam libertatem et reverentiam et dominationem principalem sine fine possideat ;

Prefatus autem rex Æðelheard sicut rogatus fuit a Fryðegyþa regina dedit ad villam TANTUN quæ nunc est possessio et hereditas episcopalis Uuentanæ ecclesiæ . IIII^or^. mansas in loco qui dicitur ƿIDIGLEA . ad pascua pecorum . et . IIIes. in loco qui CEARN nuncupatur ad coquendam salis copiam . Istarum autem . VII . mansarum quantitas . justo valde judicio totius populi et seniorum et primatum ablata fuit ab eis qui eorum possessores fuerunt ⁝ quia aperto crimine furti . usque ad mortem obnoxii inventi sunt . , Ideoque decretum est ab omni populo ut libri illorum quos ad has terras abebant æternaliter dampnarentur ⁝ et quicumque eos in adjutorium sui umquam proferre presumeret ⁝ anathematizatus et maledictus ab omnibus christianis haberetur . ,

Nos quoque nostris temporibus dampnamus et maledicimus omnem hominem qui libertatem sanctæ et Deo dilectæ Uuentanæ ecclesiæ in magnis vel in modicis corrumpere seu diminuere presumpserit ⁝ nec habeat hereditatem in regno Christi et Dei ⁝ quicumque huic sanctissimæ ecclesiæ inimicus vel adversarius sive exterminator extiterit . nisi ante finem suum cum manifesta poenitentia maliti[am] suam purgaverit . , Et quicumque huic ecclesiæ adjutor et amicus esse studuerit . benedictionem et salutem longam . et felicitatem temporum . et indulgentiam peccatorum ⁝ atque societatem regni caelorum ⁝ consequatur in secula seculorum :—

Limites terrarum predictarum diffunduntur sicut sermo anglicus monstrat subsequens .

✠ Ærest on ucingc ford of ðæs [c]umbes heafde on þone smalan peg þurh ðone mor to piðigslæde þæt to brocenan beorge . spa to pudu forda . ꝥ to lulles beorge . spa forð ⁊lang [h]arpaðes to mægenstanes dene spa to piðleagate ꝥ to nædran beorge . ꝥ ðurh þone mor beriht ge mære on piðig mor ðæt eft on ucingc ford .

✠ Ærest of sæ up on hengestes rigc . ðonan norð on gyrdpeg . spa norð ⁊lang hricges on middepeardna sealtera cumb . ꝥ be cumbe ing on holan broc ꝥ ⁊lang streames ing on hlos moc . adune on stream on seofan æceras . þær of streame eft onbutan seofan æceras . eft suð on hlos moc . ðæt adune on stream oð ða suran apeldran . ꝥ suð on ða norð ræpe . ðanan eft ofer cern on gata

ford . ðæt suð bufan litlan graf . ƿwa suð on earnes hlingc . of earnes hlince eft ut on sæ .

Acta est haec præfata donatio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXXXVIII . in quo anno bellum factum est in loco qui bruninga feld dicitur ubi Anglis victoria data est de caelo .

✠ Ego Æðelstanus rex hoc donum meum regiae potestatis libertate confirmavi .
✠ Ego Ƿulfhelm archiepiscopus hanc donationem sanctae crucis titulo consecravi .
✠ Ego Frithestan Ƿintaniensis episcopus consignavi .
✠ Ego Þeodred Lundoniensis episcopus consolidavi .
✠ Ego Cenƿald episcopus prædictum donum conlaudavi .
✠ Ego Oda episcopus hanc cartulam corroboravi .
✠ Ego Æþelgar episcopus sancta cruce signavi et conclusi .

✠ Ego Alfƿold . dux .	✠ Ego Ælfhere . minister .
✠ Ego Uhtred . dux .	✠ Ego Ƿihtgar . minister .
✠ Ego Odda . minister .	✠ Ego Aþelƿold . minister .
✠ Ego Ƿulfgar . minister .	✠ Ego Ælfheah . minister .
✠ Ego Sigered . minister .	✠ Ego Ælfred . minister .
✠ Ego Ælfric . minister .	✠ Ego Ƿulfmær . minister .
✠ Ego Eadmund . minister .	✠ Ego Ordeh . minister .
✠ Ego Ƿulfsige . minister .	

Gratia . Sanctitas . et sanitas . et caritas . patris et filii et spiritus sancti omnibus Uuentanæ ecclesiae amicis et auxil[ia]riis semper . amen :—

Endorsed:—" ✠ þis is seo boc þe Æþelstan cing gebocode Frithestane bisceope to Ƿiþiglea ⁊ to Cearn þis syndon Tantunes land : "; *in a hand of the xiiith century*, " vacat" ; *and in a hand of the xvith century*, " Donatio Adelstani Regis confirmans donationem Adellardi regis factam Fridestanno episcopo pro terris in Tanton ."

[A.] Original Charter in British Museum, Cotton viii, 17.
Brit. Mus., *Facs.*, pt. iii, pl. 6.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXIV ; from [A.]
Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 22.
Thorpe, *Dipl.*, p. 185.

728. *Grant by King Athelstan to his adopted, the Earl Athelstan, of land at Lyme, co. Dorset.* A.D. 938.

CARTA ATHELSTANI REGIS DE LYM.

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu C[h]risto. Egregius agonista sermocinatus est in divinis scripturis "omnia[1] que videntur temporalia sunt, que autem non videntur eterna". Iccirco superflua utentibus divinus[2] sermo ut supra taxati sumus terribiliter premonet ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes celestia properemus ad regna.

Quamobrem ego ATHELSTANUS desiderio regni celestis exardens favente superno numine. basileos industrius[3] Anglorum cunctarumque gencium in circuitu persistencium. cuidam adoptivo[4] fideli meo comiti ATHELSTANO vocitato ob illius amabile obsequium dignatus sum largiri. sex mansas aseluli juxta dirivativis fluencium successibus ubi vulgares prisco usu moralique relacione nomen indiderunt. AT. LYM. cum pratis paschuisque necnon et silvis silvarumque densitatibus. ut hec prospere possideat ac eternaliter teneat dum hujus enim fragilis cursum uti audebit post se autem veluti affirmavimus cuicunque voluerit heredi derelinquat seu supradiximus in eternam hereditatem fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinenciis exceptis istis tribus expedicione pontis arcisve coedificacione.

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violare fraudulenter perpetrando consenserit aut infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciarum flatibus ex pennino excercitu malignorum spirituum nisi prius irriguis penitencie gemitibus in pura emendacione emendaverit.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

Erest of sē in sigilmere þanen up on clif of[5] clive to farngoren þanen on here paþ on sirdeheved þanen on mappilleknap of huneforde þanen on þe sour appeldore of þe paynlete þanen on enlipes exe berghes. on here paþ forþ on here paþ forth bi þan combes heved to þan rede pey þanen on lullisburghe to cropan stapele. of þan stapile to dalisberghe on monnisclive. þanen to estbroke on doune on streem on saltforde. of saltforde on þa speluende þanen on lym. of lym up on þe hasil. of þan hasil on somersete. of somersete on werboldiston. þanen up on to þan peyzate. on piþilake eft out on soe.

[1] 2 Cor. iv, 18. [2] Divinis, altered to divinus, MS. [3] Altered from -iis to -ius, MS. [4] -timo, MS. [5] Clif of, omitted, K.

Acta est hæc prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXVIII . indictione . XI^a.

✠ Ego Aþelstanus rex totius Britannie præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

✠ Ego Ƿulfhelm Dorobornensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum trophæo agiæ crucis consignavi cum multis aliis .

Hujus præfatæ ruris possessio Aþelstano duci ab Aþelstano rege largita duce arma proiciente et militiam Christi in Glastingburi suscipiente[1] in jus illuc perpetuum per Athelstanum esse collatum videtur .

[A.] Bodl. Libr., MS. Wood i, f. 212.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXII; from [A.]
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 60.
Hardy's MSS. in Record Office.

---

729. *Grant by King Æðelstan to the thegn Ælfheah of land at Pipingminster, or Pitminster, formerly Pipeminster, co. Somerset.* A.D. 938.

ÞIS IS ÐÆRA SEXTUNÆ HYDA LAND BOC ÆT PIPINGMYNSTRÆ ÞE EDÆLSTAN CING GÆ BOCODÆ ELFHEAGÆ HIS ÞÆGNÆ ON ECE YRFÆ .

Regnante imperpetuum altissimo rerum creatore domino nostro Jhesu Christo . Qui sua ineffabiliter potentia . omnia ab arce polorum cosmi climata disponit . atque gubernat vicesque temporum . hominumque mirabiliter discernens terminum in certum predestinatum omnibus a se formatis prout vult imponens[2].

Quapropter ego . ÆDELSTANUS . divina favente clementia rex Anglorum et æquæ totius Britanniæ orbis curagulus preelectus . meo fideli ministro . qui usitato onomate nuncupatur . ÆLFHEAGO . aliquam juris mei particulam . XVI . videlicet mansas in æternæ hereditatis stipendium libens concedo in illo loco ubi vocitatur . PIPINGMINSTRE . pro ejus amabili subjectione atque subpeditationis obedientia quam michi meisque semper incessabiliter monstravit et etiam pro ipsius placabili pretio quod michimet dedit ut hujus syngraphi adipisceretur firmationem . ducentas scilicet auri cocti et purissimi argenti stateras . Idcirco ergo ob nostræ hujus donationis perpetuam stabilitatem et indiscussam confirmationem . et ob futurorum cautelam . ne quisquam unquam subsequentium hoc

[1] -tem, MS.
[2] -nit, K.

ipsum nostræ bonitatis emolumentum aliquomodo avertere sive imminuere audacter presumat apicum caracteribus liquide inserere curavimus . quia sepissime contingi solet in sanctionibus procerum et in edictis priscorum . ut quod secularium certa impressio minime caraxatum retinet . illud futura ac subsequens prosapia . partim temeritatis audacia partim ignorantiæ negligentia prave pervertat . quod antecedens generatio justa dijudicatione sanctierat . Habeat itaque atque gratanter perfruatur predictus meus minister prefata possessiuncula quamdiu vita sibi comes fuerit . et post presentis vite cursum peractum posteritatis suæ successoribus cuicunque voluerit derelinquat céu supra diximus in æternæ hereditatis portionem . Maneat etiam hoc ipsum rus cum omnibus utilitatibus sibi justa addicatione pertinentibus tam in minimis quam in maximis rebus ab omni humane servitutis jugo perpetua libertate jocundum . tribus semotis causis á quibus nullus nostrorum poterit expers fore id est generalis expeditionis necessaria societate . ac pontium urbiumque jugi assolidatione .

Qui autem hoc quod nos nostro concessimus fideli multiplicando augere satagerit . centenam á Christo recipiat mercedem et sempiternæ gloriæ coronam . Si autem quod nusquam contingere cupimus . quisquam repertus fuerit diabolico perflatus anhelitu . qui hoc fraudulenter avertere vel permutare in aliud quam nunc constituimus studuerit . sciat se absque dubio[1] in hujus vitæ labili stadio maledictionis cyrographo constringi . et in tremendo justissimi judicis libramine æternali dampnatione trucidari cum Caípha et Pilato cæterisque ipsorum sodalibus . qui in íma inferni trucidantur voragine cecis adusti flammis . ni ante obitum pleniter penitendo emendaverit quod deliquit .

Hís giraminibus villa prescripta in circuítu gyrari ac se concludi contemplatur .

Ðis synd þæra . XVI . hida land ge mere to Pipingmynstre . Ærest of searrescumbes[2] heafde pest on ðone herepað spa pest and lang herepaðes . ꝥ hít cume on eastepeardne . ac beara . ꝥ norð on gerihte of ac beara peste peardan on þæs biscopes gemere on bennancumb . Spá dun æfter þæs biscopes gemere on bennancumbes ford . ꝥ hit cumð be norðan fyrs leáge spa of norðen pardre fyrsleage . on bennancumbes bróc . ꝥ úp on geau stream east en tucheles mor . of þam more on ge rihte on heardan geat . Of þam geáte on hagan on deopan ford . Of þam forda on þæ rihte land sceare adun on sciteres stream . Of þan streame on gerihte on pitan stan on ꝥ ge beare norðe pearðne . Ðanon on readan ford . Of þam

[1] Dubio[b] absque[a], MS. [2] Fearres cumbes, K.

forda east on þone herepað. Of þam herepaðe suð þ on langan ham. Of þam hamme þanon binnan euisc[1] on gregan stan. Of þam stane on lind oran. Of lind oran on þone ealdan hagan on pealdenes peg. Of þam pege upp an dune on hringpoldes beorh. Of þam beorge pest and lang dune on piðisled to henna þorne. þanon pest on ða ealdan díc. þonne sume hpíle and lang þære dice. ⁊ þænon norð ofer piðan cumbe. þ east on fearres cumbes heafd.

Acta est hec prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri. DCCCC XXX VIII. Indictione. XI.

Ego Æðelstanus rex tocius Brittanniæ prefatam donationem cum sigillo sanctæ Crucis confirmavi.

Ego Pulfhelm Dorovernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem[2] cum tropheo agiæ crucis consignavi.

Ego Ælfheag Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem[3] tropheum agie crucis impressi.

Ego Ðeodred Lundoniensis episcopus consignavi.

Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi.

Ego Pulfun episcopus consensi.

Ego Oda episcopus confirmavi.

Ego Pulfhelm episcopus consignavi.

Ego Burhgric episcopus consensi.

Ego Eþelgar episcopus roboravi.

Ego Alfpold dux.

Ego Vthred dux.	Ego Æðereð[4] minister.
Ego Oda minister.	Ego Pulfmer minister
Ego Pulgar minister.	Ego Ælfred minister.
Ego Ælfric minister.	Ego Pulfgar minister.
Ego Eadmund minister.	Ego Ælfsige minister.
Ego Pulfsige minister.	Ego Ordeah minister.
Ego Ælfhere minister.	Ego Sigulf minister.
Ego Pithgar minister.	Ego Adestan[5] minister.
✠ Ego Æðelpold minister.	✠ Ego Eadric minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 29. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXVII; from [A.]

[1] Euise, K. [2] -ne, K. [3] -le, K. [4] Æðelred, K.
[5] Æðelstan, K.

730. *Grant by King Æthelstan to the thegn Æthæred, of land at Rimpton, co. Somerset.* A.D. 938.

ÞIS IS RIMTUNES LAND BOC ÐE ÆÞELSTAN CING GEBOCODE ÆÞEREDE HIS ÞEGNE ON ECE YRFÆ.

Egregius agonista sermocinatus est in scripturis divinis. "omnia[1] quæ videntur temporalia sunt. quæ autem non videntur eterna". Idcirco superflua utentibus divinis sermo ut supra taxati sumus. terribiliter premonet ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes cœlestia properemus ad regna.

Quamobrem ego ÆÞELSTANUS. desiderio regni cœlestis exardens favente superno numine basileus[2] industrius Anglorum cunctarumque gentium in circuítu persistentium cuidam adoptivo fideli meo ministro ÆÞÆRÉD vocitato ob illius amabile obsequium dignatus sum largiri. V. mansas ágelluli. ibidem ubi vulgares prisco more mobilique relatione vocitant. ÆT RIMTUNE. et juxta dirivatívis fluentium successibus. HIGBRÓC. cum pratibus[3]. Pascuisque. necnon et Silvis. Silvarumque densitatibus. ut hæc prospere possideat ac æternaliter teneat. dum hujus ævi fragilis cursum uti audebit. post se autem veluti affirmavimus cuicunque voluerit heredi derelinquat. céu supradiximus in æternam hereditatem. Fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi rite pertinentibus. exceptis his tribus expeditione pontis arcísve cóedificatione.

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit! Consideret hinc se die ultima judicii coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis quibus dicitur. "Discedite[4] a me maledicti in ignem æternum". penis átrocibus se esse passurum si non ántea corporea lamentatione emendaverit.

Istis terminibus[5] predicta terra circumgyrata esse videtur.

Ðis syndon þes landes ge mære æt RIMTUNE. Ærest óf hig bróce suþ and lang díc on ðone herpað. pest ⁊ lang herpaðes on pendan mære on morþ díc. þonon norð ⁊ lang herpaðes on piðig leas pyrttrúman. þonne ealling be pyrttruman oþ ác lea easte pearðne ⁊ nordþe peardne. þanon on hig broc east ⁊ lang broces on þes hipisces díc. nord ⁊ lang díces on þæt strod east ⁊ lang strodes. óf þam strode on pederangrafe scagan. útt þurh þone scagan. ⁊ lang beas broces þonne suþ be pyrttruman eft on hig broc.

[1] 2 Cor. iv, 18. [2] -leos, with o expuncted and v overline, MS. [3] -tis, K.
[4] Matt. xxv, 41. [5] -nis, K.

Acta est hæc prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC XXXVIII . indictione . XI .

Ego Æþelstanus rex tocius Brittanniæ prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Ƿulfhelm Doroboruensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis consignavi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agyæ crucis impressi .

Ego Þeódred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi .

Ego Ƿulfun episcopus consensi .

Ego Oda episcopus confirmavi .

Ego Ƿulfhelm episcopus consignavi .

Ego Burhgric episcopus consensi .

Ego Æþelgar episcopus roboravi .

Ego Ælfpold Dux .

Ego Vhtred Dux .

Ego Odda		Ego Ƿulfmer		Ego Ælfsige	
Ego Ƿulfgar		Ego Ƿulfgar		Ego Æþered	
Ego Ælfric		Ego Ælfsige		Ego Aþelmund	
Ego Eadmund		Ego Ælfhere		Ego Ƿulfhelm	
Ego Ƿulfhere	minister .	Ego Ordeah	minister .	Ego Ƿullaf	minister .
Ego Ælfhere		Ego Sigulf		Ego Ƿitgar	
Ego Ƿitgar		Ego Æþestan		Ego Æþelpold	
Ego Æðelpold		Ego Eadric		Ego Ƿullaf	
Ego Ælfred		Ego Ealhelm			

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 53. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXVI; from [A.]

---

731. *Grant by King Æthelstan to the Monastery of St. Peter and St. Paul, Winchester, of land at Titchbourne, co. Hants.* A.D. 938.

ÐIS IS SEO BOC ÞÆ ÆDELSTAN CING GÆBOCODE ÆLFHEAGÆ BISCEOPE TO ÞAM BISCEOP STOLÆ ON ƿINCEASTRE OF TICCEBURNAN .

Plerumque divitum hujus seculi . quia timore divino neglecto infirmiores . quosque paternis hereditatum ruribus expellunt . etiam et æcclesiarum Dei possessiones invadunt . ni privilegiorum fortis eis obstet auctoritas .

Ego ÆÞELSTAN tocius rex Brittanniæ hoc privilegium sanctæ Trinitati sanctisque apostolis Petro et Paulo ad monasterium antiquum. WINTONIENSE componi episcopo Ælfeago. rogante precepi. ita dumtaxat ut villa TICCEBURNAN vocitata. semper episcopis Wintoniensibus ceu antiquitus statutum est subiciatur. et ne umquam Wintoniensium potestate auferatur episcoporum. Possidet autem villa hæc. XXV. mansas 'quinque eo loco qui BEOÞYRD' dicitur quæ omnes omni servitio careant mundiali. excepto pontis arcísvæ fabrica et expeditionis militia augenda.

Termini telluris prescripte sic dilatantur. Ærest on ellen forð. of ellen forda on cealc spyðe dell. óf cealc spyðe delle on melan beorh. óf mælan beorge on hig leage. óf hig leage. on langan leage. óf langan leage. on tyrig hege. of tyrig hege. on ǽscs. óf þam ægscce tó steortan leage. óf steortan leage. eall spá þæt heah hylte scæt to scagan. óf scagan eall spá þio prid[1] pale scæt of hit cymð to poh lincan on þæne ymb stocc. of ðam ymb stocce on piðig mære. of piðig mære on þæne æsc stubb. óf þam æsc stubbe. on earnes beorh. of earnes beorge on syfan pyllan. of syfan pyllan on hafeces dél. of hafeces delle. on isen gráfas. óf isen grafan to aþulfes heale. óf aþulfes heale to langan leáge. of langan leage to mænan leáge. of menan leáge. to pines heafdan. óf pines heáfdan on ellen ford.

Hanc ergo hereditatem quisquis Deo et sanctis apostolis Petro et Paulo abstulerit! maledictus et dampnatus sit in die judicii nisi prius emendaverit.

Acta est autem hec libertas. Anno ab[2] incarnationis dominicæ. DCCCC. XXX. VIII. Indictione. XI.

Ego Æþelstan rex hanc libertatem renovavi.
Ego Þulfhelm archiepiscopus consignavi.
Ego Ælfheah Wintoniensis episcopus confirmavi.
Ego Þeodred Lundoniensis episcopus corroboravi.
Ego Kenpald episcopus consolidavi.
Ego Þulfhun episcopus confortavi.
Ego Oda episcopus convegetavi.
Ego Þulfhelm episcopus consublimavi.
Ego Æþelgar episcopus consustentavi.
Ego Ælfpold dux consensi.
Ego Vhtred dux condixi.
Ego Odda minister.
Ego Þulfgar minister.
Ego Ælfhere minister.
Ego Þitgar minister.
Ego Ælfred minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 62b.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXVIII; from [A.]

[1] Wirt, K.

[2] Ab, omitted, K.

732. *Declaration*[1] *by Egger (Ethelgar), Bishop of Crediton, of his obtaining various indulgences from Pope Leo VII and certain Bishops, for those who contribute towards the building of Crediton minster.* A.D. 936 × 939. *Followed by a statement of the number of days granted by the various Bishops of Crediton.*

Hich[2] Egger[3] bischob be bude[4] alle mine afther comende to Cridintones ministre. þat þe ȝeuenisse[5]. þat hich be het[6]. afther þat þat hich for soc sainte Marie ministre for mire pride and to Rome hẏ wende[7]. and þar hich hontromede[8] sove[9] ȝer[10] and more an thar me bi fore hẏ lomp[11]. þe reue quene on heuene Marie. and nedede[12] me to scrifte go. to þan holia popa[13] Leon and be his lore[14] do. And he me radde[15] anbidia ones similissamnis[16] on Rome. And be hithe[17] to ȝiuenisse[18] to bote mine mere leuedie[19] an to mire cherche. And þar hich be ȝeth[20] of souentine archebischobes to þousent dages to ȝiuenisse of hure sinna. alle þane ministre Criditones aȝiñas[21] an god'i'eras[22] of bute hende heuereche daẏ to comde. an[23] the worke bi trende[24] and for Adþelston[25] sẏnge[26]. And of oþer bischopes on estende Romes burg and on westende of þas mountes mongeus[27] feour þousent dages. and soune[9] dages. ⁊. of hoþer archebischopes. ⁊. bissopes on þisser side þas mountes on wale londes[28] þe ich alle hi sogte[29] hoþer bi wise sende. so mi scrift was. þru þousend dage. ⁊. souene. Of þru archebischopes on bruthude[30]. ⁊. of hẏre onderbischopes. on þousent dages. ⁊. sixsti dages. Of feour archebischopes of Hirlonde. ⁊. of hire ondersetele bischopes nuuhenne[31] honderd dages. ⁊. tiu[32] dages. And þo[33] hich com hom to þan

[1] A transcript from the original, which was written in the Devonshire dialect. It is incorrect in many places; apparently the work of one who did not understand the contractions. [2] Ic, D. [3] Æðelgar, D. [4] Bebeode, D. [5] Geuenisse, *i.e.*, forgifennes, D. [6] Begeat, D. [7] Gewende, D. [8] Un-trumode, D. [9] Seofon, D. [10] Ȝer, D. [11] Gelamp, D. [12] Nydde, D. [13] þam halgan papan, D. [14] Lare, D. [15] Rædde, D. [16] D. reads in text "similis-amnis", and explains "an semissis-annus". [17] Begitan, D. [18] D. reads "giuenisse". [19] Leode, D. [20] Begeat, D. [21] Aginnendas, D. [22] Godievas, *i.e.*, godieudas, D. [23] And, D. [24] Bitriende, D. [25] Adþelstan, D. [26] Cyng, D. [27] L. suggests "Mons Jovis". See also Davidson, p. 290. [28] L. translates "the Vaudois". D. says, "though a common phrase for any foreign country, here Wälsch Land or Italy". The bishops mean "Transalpine" bishops. [29] Gesohte, D. [30] L. translates "Brittany"; D. says Mr. R. J. King, with great probability, suggests Bruttia, or the Abruzzi, standing for South Italy generally. [31] Nigon, D. [32] Tin, D. [33] Ðonne, D.

ȝete on þan cherchaẏ. hich silf sinfol hi astahelede þar on hondred dage in helf þan ȝete euemore wo so bith for wrecche Edger. And þo hich halgede þane cherichay al hechere hurne al[1] hondreid dage. And eft hich busþide to Rome for mire lacthere[2] to bote. ⁊. se holia popa Lion þaẏ ȝeuenisse iuasnede. ⁊. morede hit mid on þousent dage. ⁊ a wirgede alle þaẏe þe hit aspide. ⁊. þane minster of Cridiamtone wiþsette.

Summa dierum XIJ CCCC. LXXX.

Hondret bischoc. ȝief on hondred daȝe.
Poutte bischop on hondreid dage. ⁊ bi het þrou hondreit dage.
Leueger bischop bi het to hondreit dage.
Eadƀ bischop bi ȝet frou hondreit dage. and tiu dage.
Eansƀ bischop bi ȝet soune hondreit dage.
Ealnod bischop bi ȝet and hondreit dage.
Alger bishop bi ȝet þru hondreit dage. ⁊. souenti and þru dages.
Eadluf bischop. bi ȝet sixsti dage.
Luhing bischop to hondreit dage.
and on oþer Leon popa hit ivasnede on echenisse ant aywildaẏ.

Summa dierum. Ů. D. XL. III.

[A.] Brit. Mus., Cotton Roll xi, 11 (xiiith century).
[L.] J. Tuckett and E. Levien, *Brit. Arch. Assoc. Journ.* (1861), xviii, 91, 135.
[D.] J. B. Davidson, *Trans. Devonsh. Assoc.* (1878), x, 237.

---

733. *Grant by Wuhelm to Wlfelm, Archbishop of Canterbury, of land on the south of Canterbury, co. Kent.* A.D. 939.

[✠ A]nno dominice incarnationis. DCCCCXXXIX. Indictione. XIIII. anno Athelstani Regis. Ego WUHELMUS[3] concedo WLFELMO archiepiscopo aliquam partem terre juris mei. id est undecim agros a meridie DOROBERNIÆ circumdata[4] his terminis. ab oriente. Adredesland[5]. a meridie publica strata. ab occidente: Brihtelmesland. ab aquilone: Cingesland.

Hanc donacionem ego Athelstanus rex cum sigillo[6] crucis confirmavi.

✠ Ego Wlfhelmus confirmavi.
✠ Ego Teodredus Lundoniensis episcopus subscripsi.
✠ Ego Alfegus Wintoniensis subscripsi.

[1] At, D. [2] Leahtere, D. and L.
[3] Wiihelmus, K. [4] -tam, T. K. [5] Edred., T.; Eadred., K.
[6] Sanctæ, added, T. K.

✠ Ego Odo Scirburnensis subscripsi.
✠ Ego Cenuualdus episcopus subscripsi.

[A.] MS. Lambeth 1212, p. 322.
[T.] Twysden, *Hist. Ang.*, col. 2219.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXIV; from [T.]

---

734. *Grant by King Æthelstan to Wulfswyth, "ancilla Christi", of land at Uferan tun, or Overton, on the River Cynete or Kennet, co. Wilts.* A.D. 939.

✠ Ægregius[1] agonista sermocinatus est in scripturis divinis "omnia quæ videntur temporalia sunt quæ autem non videntur æterna". Idcirco superflua utentibus divinus sermo ut supra taxati sumus terribiliter præmonet ut hujus sæculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes cælestia properemus ad regna.

Quapropter ego. ÆÞELSTANUS. divina mihi adridente gratia rex Anglorum et æque totius Bryttanniæ curagulus aliquam partem terre juris mei perpetuali donatione libenter concedo. cuidam sancte conversationi dedite Christi ancille nomine. ƿULFSƿYÞE. eatinus ut mei memoriam suis sanctis orationibus indesinenter 'h'abeat. XV. mansas agelluli juxta dirivativis fluentium successibus. ÆT CYNETAN. in illo loco ubi ruricoli antiquo usu nomen indiderunt. UFERAN TUN[2]. Quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis sæculi vitam tenere presumet. post se cuicumque voluerit ceu corroboravimus per[enni]ter[3] heredi derelinquat ceu supradiximus in æternam hereditatem. Sit autem prædictum rus liber ab omni mundiali[4] obstaculo cum o[m]nibus ad se rite pertinentibus campis pascuis pratis silvis. excepto istis tribus expeditione pontis arcisve [con]s[truc]tion[e].

[Si quis aut]em quod non optamus hanc nostram difinitionem elationis habitu incedens aut infringere temptaverit [perpessus sit gelidis glaciarum flati]bus et pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius inriguis penitentiæ gemitibus et pura [emendatione emendaverit. Istis] terminibus prædicta terra circum gyrata[5] esse videtur.

Þis synt[6] þa land gemæro to uferan tune[7]. [of cynetan to þon ellene. þonne. on ƿod]ues dene. þonne to ƿuda on mær ƿege. þonne on hyrs leage up to ƿodnes dic on titferþes geat. þonne on ƿiþig[meres hege easte peardne suþ on bu]tan to Æþelferþes setle

[1] Carta Athelstani Regis Overtone, title, B. [2] Uferantun, B. [3] The parts of words, and sentences in brackets, have perished from this charter. I have supplied the lacunæ from B. [4] -lis, with *s* partly erased, MS.; -lis, B. [5] gir., B. [6] Sint, B. [7] Tone, B.

on þone stanihtan peg . þonne on smalan leage . þonne þurh scyt hangran ⁊lang þæs peges to þæm [hlince ! þonne to pest heafdon] þonne norð ofer dune on þæt riht gemære . þær to tune . þonne[1] on cynetan on sealt ham . of sealt hamme up betpeox[2] [þa tpegan beorgas . of þa]m on þæs furlanges pest heafde . þonne on scropes pyt þonne on þone . . . . [3]pan crundel midde per[dn]e . þonne on coltan beorh . [oþ þæne herpoþ an h]acan penne . þonne andlang herpaþes on þa dic . piþ suþan æþelferþes stane . þonne suþ andlang hric peges . on þone dunnan stan . þonne pest [⁊ suþ ofer þæt yr]d-land on pyttel dene . þonne úp on lamba pæþ suð on þone hlinc ufepeardne . on hole peg . þon eft on cynetan . þonne is þis þara [feoh picuna] gemære ⁊ þæs dun landes on mappeldrelen pest peardre . þonne norþ up anlang stan ræpe . þonne on þa byrgelsas . þonne suþ andlang peges [of þam peg]e andlang hlinces on þæt suþ heafod . þonne adune on þæt slæd . þonne úp andlang peges eft to mappeldre lea .

[Acta est hæ]c præfata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXXXVIIII . Indictione . XII .

[✠ Ego Æþel]stanus rex totius Bryttanniæ[4] præfatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .
[✠ Ego Ƿul]helm Dorobonensis æcclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consignavi .
[✠ Ego Ælf]heah Ƿintaniensis æcclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis inpressi .
[✠ Ego Þeodr]ed Lundoniensis æcclesie episcopus consignavi .
[✠ Ego Cenpald] episcopus prædictum donum consensi .
[✠ Ego Ƿulfhun] episcopus consensi .
[✠ Ego Oda] episcopus confirmavi .
[✠ Ego Ƿulfh]elm episcopus consignavi .
[✠ Ego Burg]ric episcopus consensi .
[✠ Ego Æþel]gar episcopus roboravi .
✠ Ælfhere dux .
✠ Ƿulfgar dux .
✠ Æþelstan dux .
✠ Uhtred dux .
✠ Odda minister .
✠ Ælfric . minister .
✠ Eadmund . minister .
✠ Ƿulfsige . minister .
✠ Ƿihtgar . minister .

[1] þanne, B. [2] Bu tpeox, B. [3] Blank also in B., thus showing the age of some of the lacunæ; ? enlipan. [4] Brytanniæ, B.

✠ Æþelpold . minister . ✠ Eadric . minister .
✠ Ælfred . minister . ✠ Ealhhelm . minister .
✠ Pulfmær . minister . ✠ Ælfsige[1] .
✠ Pulfgar . minister . ✠ Æþered minister .
✠ Ælfsige . minister . ✠ Æþelmund . minister .
✠ Ordeah . minister . ✠ Pulfhelm . minister .
✠ Sigulf . minister . ✠ Pullaf minister .

Endorsed in a contemporary hand:—" þis is Oferan tunes lan[des boc] þe Æþelstan cing gebo[code] Pulfspyþe on ece yrfe"; *and in one of the xiiith century*, " monachorum". " Ofretone . Donum Adhelstaui Regis Ancille sue Wlfihe juxta Ripam Kinete ."

[A.] Original charter in British Museum. Cotton ch., viii, 22.
[F.] Brit. Mus., Facs., pt. iii, pl. 8.
[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. CCCLXXVIII; from [A.]
[B.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 118.
[K. 2] Kemble, Cod. Dipl., No. MCXX; from [B.]

---

735. *Grant of privileges by King Æðelstan to the Monastery of St. Paul's, London.*

On ðam halgan naman ures halendes Christes se ðe us gescop ða ða pe sylfe næron , and us eft alysde mid his agenum life , ða ða [pe] fordone pæron þurh ðæs deofles lare , and mid ealle forscylgode in to ðam ecan susle , ac his myccle arfæstnesse us alysde of ðam . Nu ic ÆDELSTAN cyning ofer Ængla ðeode cyðe minum pitum , and on ðisum geprite mid pordum afæstnige , ðæt ic pille friggen[2] ealle ða lande are into sanctes Paules mynstre , and ðæreto gesetan ðysne frivelige[3], ðæt is synderlic freols , sanct Paul to lofe ðan halgan apostle ðe ðeos stop is halig[4], minre saule to alyssednesse and mine synnan to forgifenesse , be ðam ðe Sybba cyng hit ærest gefreode and se halga Erkenpold ; and hig beggen ðærto gebugen mid ealle Gode geðeopode , and ða stope ge godeden ; and se mære biscop sanct Erkenpold ðæne freols gefette on Romebirig ðe on ðisse cartan is apriten ; and manega oðre freolsas heron gepriten synd ðe mine forgengan gesettyn heora saule to alysnesse .

Se ðe ðysne freols geeacnige[5] God his lief her on life and him heofonarices myrcðe[6] sylle ðonne he heonon faran sceole . Se ðe ðænne ða are þænce to þeofigenne oððe[7] on oððre pison to apaddene[8] on oðre hit her beforen apriten is sy his lif her gelittled , and ðenne he heonon faran sceole sig a his punung on helle grund ,

[1] Minister, added, B. [2] Frithian, H. [3] Privilege, H. [4] Ishaling, D.; ishalig, in, K. [5] Geeancnige, D. [6] Myrhthe, H. [7] Oððre, D. K. [8] Apadenne, D.

buton he hit her ær his ænde ðe stiðelicor[1] gebete pið ðæne æcan God ðe ah ealra þinga gepeald. Forði pe spa fæstlice ðysne freols bebeodað ðæt pe spa moten eft ealle ætgædere heofonan rices[2] myrhðe habban mid ðam ecan Gode ðe ah ealra þinge ge peald. Amen.

[A.] MS. Register of Dean and Chapter of St. Paul's, London, B., f. 20. (Now missing from the library.)
[H.] Hardy's MSS. in Record Office.
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.* (ed. 1673), vol. iii, p. 302.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXVI; from [D.]

---

736. *Latin form of No.* 735.

EADEM CARTA.

✠ In sancto nomine nostri servatoris Christi, qui nos creavit quando nosmet ipsi non eramus, et nos redemit cum sua propria vita, quando perditi fuimus ex diaboli doctrina, et penitus damnati in aeternum sulphur, sed ejus magna clementia nos liberavit ab eo. Nunc ego ATHELSTANUS rex super Anglicam gentem notum facio meis sapientibus et in hoc scripto verbis confirmo, quod liberabo omnem terram ad sancti Pauli monasterium [spectantem][3]; et insuper constituam istud privilegium, hoc est singularem immunitatem, in laudem sancti Pauli illius sancti apostoli, cui hic locus est sacratus, in animae meae redemptionem et peccatorum meorum remissionem, secundum quod Sebba rex eundem [locum] primo liberavit, et sanctus Erkenwaldus; quorum ambo eo se contulerunt, omnino Deo inservierunt et illum locum locupletarunt, magnusque ille episcopus sanctus Erkenwaldus illud privilegium impetravit Romæ quod in hoc charta scribitur; et plura alia privilegia hic inscribuntur, quæ mei prædecessores irrogarunt in animarum suarum redemptionem.

Qui hoc privilegium adauxerit, Deus ejus vitam in hoc mundo [conservet], et ei cœlorum regni gaudia concedat quando hinc decesserit. Qui vero quid illinc abstulerit sive in alium usum converterit, aliter scilicet quam hic suprascriptum est, sit ejus vita hic decurtata, et quando hinc decesserit semper sit ejus habitatio in inferni fundo, nisi id hic ante finem suum diligentius compenset apud aeternum Deum qui omnium rerum habet potestatem. Idcirco tam firmiter hoc privilegium [observari] præcepimus, ut ita

[1] Thæs tithelicor, H.; þes tithel., D.
[2] Riches. D. K.
[3] The words in brackets are supplied by K.

nos omnes denno possimus simul cœlorum regni gaudia assequi cum æterno Deo, qui omnium rerum habet potestatem. Amen.

[A.] MS. Register of Dean and Chapter of St. Paul's, London, B., f. 20. (Now missing from the library.)
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.* (ed. 1673), vol. iii, p. 301.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCCXVI; from [D.]

---

737. *Confirmation by King Æðelstan to the Monastery of St. Paul's, of lands at Sandon, Rode, and other places.*

CARTA[1] REGIS ATHELSTANI DE TERRIS APUD SANDON, RODE, ARDELEAGE, LUFFENHALE, BYLCHAM, WICHAM, TIDWOLDINTUNE, RUMWELLE, EADULFESNESSE, DRAITUNE, BERNE, NEOSDUNE, ET WILLESDONE.

✠ In nomine domini nostri Jhesu Christi salvatoris. Ea que secundum legem salubriter diffiniuntur. licet solus sermo sufficeret: tamen pro evitanda futuri temporis ambiguitate fidelissimis scripturis et documentis sunt commendanda.

Quamobrem ego ADELSTANUS rex Anglorum pro eterne retribucionis spe ⁊ relaxacione peccaminum[2] meorum, ad laudem domini nominis. ⁊ ad honorem sancti Pauli Apostoli ⁊ gentium doctoris regali auctoritate renovavi. atque restauravi libertatem: ad monasterium ipsius statutum in Lundonia[3] civitate. ubi diu sanctus Erkenpaldus episcopatum tenuit. Qui etiam propensius in monasterii studens proficuo illud privilegium quod hactenus in prefato habetur monasterio in Romulea urbe petebat: aliaque quamplurima privilegia quæ nostri antecessores pro redemptione animarum suarum. et pro celestis regni desiderio constituerunt, in illo monasterio scripta; continentur. Hec est interim illa libertas quam, ut perpetualiter in saepedicto monasterio permaneat: animo libenti constituo. Id est decem mansas ad SANDONAM cum Roðe[4] et octo ad Eardeleage[5] cum Luffenheðe[6] et decem ad Bylcham. cum Ƿicham. et octo ad Tidwolditone[7]. et duodecim ad Runpeolla[8] et. XXX. de Eduluesnæsa[9] et decem ad Drægtun[10] et octo ad Berne. et decem ad Neasdune[11] cum Willesdone[12]. Hanc ego[13] libertatem pro peticione et ammonicione venerabilis episcopi Teodorici[14], qui tunc temporis eidem monasterio prefuit placabili mentis devocione dictare, scribere[15], commendare procuravi.

[1] Title in H. [2] Peccatorum. H. [3] Lond., H. [4] Rode, H.; cum Roðe, omitted, P. [5] Erdelege, P.; Erdelegam, H.; "Modo Yeardley", D., *note*. [6] -hale, P.; -haele, H. [7] "Nunc Heybridge", D., *note*. [8] Runewelle, P.; Runcwella, H. [9] -nasse, P. [10] Norton, P. [11] Neasdon, P. [12] Wellesdune, H. [13] Ergo, H. P. [14] Theodrici, P. [15] Scribere, omitted, H. L.

Si quis vero[1] quod non optamus, hujus decreti adversitatem infringere temptaverit, aut aliter quam a nobis statutum est[2] mutare praesumpserit : sit a consortio domini nostri Jhesu Christi segregatus. et cum lupis rapacibus ponatur. et ejus ligaturis se constrictum sciat. cui Christus claves celestis regni commendans ait. "Tu[3] es Petrus, et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. et tibi dabo claves regni celorum. ⁊ quodcumque ligaveris super terram : erit ligatum et in celis".[4]

Denique adhuc pro ampliori firmitatis testamento omnimodo precipimus. atque precipiendo obsecramus. ut maneat ista libertas insolubiliter ab omni seculari servitio cum omnibus per circuitum ad se rite pertinentibus. campis. pratis. pascuis. silvis. rivulis : tribus exceptis. expedicione pontis. arcisque construccione. et exercitu. Idcirco vero hujus donacionis munificentiam tam firmiter atque inmobiliter imperamus. quia pro[5] hoc a domino celestem beatitudinem accipere speramus. illo annuente cui est honor et potestas et imperium per infinita secula seculorum.

Deinde hujus decreti consentiens testis fuit Adelgarus archipraesul.
et Oskytel metropolitanus. Eboracensis ecclesie.
et Adelstanus Lundonigensis[6] episcopus.
et Aðulf Herefordensis basilicæ episcopus.
et[7] Ælfere dux.
et Brihtnoð dux. et Ælfstan abbas.
et Ælfric abbas. et alii multi[8].

[A.] MS. Register of the Dean and Chapter of St. Paul's, London, L., f. 2.
[P.] *Ibid.*, *Liber Pilosus*, f. 38.
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.* (ed. 1673), vol. iii, p. 300.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXVII; from [A.]
[H.] Hardy's MSS. in Record Office; from Reg. B., 20 (now missing); [A.] and [P.]

---

738. *Grant by King Athelstan to the Monastery at Middleton, of land at Mulcborn, or Milbourne, etc., co. Dorset.* A.D. 843, *for 15th April,* A.D. 939 (?).

✠ In Godes name[9]. ich AÞELSTAN God giuing kyng pelding Brytone. mid alle mine pytene. ⁊ alle biscope of þan kinedome of Engelonde. gelad by þe pricingge of ðe Haly Goste. grantye ⁊

[1] Ergo, H. P. [2] Est, omitted, H. [3] Matt. xvi, 18, 19. [4] Et quodcumque solveris super terram erit solutum et in cælis, added, H. [5] Per, H. [6] Lundoniensis, P. H. [7] Et Ælfere to end omitted, P., with the addition of et aliis in carta. [8] Sequitur carta regis ejusdem in Anglico sermone de verbo ad verbum, H. [9] -mea, K.

confirmye by ðisse minre chartre . for me and for þe kingges of Engelonde ðæt comeþ æfter me ene and euereich[1]. tille Gode and sainta Marian . and sainte Michaele . sainte Sampsone . and sainte Branpaladre XXVI . hyde londes æt MULEBURNE . mid ðan þ ðereto liþ . and fif æt Wonlonde . and þreo atte Fromemouþe . atte yle ðan ye to on see . and on on londe þ is to leggende[2] æt Ore . and þreo at Clyue mid ðare mede þ þereto liþ . and þreo and on half at Liscombe . and on at Burdaluestou . and on at Litele Pudele . and fiue æt Cattesstoke . and . VI . at Comptone . and to at Widecome . and . V . at Osmyntone . ⁊ . VI . at Holeperthe . þ is alles seuene and sixty hyden in to MIDDELTONE . and anne pere on Auene at Tpynham . and al þ pater binne staþe of Waimouþe . and half strym on ðan Waymouþe out on see . and tpelf acres to þan pere . ⁊ ðan perhurde . and þreo ðegne on Suþsexan . and salterne by pere . and . XXX . hyden on Sidemyntone . to fosterland . and to at Chelmyntone . and six at Hylfelde . ⁊ . X . hyde at Ercecombe . to tymberlonde .·.

And ich polle þ al ðis myn almeslonde mid al ðan þ ðereto liþ . and freo beo in alle ðinge . and freo custumes . þ is for mine saule helpe and for ðe helpe of here saulen þ to fore me pere and after me comen schulle kynges of Engelonde ðan minster to fore gesed of Middeltone in rigte clene almesse pulle ⁊ grantye þ hit beon al so freo in alle ðinge mid ðan þ ðerto liþ in eche stede in Englonde in myne cynedome alspa myn ogen ore .·. And ich stedeuastliche hote . and bebeode in Gode almigties hege name . Fader and Son and Holy Gost . þ ðis min pille and gifte . and of ðis prit fastnynge ungepemmed beo and ungepered . and ungependelich ðe hpile þ Christendom dureþ in ðis gelonde Engliscan .·. Oure Lourd God almigtig and alle his halgen al ðe yle ho so hit beo þ ðis my dede in oðere þise hit byturne[3] oþer gepanye . oþer ho þ euere beo . be hey Judan feyre Christes traytour on helle pytte pynende ⁊ on echenysse .·.

And þ ðis sond beo and stedeuast euere boute ende . ich ðe foresedene kyng Adelstan ðis gepritene bocleof habbe gemerked mid Cristes holy rode tokne ✠ and min ogen honde mid ðisse gepitnesse of alle mine gepytene þ herafter gepriten beo gefunden . ⁊ mid mine biscopes .·.

✠ Ego Wolfhelmus . Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus testimonium perhibeo . et cum signo agiæ crucis hoc donum et hanc sententiam prædictam confirmavi .

[1] Euere ich, D. [2] Seg., D. [3] Buturne, K.

✠ Ego Athelredus Londoniensis urbis episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Cenwaldus episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Alfredus episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Caynan episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Egwynus episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Radulphus episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Brinstanus episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Alla episcopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Offerdus[1] princeps consensi et subscripsi.
✠ Ego Alfledus[2] minister domini regis consensi et subscripsi.
✠ Ego Athelmundus[3] minister consensi et subscripsi.

✠ Acta est hæc nostra donatio et concessio ac præsentis nostræ cartæ confirmatio anno ab incarnatione domini. DCCCXLIII. in villa regali quæ dicitur Doracestria[4] secunda die Paschæ Domini.

[A.] Reg. Cart. de Middleton, in Scacc. pen. Rem. Reg. (Not now in the Public Record Office, and its whereabouts unknown.)
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. ii, p. 349.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXIX; from [D.]

---

739. *Latin form of No.* 738.

In nomine Domini, Ego ATHELSTANUS Dei gratia rex Brittonum, cum assensu et voluntate totius consilii mei et episcoporum regni Angliæ, ductus instinctu Spiritus Sancti, do et concedo et hac præsenti carta mea pro me et successoribus meis regibus Angliæ in perpetuum confirmo Deo et sanctæ Mariæ, sancto Michaeli, sancto Sampsoni, et sancto Branwaladro, viginti et sex hidas terræ cum pertinentiis suis apud MULEBORN, et quinque apud Wonlonde, et tres apud Fromemuthe apud insulam quæ dicitur la Ye, duas in mari et unam in terra, scilicet apud Ore, et tres apud Clyve cum prato ibidem pertinente, et tres apud Liscombe et dimidiam, et unam apud Bordelestone, et unam apud Litelepidele, et triginta apud Sidelyng et quinque apud Stoke, et sex apud Cumptone, et duas apud Chelmingtone, et sex apud Hylefeyld, et quinque apud Osmingtone, et duas apud Wydecombe, et sex apud Holewourthe, et decem apud Stokelonde, in monasterium et abbathiam de Middeltone. Et ego volo quod tota ista terra cum pertinentiis suis et libertatibus omnibus et liberis consuetudinibus quam pro salute animæ meæ et salute animarum

[1] Osf., K. [2] Ælfredus, K. [3] Æðel., K. [4] Dorcac., K.

progenitorum et successorum meorum regum Angliæ monasterio et abbathiæ prædictæ de Middeltone in puram et perpetuam elemosinam do et concedo, sit adeo libera in omnibus rebus cum pertinentiis ubique in regno Angliæ sicut mea propria dominica terra. Et firmiter præcipio in nomine omnipotentis Dei Patris et Filii et Spiritus Sancti quod ista donatio mea concessio et præsentis paginæ confirmatio illibata sit et immutabilis ac inpervertibilis dum Christianitas duraverit in ista terra Anglicana.

Dominus Deus omnipotens et omnes sancti ejus omnes illos et singulos qui hoc factum meum in aliquo pervertere vel permutare voluerint, seu quocumque modo attemptaverint, socii sint Judæ traditoris Christi in gehennalibus cruciatibus perpetuo cruciandi.

Et quod istud verum sit et stabile semper sine fine, ego prædictus rex Athelstanus hujus scripturæ paginam cum signo crucis Christi mea propria manu signavi cum hiis testibus de meo consilio qui subscripti reperientur et cum episcopis meis.

✠ Ego Wulfhelmus Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus testimonium perhibeo, et cum signo agiæ crucis hoc donum et hanc sententiam prædictam confirmavi.

✠ Ego Athelredus, Londoniensis urbis episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Cenwaldus, episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Alfredus, episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Caynan, episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Egwynus, episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Radulphus, episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Brinstanus, episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Alla[1], episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Offerdus[2] episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Alfledus[3] minister domini regis consensi et subscripsi.

✠ Ego Athelmundus[4], minister consensi et subscripsi.

✠ Acta est hæc nostra donatio et concessio ac præsentis nostræ cartæ confirmatio anno ab incarnatione Domini DCCCXLIII in villa regali qui dicitur Doracestria[5] secunda die Paschæ Domini.

[A.] Reg. Cart. de Middleton, in Scacc. pen. Rem. Reg. (Not now in the Public Record Office, and its whereabouts unknown.)

[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. ii, p. 360.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXV; from [D.]

[1] Ælla, K. [2] Osf., K. [3] Ælfl., K. [4] Æðel., K. [5] Dorcac., K.

740. *Grant by King Ælfred to the thegn Heahfyrð, of land at Worthy, co. Hants.* A.D. 939.

ÐIS IS ÞARA . VIII . HIDA BOC 'ÆT ƿORDIÆ' ÞE ÆLFRED CING GEBOCODE HEAHFYRD HIS ÞÆGNE ON ECE YRFÆ .

Egregius agonista sermocinatus est in scripturis divinis . "omnia[1] quæ videntur temporalia sunt quæ autem non videntur æterna" . Idcirco superflua utentibus divinus sermo ut supratàxati sumus terribiliter premonet ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes cœlestia properemus ad regna .

Quamobrem . ego ÆLFREDUS[2] . desiderio regni celestis exardens favente superno numine basileus industrius Anglorum cunctarumque gentium in circuitu persistentium . cuidam adoptino fideli meo ministro HEAHFYRD vocitato ob illius amabile obsequium dignatus sum largiri . VIII . mansas agelluli . ibidem ubi vulgares prisco more mobilique relatione vocitant ÆT ƿORDÍGE . cum pratis pascuis necnon et silvis silvarumque densitatibus ut hæc prosper[e] possideat ac æternaliter teneat. dum hujus ævi fragilis cursum uti audebit . Post se autem veluti affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat . fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus . exceptis hís tribus expeditione pontis arcisvæ cóedificatione .

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit . Consideret hinc se die ultima judicii coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis quibus dicitur "Discedite[3] á me maledicti in ignem eternum" ! Pœnis átrocibus se esse passurum . si non antea corporea lamentatione emendaverit .

Istis terminibus[4] predicta terra circumgyrata esse videtur .

Ðis ís þæt gé mære æt ƿorðige .

Ærest óf icénan to ipigað . óf ipigað to stan ceaslan . of stan ceaslan forð to bican slæde spua forð to Aðelpoldes beorge . óf Aðelpoldes beórge forð to æþelmes hangram[5] . þanon to cyrringe . forð to þan coppedan þorne . of þan coppedan þornæ . forð utan þa ea . of þara ea utan cyoling mor .

Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu . D . CCCC XXXVIIII . Indictione . XII .

[1] 2 Cor. iv, 18. [2] This is clearly an anachronism. The scribe has apparently constructed a charter of Ælfred on the model and with the date of Æthelstan's charters. [3] Matt. xxv, 41. [4] -nis, K. [5] -gran, K.

Ego Ælfred Rex tocius Bryttanniæ prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.
Ego Eadpeard filius regis.
Ego Æðered archiepiscopus predictum donum consensi.
Ego Swithun episcopus consensi.
Ego Ealstanus episcopus confirmavi.
Ego Fryðestan episcopus consignavi.
Ego Aþelpold episcopus consensi.
Ego Byrhred episcopus roboravi.

Ego Ƿullaf abbas confirmavi.
Ego Eanulf dux.
Ego Aþulf dux.
Ego Æþelnað dux.
Ego Byocca dux.
✠Ego Æþelwold dux.
Ego Ceoleah minister.
Ego Odda minister.
Ego Ælfstan minister.
Ego Æþestan minister.
Ego Eadmund minister.
Ego Ælfred minister.
Ego Æsculf minister.

Ego Byrhferð minister.
Ego Byorhtulf minister.
Ego Leofheah minister.
Ego Buga minister.
Ego Osulf minister.
Ego Ælfric minister.
Ego Deormod minister.
Ego Byrhthelm minister.
Ego Eallistan minister.
Ego Hæfa minister.
Ego Alpold minister.
Ego Aþulf minister.
Ego Heahnoð minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 89b.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXI; from [A.]

---

741. *Grant by King Æthelstan to the thegn Ealdulf, of land at Meapham, or Meopham, co. Kent.* A.D. 939.

✠ Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo. Omnia de summo cæli apice visibilia et invisibilia ordinabiliter gubernante presentisque vitæ semper curriculo cotidie decrescente ac nobis mortalibus temporalia gaza necnon et lucra possessionum inaniter fruentibus facescunt ac defluunt.

Quapropter ego. ÆÞELSTANUS. divina mihi adridente gratia rex Anglorum et curagulus totius Bryttanniæ aliquam partem terræ juris mei perpetuali donatione libenter concedo. cuidam fideli meo ministro. nomine. EALDULFO. XII. mansas in illo loco cui ruricolæ apellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt. ÆT MEAPHÁM. quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter pos-

sideat quamdiu . istius caducis seculi vitam tenere presumet . et post sé cuicumque voluerit ceu corroboravimus perhenniter heredi derelinquat in æternam hereditatem . Sit autem predictum rus liberum ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad sé rite pertinentibus . campis . pascuis . pratis . silvis . exceptis istis tribus expeditione pontis arcisve constructione .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram difinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciarum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius inriguis pænitentiæ gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur . Ðis synt þa land gemæro to meaphám on suþan ⁊ on pestepeard setl þonne norþ fram setle to netles stede to þære háne þonan norþ on gerihte andlang hrycges oþ hredles stede þæt forþ þonan to fearn leage geate þonne norþ þonan to cobba hammes mearce þonan east on gerihte to heorot felda geate fram þam geate east ⁊ suþ on hludes beorh of þam beorge forþ be þære mearce oþ þone calepan stoc þonan suþ to blacan meres geate þæt suþ þonan on þone óran foran piþ eastan ecgulfes setl pest be þam oran eft topeard setle.

Ðis synt þa den bæra on pealda þe þærto gebyriað be suþan ea stanihtan hyrst . ⁊ ceolan hyrst ⁊ be norþan éa gelecan camp ⁊ gumbrihting hyrst ⁊ ceorla den .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXXXIX . Indictione . XII .

✠ Ego Æþelstanus rex totius Bryttanniæ prefatam donationem cum sigillo sancte ✠ crucis confirmavi.
✠ Ego Pulfhelm Doroboneusis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie ✠ crucis consignavi.
✠ Ego Ælfheah Pintaniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agie ✠ crucis inpressi .
✠ Ego Þeodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .
✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .
✠ Ego Pulfhun episcopus consensi .
✠ Ego Oda episcopus confirmavi .
✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi .
✠ Ego Burhric episcopus consensi .
✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .
✠ Ælfhere . dux .
✠ Pulfgar . dux .

✠ Æþelstan . dux .
✠ Uhtred . dux .
✠ Odda . minister .
✠ Ælfric . minister .
✠ Eadmund . minister .
✠ Ƿulfsige . minister .
✠ Ƿihtgar . minister .
✠ Æþelpold . minister .
✠ Ælfred . minister .
✠ Ƿulfmær . minister .
✠ Ƿulfgar . minister .
✠ Ælfsige . minister .
✠ Ordeah . minister .
✠ Sigulf . minister .
✠ Eadric . minister .
✠ Ealhhelm . minister .
✠ Ælfsige . minister .
✠ Æþered . minister .
✠ Æþelmund . minister .
✠ Ƿulfhelm . minister .
✠ Ƿullaf . minister .
✠

Endorsed in a contemporary hand:—"Ƿis is Meap hames land boc þe . Æþelstan cing gebocode . Ealdulfe his þegne on ece yrfe ."; *and in one of the xiith century,* "Ethelstanus Rex dedit . XII . mansas apud Meapham . Ealdulfo ministro suo". " latine".

[A.] Brit. Mus., Cotton charter, Augustus II, 23.
[F.] Brit. Mus., *Facs.*, pt. III, pl. 9.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXVII; from [A.]

Cf. No. 747.

---

742. *Grant by King Æðelstan to his sister Eadburga, of land at Droccnesford, or Droxford, co. Hants.* A.D. 939.

ÞIS IS DROCENESFORDA LAND BOC ÐE ÆÐELSTAN CINING BOCODE EADBURGE HIS SƿISTER ON ECE YRFÆ .

✠ Regnante theo in eona eo[n]um . Neminem quippe in mortali solo quamvis universam cosmi seriem quisque sollerti mentis acumine perlustret . expertem repperiet debite mortis extitisse . Illamque juste severitatis sententiam protoplasti prevaricationis noxam delatam evasisse . Tamen pii conditoris arbitrio constat illiusque miseratione superna conceditur . quemquam potis esse imis alta terrenis cælestia caducis sine fine mansura capescere.

Quapropter ego ÆÞELSTANUS . nodante Dei gratia basileos Anglorum et equæ totius Brittanniæ orbis curagulus . enucleatis istis omnibus et fervore cœlestis patriæ exardens . libenter perpetuali libertate tribuendo condonavi . Venerabili michique amabili christicole spiritali commercio sanctoque velamine Dei nutu devotionis affectu consignatæ et pro germanitatis nostræ conglutinata propinquitate in sempiternam hereditatem . nomine EADBURGÆ . X . æt . VII . mansas cum mentis hilaritate impenderem . ubi ruricole antiquo usu nomen imposuerunt . et appellativa relatione nuncu-

paverunt . DROCENESFORD . juxta dirivativos aquarum cursus MEONE . ut illa predictam terram habeat ac possideat . cum omnibus ad se rite pertinentibus . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . Dirivatisque cursibus aquarum eternaliter . Et postquam universitatis viam hujus seculi transierit . Ceu supradiximus in æternam hereditatem cuicumque sibi heredi voluerit . perenniter relinquat . Fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera . cum omnibus sibi recte pertinentibus exceptis his tribus expeditione . pontis arcisvæ coedificatione . Qui hoc jus donationis augendo amplificando satagerint . augeat amplificetque cunctiparens genitor in hoc presenti vitam illorum et inter celibes beati felicesque sine fine in æterna doxa letentur .

Denique vero si quis, *etc.* .... (*as in No.* 740).

Istis terminibus[1] predicta terra circumgyrata esse videtur .

Þis syndon þa land ge mæro to DROCENESFORDA .

Ærest æt clefer dæne on ðet del . of þam dellæ and lang peges on þa hpitan flodan . of þære flodan on norþ healfæ hærepaðes . on þone litlan þórn . þonon on spealpan þórn þonon on þæs hlincæs norð ændæ . þæt and lang hlincæs . suþ on þæs cumbæs heafod . þonon on þæs hlincæs pæst ændæ æt þam hpitan fox holum . þonon on stan burg of stan byrig ⁊lang dic utt on hpitan forð . þonon and lang MEONE on midnæ stream on þa díc on norð healf þæs fordas ⁊ lang dic on þone ealdan þorn of þam þorne æft utt on MEONE ⁊ lang streamæs oþ þa díc . ⁊lang díc to þam æþenan byrigelsum . þonon suð and lang hling ræpe to þæs niþær langan hlincæs east ændæ ⁊ lang hlincæs æft ut on ea ⁊ lang ea oð þæt pæs[t] mæste hop . þonon pæst for þonæ seal styb od ðæt yrð land suð bæ þam landæ on þæs pyllæs heafod þonon æft utt on ea þæt and lang streamæs suþ on puda ⁊ þonne on gíet oþ pichæma mæarcæ þonon pest be hagan for cyneburgæ hyrstæ suþe peardæ oþ þæt scir hiltæ on þonæ greatan beám of þam beamæ on þunres lea middæ peardnæ . of þam lea on ge rihtæ to þrocbyrgæ on þonæ fulan broc and lang fulan brocæs utt on bytnan burnan ⁊lang burnan oþ þæs bisceopæs mearcæ þæt norð to filæ lea geatæ . þonon on brom burnan . þæt and lang burnan oþ bromfældæ þonnæ upp bæ tpeoh þa tpægen bromfældas ⁊lang þæs alar sceatæs of ðone fulan brocc ⁊lang brocæs to þæs cumbæs heafdæ þonnæ to þære stigelæ to þæs bisceopes mearcæ þonne utt on langan leagæ þæt þpæoræs ofær þa leage norð to puda . þonón to þære stigelæ oþ meon para snadæ þonne forð . tó domnæs hlincæ þonón to þam pylf pyttæ þonnæ on gærihta þurh hæsel holt to clæfær dæne æft on þæt dell .

[1] -nis, K.

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXIX . Indictione . XII .

Ego Æþelstanus Rex totius Brittanniæ prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi .

Ego Eadmundus Ejusdem regis frater consignavi atque roboravi .

Ego Eadredus frater ejusdem regis consensi .

Ego Ƿulfhelm Dorobornensis æcclesiæ . archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis consignavi .

Ego Ælfhealh[1] Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphale tropheum agye crucis impressi .

Ego Þeodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi .

Ego Ƿulfhum episcopus subscripsi et consensi .

Ego Oda episcopus subscripsi et confirmavi .

Ego Ƿulfhun Episcopus consensi et consignavi .

Ego Burgric Episcopus subscripsi et consensi .

Ego Eðelgar Episcopus Roboravi .

Ego Ælphere dux .

Ego Ƿulfgar dux .

Ego Æþelstan dux .

Ego Ƿulfstan dux .

Ego Uhtred dux .

Ego Oda dux .

Ego Eadmund minister .

Ego Ælfric minister .

Ego Ƿulfsige minister .

Ego Ƿitgar minister .

Ego Ƿulfgar minister .

Ego Æþelpold minister .

Ego Ælfred minister .

Ego Æðelred minister .

Ego Ƿulfmær minister .

Ego Ƿulfgar minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Ordeah minister .

Ego Sigulf minister .

Ego Eadric minister .

Ego Ealhhelm minister .

Ego Ælfsige minister .

Ego Æþereð minister .

Ego Sireð minister .

Ego Æðelmund minister .

Ego Ƿulfhelm minister .

Ego Ƿullaf minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 101.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXII; from [A.] (Names incorrectly spelled.)

[1] heah, K.

743. *Grant by King Æthelstan to the religious woman Eadulfu, of land at Beorhtwaldingtun, or Bright-Walton, co. Berks.* A.D. 939.

KARTA REGIS AÞELSTANI DE BEORTHƿALDINGTUN .

Regnante theo in perpetuum architectorio qui sua ineffabili rite potentia omnia disponit atque gubernat . vicesque temporum hominumque mirabiliter discernens terminumque incertum prout vult equanimiter imponens . et de secretis celorum glorie humaneque nature misteriis docet ut cum his fugitivis et evi cursibus possessiunculis jugiter mensura regna Deo largiente fragilique nature consolationis sublevamine adipiscenda sunt .

Quapropter ego ÆÞELSTANUS nodante Dei gratia basileos Anglorum ⁊ eque tocius Brittanniæ orbis gubernator cuidam religiose femine vocitato nomine EADULFU . cum consensu optimatum meorum ⁊ pro ejus placabili pecunia . XV . mansas agelluli ubi ruricoli[1] antiquo usu nomen imposuerunt æt BEORHTƿALDINGTUNE quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu vivat . et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem . Sit autem predicta terra cum omnibus ad se rite pertinentibus libera campis . pascuis . silvis excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione .

Si quis vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit sciat se rationem graviter redditurum in die judicii ante tribunal domini nisi prius hic digna emendaverit penitentia ante mortem .

Istis terminibus[2] predicta terra circumscripta esse videtur .

Mete de Beo[r]htpaldingtune.—Đis sinden þa landan gemæro to beorhtpaldingtune . Ær[e]st of curspandic up on acdene of acdene to pigferþis leage of pigferðis leage to pippes leage of pippes leage norð ⁊ lang hagan to þan brandan stane of þam stane to dunian mere ꝥonen þonon[3] norð rihte to hæsel lea of hæsel lea þest rihte to borsenan beorge of ðam beorge pest riht on þone haranstan of ðan stane norð rihte to stan crundele[4] þonnan ⁊ lang peges to þam langan treope of þam trope[5] ⁊ lang peges to mærfloden þonne giet ⁊ lang peges þæt eft on cyrspandic .

Acta est hec prefata donatio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XXXIX . indiccione . XII .

[1] Ruricolae, K.; ruricli, S. [2] -nis, K. [3] ðonon, K. [4] -nedle, S. [5] Treope, K.

✠ Ego Æþelstanus rex tocius Bryttannie[1] prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Ƿulfhelm Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consignavi .

✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi . ⁊ subscripsi .

✠ Ego Ælfheal[2] Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis inpressi .

✠ Ego Cinƿald episcopus predictum donum consensi ⁊ subscripsi .

✠ Ego Oda episcopus consensi et subscripsi .

✠ Ego Ƿulfhun episcopus confirmavi .

✠ Ego Ƿulfhelm episcopus consignavi .

✠ Ego Byrgric episcopus consensi ⁊ confirmavi .

✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .

✠ Ego Ælfhere dux . consensi . et . subscripsi .

✠ Ego Ƿulfgar dux . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Æþelstan dux . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Uhtred dux . consensi . et subscripsi .

✠ Ego Odda ✠ Ego Ælfric ✠ Ego Eadmund ✠ Ego Ƿulfsige ✠ Ego Ƿullaf ✠ Ego Ƿihtgar ✠ Ego Æþelƿold ✠ Ego Ælfred ✠ Ego Ƿulfric[3]	minister consensi et subscripsi .	✠ Ego Ƿulfgar ✠ Ego Ælfsige ✠ Ego Ordeah ✠ Ego Eadric ✠ Ego Ealhhelm . ✠ Ego Ælfsige . ✠ Ego Æþered . ✠ Ego Æþelmund . ✠ Ego Ƿulfhelm	minister consensi et subscripsi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 24. *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 85; vol. ii, p. 506. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXXIII; from [A.]

---

744. (1) *Grant by King Athelstan to Alfric, or Alfrid, Bishop of Sherborne, of land at Archet, or Orchard (?), near Shaftesbury and Fontmell, co. Dorset; and (2) grant of the same by the Bishop to Beorhtwine, daughter of Ƿlfhelm.* A.D. 939.

HEC CARTA INSCRIPTA EST DE . V . MANSIS TERRE AD ARCHET ADJACENTIBUS .

Regnante theo in eona eo[nu]m[4] . Neminem quippe in mortali

[1] Brytt., K. [2] -eah, K. [3] -ric, MS. [4] Eoni, K.

solo quamvis universam cousmi seriem quisque sollerti mentis acumine perlustret expertem reperiet debite mortis extitisse. illamque juste severitatis sententiam protoplasti prevaricacionis noxam delatam evasisse ut dicitur: "et[1] in terram ibis. pulvis es et in pulverem reverteris".

Quapropter ego AÞELSTANUS Rex divina favente gratia tocius Britannie privatum[2] regalis regiminis obtinens partem ruris proprii juris mei dicione subactam in fervore amoris illius qui dixit. "Date[3] et dabitur vobis": et pro devoto famulatu ⁊ fideli servicio libens perpetuali libertate tribuendo condono ALFRICO fideli meo in Christo ministro ⁊ episcopo V. mansas in loco qui vulgari diccione et appellativa relacione nuncupatur AT ARCHET.

Et Ego ALFRIDUS episcopus dabo illos V mansas BEORHTW[I]NE filia Wlfhelmi que fuit uxor fratris illius Beorhtere cum omnibus ad se rite pertinentibus campis silvis silvorumque nemoribus. Vt hec prospere possideat ac eternaliter teneat. dum h[unc][4] evi fragilis cursum uti audebit. post se autem veluti affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem: Fiat enim[5] prefata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus exceptis hiis tribus expedicione pontis arcisve coedificacione. Hanc vero prelativam donacionem sublimiter a patre luminum instigatam quisquis benivola ac fideli mente augendo amplificare satagerit augeat amplificet qui[6] cunctiparens genitor in hoc presenti seculo vitam illius. et cum suis omnibus prospera feliciter longiturne vite gaudia et in futuro. audiat illam dominicam vocem dicentem sibi. "Venite[7] benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi". Minuentibus vero atque frangentibus hanc donacionem quod opto absit a fidelium mentibus. terrat[8] pars eorum cum illis de quibus e contra fatur. "Discedite[9] a me maledicti in ignem eternum qui paratus est Sathane et sattelli[ti]bus ejus". Nisi prius digna Deo penitencia veniam legali satisfaccione emendent. Istis[10] terminibus prædicta terra circumgirata esse videtur. Acta est prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi D. CCCC. XXXIX. Indictione. XII:

Þis sent þa land imare to archet þare westere fif hide. Arest suthpard of ealdmannes pyrde at langhecgan to sugging made. þane on. i. richte to stirthel on þane alr beneþen scealden forð ⁊ þanen anlang higpeges ꝥ of higepeges ande funtemel þry akeres

[1] Gen. iii, 19. [2] Primatum, K. [3] Luc. vi, 38. [4] Hujus, K.
[5] Autem, K. [6] -cstque, K. [7] Matt. xxv, 34. [8] *Sic*, MS.
[9] Matt. xxv, 41. [10] This and the following sentence transposed in the MS.

wid eastem þane broc þonne anlang funtmeales oþ eadelmes melne of funtemel to þane tpam þornen þat forð on irichte to stigel hege ouer stirtel ⁊ þonun on irichte to ginum hocum to þrem land sharen þat on archet hamm . and þanen cagbroc up anlang cagbroges to land share hegen þonne anlang heges to ealdmannes wyrþe ⁝ .

Ego Æthelstanus Rex tocius Britannie prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi ✠ .

Ego Wulfhelm Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem Regis donacionem cum tropheo agie crucis consignavi ✠ .

Ego Alfech Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi , et cetera .

[A.] MS. Harl. 61, f. 154.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, vol. ii, p. 213; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 413.

---

745. *Grant by King Athelstan to the thegn Wulfsige, of land at Chieldmearc, or Childmark, co. Wilts. About* A.D. 929 × 940.

Fortuna fallentis seculi procax ⁝ non lacteo inmiscibilium liliorum candore amabilis . sed fellita hejulande corruptionis amaritudine odibilis . fetentis filios valle in lacrimarum carnis ⁝ rictibus debachando venenosis . mordaciter dilacerat . que quamvis arridendo sit infelicibus adtractabilis ⁝ Acherontici tamen . ad ima [Cociti . ni satus] alti[1] subveniat boantis ⁝ impudenter est decurribilis . et ideo quia ipsa ruinosa ⁝ deficiendo tanaliter dilabitur ⁝ sumopere festinandum est ⁝ ad amena Indicibilis leticie arva ⁝ Ubi angelica ymnidice jubilationis organa ⁝ mellifluaque vernantium rosarum odoramina ⁝ A bonis beatisque naribus inestimabiliter dulcia capiuntur ⁝ Sineque calce . auribus clivipparum suavia audiuntur[2] ⁝ Cujus amore felicitatis illectus ⁝ fastidiunt jam infima ⁝ ulcescunt . superna .

Ex quibus pro percipiendis semperque specie concupiscibili fruendis . Ego ATHELSTANUS rex Anglorum per omnipatrantis dexteram ⁝ tocius Britanie regni solio sublimatus . quandam telluris mei particulam . meo fideli ministro ƿULFSIGIO[3] femineque ejus ⁝ id est viginti cassatarum ⁝ In loco quem solicole ⁝ Æt CHIELDMEARC .

[1] Ad im alti, K. The words in brackets supplied to fill a blank in MS., from the proem of No. 702. [2] *Cf.* auribus felitium hauriuntur, No. 54. [3] Pulfsige minister occurs in the subscriptions of charters from A.D. 929 to 940.

vocitant ! libenter tribuo ! Ut illi eam sine jugo exose servitutis. Cum pratis. pascuis. Silvis. rivulis ! omnibusque ad eam utilitatibus suis pertinentibus ! quamdiu aura naribus aspirabili ! Ocellorumque convolatu cernibili. potiantur ! liberaliter. habeant. Et post generalem qui 'omnibus [certus][1] Incertusque[2] homunculis ! constat. transitum ! Cuicumque successionis heredi voluerint. In perpetuam hereditatem ! contradendo derelinquant.

Predicta siquidem tellus ! hiis limitibus circumcincta clarescit[3];

* * * * * *

[A.] MS. Harl. 436, f. 82.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXLV; from MS. Harl. 61 (error for 436).

---

746. *Grant by King Æthelstan to Byrhtelm, "miles", of land at Eatun, or Eaton, co. Derby.* A.D. 850 *for* 940.

CARTA ÆÞELSTAN REGIS.

✠ Eterne hereditatis territoria ⁊ perpetue prosperitatis privilegia magnis meritorum machinamentis jam concedente Christo Jhesu mercanda sunt. quapropter videlicet EDELSTAN Rex AngulSexna and Norþhymbra imperator. paganorum gubernator. Brittannorumque propugnator. larga manu confert lucra largissim uti queat firmissime regnorum regimine sublimari.

Quamobrem jam nunc locupletat hunc militem BYRHTELM tribuendo ei terram. V. videlicet cassatos in loco quem ruricole EATUN vocitant. pro ejus fideli obsequio. ⁊ pro ejus placabili pecunia. ut possideat eam cum omnibus ad se rite pertinentibus pratis. pascuis. campis. silvis. ⁊ post ejus discessum cuicumque voluerit heredi derelinquendam. Sit autem predicta tellus libera exceptis istis tribus. expedicione. pontis arcisve constructione.

Si qui denique non optantibus nobis nostram hanc cartam cupiditatis livore depressi. violari satagerint agminibus tetre caliginis lapsi vocem audiant examinacionis die arbitris sibi dicentis. "discedite a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pena si non ante mortem digna hoc emendaverint penitentia. Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur[4]. *etc.*

Auta est hec prefata donacio anno ab incarnatione Domini nostri Jhesu Christi. D. CCC. L. Indictione XIII.

[1] Blank in MS.; supplied from No. 702. [2] Omnibus incertusque, K.
[3] MS. ends abruptly at bottom of f. 82*b*, the next folio being lost.
[4] Boundaries omitted in MS.

✠ Ego Æðelstan rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Ƿulfhelm Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis consignavi.

✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi.

✠ Ego Ælfheah Ƿintanensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi.

✠ Ego Cenepald Ƿigarnensis ecclesie episcopus donum consensi.

✠ Ego Oda episcopus confirmavi.

✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.

✠ Ego Ƿulfhelm episcopus consensi.

✠ Ego Burnhric episcopus confirmavi.

✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi.

Et duces . VII . ⁊ ministri . XVIII .

Mr. Wynne's Hengwrt MS., No. 150, f. 315, at Peniarth, Towyn, N. Wales.

---

747. *Grant by Duke Eadulf to Christ Church, Canterbury, of lands at Darent and Meopham, co. Kent.* A.D. 940.

DARENTE . MEPEHAM .

[✠ A]nno dominice incarnationis . DCCCC . XL . Ego EADULFUS dux per concessionem domini mei regis Athelstani . presente Wlfelmo archiepiscopo concedo ecclesie Christi . 'ad victum monachorum in eadem ecclesia Deo serviencium[1] . has terras . de propria possessione mea . quas michi idem Athelstanus Rex in perpetuam hereditatem dedit[2] . videlicet DAERINTAN[3] ⁊ MEAPEHAM[4] . liberas ab omni seculari consuetudine[5] . ⁊ regio tributo . exceptis . expedicione pontis . ⁊ arcis constructione .

Ego Athelstanus rex tocius Britannie hanc donacionem confirmo[6] .

Ego . Wlhelmus 'archisacerdos tocius Britannie confirmo[7] .

Ego Odo[8] Scirburnensis[9] . subscripsi .

Ego Dunstanus . subscripsi .

[A.] MS. Lambeth 1212, p. 322.
[T.] Twysden, *Hist. Ang.*, col. 2220.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXX; from [T.]

Cf. No. 741.

[1] Ad victum . . . . serviencium, omitted, T. K. [2] Dedit in p. h., T. K. [3] Derentam, T. K. [4] -paham, T. K. [5] Servitio, T. K. [6] -avi, T. K. [7] Archiep. confirmavi, T. K. [8] Odo, omitted, T. K. [9] Episcopus, added, T. K.

748. *Grant by King Eadmund to St. Peter's Monastery, Newminster, Winchester, of land at Pewsey, co. Wilts.* A.D. 940.

✠ In nomine Dei et altissimi Jhesu Christi. Regna regum ab alto regente. Cujus nutu creata cuncta in principio formata. Presentisque vite tractu pollentes. Licet primi protoplasti facinore violata improbis successionibus deterioranda istic degentibus vilescerent. Tamen pii conditoris arbitrio constat illiusque miseratione nobis jacentibus in infimis ad antrapon salutem concessit duo inesse quibus tantum humanorum constat effectus actuum. Voluntas scilicet atque postestas. Ut his qui ad cumulum misericordie pietatisque lucra terrena vertentes et pro Christi nomine largitis. gratulentur se temporaliter accepisse quae omittendo gratis perpetualiter centupliciter possidebunt. Ceu preclara ejus voce nos admonet dicens "Date et dabitur vobis".

Hujus scilicet fervore dilectione arctus ejusque juvamine fretus. Ego Eadmundus. divina favente gratia basyleos Anglorum Ceterarumque provinciarum in circuitu persistentium primatum regalis regiminis optinens. literarum apicibus commendare procuravi ne aut incuria successorum meorum aut invidia quadam aut perfidia mea dicta vel facta futuri successu temporis negarentur. Et ad contraversiam meis successoribus demum aliquam maculam contagionis devenire possunt. Quod consentientibus nobilium meorum agminibus. episcoporum comitum coeterorumque fidelium testium venerabili familiæ. Wentonie Civitatis. quae habitat in monasterio quod ibidem dedicatum est Deo. et sancto Petro Apostolo. donans donabo perpetuis temporibus. xxx. mansas in illo loco ubi ruricoli appellativo relatione nuncupant. Pevesige. quatinus illa præfata familia habeat condictam terram. pro redemptione piaculorum patris mei. Eadvveardi. regis. Cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur[1]. tam in notis causis et[2] ignotis. in modicis. et in magnis. Campis. pascuis. pratis. silvis silvarumque densitatibus. Sit autem prædictum rus perpetuali libertate liber ab omni mundiali censu et regali coactione. excepto communi labore. expeditione. pontis arcisve coædificatione. Hoc autem tempore cachinantes venias subdolosi hujus sæculi intelliguntur interdum inchoasse. Alienum lucrum sibi usurpative cum ambitione iniquitatis vendicare. Sed torpentes avaritie incessus omnimodo in nomine ✠ agie ✠ aratonis ab omnibus Christianis interdico. Ita ut meum donum corroboratum sit cum ✠ signaculo sancte ✠ crucis. Etiam si quis alium anti-

[1] Dignosc., S. [2] Quam, S.

quum librum in propatulo protulerit. nec sibi nec aliis proficiat. Sed in ✠ sempiterno ✠ graphio deleatur, et cum justis non scribatur nec audiatur. Sed tamen specialiter præfate congregationi prænominatam terram trado. ad repellendam nuditatem quæ prævidenda est humane solicitudinis capacitati. levius proinde indumenta vestimentorum adquirere possunt. Non tribuo ad pastum corporalis refectionis esui. nisi tantum anniversarium mei patris diem minime in oblivione habeant sed omnino impleant quod condictum est.

In cunctis vero successoribus hoc jus donationis augendo amplificando[1] satagerint. augeat amplificetque cunctiparens genitor in hoc presenti seculo vitam illorum. et inter celibes beati felicesque sine fine in æterna doxa lætentur. Sin autem quod non optamus hanc meam donationem infringere vel [muta]re satagerint. horribiles inferni fusci valvas sentiant atque terribiles dæmonum cohor[tes] obtutibus indesinenter aspiciant. Nisi prius digna Deo poenitentia veniam legali satis[fac]tione emendent. Istis terminibus prædicta terrā circumgyrata esse videtur.

Þis syndon þa land gemæro æt peuesige. Ærest of ðare anlipigan æc to mætelmesburg peste pearðan þonon adune to ealhheardesleage pestepeardre þonon on mærdenum of mærdenum on mærpylle þonon forð to heafodstoccum of heafodstoc[cum] to hundesgeate of hundesgeate to mærðorne of mærþorne to ðære hylle þe is suð on ðære hyrnan þonne pest ðonon to proht ðorne[2] of proht ðorne[2] on ceolbrihtes seað of þam seaðe[3] to tpig beorgas of tpig beorgum on luseborg of luseborge up on smeðandune of smeðandune on ellen grafan fram ellen grafan to hafuc Cnollum from hafuc Cnollum on ðone þorn of ðam ðorne on ðone stan of þam stane on merce ford of ðam forda ⁊lang þæs smalan peges on ðone ford æt pil cotum of þæm forda on pippes þorn of þam þorne on ðone ford æt eblanbroce of þam forda on abbodes pylle of abbodes pylle on ða haran apoldre of ðære apoldre on ða hpitan hola of ðam holum on meos leage of meos leage on padleage norðepeardre of padleage on hremnes geat of hremnes geate to emnan leage of emnan leage eft to ðære æc þe pe ær æt fruman nemdon.

Acta est hæc præfata[4] donatio. anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCXL. Indictione XIII.

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi.

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater tropheum agie crucis ✠ impressi.

[1] -ficare, H. [2] porhtðorne, H. [3] Seað, S. [4] Præfata omitted, H.

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi.
✠ Ego Pulfhelm Dorobonensis æcclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie ✠ crucis consignavi.
✠ Ego Þeodred Lundoniensis æcclesie episcopus consignavi.
✠ Ego Ælfheah Pintaniensis æcclesie episcopus triumphalem tropheum agie ✠ crucis inpressi.
✠ Ego Cenpald episcopus prædictum donum consensi.
✠ Ego Oda episcopus confirmavi.
✠ Ego Ælfric episcopus consensi.
✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi.
✠ Ego Burgric episcopus consensi.
✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi.
✠ Ælfhere dux.
✠ Pulfgar dux.
✠ Æþelpold dux.
✠ Æþelstan dux.
✠ Ealhhelm dux.
✠ Æþelmund dux.
✠ Uhtred dux.
✠ Odda minister.
✠ Ælfric minister.
✠ Eadmund minister.
✠ Pulfsige minister.
✠ Pullaf minister.
✠ Pihtgar minister.
✠ Ælfred minister.
✠ Pulfric minister.
✠ Pulfgar minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Ordeah minister.
✠ Eadric minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Æþered minister.
✠ Pulfhelm minister.

"Þis is Pevesiges boc þe Eadmund cing gebocode þam hipum æt Pintan ceastre to scrud fultume for his fæder saple". "Privilegium Regis Edmundi de Pevesige".

[A.] Original charter in Winchester College. *Ord. Surv. Facs.*, pt. II; Winch. Coll., pl. III.
[S.] Mr. Sanders' transcript.
[H.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards, p. 139. (With translations of the boundaries.)
[C.] MS. Cotton, Domitian A. xiv, f. 156.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxxx; from [C.]

---

749. *Grant by King Edmund to the thegn Elswith, of land at Batcombe in Nyland, near Glastonbury, co. Somerset.* A.D. 940.

CARTA EDMUNDI REGIS DE. BATECOUMBE.

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo. Dum conditoris nostri providencia omnis creatura valde bona in principio formata formoseque creata atque speciose plasmata est supra et infra celos tam in angelis quam in hominibus ac in multimodis ac in diversis speciebus jumentorum animalium piscium volucrum qui omnia nature sue jura nutu creatoris persolvant nisi homo

solus qui ad ymaginem suam plasmatus est et omnibus prelatus tamen propter prevaricacionem corruens in mortem et primam in mortalitatis stolam miserabiliter Deum[1] contempnendo mandatum amınisit. Icciroo ille divicie diligende sunt que numquam decipiunt habentem nec in ipsa morte ammittuntur sed plus habundant dum cernitur quod amatur.

Qua propter Ego EDMUNDUS favente superno numine basileos industrius Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium cuidam meo propinquo et fideli ministro vocitato. ELSWITHE ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate viginti mansas largiendo libenter concedens perdonabo. illic ubi vulgus relacione vocitat. AT BATECOMBE. quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi cursum transeat illesus atque vitalis spiritus incorruptibili carne inhereat et post se cuicumque voluerit perhenniter heredi derelinquat sicuti supra taxati sumus. Si[t] hoc predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus campis paschuis pratis silvis excepto istis tribus expedicione pontis arcisve cohedificacione. Haunc vero meam donacionem quod opto absit a fidelium mentibus minuentibus atque frangentibus fiat pars eorum cum illis de quibus e contra fatur. "Discedite[2] a me maligni in ignem eternum quia paratus est Sathane in satellitibus ejus" nisi prius digna Deo penitencia veniam legali satisfaccione emendent.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

Þis is þe landmere at batecombe. at austien[3] on þan put. of þan putte on þan olden wei of þan weie. on þe harenapuldre þanen endelangweie riȝthwei þat it comit on combisberghewei endlang þis weies to þis kingesmere þane end lang þis weies þat it comit on þan Wodestou þin þanne a doun on mere wei þat it comiȝt on þere hevedstock þanen on þa herenwirnen. on þene pulle. þanen endlangstremes þat it comiȝt on alum. þanne get it over alum on merebrok þanen endlangstremes op atte þa water sweliend' þanen up on þa hille of þare hulle on folanbrok of þan broke on þa ealde dich' endlangdich þat it comiȝt[4] to þan combe over þan combe on whiate[5] on wolfȝate on alum appilman[6] of alum appilman on bradeston' of þan stane out atte þere folanmede of þere mede over þane feld to þa wode þanen endlang riȝtes to fileleighe on dikemor of dikemour eft on þane put.

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. D.C.C.C.C. quadragesimo.

[1] Dei. K. [2] Matt. xxv, 41. [3] -teen, K. [4] comeȝt, K. [5] Whate, K. [6] Awilman K.

Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte Crucis confirmavi cum multis aliis.

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 181b. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxxxiii; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 220.

---

750. *Grant by King Edmund to the thegn Wlfrick, of land at Grutelingtone, or Grittleton, co. Wilts.* A.D. 940.

CARTA REGIS EDMUNDI DE GRUTELINGTON' FACTA WULFRICO MINISTRO SUO.

"Omnis sapiencia a domino Deo est" et ut profert prophetica Salomonis sentencia "semper cum illo fuit et est ante evum"[1] qui videlicet Deus sancte trinitatis autoritate numero mensura et pondere creavit omnia simul ac finito mundi machinamento in ictu attomo et momento cuncta. Item decretis celestibus transformando in integrum juxta meritorum qualitatem gratulabunda conglomerat quique eciam auctor verus Edmundum Regem Anglo Saxonum regali prosapia procreatum honorifice summo solio sublimavit cujus melliflua largitate anno dominice incarnacionis D.C.C.C.C.XL. prefatus Rex EDMUNDUS primo anno principalis potencie ministrum suum WLFRIK valde feliciter non pro lucro filargirie sed perhenni privilegio atque hujus viri fidelissima stabilitate honorat ac benigne beatificat largiens illi terram. XXV. manentium jure perpetuo. AT GRUTELINGTONE. antiquo confinio sibi suisque heredibus perfruendam et ab omni jugo vectigalium preter pontem arcem expedicionemque perpetualiter possidendam.

Caveant hec frangentes claustra infernalia Gaudeantque Jhesu aliginnasio hec augentes eulogia amen.

Hec cartula caritatis carraxata est in Collacestr[2].

✠ Ego Edmundus hoc primitivum prerogativum meo ministro Wlfrico signo sancte crucis consignavi.

✠ Ego Wlfhelm archiepiscopus cum ceteris pontificibus benevola mentis intencione annotavi.

Hee sunt territoria.

¶ Erest of elde dich above stibbe þanne endlangweies on strete so bi strete on holedene endlangdenes. to springwellen[3] þanen to olde Gore so on cleyate on þe elde stibbe. þanen on olde burgh suthward of þare berwe in on þe foullelake on thone bithe of þan bithe in on thone welle bi este foxcotone. of þan welle west on þone mer aker of þan acre endlangweies eft to þe olde dich.

[1] *Cf.* Prov. viii, 23. [2] Collatest, K. [3] Swr., MR.

Hanc prefatam possessionem Wulfric minister Eddredi post dies conjugis sue commendavit monasterio GLASTINGENSI quod tum alius fecit Elswine videlicet nomine.

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 23b.

[K.] Kemble, Cod. Dipl., No. ccclxxxi; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 224.

---

751. *Poetical grant (partly metrical, partly alliterative) by King Edmund to the thegn Wulfric, of land at Langelegh, or Langley-Burrell, co Wilts.* A.D. 940.

CARTA REGIS EDMUNDI FACTA WILFRICO MINISTRO SUO DE LANGELEYTHE.

Crux que excelsis toto et dominaris Olimpo
inclita lex domini Christi fundamen et aule
alpha mi et Ω
hujus singraphe inicium medium et finem
vexillando faveto
tu quoque cunctis
splendidior astris
sanctiorque universis
coram Christo carismatibus
regale peccusculum
EDMUNDI Regis
Anglo Saxona largissima
perlustrasti prerogativa
hoc nempe veridico
potest oraculo WULFRIK[1]
proceriali potencia
ditatus proferre veraciter
ut ceteri regia
dignitate condonatus
en nempe innotescat
hec cartula carraxando
quod beato Dei patrocinio
idem rex prefatus
anno . D . CCCC . XL .
postquam virgo puerpera
celesti puerperio
celeste protulit

[1] For Wulfrico?

cunctis catholice
conversantibus agion
neuma impnizante
eulogium atque secundo
regum rumigerulo
ex quo regalia regebat
diademata bis quindenis
AD LANGELEGH' mansiunculis
longeva liberalitate
hunc Wulfricum locupletat
hanc terram prenotatam
sibi suisque post se heredibus
cum locis silvaticis
seu rite campestribus
circumcinctis climatibus
perhenniter perfruendam
perpendant nunc perpetimque
hujus agri alacriter
quod promulgat sagaciter
auctor Christus ac fortiter
reddite ergo
que sunt Cesaris Cesari
o vos possessores et que sunt
Dei Deo fas divinum
jus humanum ministrantes
eya catholice lectitantes

Hiis limitibus predicta terra giratur.

Erest at þan ȝren aken þanne endelang merebrokes of þan broke on southlinleygh' of þar leighe adoun to þan lypȝate of þan lypȝate over ergespath to þan Ragheye þar þen endlang Ragheyes out on þan feld þanne bi southe of weofwelle[1] þanne of þan welle endlang beuer bourne on stanforde. of stanforde on þe olde hegge rewe on sondermede þar one of sundermede endlandweies out bi weste smalehammes þanne over þane feld endelang þere hegge rewe þat Alfric made on schortegrove þare[2] þanne in on þe grove on þer wester swolle[3] of þer swelle on þer dich of þer dich on thene ellenestubbe of þane stubbe over stanleyghe to þer elde elde[4] heggerewe þare þanne endelang heggerewe eft on þer one doune estward on þer one doune to bradewellebroke to þan stone of þan stone eft to þan seswelwe at clinanfelde[5] of þan seswelwe to þar

[1] þeof., K. [2] Cat., K. [3] Swelle, K. [4] Elde, omitted. K.
[5] Clim., K.

appildore of þar 'appildore to trindscathin of trinscathin to holendene[1] to acforde to[2] acford' south on þan stone of þan stone to þan Rym aken peginhullis þe mere of þar yo endlangdich þar eft on þe ya .

✠ Ego Edmundus rex regia dignitate conspicuus hiis testibus conscribentibus quorum nomina adnotantur hoc quod dedi confirmavi celebri loco Chippenham .

✠ Ego Wulfhelm archipresul cum suffraganeis presulibus donum Regis roboravi .

[A.] MS. Bodl., Wood. i, f. 238. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxxxii; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 229.

---

752. *Grant by King Edmund to Dunstan, Abbot of Glastonbury, of land at Christian-Malford, co. Wilts.* A.D. 940.

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA SANCTO DUNSTANO DE CRISTEMALFORDE .

Egregius agonista Sermocinatus est in scripturis divinis "omnia[3] que Videntur temporalia sunt que autem non videntur Eterna" Iccirco superflua utentibus divinis[4] sermo ut supra taxati sumus terribiliter premonet ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes celestia properemus ad regna .

Quamobrem Ego EDMUNDUS divina michi arridente gracia rex Anglorum et curagulus multarum gencium cuidam adoptimo[5] fideli meo abbati DUNSTANO vocitato . viginti . mansas ibidem ubi vulgares pulchro more nobilique relacione vocitant . AT CRISTEMALFORD juxta derivativis fluencium successibus . BE AFENE . quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat cum omnibus sibi recte pertinentibus . campis . paschuis . Pratis . silvis . silvorumque nemoribus . Fiat etenim prefata terra ab omni servili jugo libera exceptis istis tribus . expedicione pontis arcisve cohedificacione .

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit consideret hinc se die ultimo judicii coram Deo racionem redditurum atque cum reprobis quibus dicitur " discedite[6] a me maledicti in ignem eternum" penis attrocibus se esse passurum si non antea corporea lamentacione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur .

Ꞓ Erest on cristemalforde endlang afne on an litil dich end lang

[1] Appildore to Trindschachin, to holendene, K. [2] Of. K.
[3] 2 Cor. iv, 18. [4] -nus, K. [5] -tivo, K. [6] Matt. xxv, 41.

þar dich eft on afne on clifwere þanen on þe withibed þanen on þe mere fourh and soa on ri3t over dauntesbourne on þer ellenestub eft on þer brembelwernan[1] eft on þer merhawen eft on swinesheved on þe grete mapildore þanen on þa olde oden missenne endland þis clives on þen hen ayssh' on hoddisclive foryerd bi wirtwalen on sand riddriate on þe hage þar eft on grete tre endlangisbawyn on þe elde strete eft on teonescanen southward þanne endlanges þare brodefurgh on þe hegeberghes in on þe toun northward endelang þar forerthe be a aker heved þar eft on cristemalforde.

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. D.C.C.C.C.XL. indiccione. XIII[a].

✠ Ego Edmundus Rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Eddred ejusdem regis frater consignavi.

✠ Ego Wulfhelm Dorobornnensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis confirmavi cum multis aliis.

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 239. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXXIV; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 230.

---

753. *Grant by King Eadmund to Æðelswith, of land at Oswalding vill, or Oswalding tune, co. Kent.* A.D. 940.

✠ Regnante inperpetuum domino nostro Jhesu Christo. Dum conditoris nostri providentia omnis creatura valde bona in principio formata formoseque creata atque speciose plasmata est supra et infra cælos tam in angelis quam etiam in hominibus ac in multimodis ac diversis speciebus jumentorum animalium piscium volucrum. Sicque ab initio mundi usque ad finem statuta precepta conditoris sui jure custodiunt nisi homo solus qui ad imaginem suum creatus et omnibus prelatus creaturis propter prævaricationem conruens in mortem.

Quapropter ego. EADMUNDUS. rex Anglorum cælestis patrie exardens cuidam religiose sancte monialis femine vocitate. ÆÐELSPIÞE. X. mansas largiendo condonavi illic ubi vulgus prisco relatione vocitat. ÆT OSPALDING villam. Quatinus illa bene perfruatur ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. et post sé cuicumque voluerit perenniter heredi derelinquat ceu supra diximus in æternam hereditatem. Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite perti-

[1] -ðernan, K.

nentibus . campis . pascuis . pratis . silvis . silvarumque nemoribus . excepto istis tribus expeditione pontis arcisve coædificatione . Si quis autem quod non optamus hanc nostram difinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciarum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius inriguis poenitentiæ gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur . Þis synt þa land gemæro to ospalding tune . ærest ælfgyðe mearc on castan oð teting ford þonne þonan pest oþ done þonne þonan oþ eadgife mearce þonne þonan to þæs biscopes mearce to cirringe of cirringe norþ þonan to emecing mere .

To ospalding tune hierþ . holen hyrst . ⁊ byrhttring den . ⁊ coreding den . ⁊ liccing den . ⁊ hereferþes lea . ⁊ dynning den . ⁊ cyrþring hyrst . ⁊ trip hyrst ⁊ insnadis into ospalding tune . ⁊ seo mæd æt brunes forda ⁊ seo mæd æt beo broce hierþ into ospalding tune .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXL . Indictione XIII .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte ✠ crucis confirmavi .
✠ Ego Pulfhelm Dorobonensis æcclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agiæ ✠ crucis consignavi .
✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .
✠ Ego Þeodred Lundoniensis æcclesie episcopus consignavi .
✠ Ego Ælfheah Pintaniensis æcclesie episcopus triumphalem tropheum agiæ ✠ crucis inpressi .
✠ Ego Ceupald episcopus predictum donum consensi .
✠ Ego Oda episcopus confirmavi .
✠ Ego Ælfric episcopus consignavi .
✠ Ego Pulfhún episcopus consensi .
✠ Ego Pulfhelm episcopus consignavi
✠ Ego Burgric episcopus consensi .
✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .
✠ Ælfhere . dux .

✠ Pulfgar . dux .	✠ Eadmund . minister .
✠ Æthelstan . dux .	✠ Pulfsige . minister .
✠ Uhtred . dux .	✠ Pullaf . minister .
✠ Odda . minister .	✠ Pihtgar . minister .
✠ Ælfric . minister .	✠ Æþelpold . minister . ✕

✠ Ælfred . minister .
✠ Ƿulfgar . minister .
✠ Ælfsige . minister .
✠ Ordeah . minister .
✠ Eadric . minister .
✠ Ealhhelm . minister .
✠ Ælfsige . minister .
✠ Æþered . minister .
✠ Æþelmund . minister .
✠ Ƿulfhelm . minister .
✠ Ƿulfheah . minister .
✠ Ƿulfsige . minister .
✠ Ƿulfnoð . minister .
✠ Æðelstan . minister .
✠ Æðelsige . minister .
✠ Eanulf . minister .

Endorsed in a contemporary hand:—"✠ þis is Ospalding tunes boc þe Eadmund cing gebocade Æþelspiþe [on] ece yrfe"; *and in a hand of the xiith century*, "Rex Edmundus dedit Ospalding tun cuidam femine nomine Eþelsuiþe . latine ."

[A.] Brit. Mus., Cotton Charter, Augustus II, 62.
[F.] Brit. Mus., *Facs.*, pt. III, pl. 10.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXXV; from [A.]

---

754. *Grant in tail by King Admund to his "homo" Adulf, of land at Lidentune,*[1] *on the River Lidden, co. Dorset.* A.D. 940.

HEC EST IMPENDICIO REGIS ADMUNDI QUAM UT SCRIPTUM EST IMPERPETUUM SERVATURUM IMPENDIT SCILICET LIDENTUNE .

Regnante Deo imperpetuum architectorio qui sua ineffabili rite potencia omnia disponit atque gubernat vicesque temporum hominumque mirabiliter discernens . terminumque incertum prout vult equanimiter imponens . Quapropter ego ADMUNDUS[2] nutu Dei gratia basileos Anglorum cuidam meo homine ADULFO[3] . X . mansas perhenniter impenderem ubi ruricoli antico usu nomen imposuerunt AT LIDENTUNE . ut ille bene perfruatur ac possideat quamdiu vivat . Et post obitum sui heredes et posteri illius quamdiu unus ex illa geneologia[4] superfuerit habeat ⁊ possideat cui libenter tradita fuerit ab illo . Sit autem predicta terra cum omnibus ad se rite pertinentibus libera campis . pascuis . pratis . excepto istis tribus expedicione pontis . arcisve construccione .

Si quis vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit : sciat se racionem graviter redditurum in die judicii ante tribunal domini nisi prius hic digna emendaverit penitencia ante mortem .

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur :

Ƿis sand þe land imare to lidentune . Arest of dorcyn on ða to

[1] Litton Cheney, co. Dorset, K. [2] Ead., K. [3] Eadwulfo, K.
[4] Geneal., K.

brokene strate . anlang strate . on lyden up anlang liden on þe estre lyde cumb . þanen on felen þorn . of felenþorn : on wllenestan . þanen on bedlierdes slede estward . of dun slede anlang dere dich on bechilde tren . þanan anlang bergelune on þane red stan . of þane stane west onlang weies on þere tweie iberges . of þo iberghen on þe foer stanes . þanen on teppen cnolle . of þane cnolle : on olencumb þanen : on grinescumb . þanen on þere herepade on þane pet . of þane pitte : on bicendich . þanen ut durth[1] done ordceard . of þane ordcearde . on þare odere[2] herepað on ðone pet . þanen on gosanwelle . of gosanwelle : on medeburne up one þat st[r]ate . of þare strate on det rede sloh . of þane slo : on snodeshelle . of snodesdelle eft on dorcyn .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi D . CCCCXL . Indiccione . XIII .

Ego Admundus rex Anglorum prefato donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi . ✠ .
Ego Adred ejusdem Regis frater consignavi . ✠ .
Ego Alfech Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi et ceteri : ✠ .

[A.] MS. Harl. 61, f. 94. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXXVI; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 415.

---

755. *Grant by King Eadmund to Sigiric, Abbot of St. Augustine's, Canterbury, of land at Sicyð brihtesrealde, or Sibertswold, co. Kent.*

In nomine sancte trinitatis .

Quamvis decreta pontificum ⁊ verba sacerdotum velut fundamenta montium indistrictis ligaminibus fixa sint . Tamen plerumque [per] tempestates ⁊ turbines secularium rerum . etiam religio sancte Dei ecclesie maculis reproborum discipatur ac rumpitur . Idcirco in certum futurorum temporum providentes posteris succedentibus profuturum esse decrevimus ut ea que communi tractu salubri consilio diffiniuntur . sertis litterulis roborata confirmentur .

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator ⁊ rector cuidam mihi fidelissimo ministro nomine SIGIRICO abbati devocionis ejus sollercia ejusdemque placatus obsequio dignatus sum impertiri duas aratras : In illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposue-

[1] þurh, K. [2] Ordere, K.

runt æt SPYÐBRIHTESPEALDE . Tali autem tenore hoc prefate munificentie munus tradendo concessi . ut possideat ⁊ firmiter teneat usque ad ultimum vite sue cursum . cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipsa telluris gramine creaverit tam in notis causis . quam ⁊ ignotis . in modicis . ⁊ in magnis . campis . pascuis . silvis . omnino donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit ⁊ desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni judicis adierit ! succedentibus filii[s] abbatibus ⁊ sanctis apostolis famulantibus eternaliter derelinquat . ceu superius prenotavi . Sit autem predictum rus liberum ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exinanitum . sine expeditione . ⁊ pontis arcisve instructione .

Precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam[1] divina precepta predicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat . Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vita illius amplificetur feliciter . longiturneque vite gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit ! sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundamque[2] rationem redditurum . nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

Istis terminibus[3] predicta terra circumcincta esse videtur . *etc.*

[A.] MS. Cotton, Julius D. II, f. 104. Boundaries and witnesses omitted. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXII; from [A.]

---

756. *Grant by King Eadmund to the thegn Garulf, of land at Swallowcliffe, co. Wilts.* A.D. 940.

ÞIS HIS SPEALEPAN CLIFES BOC ÞE EADMUND CYNG . GEBOCADE . GARULFE HIS ÞEGNE ON ECHE YRFE .

Regnante inperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Omnia de summo celi ápice visibilia et invisibilia ordinabiliter gubernante . presentisque vite semper curriculo cotidie decrescente . ac nobis mortalibus temporalia gadza necnon et lucra possessionum inaniter fruentibus facescunt . ac defluunt .

Quapropter ego EADMUNDUS divina michi adridente gratia rex Anglorum aliquam partem terre juris mei perpetuali donatione libenter concedo . cuidam meo ministro vicitato . GARULFO . IX . mansas in illo loco cui ruricoli appellativo usa ludibundisque

[1] Et, K. [2] -dumque, K. [3] -nis, K.

vocabulis nomen indiderunt. "*rupis irundinis*". id est. SPEALEƿANCLIF. Quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possidiat quamdiu istius caducis seculi vitam tenere presumet. Et post se cuicumque volue[rit][1] ceu corroboravimus perhenniter heredi derelinquat ceu supra diximus in eternam hereditatem. Sit autem predictum [rus][2] liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus. Campis. pascuis. pratis. silvis. Excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione.

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens. infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciarum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum. nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit.

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur.

Þis synt þa land ge mæro to spealeƿanclife. Ærest on þane hƿitan ƿeg þonon on þa readan hane: of þære hane on þone herpaþ to posses hlæpe of þæm hlæpe to lytlan crundelle. of þæm crundele on þa lytla hƿitan geryþra beneaþan yfre on þane þorn. þonne of þam þorne to þam herepaþe on hoddes stocc to uncer ƿulfrices eald ge mære. þone ⁊lang chealfa dune to þam holan paþe. of þam holan paþe on ƿida ford ⁊lang broces oþ myþford of þam forde on ƿærmundes treop of þam treope and lang ƿeges oþ ƿilburge mere. ⁊ tƿegen æcras mealcing mæde.

Acta est hec prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC XL. Indictione. XIII.

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.
Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi.
Ego Ælfeah Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi.
Ego Odo episcopus consensi.

* * * * * *

[A.] MS. Harl. 436, f. 71. (Ends abruptly at end of f. 72*b*.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXXVII; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 415.

[1] -rit, missed by scribe at end of line, MS.

[2] Rus, omitted, MS.

757. *Grant by King Eadmund to the thegn Ordwold, of land at Wilig, or Wiley, co. Wilts.* A.D. 940.

ƷIS IIS ÞARE . X . HIDA BOC BE ƿILIG ÞE EADMUND CING GEBOCADE ORDƿOLDE HIS ÞÆGNE[1] ON ECHE YRFE ;

Regi regum dominoque dominorum regnorum regnum sublimiter regente cunctorumque creaturarum quas ipse ante secula et in seculis seculorum ineffabiliter preordinatas moderando conditionis statum regulavit usuique terrigeno inviolabiliter creata prolataque donando fruenda concessit .

Quapropter ego . EADMUNDUS . divina favente gratia Rex Anglorum optinens non inhianter supra-terminatam divinam admonitionem obaudiens partem ruris proprii juris mei . cuidam meo ministro vocitato . ORDƿOLDO . libens perpetuali libertate tribuendo condono . X . mansas in loco qui vulgari dictione et appellativo relatione nuncupatur . BE ƿILIG . Quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis[2] seculi vitam tenere presumet . Et post se cuicumque voluerit perhenniter[3] heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem . Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo . cum isdem universis appendiciis prout pater suus comes . Ordlaf . prius possederat tam rebus in magnis quam in modicis campis . pascuis . pratis . silvis . dirivatisque cursibus aquarum . exceptis tribus expeditione pontis arcisve constructione . Ideo scripsimus novam cartulam quia antiquum[4] non habebamus .

Set si quis in propatulo aliam cartulam produxerit . Sciat se proculdubio cum sempiterno syngrapho[5] agye crucis ab omnibus fidelibus abdicatam et ad nichilum valeat .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Þis syndan[6] þa land[7] gemæro æt ƿilig .

Ærest of ƿilig staþe up and lang maerfyrh on þane pon hlinc . of þæm[8] hlince[9] to ƿege . and lang ƿeges to mærhlince . and lang mærhlinches to stancumbe . þonen[10] and lang stancumbes . of stancumbe up ofer þa eorþ burg . fram þære eorþ burg[11] to pulf flodan . þonen[10] ⁊ and lang[12] þare dic from pulfflodan to teofuntinga[13] gemære þonne and lang þare[14] dic oþ sidan hamme on þare[14] hina[15] gemære on ðone[16] stan hlinc . þonne of stan hlince ƿiþ ƿestan hæþ slæd . þonne of hæþ

[1] þeine, B. [2] *Sic*, A. B. [3] Peren., B. [4] Librum, added, B.; antiquam, K. [5] Seng., B. [6] -don, B. [7] -de, B. [8] þan, B. [9] ƿonhlince, B. [10] þonne, B. [11] Burig, B. [12] ⁊lang, B. [13] -fultinge, B. [14] þære, B. [15] Hine, B. [16] þane, B.

slæde on billan dene[1] on þone mær hlinc þonne and lang mær hlinces oþ þara[2] þreora æcera heafod þonne eft be þare þreora æcera heafdum on oþerne mærhlinc. þonne and lang þæs mær[3] hlinces oþþe ƿell hærninge[4] ⁊ lang ƿeges oþ þaet hit cumþ to þam herpaþe[5]. þonne ofer ðone herpaþ[6] ⁊ niþer ofer þone mersc[7] þæt[8] hit cumþ on ƿilig stæþ þonne niþer ⁊ lang stremes[9] on butan þone hors gærstun þæt hit sticað on þære ea sulfre[10] þonne andlang ea oþ þat[11] hit cumþ to þam east land gemære[12] æt mær furh þær hit ær onfeng.

[WYKE[13].] ⁊ þis is þæt land gemære æt brembelcumbe æt þam[14] ƿicum þe into[15] ƿilig hurþ[16]. Ærest æt ƿunteles treoƿe. þonne ⁊ lang ƿeges þæt ofer tilmannes dene. þonne forð be þam urþlonde[17] þæt hit sticaþ on æþerices gemære[12] on þam ƿege. þonne ⁊lang[18] ƿeges þæt hit sticaþ on hunan ƿege. þonne ⁊ lang hunan ƿeges þat hit cumþ to mær dic. þonne ⁊ lang mær dic þat[11] eft to ƿunteles treoƿe.

⁊ se mæd æt dutten[19] hamme hurþ into ƿilig ⁊ se hage[20] æt ƿiltune þe hurþ[16] into[21] ƿilig ⁊ þæs tunes heges bot on grafan[22] lea ⁊[23] þ þridde treop on[24] mounes[25] ƿol bære. þis hurþ[16] eal in[26] to ƿilig to Ordƿaldes[27] tune.

Acta est hec prefata donatio Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCXL.

Ego Eadmundus rex prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.
Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi.
Ego Ælfheah[28] Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis impressi.
Ego Odo episcopus consensi.
Ego Ceonƿald episcopus predictum donum consensi.
Ego Ælfric. episcopus confirmavi.
Ego Ƿulfhelm episcopus consignavi.
Ego Burgric episcopus consensi.
Ego Æþelgar episcopus roboravi.

Wulfgar dux.	Ealhhelm[29] dux.
Aeþelstan dux.	Aþelmund dux.
Aeþelstan dux.	Oddo miles.

[1] þonne of billan dene, added, B. [2] þare, B. [3] Mær, omitted, B. [4] þonne from ƿell hærninge, added. B. [5] Heresaþe, B. [6] þone heraþ, B. [7] Meriþe, B. [8] þat, B. [9] Streames, B. [10] Sylfre, B. [11] þæt, B. [12] Gemere, B. [13] Wyke, only in B. in a later handwriting on margin. [14] þæm, B. [15] þen to, B. [16] Hyrþ, B. [17] Yrþ., B. [18] þæs, added, B. [19] Duttan, B. [20] Haga, B. [21] In, B. [22] Grauan, B. [23] ⁊, omitted. B. [24] Æt, B. [25] Mannes, B. [26] Inn, B. [27] Ordpuldes, B. [28] Ælfeah, B. [29] Ealhelm, B.

Aelfric miles .	Wulfric miles .
Eadmund miles .	Wulfgar miles .
Wullaf miles .	Aelfsige miles .
Wihtgar miles .	Aeþered miles .
Aelfred miles .	Wulfhelm miles .

Indictione . XIII .

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpessum sit gelidis glatiarum[1] flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit ;

[A.] MS. Harl. 436, f. 44.
[B.] MS Harl. 436, f. 8.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXIX ; from [A. B.] Boundaries in vol. iii, p. 414.

---

758. *Grant by King Eadmund to the thegn Æthelgeard, of land at East Searnatune,[2] or Exton, on the River Meon, co. Southampton.* A.D. 940. *With later additions by King Eadgar.*

ÐIS IS EAST SEAXENA TUNES BOC ÞE EADMUND CING GEBOCODE ÆÞELGEARDE HIS ÞEGNE ON ECE YRFÆ .

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo .

Dum conditoris nostri providentia omnis creatura valde bona in principio formata formoseque creata atque spetiose plasmata est supra et infra cœlos tam in angelis . quam etiam in hominibus . ac in multimodis ac diversis speciebus . jumentorum . animalium . piscium . volucrum . quæ omnia naturæ suæ jura nutu creatoris persolvant . nisi homo solus qui ad imaginem suam plasmatus est et omnibus prelatus tamen propter[3] prevaricationem corruens in mortem . et primam immortalitatis stolam miserabiliter domini contempnendo mandatum amisit . Idcirco ille divitiæ diligendæ sunt . quæ nunquam decipiunt habentem nec in ipsa morte amittuntur . sed plus habundant dum cernitur quod amatur .

Quapropter ego EADMUNDUS . favente superno numine basileos industrius Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam fideli meo ministro vocitato nomine ÆÞELGEARDO . ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate . XII . mansas largiendo libenter concedens perdonabo illic ubi vulgus prisca relatione vocitat . ÆT EAST SEAXNATUNE . Juxta dirivativis fluentium successibus . BE MEONE . Quatinus ille bene per-

[1] Glacierum, K.
[2] Essex, K. !
[3] Propter, repeated by error, MS.

fruatur ac perpetualiter possideat. dum hujus labentis evi cursum transeat. illesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. et post se cuicumque voluerit perenniter heredi derelinquat. sicuti predizimus. Sit autem predictum rus liber'um' ab omni mundiali obstaculo cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur. tam in magnis quam in modicis rebus. Campis. Pascuis. Pratis. Silvis. dirivatisque cursibus aquarum. excepto[1] istis tribus expeditione pontis arcisve coædificatione.

Hanc vero meam donationem quod opto absit á fidelium mentibus minuentibus atque frangentibus. fiat pars eorum cum illis de quibus é contra fatur. "Discedite a me maledicti in ignem æternum. qui paratus est Sathanæ et satellitibus ejus !" nisi prius digna Deo penitentia veniam legali satisfactione emendent.

Istis terminis predicta terra cyrcumgyrata esse videtur.

Þis syndon þa land ge mero to east seaxna tunæ.

Ærest of MEÓNE pest and lang slædæs to gæcges stapole fram gæcges stapolæ on cynæ beorhtæs gráf suþæ peardnæ fram cynæ beorhtæs grafæ to pan pæge. þonon pæst to roggan campæs geatæ þonan pæst ofær stærling hyrstæ. þonan to miclan dænæ stigelæ. þonan pæst on gerihtæ to bisceopæs mearcæ. þonne þonan norð ⁊lang hlinc ræpæ to scitæræs stigele. þonnæ east and lang hegæ repæ on þa hola. of þam holum. to pudan ærscæ fram pudan ærscæ to byrnfæring hammum. þonan east binnan æfisc to seal hyrstæ foræ peardræ þonnæ east and lang hærpaðæs be þam yrð landæ to þam stapolæ. þonnæ east bæ þæs cumbæs upp æcgæ to þam holam pægæ. þonan east to þam littlan þornæ þæ stænt on þam yrþ landæ þonam east to lytlan peac suþæpeardan þæt þonan east ofær MEÓNE to mæarh þorne þonan east to mearc hangran suþæ peardan utt þurh peác tó trind lea. þurh trind lea on þonæ hære pað. þonnæ suð and lang hæræ paðæs þonan pæst on þonæ mæræ þonan pæst on eorþ burge geat ⁊ lang paðæs on norþ hand[2] þæræ beorga. pæst and lang paðæs to staeg inpicum[3] þonan pæst on trindæl graf of trindæl grafæ pæst on bibban hlineg norþæ pearðnæ. þonan pæst bæ þara æcere hand heafdum to tpitælingæ utt on scealdan ford. þonnæ suþ and lang lea to tiggæl beorgæ suþ on þonæ miclan hline of þam hlineæ on þonæ forð. suð and lang meóne þær hit ærest on fænc.

Acta est hæc prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi : DCCCC. XL. Indictione. XIII.

Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

[1] -tis, K. [2] Norðland, K. [3] Stæging picum, K.

transeat inlesa atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. et post se cuicumque voluerit perhenniter heredi derelinquat. sicuti prediximus. Sit autem predictum rus liberum ab omni mundiali obstaculo cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus. campis. pascuis. pratis. diravatisque[1] cursibus aquarum donans donabo libertatem. Ideo scripsimus novam cartulam quia antiquam non habebamus. Sed si quis in propatulo aliam cartulam produxerit. sciat se proculdubio cum sempiterno singrapho agie crucis ab omnibus fidelibus abdicandam. et ad nichilum valeat.

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit. perpessus sit gelidis glatiarum flatibus. et pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius irriguis penitentiæ gemitibus et pura emendatione emendaverit.

Acta est hæc preplata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XL. indictione. XIII.

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi. ✠.
Ego Eadred frater ejusdem regis consignavi. ✠.
Ego Wulfhelm Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus consignavi. et multi alii consignaverunt et firmaverunt.

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 107*b*.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 91; from [A.]

Omitted by Kemble, who gives in its stead (*Cod. Dipl.*, No. MCXXXV) a memorandum from Claudius B. vi, f. 25*b*, referring to the text in [A.]

---

760. *Boundaries of the land mentioned in No. 759.*

DE METIS. XV. MANSIONUM APUD CULLANHAM[2].

Ærest on pylfing ford on Temese. þ of pylfinga ford ⁊lang anre[3] smale dic to 'nipan hæminga[4] londgemære on ða[5] heafdo. þ forð be ðon heafodon[6] on fippel beorgas[7]. of fippel beorgon on Culanhema dic. ⁊lang dic on æppelford. of æppelforda ⁊lang þære richt temese onbutan utan ege þæt eft on pylfing ford.

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 198*b*.
[B.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 25*b*.

[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 93; from [A. B.]

[1] *Sic*, MS.
[2] Mete de Culeham, *rubric*, B.
[3] Ane, B.
[4] Nipanhæminga, with ni- erased, B.; Wanl., S.
[5] þa, B.
[6] Heafdon, B.
[7] Beorgas B.

qui voluntatem meam fecistis ⁊ non contempsistis precepta eterni patris".

Metc[1]. Istis terminibus[2] terra predicta circumgirata esse videtur.

Þis syndon þæs landes gemæro æt garan forda. Of[3] garanforda and lang eoccen oþ þaet[4] þær cilla suþ[5] ut scyt þonne[6] up ⁊lang cilla Riþe[7] oþ[8] liufordinga gemære[9] þonan[6] on pintres hlæpe[10] þæt þonan[11] eft ut on coccen[12]. þonne and lang eoccen oþ[8] eft on garan ford[13].

✠ F[a]cta est hec prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XL. indictione [XIII.]

✠ Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Oda Dorobo[r]nensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi.

✠ Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus consignavi.

✠ Ego Cenpal[14] episcopus predictum donum consensi.

✠ Ego Ælfric episcopus consensi.

✠ Ego Ælfred episcopus consensi.

✠ Ego Burgric episcopus confirmavi.

✠ Ego Æþelgar episcopus confirmavi.

✠ Ego Ƿulfhelm episcopus consensi.

✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Æþelstan
✠ Ego Ealhelm
✠ Ego Aþelmund
✠ Ego Uhtred
} dux consensi.

✠ Ego Odda
✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Eadmund
✠ Ego Ælfric
✠ Ego Ælfs[t]an
} minister consensi.

✠ Ego Ælfstan
✠ Ego Ælfhah[15]
✠ Ego Þered
✠ Ego Ælfsige
✠ Ego Æþered[16]
✠ Ego Ƿihtgar.
✠ Ego Ordheah.
✠ Ego Ælfsige.
✠ Ego Ƿulfhelm.
} minister consensi.

[A.] MS. Cotton Claudius B. vi, f. 25*b*.
[B.] MS. Cotton. Claudius C. ix, f. 197*b*. (Boundaries only.)
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 93; from [A. B.]
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXIII; from [A.]

[1] Termini. XV. mansarum ad Gareford, *rubric*, B. [2] -nis, K. [3] B. begins here, Of garaforda. [4] Oð ðæt, B. [5] Omitted, B.; rið, K. [6] þonon, B. [7] Cilleriðe, B. [8] Oð, B. [9] Gemere, B. [10] Hlepe, B. [11] þonna, B. [12] -can, B. [13] Garanforda, B. [14] -pald, K. [15] Ælfheah, K. [16] Æðelred, K.

✠ Ego Æþelstan dux consensi.
✠ Ego Uhtred dux consensi.

✠ Ego Odda	✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Ælfric	✠ Ego Ælfsige
✠ Ego Eadmundus	✠ Ego Ordeah.
✠ Ego Ƿulfsige	✠ Ego Eadric
✠ Ego Ƿullaf[1]	✠ Ego Ealhhelm
✠ Ego Ƿihtgar	✠ Ego Ælfsi
✠ Ego Æþelwold	✠ Ego Æþered[2]
✠ Ego Ælfred	✠ Ego Æþelmund
✠ Ego Ƿulfric	[✠ E]go Ƿulfhelm
minister consensi.	minister consensi.

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 265.
[S.] *Chron. Abingd*, ed. Stevenson, vol. i, p. 96; vol. ii. p. 507.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXIV; from [A.]

---

763. *Grant by King Eadmund to the religious woman, Ætheldryð, of land at Polhæmatunæ, or Polhampton, in Overton, co. Hants.* A.D. 940.

ÐIS IS ÞARA . V . HYDA BOC ÆT POLHÆMATUNÆ ÞÆ EDMUND CINING GÆBOCODÆ ÆÐELDRIDÆ ON ECE YRFÆ.

Beantis universorum voce monemur preclara. procuremus incessanter sine amaritudine mentis hujus seculi ambitione integra libertate apertis januis intrare ad eum qui suo cruore scelera nostra detersit injusta. Licet primi prothoplasti facinore violata inprobis successionibus deterioranda. istic degentibus vilescerent. tamen omnibus namque sapientibus notum ac manifestum constat quod dicta futura vel facta pro multiplici erumpnarum perturbatione. et cogitatiorum vagatione frequenter ex memoria recedunt. Nisi litterarum apicibus et custodiæ cautela scripturarum reserventur. et ad memoriam revocentur.

Idcirco ego EADMUNDUS. industrius Anglorum rex cæterarumque gentium in circuitu persistentium. primo anno imperii mei litteratoriis apicibus roboravi. quod cum consensu heroicorum virorum tradidi cuidam religiose sanctæ conversationis monialis feminæ. vocitate nomine. ÆÞELDRYDE. modicam nominis[3] mei partem. id est. V. mansas ágelluli æternaliter tradendo concessi. Pro illius amore qui dixit "Date[4] et dabitur vobis". Ubi turbarum collatione jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur. ÆT

[1] Wulflaf, K. [2] Æðelred, K.
[3] Nem., with e expuncted, and o overline, MS.; num., K. [4] Luc. vi. 38.

Ego Burgric episcopus consensi.
Ego Æþelgar episcopus roboravi.

Ego Ƿulfgar dux.	Ego Ƿihtgar minister.
Ego Aþelpold dux.	Ego Ælfreð[1] minister.
Ego Æþelstan dux.	Ego Ƿulfric minister.
Ego Ealhelm dux.	Ego Ƿulfgar minister.
Ego Aþelmund dux.	Ego Ælfsige minister.
Ego Uhtred dux.	Ego Ordeah minister.
Ego Oda minister.	Ego Eadric minister.
Ego Ælfric minister.	Ego Ælfsige minister.
Ego Eadmund minister.	Ego Æþered[2] minister.
Ego Ƿullaf minister.	Ego Ƿulfhelm minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 41. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXVI; from [A.]

---

764. *Grant by King Edmund to the thegn Edric, of land at Wudutune, or Wootton, co. Hants.* A.D. 940.

ÐIS IS ƲUDETUNES BOC ÞE EADMUND CING BOCODE EADRICE HIS ÞEGNE ÞREORA MANNÆ DEG ÞAM ÞE HIM LEOFOST BIÞ ÆFTER HIM.

In nomine altithroni qui omnia de summo celi apice visibilia et invisibilia ordinabiliter gubernans atque moderans. presentisque vitæ curriculo cotidie temporalis gaze possessiones et universe divitiarum facultates quas predecessorum anxia sollicitudo per indefessa laborum emolumenta lucratur : et incertis heredibus interdum optatis interdum alienis relinquuntur. Sic mutando fragilitas mortalis vite marcescit : et rotunda seculorum volubilitas inanescit : ac in carorum propinquorum amicorumque amissione conqueritur ac lacrimatur.

Quam ob causam ego EDMUNDUS[3] annuente omnipotentis Dei clementia rex Anglorum et eque multarum gentium in circuitu persistentium, cuidam fideli meo ministro vocitato EDRICO[3] ob illius amabile obsequium ejusque placabilem fidelitatem quam michi meisque antecessoribus semper fecit. IIII. mansas largiendo libenter perdonabo illic ubi vulgus prisca relatione vocitat ÆT ƲUDETUNE. quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat. dum hujus labentis evi cursum transeat illesus. atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat : et postquam universitatis

[1] -red, K. [2] Æðelred, K. [3] Ead., K.

765. WITENAGEMOT AT CHEDDAR. *Grant by King Eadmund to Æðelgeard, of land at Ticcestede, or Tisted, co. Hants. 24th July,* A.D. 960 *for* 941.

ÞIS IS ÞARA . VII . HIDÆ BOC TO ƿEST TICES TEDE ÞE EADMUND CING GEBOCODE ÆÞELGEARDE HIS ÞEGNE ON ECE YRFÆ.

In nomine summæ ac invisæ trinitatis. Regnante perpetualiter omnipotente Deo. atque per ineffabilem majestatis suæ potentiam cuncta rerum moderamina disponente! Ego EADMUNDUS qui ejusdem munere gratuitu previdente compos regni Anglorum basileus existo. per omnipotentis dexteram paterno solio sublimatus quandam telluris particulam. meo fideli ministro. ÆDELGEARDO. VII. scilicet mansas in loco qui nuncupatur. ÆT TICCESTEDE. ut ille eam sine invisæ jugo servitutis. cum pratis. Pascuis. Silvis. Rivulis. omnibusque ad ipsum locum necessitatibus rite pertinentibus[1]. Et post terminum hujus vitæ cuicunque voluerit heredi derelinquat liberaliter in eternam hereditatem.

Si autem quod absit aliquis frenetico deturpatus spiritu hanc meæ compositionis syngrapham aliqua in[2] ré demere conaverit. sciat se dubio procul æternis barathri incendiis sine fine puniendum nisi congrue penituerit quod proterve deliquit.

Rus prefatum hís terminis hinc illincque rotatur[3].

Ærest on oddan heal. of oddan heale on luhhes geat. óf luhhes geate on ceorla geat. of ceorla geáte on risc mære. óf risc mære. on sciteres flodan on nedder heal. of nedder heale on þære greatan bechan geát. of þære greatan bæcan geate. on clinca leáge. óf clinca leáge. on hatan hammas peste pearde. of hatan hamman. on tún peg. of tun pege. on stapol pege. of stapol pege on þæt deor geat. of ðam deor geate æft on oddan heal.

Scripta est hæc cartula. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCLX. regni mei. II. Indictione. XIIII. epacte XXVIII. concurrentes. IIII. Sub nona. Kalend' Augustus[4]. in villam qui cælebri. æt Ceodre[1]. Acta est hæc donatio. Hís testibus consentientibus. quorum nomina subtus minulis depicta annotantur.

Ego Eadmundus. tocius Brittanniæ rex hanc meam donationem signo sanctæ semperque amande crucis confirmavi et subscripsi.

Ego Eadréd cliton et frater regis consensi et subscripsi.

Ego Ƿulfhelmus archiepiscopus consensi. ⁊ subscripsi.

[1] Some words wanting here, MS. [2] De, altered to in, MS. [3] Notatur, with n expuncted and r overline, MS. [4] Nonas kalendarum Augusti, K.

nomine. TERRINGGES sitam supra mare in Suthsexe. Eodemque anno predictus Eadmundus. levatus est in regem. ⁊ predictas terras liberas clamavit ab omnibus secularibus serviciis. ⁊ fiscali tributo. exceptis. expedicione pontis. ⁊ arcis construccione.

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donacionem sigillo crucis confirmavi.
✠ Ego Eadredus frater regis crucis signo confirmo.
✠ Ego Eduuius[1] filius regis subscripsi.
[✠] Ego Eadgyva regina signo crucis confirmavi.
✠ Ego Wlfhelm. Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi.
✠ Ego Teodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi.
[✠] Ego Ælfheah Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi.
✠ Ego Oda Scyrburnensis episcopus consensi.
✠ Ego Alfricus episcopus consignavi.
✠ Ego Alfredus episcopus confirmavi.
✠ Ego Burgrycus episcopus roboravi.
✠ Ego Athelgarus episcopus conclusi.

[A.] MS. Lambeth 1212, p. 322.
Twysden, *Hist. Ang.*, col. 2221.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXXXVIII; from [A.]

MS. Bodley, Tanner, 223.
Hardy's MSS. in Record Office.

---

767. *Grant by King Eadmund to the thegn Æthelnoð, of land at Corsantune, or Corston, on the R. Avon, co. Somerset.* A.D. 941.

DE. X. HIDIS CORSTUNE.

✠ In nomine Dei summi et altissimi. Certis astipulationibus nos Sancti et justi parentes frequentativis hortationibus admonent. ut Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione cum bonorum operum diligentia incessanter eum teneamus et amemus. Quia retributionem omnium actuum nostrorum in die examinationis juxta uniuscujusque meritum reddet: ideoque subtilissima mentis certatione illum imitari satagamus. licet mortalis vitæ pondere pressi. et labentibus hujus seculi possessionibus simus infæcati. tamen miserationis ejus largitate caducis opibus eterna Cœlestis vitæ præmia mercari queramus.

Quapropter ego EADMUNDUS divina mihi arridente gratia. rex

[1] Ead., K.

Ƿulfgar dux . ✠ .	Ælfred minister . ✠ .
× Æþelpold dux . ✠ .	Ƿulfric minister . ✠ .
Æþelstan dux . ✠ .	Ƿulfgar minister . ✠ .
Ealhhelm dux . ✠ .	Ælfsige . ✠ . minister . ✠ .
Odda minister . ✠ .	Ordheah minister . ✠ .
Alfric minister . ✠ .	✗ Eadric minister . ✠ .
Ƿullaf minister . ✠ .	Ælfsige minister . ✠ .
Eadmund minister . ✠ .	Æþered minister . ✠ .
Ƿihtgar minister . ✠ .	Ƿulfhelm minister . ✠ .

[A.] MS. Corp. Ch. Coll. Cantab. cxi, f. 65. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccclxxxviii; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 416.

---

768. *Grant by King Edmund to the religious woman Elfleda, of land at Buckland-Newton and Plush, co. Dorset.* A.D. 941.

BOCLONDE.

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA CUIDAM RELIGIOSE FEMINE NOMINE ELFLEDE DE BOCLANDE ET PLYSSH' QUOD QUIDAM MANERIUM POSTEA VENDIDIT ECCLESIE GLASTONIE CUM CARTA SUA.

Beantis universorum voce monemur preclara procuremus incessanter sine amaritudine mentis hujus seculi ambicione integra libertate apertis januis intrare ad eum qui suo cruore scelera nostra detersit injusta licet primi prothoplasti facinore violata inprobis successionibus deterrioranda istic de gentibus vilescerent tamen omnibus namque sapientibus notum ac manifestum constat quod dicta futura vel facta pro multiplici erumpnarum perturbacione et cogitacionum vagacione frequenter ex memoria recedunt nisi litterarum apicibus et custodie cautela scripturarum reserventur et ad memoriam revocentur.

Iccirco Ego EDMUNDUS[1] industrius Anglorum rex ceterarumque gencium in circuitu persistencium secundo anno imperii mei litteratoriis apicibus roboravi. quod cum consensu vereticorum[2] virorum tradidi cuidam religiose femine vocitate nomine ELFLEDE modicam numinis mei partem id est quindecim mansas aseluli eternaliter tradendo concessi pro illius amore qui dixit "date et dabitur vobis". ubi turbarum collacione jam dudum nomen illatum hoc adesse profertur id est in duobus locis . AT BOCLONDE ⁊ ad PLUSSH'. ut terram jam prefatam meo[3] scilicet ovante consensi[4] tramitibus sue possideat vite deinceps namque sibi succedenti cui voluerit heredi derelinquat seu predixi in eternam hereditatem.

[1] Eadm., K. [2] veridic. K. [3] Modo, K. [4] *For* consensu.

Maneat igitur hoc immobile donum eterna libertate jocundum cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in notis causis et ignotis in modicis et in magnis campis . pascuis pratis . silvis silvarumque densitatibus donans donabo libertatem excepto communi labore[1] expedicione pontis arcisve construccione . Sed tamen torpentes[2] avaricie incessum omni modo in nomine agie aratoris ab omnibus christianis interdicto[3] . Ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sancte crucis et jam si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit nec sibi nec aliis proficiat sed in sempiterno graphio deleatur et cum justis non scribatur nec audiatur . si qui denique michi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violari satagerint agminibus tetre caliginis lapsi vocem audeant examinacionis die arbitris sibi dicentis " Discedite a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pena si non ante mortem digna hoc emendaverit penitencia.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

℄ Erest on Scherdenberwe endlengweies on an burghen þanen on ane firesrewe þanen on langengroue suthward adun on anne rige to streme endelangstremes on doggeneford þanen up on doggeneberwe þanen on amesheal þanen on þar elde lidȳate a doun on herebrittescombe on þane streme endlang stremes on babbanmede[4] . þanen on hawen endlang hawen on þan here path . þanen on ane dich endlang dich on birninge þanen on bradeleighe . þanen on stiþeleighe[5] southward þanen on sic of þan sice on bournandigne . þanen up on dounen tit on anne heued Wriȝt þanen on þar Elde Waldich . þanen a doune on here path þanen on þe merhawin . endlang hawin on risshdene þanen on neodbournen endlang stremes þanen on þan rissbed þanen on apildore þanen riȝt on cristemeleighe . þanen on þar thre landschere of þan on þe merhawe endlang hawin on hengersten þanen on an withi þanen riȝtweȳ þanen on igland on an pirnen þanen on streme endlang stremes on þan merehawe endlang hawin on bledhildewelle þanen houndesete . þanen on þan southerne Wistonweȳ þanen on anne þorthu[6] . þanen on Scheplegh'e. þanen endelang here pathes eft on Scherdanbourgh.

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Ihesu Christi . D . C . C . C . C . XLI . indiccione . XIIII .

✠ Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi.

[1] Com. la., repeated, MS. [2] -tis, K. [3] -dico, K. [4] Babbam mede, K. [5] Stiueleleighe, K. [6] þorn, K.

✠ Ego Wulfhelm Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi cum multis aliis.

[A.] MS. Bodl., Wood, A., i, f. 223*b*.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCLXXXIX; from A.

[A.] Boundaries (considerably altered) in vol. vi, p. 230.

---

769. *Grant by King Admund, i.e., Edmund, to his vassal Adric, of land at Stoke, co. Dorset.* A.D. 941.

ADMUNDUS REX APUD STOKES IJ TERRE MANSAS ADJACENTES IMPERPETUA GRAPHII CUSTODIA DONO COMMISIT !

In nomine trine et une Deitatis. Omnipotens supernare[1] temporaliumque verus arbiter rerum. ante omnia tempora et ante omnia sidera duas originales de nichillo creaturas fieri disposuit angelicam videlicet lucem et informem materiam. Ex qua siquidem informi materia omnia que videntur. et que temporalia sunt secundum temporis discreccionem producens ! insuper formavit hominem. Qui spiritu vite inflatus. et ad ymaginem et similitudinem Dei factus divina dispensacione potestatem super alia cuncta elimenta[1] dominandi habuit. Quique paradisi cum omnibus sede perhenniter si vellet locatus divinis imperiis. humiliter obedire nollens. set prona voluntate et serpentina suasione inobedienter contra Deum superbire mallens de superiori statu in inferiorem sortem cum omni sua progenie subsequente in labore et erumpna projectus est. Cumque nature sub lege per multa tempora innumerabili prole nacioneque erat solutus. tandem misericors auctor ne sua factura periret misericordiam non judicium pensans legem littere prophetasque ⁊ mundo vesperascente per unigenitum filium suum incarnatum legem gracie super homines. Et pro multiplici hominum multitudine. humanum genus per multas gentes linguasque dividens. Secundum ejusdem legis judicium. Quamvis equali origine. tamen divina consiencia[1] ⁊ humana sollercia pro lege servanda. alios in superiori gradu constituit Imperatores Reges qui spiritu sancto gubernante subditorum causam modo displinaliter[1]. modo misericorditer procurarent et divinis legibus adherentes militum curam munera dando humilumque inopiam consolacia prestando sustinerent alios in inferiori humiles subditos qui aliis gubernantibus obsequium subjeccionis ministrarent.

Igitur quoniam omnes qui prosunt propter dolorum largicionem ⁊ diviciarum impericionem[2] ab hominibus amabilem laudem. et a

[1] *Sic*, MS. [2] Impertit., K.

Deo gloriam[1] remuneracionem habent. Ideo ego ADMUNDUS ex regali progenie Deo annuente regenteque super Angligenas aliasque multas gentes in circuitu habitantes Rex ordinatus amabili vassallo meo ADRICO fideliquе amico duas terre mansas imperpetuam dono hereditatem. quatinus temporalium rerum mobili presencia utens fidelem obedienciam ac pacem laudabilem erga regni ceptra[2] nostri. et regale nostrum solium eternabiliter impetret et benigniter servet. Et post presentis vite excessum illis quibuscunque voluerit subsequentibus hoc donum comendet ut in omnibus paterne obediencie exemplis circa regiam dignitatem fideles inveniantur. Pro eo illam terram perhenniter ipse primus pater cum suis quibus post se comendavit a progenie in progenie. In illis terminis quibus periti coloni ipsius regionis nomen proprium antiquo proposito esse dimcant[2] STOKE dispono ut possideat et perpetua graphii custodia me largiente cum omnibus pertinentibus ipsius telluris. officio campis. pratis. pascuis. teneatur. Hiis tribus exceptis ad regalem dignitatem necessariis expedicione pontis arcisve cooperacione. Hiis namque terminis omni parte sita terra dinoscitur esse circumgirata.:

℄ Þis sand þes landes i mare at Stoke up anlang ninge burne oð ðat hrisc lad. an lang þese richtledes on þane ealde treo stede. þanan an lang weies on stanforde. þanen an langstreame on botenwelle. and of boten welle on prestes Setel. þanen anlang peges on Wiuclesford. þanen up an lang merdene onne stokebroc. þanen anlang stocbroc on hringheburne þar iuarest[3] on feng:

Quicumque[4] istam terram præsignatam cum mea voluntate meaque benediccione beniguiter et humaniter sub tali decreto. talique graphio eternaliter custodierit et regali more terminos ipsius in ampliore telluris protentu dilataverit auctor donorum spiritus omnem præsentem conversacionem illius omni hilaritate et rerum omnium prosperitate magnificet et jocundet. potens in terra sit semen ejus. ipsius generacio benedicatur. Gloria et divicia in domo ejus et justicia ipsius manet in sæculum sæculi et post hanc lucem temporalem eterno lumine cum omnibus sanctis in regno celi perfruantur. Et e contrario quisquis me nolente meque prohibente[5] invidie stimulis[6] agitatus. et ejus execrabili livore retortus ejusdem terre dimensionem diminuerit, et sub tali pacto non custodierit. præsens conversacio ipsius in terris ab omni bonorum possibilitate[7] diminuatur et in die futuro calamitatis collocetur a sinistris cum tartarorum demoniis ubi erit fletus et stridor dencium pena eterna sine præstulacione consolacionis nisi digna penitencia

[1] Gloriosam, K. [2] *Sic*, MS. [3] It arest, K. [4] Cui., MS.
[5] P'hib., MS. [6] -lus, MS. [7] Pus., MS.

et reconsiliacione pura per satisfaccionem in hujus lucis spacio hoc emendaverit et amplius peccare disiverit.

Anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCXLI. indiccione XIIII^a. librata est in hoc graphio ista terra!

Hec sunt nomina illorum testium graphium hoc attestancium cum nomine Regis!

Ego Admundus[1] Anglicarum aliarumque nacionum Rex hanc telluris donacionem sub sigillo dominice crucis tradidi ✠.
Ego Adred[1] ejusdem Regis frater consignavi ✠.
Ego Odo Dorobernensis ecclesie archiepiscopus Regis tradicionem tropheo crucis assignato benedixi ✠.
Ego Þeodred Londoniensis episcopus consecravi ✠.
Ego Alphech[2] Wintoniensis episcopus adunavi ✠.
Ego Cenwold[3] episcopus predestinavi ✠.
Ego Eluric episcopus munivi ✠.
Ego Wlfhelm episcopus hoc sigillum impressi ✠.
Ego Burgric episcopus in hec adhesi.
Ego Alfgar episcopus hec certando me esse decrevi ✠.
Ego Ƿulfgar dux. ✠.
× Ego Atelpold dux ✠.
Ego Athelstan dux ✠.
Ego Elhhelm dux ✠.
Ego Aþelmund dux ✠.
Ego Uhtred dux ✠.
Ego Oda minister ✠.
Ego Aluric minister ✠.
Ego Admund minister ✠.
Ego Ƿullaf minister ✠.
Ego Ƿithgar minister ✠.
Ego Alfred minister ✠.
Ego Ƿuluric minister ✠.
Ego Ƿulgar minister ✠.
Ego Alfsige minister ✠.
Ego Ordeah minister ✠
Ego Aþeric minister ✠.
Ego Alfsige minister ✠.
Ego Aþered minister ✠.
Ego Ƿulfhelm minister ✠.

[A.] MS. Harl. 61, f. 45.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxc; from [A.] Names incorrectly spelled. Boundaries in vol. iii, p. 416.

---

770. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfheah of land at Pitminster, co. Somerset.* A.D. 941.

ÐIS IS ÞARA. XVI. HIDA BOC ÆT PIPIGMYNSTRÆ ÞE EDMUND CING GEBOCODE ELFEGÆ HIS ÞEGNÆ ON ECE YRFÆ.

Beantis universorum voce monemur præclara, *etc.* .... (*as in No.* 763) nisi [apicibus] litterarum, *etc.* .... (*as in No.* 763) secundo

[1] Ead., K. [2] Ælfheah, K. [3] Cenwobo, MS.

anno, *etc.* . . . . (*as in No.* 763) cuidam meo fideli ministro vocitato nomine ÆLFHEAGO modicam numinis[1] mei partem . id est . XVI . mansas agelluli æternaliter tradendo concessi . ubi turbarum collatione jam dudum nomen illatum hoc adesse propertur . ÆT PIPPINGMYNSTRE . ut terram jam prefatam, *etc.* . . . . (*as in No.* 763) Vbi cum demonibus et cum Juda Christi proditore ferreis, *etc.* . . . . (*as in No.* 763) penitentia . Sed tamen surgunt frequenter nenia machinantium quomodo possunt infringere statuta priscorum . Sed hoc omni modo ab omnibus christianis interdico . ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sanctæ crucis . Etiam si quis alium, *etc.* . . . . (*as in No.* 768, *p.* 500) audiatur .

His terminibus[2] predicta terra circumgirata esse videtur .

Ðis[3] synd þa land ge mere to þan . XVI . hidum æt Pippingmynstre.

Ærest of fearres cumbes heafde ƿest on ðone herepoð . sƿa ƿest and langes þes herepoðes . þet it cyme to easte ƿearðre ac beara . ꝥ norð on ge richte of ac beara ƿeste ƿeardre on þæs biscopes ge mere . ⁊ bennacumbes . Sƿa adun æfter þæs biscopes ge mere ⁊ bennacumbes forð . ꝥ hit cymð be norðe fyrs leáge . sƿa of norðe ƿerðne fyrs leage . on bennacumbes forð . þonne up on gean stream . east on tulhele mor . of þam more on ge rihte on heardan geat . Of þam geate on hagan on deopan ford . Of þam forda on þa land sceare . adun on sciteres stream . Of þan streame on ge rihte on ƿitan stán on higean beara norðe ƿearðre . þanon on readan forð . Of þam forda east on þone herepoð . Of þam herepoðe suð . þonne on lang ham . Of þan hamme þanon binan efisc[4] on gregean stan . Of þam stane on lind horan . Of lind horan on þone healdan hagan . on ƿealdenes ƿeg . Of þam ƿege upan dúne on hringƿoldes beorg . Of þam beorge ƿest and lang dune on ƿiðigsled . to henna þorne . þanon ƿest on þa ealdan dic . þonne sume hƿile be þere dic . ⁊ þanon norð ofer ƿiðancumb ꝥ ef[t] on fearrescumbes heafod .

Acta est hæc prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLI . Indictione . XIIII .

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ Crucis confirmavi .
Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .
Ego Ƿulfhelm Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agíe crucis consignavi .
Ego Eadgifu ejusdem regis mater consensi .
Ego Theodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consensi .
Ego Ælfheah Ƿintoniensis æcclesiæ trumphale tropheum agie crucis impressi .
Ego Kyneƿald episcopus consignavi .
Ego Ælfric episcopus consignavi .

[1] Altered by a late hand to nominis, MS. [2] -nis, K. [3] *Cf.* these boundaries with those in No. 729. [4] Efise, K.

Ego Oda episcopus subarravi.
Ego Eþelgar episcopus roboravi.
Ego Ƿulfhelm episcopus consignavi.
Ego Ƿulfgar dux.
Ego Æðelpold dux.
Ego Æðelstan dux.
Ego Aþelmund dux.
Ego Aðelstan dux.
Ego Ealhelm dux.
Ego Vhtred dux.
Ego Odda minister.
Ego Ælfric minister.
Ego Eadmund minister.
Ego Ƿullaf minister.
Ego Ƿulfgar minister.
Ego Eadric minister.
Ego Ælfstan minister.
Ego Ælfheah minister.
Ego Elfstan minister.
Ego Eþered minister.
Ego Ælfsige minister.
Ego Æþered minister.
Ego Ordheah minister.
Ego Elfred minister.
Ego Ƿulfric minister.
Ego Ælfhelm minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 30. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXL; from [A.]

---

771. WITENAGEMOT AT WINCHCOMBE. *Grant by King Eadmund to Wulfsy Maur', of lands at Alrewas, etc., co. Stafford.* A.D. 942.

CARTA SANCTI EDMUNDI REGIS DE ALREPASSE. ⁊ BROMLE ⁊ BARTON FACTA. ANNO DOMINI. DCCCC°. XLIJ°.

✠ Perpetua hereditas que in sancte trinitatis Dei theologia ultra omnia humane mentis machinamenta manet essentialiter ultroneis meritorum. magnopere est mercimoniis comparanda.

Quapropter veraciter paterna priscorum sequens vestigia regum. EADMUND beato Dei patrocinio rex ⁊ rector Angulsæxna inter innumeras quibus beavit utriusque certaminis catervas dapsilitates eternis provocatur proverbiis. "Hilarem[1] datorem". et cetera. alacriter ƷULSYE prenomine Maur̄ mirifice locupletat ⁊ honorat concedens ei has terras ejusque heredibus perpetualiter perfruendas. id est ad ALREPASSE. ⁊ Bromleg'. ⁊ Barton. ⁊ Tatenhyll. ⁊ Brontiston. ant[2] Stretton. ⁊ Roðulfeston. ⁊ Clyfton. ⁊ Hagnatun. non is þisses landes feourti hyde. Has denique tellures Eadmund rex anno dominice Incarnationis. DCCCC°. XLIJ°. Et tercio[3] annorum curriculo ex quo regalia eterni regis gratuita benignitate regebat charismata contulit cum testimonio optimatum quorum nomina

[1] 2 Cor. ix, 7. [2] *For* and. [3] The third year of Edmund is 943-4.

inferius adnotantur . Ƿulfsye salva manu ꞉ non causa philargirie . set studio devotissime fidelitatis habendas .

✠ Ego Edmund rex hujus donationis dominium in[1] locis campestribus vel silvaticis . seu piscosis laticibus libenter signaculo sancte . ✠ . crucis conscribo fruentibus[2] .

✠ Ƿulstan Archiepiscopus .

✠ Ƿulfgar Episcopus . ✠ Ƿulfhelm Episcopus .

✠ Cenƿald Episcopus . ✠ Cynsige Episcopus .

✠ Æþelmund dux . et ceteri Duces . vque . In omnes cum ceteris ejusdem milicie sodalibus hec certe territoria triumphali tropheo conscripserunt .

Acta est videlicet hoc regale prerogativum in loco celeberrimo qui Wincelcumb nuncupatur . Pax et perhennis prosperitas hiis qui fas divini privilegii . et Jus humani[3] eulogii jugiter servare decrerint . Et eis e contra qui negaverint districta Dei regula resistat . "Reddite[4] ergo que sunt Cesaris Cesari . et que sunt Dei Deo" ;—

Mr. Wynne's Hengwrt MS., No. 150, f. 347, at Peniarth, Towyn, N. Wales.

---

772. *Grant by King Edmund to Wulsi, of lands at Waldtun, or Walton, co. Stafford.* A.D. 942.

CARTA SANCTI EDMUNDI REGIS DE WALETONE ET CALDEƿELLE ETC. ANNO DOMINI . DCCCC°. XLIJ°.

✠ Perpetua hereditas que in sancte trinitatis . ⁊ cetera ut supra[5] . "Hilarem datorem" et cetera . alacriter ƷULSIE pre[nomine] Mauř mirifice effert et honorat ꞉ Concedens ei has terras nominetenus subnotatas ea ratione interposita ut ipse suaque posteritas regie dignitati fidissima stabilitate obsecundet . Eya denominatio Terratenus . ÆT WALETUNE . ⁊ suðenne monna Cotuhalfne . ⁊ æt Caldepellen . ⁊ æt Dracan hlapen . ⁊ at Nepan Bolde . ⁊ at Lintone . Has terras

[1] In locis . . . . laticibus. These words appear to be out of their proper place; they should follow habendas. [2] This word out of its proper place; it should follow laticibus. [3] *Cf.* the poetical charter, No. 752, "fas divinum jus humanum", p. 474. Some parts of this charter also appear to be poetical and alliterative, if not metrical. [4] Matt. xxii, 21.

[5] This refers to Edmund's charter to Wulfsy, No. 771.

Edmund rex anno dominice Incarnationis . DCCCC°. XLIJ°. Et tercio annorum curriculo ex quo regalia eterni regis gratuita benignitate regebat carismata dedit cum testimonio optimatum quorum nomina inferius adnotantur . Ƿulfsie salva manu non causa philargirie set studio devotissime fidelitatis habendas .

✠ Ego Edmund rex hujus donacionis . et cetera ut supra .
✠ Oda archiepiscopus .
✠ Ƿul'stan archiepiscopus . et ceteri Episcopi et Duces sicut superius in proxima precedenti !
✠ In omnes cum ceteris ut supra . "Reddite que sunt Cesaris". et cetera . Amen dicat omne os hebraice ⁊ latine fiat ;—

Mr. Wynne's Hengwrt MS., No. 150, f. 347, at Peniarth, Towyn, N. Wales.

---

773. *Grant by King Edmund to Wulfsi, of lands at Crokeshall, or Croxhall, co. Stafford.* A.D. 942.

CARTA EJUSDEM DE CROXALE ⁊ CETERA . DCCCC°. XLIJ°.

Perpetua hereditate , ⁊ cetera ut supra . Idem rex EDMUNDUS eidem ƿULFSIE dedit . CROKESHALLE' . ⁊ CANTON' . ⁊ Waleton . ⁊ Drakel' . ⁊ Stapenh' . ⁊ Sulueston . ⁊ cetera ut supra .

Mr. Wynne's Hengwrt MS., No. 150, f. 347, at Peniarth, Towyn, N. Wales.

---

774. *Grant by King Eadmund to Theodred, Bishop of London, of land in the island of Sutherey.* A.D. 942.

✠ In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi .

Regna regum ab alto regente , cujus nutu creata cun[c]ta diem gignendo procedunt quædam vite præsentis et actu pollente diu virencia sistunt . quædam vero suis a viribus dum pulcriora cernuntur , flos veluti flatu venti , corrucencia[1] repente marcescunt .

Quam ob causam ego EADMUNDUS , rex Anglorum genciumque circumsistencium præpotens almifice rector , cuidam meo scilicet pontifici Londoniensis cathedre , mihi dilecto nomine ÞEODREDO , principum nobiliumque militum seu meorum optatu , sue videlicet fidelitatis obsequio , modicam muniminis mei partem , id est, quadringentas arvi segetes , donandi . relinquendi cuicumque voluerit .

[1] *Sic*, MS., ? for corruentia ; corruscantia, K.

majori minori ve persone cum omnibus vtensilibus quæ juste ad ipsam insulam pertinere dinoscuntur . quam solicole consueverant[1] rusticana locucione SUTHEREYE appellare . nunc et tunc paludibus aquosis piscosisque fluctibus aquarum circumvallatam[2], omnibus manifestum est . Hec autem præfata donacio firma permaneat quamdiu Christianitas in gente Anglorum aut ecclesiis Dei electorumque ejus ecclesiastice normule fulgeant mentibus fidelium . Hanc vero prænotatam munificenciam incipiente anno tercio regni mei roboravi atque confirmavi . ut omnibus mundialibus coangustiis sit libera , nisi quod nostro communi labori[3] pertinet . Minime cuiquam[4] in oblivione illud tradendum est . Si quis benivola[5] mente augere voluerit archos supernorum civium et gubernator ter[r]estrium retribucionem in eternis habitaculis dignetur concedere . si quis autem contra hoc decretum incessus fuerit in examine tremendi judicii sciat se demoniacis agminibus ad Tartara subtrahi et dimersum in eternis stigeys ferventis Orci , nisi prius singultacionibus sue temeritatis audaciam emendare curaverit .

Scribitur etiam in ista regis Eadmundi collacione Anglice ipsius tenor carte principalis de verbo ad verbum . quam quidem tum propter figurarum ignoranciam tum propter vocabulorum barbariem . præsentibus minime ad præsens duximus interserendam[6]. In ejus tum calce sic continetur .

Acta est hec præfata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi DCCCCLXII . Indiccione . XV .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi .
Ego Aedgiua[7] regis mater consingnavi .
✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .
[Ego] Theoddred Londoniensis ecclesie episcopus subarravi .
Ego Aelpheg Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum[8] agie crucis inpressi .
Ego Kenwald[9] episcopus consensi .
Ego Ælfric episcopus consignavi .
Ego Ælfred episcopus confirmavi .
Ego Burthric episcopus consensi .
Ego Aethelgar episcopus roboravi .

[1] -runt, K. [2] Ut, appears to be wanting here. [3] Labore, with *e* expuncted, and *i* overline, MS. [4] Cuiq$_3^a$', MS.; cuique, K. [5] Bene., K. [6] -dum, K. [7] Ead., K. [8] Triumphum, K. [9] Cen., K.

Wlfgar[1] dux .	Aelstan miles .
Aethelstanus dux .	Aelfstan miles .
Aethelwold dux .	Aelfheg miles .
Aelhelm dux .	Ethered miles .
Aethelmund dux .	Aelfsige miles .
Odda miles .	Aeþered miles .
Wlfgar miles .	Withgar miles .
Eadmundus miles .	Wlfric miles .
Wlflas[2] miles .	Aelfige miles .
Aelfric miles .	Wlfhelm miles .

[A.] MS. Bibl. Publ. Cantab., F., f. 2, 33. fol. 47*b*. (Kindly collated with the MS. by Mr. Alfred Rogers.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccxci; from [A.] (Spelling of names, etc., altered very much.)

---

775. *Restitution and grant by King Eadmund to the religious woman Wenfled, of lands at Cheselburne, or Chesilborne, co. Dorset, with boundaries of a grant of land at Winterborne.* A.D. 942.

ADMUNDUS REX VII MANSAS QUÆ A SUIS ANTECESSORIBUS PRIUS DATE FUERUNT UT PRESENS TESTATUR INSCRIPTIO ECCLESIE DE SHAFTESBURY ROBORAVIT.

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo. Sacre autem scripture edicta fona[3] catholicorum patrum nos admonet ut cum hiis fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Deo largiente. fragilique nature consolacionis sublevamine adipiscenda sunt quia nobis mortalibus temporalia gaza necnon et lucra possessionum inaniter fruentibus facescunt ac defluunt.

Quapropter ego EADMUNDUS desiderio regni celestis exardens favente superno numine basyleos indistrius[4] Anglorum Rex ceterarumque gencium in circuitu persistencium cuidam religiose sancte conversacionis monialis femine vocitate nomine WENFLEDE VII mansas que fuerunt a meis antecessoribus prius date firmiter recuperando roboravi. Insuper et hereditatis mee VIII mansas ad augmentum perhenniter prædicte moniali concessi ibidem ubi vulgares prisco more mobilique relatione vocitant AT CHESELBURNE cum pratis pascuisque necnon et silvis. silvarumque densitatibus. ut hæc prospere possideat ac eternaliter teneat. dum hujus labentis evi cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. Post se autem veluti affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat. fiat etenim præfata terra ab omni

[1] Ego Wulfgar, K. [2] Wulflaf, K. [3] *I.e.*, *fonte*. [4] *Sic*, MS.

servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus . exceptis hiis tribus expedicione pontis arcisve coedificacione.

Denique vero si quis nobis non optantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit . consideret hic sic[1] die ultima judicii coram Deo redditurum atque cum reprobus[2] quibus dicitur . "Discedite a me maledicti in ignem eternum" penis atrocibus . se esse passurum . si non antea corporea lamentacione emendaverit.

Istis terminibus prædicta terra circumgirata esse videtur .

℄ þis sant þe land ímare to cheselburne of lisebroke on þane fearngaren . of þane fearngaren on þone ston istel . of þan istelle anlang ricges on þa iheafde[3] . of þane iheafde[3] on þane forð erthe acre . of þane forerð akere ! on cheselburne stream . of þane streame ! on þe twifelde dich of þare dich ! onne flescumbe on þane crundel . of þane crundel on deulisc[4] stream . of þane streame ! on langhelee northward on langhelee on þe blaken þorne's' northward . of þane blake þornen ! anlang hricge weges to þe beorge . of þe berge ! on ðone crundel . of þane crundele on ða holu suthward to deulisc streame ! .

℄ þis is þe tweire hide boch at WINTERBURNE þe ADMUND king ibokede WENFLEDE on echenhalue in to cheselburne . þo sealde hire Alfsige v . hiden þar to eche halue . þo ichte Admund kyng dis boc þar midde . þis sand þare . II . hide land ímare at Winterburne .

Arest of Winterburne to chelfgraue . of chelfgraue ! one wicweie neþerward anlang broke . one meairweie anlang weies to widesgete anlang cinincces[5] dich on þe sherd . of þene sherde . of þane shearde anlang þides to nearn þan anstigan . of þan anstigan ! to midelgete of midelgate þurh þane garen anlang herepaþes on hornget . of horngetes hirne . lang land share to leaxan oc an lang wdes to þane ealde seale . þanen one þo berges astward[6] to Winterburne . of Winterburne ! 'tou þares túnes[7] hirne ! on lang þane herepaþe on þene depe crundel . of dune an lang land share eft on Winterburne .

Acta est prefata donacio anno ab incarnacione domini DCCCCXLII . Indiccione . XV . !

Ego Admundus Rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi ✠ .

Ego Adgiue ejusdem Regis mater predictum donum consensi ✠ .

[1] Se, K. [2] *Sic*, MS.; -bris, K. [3] þeafde, K. [4] ðe ulisc, K.
[5] *Or* cunucces, MS. [6] East., K. [7] On ða restunes, K !

Ego Adred ejusdem Regis frater consignavi ✠.

Ego Wlstan archiepiscopus urbs Efrace[1] metropolitana[2] ejusdem Regis donacionem cum tropheo agie crucis confirmavi ✠.

Ego Oda Dorobernensis ecclesie Archiepiscopus ejusdem Regis donacionem cum tropheo agie crucis confirmavi ✠.

Ego Þeodred Londoniensis ecclesie episcopus consignavi ✠.

Ego Alphec Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi ✠.

Ego Kenward episcopus consensi ✠.

Ego Alured episcopus consignavi ✠.

Ego Aþelgar episcopus roboravi ✠.

Ego Aluric episcopus confirmavi ✠.

Ego Bulgrif episcopus consensi ✠.

Ego Wlfhelm episcopus confirmavi ✠.

Ego Wlgar dux ✠.
Ego Aþelstan dux ✠.
Ego 'A'þelmund dux ✠.
Ego Wlgar dux ✠.
Ego Athelstan dux ✠.
Ego Ealhhelm dux ✠.
Ego Uhtred dux ✠.
Ego Admund dux ✠.
Ego Athelwold dux ✠.
Ego Adric dux ✠.
Ego Odda dux ✠.
Ego Wllaf dux ✠.
Ego Alfstan minister ✠.
Ego Aþered minister ✠.
Ego Aþered minister ✠.
Ego Aþelgerd minister ✠.
Ego Alsige minister ✠.
Ego Ƿithgar minister ✠.

[A.] MS. Harl. 61, f. 7.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXCII; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 417. (Very inaccurate in names and boundaries.)

---

776. *Grant by King Edmund to the Earl Athelstan, of land at Milne, or Mells, near Frome, co. Somerset.* A.D. 942.

CARTA REGIS EDMUNDI DE MELNES.

Beantis universorum voce movemur preclara procuremus incessanter sine amaritudine mentis hujus seculi ambicione integra libertate apertis januis intrare ad eum qui suo cruore scelera nostra detersit injusta. Licet primi prothoplasti Facinore violata improbis successionibus deterioranda. istic de gentibus vilescerent tamen omnibus namque sapientibus notum ac manifestum constat quod dicta futura vel facta pro multiplici erumpnarum perturbacione

[1] *Sic*, MS. [2] -nus, K.

et cogitacionum vagacione frequenter ex memoria recedunt nisi literarum apiscibus et custodie cautela scripturarum reserventur et ad memoriam revocentur.

Icirco. Ego EDMUNDUS industrius Anglorum rex ceterarumque gencium in circuitu persistencium tercio anno imperii mei literatoriis apiscibus roboravi quod cum consensu veridicorum virorum tradidi cuidam meo fideli comiti nomine ATHELSTANO[1] modicam numinis[2] mei partem id est. viginti mansas aseluli eternaliter tradendo concessi ubi turbarum collacione jam dudum nomen illatum hoc adesse profertur AT. MILNE. ut terram jam prefatam meo scilicet ovante consensu tramitibus sue possideat vite deinceps namque sibi succedenti cui voluerit heredi delinquat seu predixi in eternam hereditatem. Maneat igitur meum hoc inmobile donum eterna libertate jocundum cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur quam[3] in magnis quam in modicis rebus campis paschuis pratis silvis. dirivatisque cursibus aquarum excepto communi labore expedicione pontis arcisve construccione.

Siquis benivola mente prefatum donum augere voluerit. archons supernorum civium et Gubernator terestrium retribucionem in eternis habitaculis dignetur ei concedere. Siquis Autem contra hoc decretum vice jus fuerit in examine tremendi judicii Sciat se demonicis Agminibus tartarea[4] subtrahi et dimersum in eternis stigneis[5] ferventis Orci nisi prius singultacionibus sue temeritatis audacie emendare curaverit.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

Limites.—Þis bet þe land mere. to Milne. Erist of todanbrigge of þare muchel dich on mordrancombe. of mordrancombe on slacombe. of slacombe on boreswelle. of boreswelle on þan merkeden ok to feȝer ok þanen on þinaswelle of Ineswelle on Worhanan berghe. on Wolfberghe. þanen on Wolfpol. of Wolfpole end lang stremes on schippeburg' westward on harenapildorewei þere he out lit þanen on mereston. of þan stone end lang mereweies to likan trowe. þanen est lang dich to redwines thorne. þanen on baddanpille. of þan pille on berleighe mideward þanen endlang haȝen on petanberberwe þanen on þa stanenpile of þere stanenpile eft on todanberghe on the muchel dich.

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. D. C. C. C. C. XLII. indiccione quinta decima.

✠ Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi.

[1] Æðel., K. [2] Muniminis, K. [3] Tam, K. [4] Ad Tartara, K. [5] Stigeis, K.

✠ Ego Egifu ejusdem regis mater consignavi.
✠ Ego Eddreth[1] ejusdem regis frater confirmavi.
✠ Ego Wolstan[2] archiepiscopus confirmavi.
✠ Ego Alphet[3] Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi sub testimonio multorum.

[A.] MS. Bodl., Wood, A. i, f. 178b. (Kindly copied by Mr. G. Parker.) | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXCIII; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 231.

---

777. *Grant by King Eadmund to the Earl Æthelstan, of land at Ærmundeslea, and Æppeltune or Appleton, near Abingdon, co. Berks.* A.D. 942.

CARTA REGIS EADMUNDI DE ERMUNDESLEIA.

In nomine Dei summi ⁊ altissimi.

Certis adstipulationibus nos sancti et justi patres frequentativis hortationibus admonent. ut Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione cum bonorum operum diligentia incessanter eum timeamus et amemus. Quia retributorem[4] omnium actuum nostrorum in die examinationis juxta uniuscujusque meritum reddet. Ideoque subtilissima mentis certatione illum imitari satagamus licet mortalis vitepondere pressi ⁊ labentibus hujus sæculi possessionibus simus infœcati tamen miserationis ejus largitate caducis opibus eterna celestis vite premia mercari queamus.

Quam ob causam ego EADMUNDUS desiderio regni celestis exardens favente superno numine basileos industrius Anglorum 'c'eterarumque[5] gentium in circuitu persistentium cuidam adoptivo fideli meo. comiti vocitato ÆÞELSTANO ob illius amabile obsequium dignatus sum largiri. X. mansas agelluli ibidem ubi vulgares pri's'co more mobilique relatione vocitant ÆT ÆRMUNDESLEA. villamque nomine ÆT ÆPPELTUNE. cum pascuis. campis. nemoribusque silvarum ut hic prospere possideat ac eternaliter teneat dum hujus labentis evi cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. post se autem veluti affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat. Fiat etenim præfata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus exceptis istis tribus expedicione pontis arcisve coedificatione.

Denique vero si quis nobis[6] [non] obtantibus nostrum hoc donum augere voluerit augeat amplificetque cunctipotens vitam ei tem-

[1] Eadred, K. [2] Wulfa, K. [3] Ælfheah, K.
[4] -tionem, K. [5] Altered from eternarumque, but the n not expuncted, MS.
[6] Non, added, K.

poralem et in futuro sempiternam. Qui autem illud violari fraudulenter perpetrando consenserit. consideret hinc se ultimo judicii die coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis auditurum "Discedite[1] a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus penis atrocibus eternaliter torquebantur[2] nisi prius hoc digna emendaverit penitentia ante mortem.

Mete de Ermundesleia. Istis terminis prædicta terra circumgirata esse videtur.

Þis synt þa landemæro[3] to æermundes lea ⁊ oþre namen æt æppeltune.

Ærst up of temese on ða dic æt doccan grafe þæt on þæt sic þe scyt þurh hæsel lea foran ongean þa dic þe scyt to ƿasan siþþan ⁊ lang ƿasan þæt it sticað on tubban forda. þonon on þæt Riþig oþ hit cymð to þære stræte. of þære strete on þa dic þe scyt to þam heafod lande. þonne on ƿest healfe þæs heafod landes.. VI. gyrda be ƿestan yttinges hlape. þonon on þa ræpe of þære reape on temese. on þæt in fyrde ⁊lang temese eft on doccan dic.

Acta est hec prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XLII. indiccione. XV[4].

✠ Ego Eadmundus Rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.
✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi.
✠ Ego Ƿulfstan archiepiscopus confirmavi.
✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consensi.
✠ Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis inpressi.
✠ Ego Ælfric episcopus consensi. et subscripsi.

✠ Ego Ælfred episcopus.	subscripsi.	✠ Ego Odda	minister subscripsi.
✠ Ego Burgric episcopus.		✠ Ego Ƿulfgar	
✠ Ego Æþelgar episcopus.		✠ Ego Eadmund	
✠ Ego Ƿulfgar dux.		✠ Ego Ƿullaf	
✠ Ego Æþels't'an dux.		✠ Ego Ælfric	
✠ Ego Æþelpold. dux.		✠ Ego Ælfstan	
✠ Ego Æþelstan dux.		✠ Ego Ælfheah	
✠ Ego Ealhhelm dux.		✠ Ego Ælfsige	
✠ Ego Æþelmund dux.		✠ Ego Æþelred	
✠ Ego Eadric dux		✠ Ego Ƿihtgar	
✠ Ego Uhtred dux.		✠ Ego Ƿulfric	
		✠ Ego Ælfsige	

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 27.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 100.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXLI; from [A.]

[1] Matt. xxv, 41. [2] Torqueatur, K. [3] Land gemæro, K.
[4] Or XIJ, MS.; XII, S.; XV, K.

778. *Grant by King Eadmund to the religious woman Sæthryth, of land at Wineccanfelda and Swinlea, or Winkfield and Swinley, co. Berks.* A.D. 942.

CARTA[1] REGIS EADMUNDI DE WINKEFELD ⁊ SWINLEA.

Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo.

Manifestum est cunctis quod omnia celestia et terrestria providentia Dei gubernantur que sollicitudo mortalis vite totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur. Ideo certis adstipulationibus[2] mellita oracula divine clamationis nos frequentativis orationibus[3] suadet[4]. ut cum his fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Dei suffragio adipiscenda sunt.

Idcirco ego EADMUNDUS[5] rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam religiose femine vocitate nomine. SÆÞRYÞE[6]. modicam numinis mei partem id est undecim. mansas agelluli eternaliter tradendo concessi. pro illius amore qui dixit "Date et dabitur vobis". ubi turbarum collatione. Jamdudum nomen illatum hoc adesse 'profertur. ÆT WINECAN FELDA. and ÆT SWIN LEA[7]. vt terram jam prefatam meo scilicet ovante concessu tramitibus sue possideat vite. et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat in eternam hereditatem majore[8] minorive[9] persone. Sit autem predicta terra libera cum omnibus que rite ad ipsum[10] pertinere dinoscuntur. campis. pascuis. silvis. et undecim[11] segetes prate[12] in loco ubi dicitur Hóces hamm[13]. excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione.

Se quis vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit. sciat se rationem graviter redditurum in die judicii ante tribunal domini nisi prius hic digna emendaverit penitentia ante mortem.

'*Mete de Winkefeld et de Swinleia.* Istis terminis prædicta terra circumgirata esse videtur[14].

Ðis[15] syndon þa land gemæro.

Ærest of þaem[16] ge mannan[17] treope on bogeles pearruc. of boceles[18] pearruce on hrytmes[19] mere of hr[y]tmes mere on þone blacan mor

[1] De Winecanfeld carta, rubric in B. [2] Astip. B. [3] Hortationibus, B. [4] -dent, K. [5] -mund, B. [6] Sethride, B. [7] Profertur Winecanfeld, B. [8] -ri, K. [9] -reve, B, [10] -am, B. K. [11] . XI ., B. [12] Prati, B. K.; pratæ, S. [13] Ham, B. [14] Istis terminibus terra de Winecanfeld circumgiratur, rubric in B. [15] This paragraph omitted, B. [16] þam, B. [17] Gemænan, B. [18] Begeles, B. [19] Hritmes, B.

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum necnon et Merciorum. meo amabili episcopo nomine BURHRIC concedo aliquantulum mei telluris . ubi dicitur MEALLINGAS . trium videlicet aratrum pro remedio animæ meæ in sempiternam hereditatem . ad augmentum monasterii ejus quæ est dedicata in honore sancti Andreæ apostoli germanus Petri . et socius in passione . cum omnibus rebus ad eam pertinentibus cum campis . silvis . pratis . pascuis . necne et aucupiis . et hoc quoque cum consilio optimatum et principum meorum quorum nomina infra scripta reperiuntur . Vnde adjuro in nomine domini Dei nostri Jhesu Christi qui est omnium justus judex . ut terra hæc sit libera ab omni regali servitio inperpetuum .

Si quis vero minuere vel fraudare presumpserit hanc donationem . sit separatus a consortio sanctorum . ita ut vivens benedictione Dei sit privatus . et sit damnatus in inferno inferiori . nisi satisfactione ante ejus obitum emendaverit quod inique gessit . manente tamen hac cartula nichilominus in sua firmitate . Qui vero tunc augere voluerit dona nostra . augeat illi dominus cælestia dona . et æternam vitam tribuat .

Ðis syndon ðа land gemæro ðæs bufan cpedenan landes . Ærest on suð healfe oð cincges firhðe . of cincges fyrhðe on offahames gemære . ðanan on here stræt . andlang stræte ofer lylle burnan oð east meallinga gemære . ⁊ spa riht suð be eastan ðam cpyllan oð þa pyde stræte . suð andlang stræte on geriht oð cincges fyrhðe .

. xxx . p'.
Ðænne syndon þis ða denbæro . east lindrhycg[1] . ⁊ otanhyrst . ⁊ fræcincghyrst . ⁊ sceorfestede . XXX . p̄ . ⁊ pihtheringc falad sto .
. xxx . borda . pechelinge recg
gafol . ⁊ holan spic . ⁊ pætlan hrycg .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum signo crucis confirmavi .
✠ Ego Eadred frater regis roboravi .
✠ Ego Eadgife mater regis adfui .
✠ Ego Oda archiepiscopus subscripsi .
✠ Ego Ælfeh episcopus consensi .
✠ Ego Ðeodred episcopus .
✠ Ego Ƿulfstan archiepiscopus .
✠ Cenpald episcopus .
✠ Ego Ælfred episcopus .
✠ Ego Ælfric episcopus .
✠ Ego Æthelgar episcopus .
✠ Ego Ælfgifu concubina regis affui .

[1] The y altered obscurely, MS.

✠ Ƿulfgar dux.
✠ Æðelstan dux'.
✠ Eadmund dux.
✠ Scula dux.
✠ Sigferð minister.
✠ Ƿulfric minister.
✠ Ealdred minister.
✠ Ælfstan minister.
✠ Ordeah minister.
✠ Eadperd minister.
✠ Ƿulfric minister.
✠ Odda minister.
✠ Ælla minister.
✠ Ælfgar minister.
✠ Osferð dux.
✠ Ƿihtgar minister.
✠ Ƿulfsige minister.
✠ Birhtpald minister.

[A.] *Textus Roffensis*, f. 143.
[H.] Hearne's edition, p. 108.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccclx; from [A.] (With date "about A.D. 946".)

MS. Harl. 596, f. 94.
MS. Stowe 831, p. 49.

---

780. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfstan, of land at Miclan grave, in the Isle of Thanet, co. Kent.* A.D. 943.

✠ In 'sancta' nomine Dei et domini nostri Jhesu Christ veri redemptoris mundi. Anno vero dominicæ incarnationis. DCCCCXLIII. Ego. EADMUNDUS. Anglorum rex ceterarumque gentium in circuitu persistentium. Anno. III°. imperii mei dum plerumque cernerem sepeque cogitarem de hujus caducis sæculi transitoriis. quomodo superni judicis arbitrio vana cuncta vel superflua redarguuntur ac dissipantur. verbi gratia. quasi ventus aeris flatus aut fumigantis ignis vapor ad nichilum evanescunt. secundum illud quod apostolus Paulus in sacris scripturis clara predicatione pronuntiat dicens. "omnia quæ videntur temporalia sunt quæ autem non videntur æterna". Idcirco cum consensu heroicorum virorum tradidi. Cuidam meo ministro vocitato nomine. ÆLFSTANO. modicam numinis mei partem. id est. VI. mansas quod Cantigene dicunt. VI. *sulunga*. agelluli æternaliter tradendo concessi pro ejus amabili obœdientia et pro antiqua fidelitate quam mihi meisque indeficienter studiose peragebat. Ubi turbarum collatione jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur. ÆT MICLAN GRAFE. Cum omnibus que rite ad predictam terram pertinere dinoscuntur. campis. pascuis. caretisque captura piscipum[1]. ut habeat ac possideat quamdiu vivat. et postquam universitatis viam adierit cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supra diximus in æternum hereditatem. Sit autem pretitulata donatio libera ab omni regali servitio et ab aliena ambitione mundialium curarum. Nisi quod communi populo prævidendum est. id est. pontis.

[1] *Sic*, MS.

arcisve constructione . et promptissimum itiner expeditionis exercitatio .

Si quis autem hujus donationis munificentiam augendo voluerit feliciter inter celibes celestium turmarum sine fine in æterna doxa voti compus lætetur . Sin autem quod non optamus infringere temptaverit predictum donum noverit se esse anathematizatum ante tribunal domini nostri Jhesu Christi . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit . . .

Istis terminibus predicta terra circum gyrata esse videtur.

Þis sy . . . . to miclangrafe on tenet on eastan middel b . . . . þonne þonan suþ andlang dices up on fileþa þonan on stræte on eala pihing pyt þonan ⁊lang peges þonan oþþa ea . . . . þonne þonan ⁊ lang dices on haman fleo[t] . . . . pest ⁊lang ea on middel gepæd ⁊ þonan pest on seolcing fleot east ⁊lang fleotes on haggan[1] fleot andlang haeggan fleotes to emnes middel byrum . . . ,

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi .
✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater consignavi .
✠ Ego Oda Dorobonensis æcclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis ✠ subarravi .
✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .
✠ Ego Þeodred Lundoniensis æcclesie episcopus consignavi .
✠ Ego Ælfheah Þintaniensis æcclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis ✠ impressi .
✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .
✠ Ego Ælfric episcopus consensi .
✠ Ego Ælfred episcopus consignavi .
✠ Ego Burgric episcopus confirmavi .
✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .
✠ Ego Þulfhelm episcopus consensi .
✠ Æþelstan . dux .

× ✠ Æþelpold . dux .	× ✠ Ælfstan . minister .
✠ Ealhhelm . dux .	✠ Ælfheah . minister .
✠ Aþelmund . dux .	✠ Æþered . minister .
✠ Uhtred . dux .	✠ Ælfsige . minister .
✠ Odda . minister .	✠ Æþered . minister .
✠ Þulfgar . minister .	✠ Þihtgar . minister .
✠ Eadmund . minister .	✠ Þulfric . minister .
✠ Þullaf . minister .	✠ Ælfsige . minister .
✠ Ælfric . minister .	✠ Þulfhelm . minister .

[1] See Nos. 96, 784.

Endorsed:—"Þis is þara VI sulunga boc æt Miclangrafe þe Eadmund cing gebocode Ælfstane his þegne on ece yrfe"; *and in a later hand*, "Rex Edmundus dedit. VI. mansas id est. VI. sulling. at Miclengraue. Elfstano ministro suo. latine."

[A.] Brit. Mus., Ashburnham charters, No. xxiii. | [S.] Ord. Surv. Facs., ed. Sanders, pt. III, pl. xxv.

---

781. *Grant by King Admund to the Earl Adric, of land at Mapeldertune, or Mapperton, co. Dorset.* A.D. 943.

In nomine Dei ⁊ domini nostri Jhesu Christi veri re[de]mptoris[1] mundi anno vero dominice incarnacionis D. CCCC. XLIII°: Ego ADMUNDUS omnicreantis disponente clemencia Angligenarum omniumque gencium undique secus habitancium Rex. IIII°. anno imperii mei divina Dei gratia suadente quod cogitarem quam mirabiliter et quam subtiliter omnia supernus rector celestia terrestria firme[2] racionis serie gubernat atque custodit. Iccirco minime in oblivione habui quod parvam partem potestatis mee ADRICO meo comite[3] id est XI. mansas meorum episcoporum testimonio. ceterarumque[4] fidelium adstipulacione hilariter perpetuali libertate donavi ubi jamdudum nomen imposuerunt AT MAPELDERTUNE. Quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis[5] seculi vitam tenere præsumet. Et post se cuicumque voluerit seu[6] corroboravimus perhenniter heredi derelinquat seu[6] supradiximus in eternam hereditatem. Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus campis. pascuis pratis. silvis dirivatisque cursibus aquarum exceptis istis tribus expedicione pontis arcisve construccione.

Si quis vero quod non optamus hanc nostram difinicionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciarum flatibus ⁊ pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius inriguis penitencie gemetibus[7] et pura emendacione emendaverit. Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur:

Þis sa[n]den þe land ſmaren to Mapeldertune.

Arest of elmere up anlang streames on Winterburne on þa dich. and þanne an lang riscemeres oþ hit cumd to þere alde dich þanne and lang diche foren ongen Wiþig þeuel þanen: on Rupanþorn. of þane þorne: on sex þorn. of sex þorne on anne þorn þiuel with

[1] Remp., MS. [2] -ma, K. [3] -ti, K. [4] -orumque, K. [5] -ci, K.
[6] Ceu, K. [7] Gemi., K.

Winterburne. and þanne andland Winterburne on anne water pet. of þane pitte ⁝ on stanhecheres ande . of stanhecheres ande ⁝ on grenenhille of þa hege reawe onlang heie reawe on hpete cumb. anlang cumbes to wþe. Innen wde ⁝ on anne crundel. of þane crundele ⁝ on þe elþen stret. of þare streate ⁝ on anne weie to horgate. of horgate ⁝ on weritun. of wertune ⁝ on limbenlee ⁝ of limbenlee ⁝ on cinninces dic anlang standene to molenhame. of molenhame ⁝ to cellor. of cellor ⁝ on windee bergh. of þane berghe ⁝ an lang weies on winterburne ford anlang streames eft on elmere. ⁝

Ego Admundus Rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi. ✠.

Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem. Regis donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi. ✠.

Ego Ƿedred Londoniensis ecclesie consignavi ⁊ ceteri. ✠.

[A.] MS. Harl. 61, f. 10. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXCIV; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 417.

---

782. *Grant by King Eadmund to the thegn Uulfgar, of land at South Newton, on the R. Wiley, co. Wilts.* A.D. 943.

SUD NIÞETUNE.

ÞIS HIS NIÞANTUNES BOC ⁊ FYRSTES FELDES. ÞE EADMUND CING GEBOCADE ƿULFGARE HIS ÞEGNE ON ECE YRFE.

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi.

Manifestum est cunctis, *etc.* . . . . (*as in No.* 778) suadet, *etc.* . . . . (*as in No.* 778) sunt.

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam fideli meo ministro vocitato nomine UULFGARIO. pro ejus amabili obedientia ejusque placabili pecunia quam mihi in sue devotionis obsequio detulit. In NIÞANTUNE. X. mansas. ei libenter concessi ad quam vero terram pratum aliquod pertinet quod jacet. In ƿEOLCES CLIFE. Et in tercio loco ubi rusticana nuncupatione dicitur. ÆT FYRSTES FELDA. III. mansas unaque geminate fiunt. XIII. Ut eandem suprataxatam terram vite sue Cursu feliciter possideat. Igitur imminente dissolutionis sue calle corporis et anime successorum sibi carorum Cui se libuerit mente libero[1] dono largiatur et ipsi[2]. Perpetue namque hujus tramitibus mundi hóc quod concessi terre

[1] *Sic*, MS.; -ra, K. [2] Ipse, K.

readen lande on eadeages treop . of þam treope on dyrbroc . of dyrbroce eft sona on hlidgeat leage . ⁊ seo læs is to foran eallum mannum gemæne on þam hæþ felda .

[A]cta[1] est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione . I^a^.

[E]go Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

[E]go Odo Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis subarravi .

[E]go Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi .

[E]go Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis impressi .

[E]go Cenƿald episcopus predictum donum consensi .

[E]go Ælfric episcopus consensi .

[E]go Burgric episcopus confirmavi .

[E]go Æþelgar episcopus consensi .

[E]go Ƿulfhelm episcopus consensi .

[Ƿ]ulfgar dux .

[A]eþelstan dux .	[A]elfric miles .
[A]eþelstan dux .	[A]elfstan miles .
[A]eþelwold dux .	[A]elfstan miles .
[ ]ealhhelm dux .	[A]elfheah miles .
[A]þelmund dux .	[A]eþered miles .
[U]htred dux .	[A]elfsige miles .
[O]ddo miles .	[A]eþered miles .
[E]admund miles .	[Ƿ]itgar miles .

[A.] MS. Harl. 436, f. 30*b*. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXCV; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 418.

---

783. *Grant by King Eadmund to ———, of land at Langford, on the R. Wiley, co. Wilts.* A.D. 963 *for* 943.

* * * * * * * *

veluti[2] affirmavimus cuicumque voluerit heredi derelinquat in eternam hereditatem . Sit autem predicta terra libera cum omnibus ad se rite pertinentibus . campis . pascuis . pratis . exceptis istis tribus expeditione . pontis . arcisve constructione .

[1] The initials of this and all the following paragraphs to the end have been left for the colourist to fill up, but they are still wanting in the MS.

[2] The leaves containing the preceding part of this charter are now wanting in the MS.

Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciarum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum nisi prius inrigius penitencie gemitibus et pura emendatione emendaverit.

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur.

Vis[1] synt þa land gemæro æt langanforda þara þreora hida. þæt is Ærest of þam stapole þe sten[1] on mere dune on þære dic pest ⁊lang dic oþ hunan peg. ⁊ þar norþ ofer herpaþ ⁊lang hlinc ræpe þpyres ofer botescumb ⁊ spa forþ ⁊lang hlinc ræpe oþ þone herpaþ. þonne ⁊lang herpaþes oþ þære for yrþe up ende. þonne adune be þare for yrþe pest - eáge oþ hit cymþ to þære dic. of þære dic on pilig oð midne stream ⁊lang streames adune oð hit cymþ rihte on gea þa for[2] hyrde midde pearde. þonne bufan pege ⁊lang pest Cumbes betpeah þa tpa yrh mearca. to greatan hlince of greatan hlinces ende on healdan peg. ⁊lang heldan peges on þane pyt of þam pytte ofer smalandene up on mere dune oþ ðone pyt of þam pytte to þam stapule þær hit ær onfeng. ⁊ spa mæd gemæne spa heo ær pæs.

Acta est hec prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCLXIII. Indictione. I[a].

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.
Ego Ælfheah Wintaniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi.
Ego Ælfric episcopus consensi.
Ego Æþelgar episcopus consignavi.
Ego Þulfsie episcopus confirmavi.
Ego Þulfhelm episcopus roboravi.

Aeþelstan dux.	Aelfred minister.
⁊ Aeþelpold dux.	Aeþelgeard minister.
Aþelmund dux.	Vulfric minister.
Vulfgar minister.	Vihtgar minister.
Aelfric minister.	Vulfhelm minister.
Aelfeah minister.	Aelfsige minister.

[A.] MS. Harl. 436, f. 78. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXCVI; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 418.

[1] *Sic*, MS. [2] Forde, with *de* erased, MS.

784. *Grant by King Eadmund to his mother [Eadgiva], of land at North Minster in the Isle of Thanet, co. Kent.* A.D. 943.

. DCXLIII . . EDMUNDUS REX . . NORTHMINSTRE .

In nomine Dei summi ⁊ altissimi Jhesu Christi . Omnibus sapientibus qui superne beatitudinis celsitudinem in precordiis cupiunt cernere . ⁊ capescere mansura gaudia sine fine . Cogitandum est quoquo modo superni judicis arbitrio . vana cuncta vel superflua redarguuntur . eodem modo quasi ventus aeris ad nichilum furtivali eventu ilico depellit . pro cujus videlicet amoris obsequio cuncta jura tremefacta non obediunt . secundum illud quod apostoli Pauli sacris in scripturis predicacione dixit . " Omnia[1] nuda ⁊ aperta sunt coram oculis ejus". Idem ipse agonista ait . " Que[2] videntur temporalia sunt . que autem non videntur ⁝ eterna".

Quamobrem . Ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium . Intimis precordiis leticie dedi MATRI mee quandam eternaliter juris mei partem . Idem illud quod Cantigene more suo appellant . x . *sullinga* . cum pratis . pascuis . ⁊ campis marisque salsuginibus . In loco eodem ubi jam dudum solicole illius regionis nomen inposuerunt . ÆT NORTH MYNSTRE . Vt hoc prospere possideat . ac perpetualiter teneat . dum hujus labentis ævi cursum transeat . Inlesus , atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat . Adpropinquante autem tempore dissolucionis sue , corporis ⁊ anime , successorum sibi carorum , cui se libuerit mente libero largiatur sicut superius affirmavi . perpetue namque hujus tramitibus mundi . hoc quod concessi a cunctis laboribus vite mortalium permaneat abdicatum . preter id quod nobis omnibus communiter indigari[3] videtur . Id est tria . excercitus[3] . aditum . ponti[3] edificium . municionis castellique auxilium . Nec tam magnum jugum servitutis vellem constituere , nisi mei predecessores legali sanccione prius jubebant custodire . Sed tamen hoc precipio . in nomine Dei omnipotentis . Si quis demonice fermentacionis stimulo incedens nostrum integrum ⁊ inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit ⁝ Noverit se proculdubio cum Anna[3] et Zafirra satellitibusque eorum herebica eterne anathematis macera[4] perforandum . Nisi prius digna satisfaccione emendare voluerit . Si quis autem aliter , inexhaustis Imbribus . bonorum operum religiosorum exempla studuerit implere . ⁊ meam munitissimam donacionem certaverit . libera intencione augere voluerit . celestium turmarum consortem , in eterna doxa , letetur . et retribucionem benivolencie sue cum sempiterno hereditario

[1] Hebr. iv, 13. [2] 2 Cor. iv, 18. [3] *Sic*, MS. [4] See p. 488, n. 9.

gaudii tonantis melodiam mereatur audire. "Venite omnes qui voluntatem meam fecistis, ⁊ non contempsistis precepta eterni patris".

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

Þis syndon þa land gemere to north mynstre. Ærist fram dinmeres muþan. vt on sæ. east andlang sæ. oþ grenlinges mearce. suþ up andlang oþ ealdinge tuninga mearce oþ nipan tuninga mearce. ⁊ of nipantuninga mearce. Innan hocgan fleot. ⁊ andlang hocgan fleotes. oþ dinmeres fleot. ⁊ north and fleotes. oþ dinmeres muþan. ⁊ þa mersc hopa þe þær butan syndon, betpeox hacgan fleote ⁊ þam stane.

Acta est hec prefata donacio. Anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XLIII. Indiccione. XV.

✠ Ego Eadmundus Rex Anglorum prefate mee matri mellifluam donacionem subarravi signaculo sancte crucis.
✠ Ego Eadred ejusdem Regis frater tropheum agye crucis subscripsi ⁊ confirmavi.
✠ Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem Regis donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi.
✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi.
✠ Ego Ælfehah Uuintaniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agye crucis inpressi.
✠ Ego Cenpald episcopus predictum donum concessi.
✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.
✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi.
✠ Ego Burgric episcopus consensi.
✠ Ego Pulfsige episcopus consensi.
✠ Ego Æþelgar episcopus consignavi.
✠ Ego Pulfhelm episcopus confirmavi.
✠ Æthelstan dux.
✠ Æthepald dux.
✠ Eadric dux.
✠ Ealhem dux.
✠ Aþelmund dux.
✠ Uthred dux.
✠ Odda minister.
✠ Pulfgar minister.
✠ Eadmund minister.
✠ Pulfric minister.
✠ Aelfstan minister.
✠ Ælfstan minister.
✠ Ælfeheah minister.
✠ Æthered minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Æthered minister.
✠ Pihtgar minister.
✠ Ælfred minister.
✠ Ælfric minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Pulfhelm minister.

MS. Lambeth 1212, p. [illegible]. | Omitted by Kemble and Thorpe.

785. *Grant by King Ethelstan to the Church of St. Berian, or Buryan, near Penzance, of various lands, co. Cornwall. 6th October, A.D. 943.*[1]

Regnante domino nostro Jhesu Christo. Hujus labentibus properanter temporibus regnaque fluunt cum regibus velocissimo trahentibus curru licet firmata priori statu labi nulli sapienti ignotum est et gaudia hic pallentis vite desiderantur.

Quapropter ego ETHELSTANUS[2] rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium gubernator et rector pro petitione nobilium meorum dedi quandam particulam terre mee in loco qui dicitur ECCLESIA SANCTE BERIANE, id est unam mansam in septem loca divisam, in honorem Dei et beate Beriane pro redemptione anime mee et pro longevitate dierum meorum in eternam hereditatem largitus sum cum omnibus ad se pertinentibus campis pratis pascuis rivulis piscariis, ea videlicet conditione, ut libera sit illa prefata terra ab omni mundiali censu nisi oratione quam clerici mihi promiserunt, id est . C . missas et . C . psalteria et cotidie orationes.

Si quis vero donacionis hujus destructor existere conatus fuerit, deleatur nomen ejus libro viventium et cum justis non scribatur; qui vero fautor et observator, addat ei Deus dies in regione vivorum.

Acta est hec prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC^mo^. XLIII°. XIX°. cicli . VII°. indictione . II . concurrente . VII . epacta . XII . mei imperii VI^to^. cicli lunaris . V^to^. . XI . luna . pridie nonas Octobris in villa quæ dicitur Kyngeston.

Istis terminis ambitur predicta tellus, id est, a fonte usque ad fossam et a fossa quæ tendit circa Rescel cromlegh usque ad Yolbrunnemian et inde usque ad Fimbol et inde usque ad Ponsprontiryon et inde usque ad Mahen halen et inde ad Pelnagerens et inde usque ad Mankependoim ascendens contra montem usque ad Polmadice et inde circa fossam ad Kacregan et inde per rectitudinem viæ usque ad rivulum ascendens contra rivulum usque ad fontem postea ad villam quæ dicitur Bodenewel tres arpennas. Incipit quoque terminus villulæ a Benberd ascendens contra rivulum usque ad Melynon et inde usque ad Maen tol in Lentrisidyn ascendens per rectitudinem viæ contra montem per mediam Bossegham

[1] This year is manifestly wrong. Note that Archbishop Wulfhelm, one of the witnesses, died 12th February, A.D. 942. King Ethelstan died on 27th October, A.D. 941. Conan, Bishop of Cornwall, occurs in A.D. 931, which year is the sixth of Ethelstan's reign, as in text. [2] Æðels., K.

et inde per rectitudinem fossæ usque ad Fonghad[1] descendens inter duas fossas usque ad rivulum et inde usque ad mare descendens. In Pendre unam arpennam. in Bokankeed. III. arpennas. in Botilwoelon. II. arpennas. in Treikyn. II. arpennas. in Bosselynyn. I. arpennam. in Trevenen. I. arpennam[2].

✠ Ego Æðelstanus rex totius Britanniæ hoc cirographum cum signo sanctæ crucis corroboravi.
✠ Ego Wulfhelmus[3] archiepiscopus consensi et subscripsi.
✠ Ego Eðelfel archiepiscopus affirmavi et subscripsi.
✠ Ego Radulfus archiepiscopus annui et subscripsi.
✠ Ego Conanus[4] episcopus subscripsi.
✠ Ego Æðelstanus dux testis.
✠ Ego Ælfstan[5] dux testis.
✠ Ego Beordolf dux testis.
✠ Ego Hulfrit dux testis.
✠ Ego Helfrit dux testis.
✠ Ego Oddo discifer testis.
✠ Ego Wulfheh[6] in Trimfine testis.
✠ Ego Helpine discifer testis.
✠ Ego Ælfnoð, ✠ Ego Wulfar[7], ✠ Ego Ælfnoð } minister[8] testis.
✠ Ego Ælfrid, ✠ Ego Beornoð, ✠ Ego Ædulfus } minister[8] testis.
✠ Ego Geordaf Æðelmarch testis.

Si quis igitur, quod avertat Deus, predictæ nostræ dedicationis protectionis et confirmationis sanctuarii et libertatis præsentis autentico inserte fuerit invasor, nisi resipuerit, indignationem Dei et beatæ Mariæ ac omnium sanctorum se noverit incursurum ac nostræ et Exoniensis ecclesiæ sententiæ et ulcioni per districtionem ecclesiasticam subjacebit, usque ad condignam satisfactionem. omnes autem illi, qui prædicta omnia firmiter et fideliter observaverint, et juverint statum ac libertatem et sanctuarium antedictum ecclesie sæpedictæ, studio pietatis adducti gratia et protectione Dei et beatæ Mariæ et eorum quorum honori dedicata est ecclesia, necnon omnium sanctorum ac nostris et Exoniensis et omnium ecclesiarum Dei orationibus vitam cum sanctis optinere mereantur eternam.

[A.] Bishop Grandison's Register at Exeter, ii. f. 25*b*. (Kindly collated by the Rev. W. K. Hampshire, M.A., Librarian, Exeter Cathedral.)

[O.] Oliver, *Monasticon Dioc. Exon.*, p. 8, col. 2.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXLIII; from [A.]

[1] -hed, O. K. [2] Here K. introduces the paragraph si quis, *etc.*, which comes after the witnesses' names, in A. O. [3] Hulshilmus, O. [4] Donanus, O. [5] Elsth., O. [6] Hulfil, O. [7] Hulfar, O. [8] Magister, O.

786. *Grant by King Eadmund to the thegn Æðelgeard, of land at Tisted, co. Hants.* A.D. 943.

ÐIS IS ÞARA . VII . HIDA BOC ÆT TICCE STEDÆ ÞE EADMUND CINIG GEBOCODE ÆDELGEARDE HIS ÞEGNE ON ECE YRFÆ .

Beantis universorum voce monemur preclara, *etc.* . . . . . (*as in No.* 763) tercio anno, *etc.* . . . . . (*as in No.* 770) nomine ÆÐELGEARDO . modicam numinis mei partem . id est . VII . mansas ágelluli, *etc.* . . . . . (*as in No.* 770) profertur ÆT TICCETESDE[1]. ut terram, *etc.* . . . . . (*as in No.* 763) hereditatem . Ideo scripsimus novam cartulam quia antiquum librum non habe`b'amus . sed si quis in propatulo aliam cartulam produxerit ! Sciat se proculdubio cum sempiterno syngrapho agyæ crucis ab omnibus fidelibus abdicatum et ad nichilum valeat . Maneat igitur nostrum hoc immobile donum, *etc.* . . . . . (*as in No.* 763) cóedificatione .

Quisquis benivola ac fideli mente augendo amplificare satagerit augeat amplificetque omnipotens Deus in hoc presenti seculo vitam illius et cum suis omnibus prospera feliciter longiturnæ vitæ gaudia [hic] et in futuro . Sin autem quod non optamus infringere temptaverit predictum donum ! noverit se esse anathematizatum . ante tribunal domini nostri Jhesu Christi . nisi prius digna satisfactione emendare maluerit . Istis terminibus[2] predicta terra circumgyrata esse videtur .

Ðis syndon þa land gé mero to Ticcetesde[1]. Ærest óf clincan leage pest bé hagan to péneardes smede[3]. of péneardes snéde pest to hatan hammæ neoþopeardan . þonan to tún peges ende . fram tún peges ende forþ be efisc to stapol pege ufepeardan . þonne forþ be efisc to þam tyspledan[4] hamme . þonne þonan east to þære readan flodan . þonne east be hagan to þan ealdan deor géate . þonne þonan forð be hagan to oddan heale . þonne suþ to luhes géate . þonan þær pest to céorles géate . of þam geate forð be hagan to þære tpysledan ǽc . þonne þonan suð ⁊ pest to þære spelgende . þonne fram þære spelgende suð to þam herpaðe feoper ⁊ þritig gyrda be norðan sciteres flodan . pend þonne þer norð ⁊ pest . of þæt dǽl . æt þam ealdan pudu faldan . forð syðþán be efisce to neddær heále . þonne ford pest be hagan óf hit sticað æft on clincan leáge .

Ic EADRED cyng ge eaf minum þegne Æðelgearde to æcere æhte binnan þære byrig. into pintan ceastre . þa hagan þe to þam seofan

[1] Ticcestede, K. [2] -nis, K. [3] Snede, K. [4] Tpysledan, K.

hydum æt Ticceststede[1] ge byriad to þon ilcan freols dóme þe he þæt land hæfþ.

Acta est hæc prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCXLIII. Indictione. XV.

Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.
Ego Eadgyfu Ejusdem regis mater consignavi.
Ego Eadred Ejusdem regis frater confirmavi.
Ego Þeódred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi.
Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agyæ crucis impressi.
Ego Cenpald Episcopus predictum donum consensi.
Ego Ælfric episcopus consensi.
Ego Ælfred episcopus consignavi.
Ego Burhric episcopus consensi.
Ego Æþelgar episcopus roboravi.
Ego Pulfgar Dux.
Ego Æþelstan Dux.
Ego Æþelstan Dux.
✠ Ego Æþelpold Dux.
Ego Ealhelm Dux.
Ego Æþelmund Dux.
Ego Vhtred Dux.
Ego Odda minister.
Ego Pulfgar minister.
Ego Eadric minister.
Ego Eadmund minister.
Ego Pullaf minister.
Ego Ælfric minister.
✠ Ego Ælfstan minister.
Ego Ælfheah minister.
Ego Æþered minister.
Ego Ælfsige minister.
Ego Pitgar minister.
Ego Pulfric minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 61. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXLIV; from [A.]

---

787. *Grant by King Eadmund to the religious woman Ælfswith, of land at Clere, in the Kingsclere district, co. Hants.* A.D. 943.

ÞIS IS ÞARA. XV. HIDA BOC ÆT CLEARAN ÞÆ EDMUND CING GÆBOCODÆ ÆLFSPIÞÆ ON ECE YRFÆ.

In nomine Dei summi et altissimi[2] Jhesu Christi. Manifestum est cunctis quod omnia cœlestia et terrestria providentia Dei gubernantur quæ sollicitudo mortalis vitæ totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur. Ideo omnibus sapientibus indagandum est quod multiplici perturbatione diversis

[1] Ticcestede, K. [2] Erasure here, MS.

erumpnarum secularium subtilis cogitatio hominis ex memoria recedit dicta vel facta. nisi firmis litterarum ápicibus et cautela custodie reserv`e´ntur et ad memoriam frequentativis ammonitionibus revocentur . eo quod contingere solet manente negligentia nubiferis fuscationibus a recto possessoris jure in alienam progeniem declinaverit .

Quapropter Ego EADMUNDUS . rex Angligenarum cæterarumque gentium in circúitu persistentium cuidam religiose feminæ vocitate[1] nomine ÆLFSPIÞE . consentientibus heroicorum[2] meorum turmis exiguam nominis[3] mei partem . id quod est terre . XV . mansas stilo perhenni æternam impossessionem ipsi concedo eodem in loco qui rusticanis vocabulis nuncupatur . ÆT CLEARAN . Vt terram supra taxatam vitæ suæ cursu feliciter possideat . Igitur imminente dissolutionis suæ calle corporis et animæ successorum sibi carorum cui se libuerit . menti libero dono[4] largiatur et ipsi . perpetuæ namque hujus tramitibus mundi hoc quod concessi terræ prænotatam á cunctis laboribus vitæ mortalium permaneat abdicatum . preter id quod nobis omnibus indigeri videtur . id est tria exercitus aditum . ponti[5] edificium . munitionis castellique auxilium . In omnibus et per omnia quæ ad eundem subjecta sunt locum . Pascuis . Pratis . Silvis . et Campis . magnis vel minimis . ut nostra jam veraciter preferta supra scripta est in linea traditio quod in æternum manebit .

Si[6] [quis] demonice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum et inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit : Noverit se procul dubio cum Anna[7] et Zafirra satellitibusque eorum herebica æternæ anathematis mac`h´era[8] perforandum : Nisi prius digna satisfactione emendare voluerit . Si quis autem ditatus fuerit largiflua mente quod prenotatam donationem amplificare voluerit sit in consortio electorum Dei gaudens et in libro vitæ ante tribunal domini suæ bonæ voluntatis mercedem accipiat . Hoc tempore cach`n´nantes nenias subdolosi hujus seculi dinoscuntur interdum inchoasse . alienum lucrum sibi usurpatione cum ambitione iniquitatis vendicare . Sed torpentes avaricie incessus omni modo in nomine salvatoris ab omnibus Christianis interdico . Ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sanctæ crucis . Etiam si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit : nec sibi . nec aliis proficiat . Sed in sempiterno graphio deleatur et cum justis

[1] -*to*, with *o* expuncted, and *e* overline, MS. [2] Iericorum, originally, altered as in text, MS. [3] Num., with *u* expuncted, and *o* overline, MS. [4] Domino, with *mi* underlined for erasure, MS. [5] Pontis, K. [6] Sic, with *e* erased, MS.; *cf.* No. 788, p. 533. [7] *Sic*, MS. [8] See p. 488.

non scribatur nec audiatur . Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur .

Đis synd þa land ge mera to Cleran . Ærest þær merc broc scyt on seolesburnan of mearc broce on punges[1] done midde pearde þonon on ðone greatan hlinc easte peardne þæt þonon on ðone fearn garan easte peardne ⁊ spa on ceacgan seað . þæt spa suð ⁊lang gemeres þæt be easten þone holancumb up on dune þæt spa on þa byrgelsas þæt spa to meres byrig pestan on ða dic . ⁊ lang dic to cumbran pylle . þanon to botnes flodan . þæt spa ⁊ lang dic to þan caldan pege . up on brochylle ⁊ lang hlinca þæt on pir graf þær and lang herpaðes to peard setle spa ⁊ lang pic herpaðes be pestan stutes hylle . þæt út on ceofering treop . þanon and lang þæs feldes spa on befer broces heafod ⁊lang broces ut on alerburnan ⁊lang brocan burnan on gagel broce þonon on ðone ge mer hagan ⁊ lang hagan on seolesburnan ⁊ spa up ⁊lang burnan þæt eft on mer broce .

Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIII . Indictione . I .

Ego Eadmundus Rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadgifu ejusdem regis mater predictum donum consignavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agyæ crucis subarravi .

Ego Þeódred Lundoniensis æcclesiæ episcopus consignavi .

Ego Elfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agye crucis impressi .

Ego Cenpald episcopus .
Ego Elfric episcopus .
Ego Ælfred episcopus .
Ego Æþelgar episcopus .
Ego Pulfhelm episcopus .
Ego Ealhelm dux .
Ego Eadric dux .
Ego Ethelmund dux .
Ego Vhtred dux .
Ego Odda dux .
Ego Pulfgar dux .
Ego Æþered minister .
Ego Ælfsige minister .
Ego Æþered minister .
Ego Pitgar minister .
Ego Ælfred minister .
Ego Pulfgar dux .
Ego Æþelstan dux .
Ego Æþelpold dux .
Ego Æþelstan dux .
Ego Eadmund minister .
Ego Pullaf minister .
Ego Ælfric minister .
Ego Ælfstan minister .

[1] *Or* punges, MS.

Ego Ælfstan minister.	Ego Ƿulfric minister.
Ego Ælfheah minister.	Ego Ælfsige minister.
Ego Æþelgeard minister.	Ego Ƿulfhelm minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 33. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXLV; from [A.]

---

788. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfsige, of land at Mordune on the R. Wurf, co. Hants.* A.D. 943.

ÐIS IS ÞARA . XX . HIDÆ BOC ÆT MORDUNÆ ÞÆ EADMUND CING GEBOCODÆ ÆLFSIGÆ HIS ÞEGNE ON ECCE YRFÆ.

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi. Manifestum est cunctis *etc.* . . . . (*as in No.* 778) sunt.

Quapropter Ego EADMUNDUS. rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium. cuidam fideli meo ministro vocitato nomine ÆLFSIGE. pro ejus amabili obedientia ejusque placabili peccunia quam michi in suæ devotionis obsequio detulit in loco ubi[1] ludibundisque vocabulis nomen indiderunt antiquitus : ÆT MORDUNE. XX. mansas ei libenter largiendo donavi. ut eandem supra taxatam, *etc.* . . . . (*as in No.* 787) locum. Campis. Pascuis. Pratis. et Silvis in notis. in modicis et in magnis. derivatisque cursibus aquarum. ut nostra jam veraciter prefata[2] supra scripta est in linea traditio quod in æternum manebit. Si[3] [quis] demonicæ fermentationis stimulo incedens nostrum integrum et inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit. Noverit se proculdubio cum Anna & Zafira[4] satellitibusque eorum herebica æternæ anathematis macera[5] perforandum. Nisi prius digna satisfactione emendare voluerit. Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur.

Ðis synt þæra. XVI. hida land ge mæro to Mordune. Ærest on headdan dune slade nyþer on hreodburnan and lang burnan on ƿurf and lang streames on foslace upp on þæra æcera ⁊heafda andlang þæra heafda on ættan penn[6] on þone ellen stub þonon á bé ecge on þa medemunga of þære mædemunge nyþær on þone ealdan ƿiþig þonon on hnottan ford. of þann forda on þone ealdan ƿylle þonon eft on headdan dune sled.

Acta est hæc prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCXLIII. Indictione. I.

[1] Some such words as "ruricoli appellativo usu" (*cf.* Nos. 761, 767, *etc.*) appear to be wanting here to complete the sense. [2] Prefecta, altered as in text, MS. [3] Sic, with *c* erased, MS. [4] Zafirira, with *ri* underlined for omission, MS. [5] See p. 483. [6] Penn, K.

Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.
Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sancte crucis subaravi.
Ego Theodreð Lundoniensis æcclesiæ episcopus consensi.
Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tr[opheum] agyæ crucis impressi.
Ego Cenƿald episcopus predictum donum consensi.
Ego Ælfric episcopus consensi.
Ego Æthelgar episcopus consensi.
Ego Ƿulfhelm episcopus consignavi.
Ego Ƿulfsige episcopus consensi.

Ego Æþelstan dux.	Ego Ælfric minister.
× Ego Æþelƿold dux.	Ego Ælfstan minister. ×
Ego Ealhelm dux.	Ego Ælfheah minister.
Ego Aþelmund dux.	Ego Æþered minister.
Ego Oda dux.	Ego Ælfsige minister.
Ego Ælfsige minister.	Ego Ƿithgar minister.
Ego Ƿulfgar minister.	Ego Ƿulfric minister.
Ego Eadmund minister.	Ego Ƿulfhelm minister.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 43. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCCXLVI; from [A.]

---

789. *Grant by King Eadmund to the thegn Eadric, of land at Leachamstede, or Leckhampstead, co. Berks, etc.* A.D. 943.

CAR[TA] REGIS EADMUNDI DE LECHAMSTEDE.

In nomine Dei summi ⁊ altitroni qui omnia de summo celi apice visibilia ⁊ invisibilia ordinabiliter gubernans atque moderans præsentisque vite curriculo cotidie temporales possessiones ⁊ universe divitiarum facultates nostris humanis obtutibus cernimus deficientes ac decrescentes. Sic mutando fragilitas mortalis vite marcescit et rotunda seculorum volubilitas inanescit. ac in carorum propinquorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur.

Quapropter ego EADMUNDUS Angligenarum Rex ceterarumque gentium in circuitu persistentium cuidam fideli meo ministro vocitato nomine EADRICO ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate. X. mansas largiendo libenter concedens perdonabo illic ubi vulgus prisca relatione vocitat ÆT LEACHAMSTEDE quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi

cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat. et post se cuicumque voluerit perenniter[1] heredi derelinquat sicuti prædixi. Sit autem predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus que Rite ad ipsum locum pertinere dinoscuntur. tam in magnis quam in modicis rebus. campis. pascuis. silvis. excepto istis tribus expeditione pontis arcisve coedificatione.

Insuper ad augmentum predicte donationis gratia unam molinum[2] juxta dirivativis[3] cursibus aquarum LAMBURNAM perpetuali donatione dedi predicto ministro hoc tempore cachinantes nenias subdolosi hujus seculi dinoscuntur interdum inchoasse alienum lucrum sibi usurpative cum ambitione iniquitatis vendicare[4]. Sed torpentes avaritie incessus omnimodo in nomine sancte trinitatis ab omnibus christianis interdico. ita ut meum donum corroboratum sit cum signaculo sancte crucis. Etiam si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit nec sibi nec aliis profitiat. set in sempiterno graphio deleatur ⁊ cum justis non scribatur nec audiatur. Denique vero si quis nobis non obtantibus nostrum hoc donum violari fraudulenter perpetrando consenserit. Consideret hinc se die ultima judicii coram Deo rationem redditurum atque cum reprobis quibus dicitur. "Discedite[6] a me maledicti in ignem eternum" penis atrocibus se esse passurum. si non antea corporea lamentatione emendaverit,

Mete de Lecham stede.[7] Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur,

Ðis synd þes landes gemæro æt lecham stede. Ærest[8] on dene pit[9] of þam pytte on þone hnottan þorn. of þam þorne on pines treop[10]. of pines treope on ðan[11] readan hane. þanon[12] on stigelhammas,. of stigeal[13] hammum on pigferðes leage norþe pearde. þanon[12] on ac dene. of acdene on crypsandic. þanon[12] þreores[14] ofer prestles[15] hylle on buccan crundel. of buccan crundele[16] on þa haran apeldere[17] þanon andlang standene. oð gyddan dene þþeores ofer peardan dune. oð þa dene andlang þære dene eft on dene pit[9].

Acta est hæc præfata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XLIII. Indictione. I.

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.

[1] Perreniter, S. [2] -nam, K. S. [3] Der., S. [4] Vin., K. S. [5] Non, omitted, S. [6] Matt. xxvi, 41. [7] Mete Lecamstede. x. mana, B. [8] Here the B. text begins. [9] Pyt, B. [10] Treope, B. [11] ða, B. [12] þoñ, B. [13] Stigel, B. [14] þ'p'ures, B. [15] prestles, B. [16] Crundle, B. [17] -dre, B.

✠ Ego Eadgyfu ejusdem regis mater predictum donum consignavi.
✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi.
✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consingnavi.
✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus confirmavi.
✠ Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi.

✠ Ego Cenƿald
✠ Ego Ælfric
✠ Ego Ælfred
✠ Ego Æþelgar
✠ Ego Ƿulfhelm
episcopus consensi.

✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Aþelƿold
✠ Ego Æþelstan
✠ Ego Ealhhelm
✠ Ego Eadric
✠ Ego Æþelmund
✠ Ego Vhtred
dux consensi.

✠ Ego Odda
✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Eadmund
✠ Ego Ƿullaf
✠ Ego Ælfric
✠ Ego Ælfstan
minister con-
sensi.

✠ Ego Ælfstan
✠ Ego Ælfheah[1]
✠ Ego Æþered
✠ Ego Ælfsige
✠ Ego Æþered
✠ Ego Ƿihtgar
✠ Ego Æþelgeard
✠ Ego Ælfred
✠ Ego Ƿulfric
✠ Ego Ælfsige
✠ Ego Ƿulfhelm
minister consensi.

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 28.
[B.] MS. Cotton. Claudius C. ix, f. 199. (Boundaries only.)
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.* No. MCXLVII; from [A.]
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 103.

---

790. *Synodal Epistle of Odo, Archbishop of Canterbury, to his Suffragan Bishops.* c. A.D. 943.

Mirabili cunctipotentis polorum præsulis[2] clementia opitulante, Ego ODO, æcclesiæ salvatoris domini nostri Jhesu Christi archiepiscopus, Dorvennensis[3] civitatis metropolitanus, COEPISCOPIS fidei catholicæ compagatoribus[4] spiritali caritatis[5] rigore[6] meis confratribus, præsentium prosperitatem æthereique decoris beatitudinem.

[1] -heal, S.
[2] Pol. præs., W. [3] Dorobern., S. W. [4] Compaginatoribus, S. W.
[5] Comitatus, added, *var.*, E., *Hamilton*. [6] Spiritali charitate etiam comitatus rigore, S. W.

Si aliquo modo fieri posset ut totius mundi opes ante nostros ponerentur obtutus, ita ut imperiali munere nobis universaliter deservirent, libenter illa omnia distribuerem, meque ipsum insuper pro vestrarum animarum impenderem, quippe quoniam me ipsum a vestræ sanctitatis studio cupio et spero corrob[or]ari super eo in quo dominus Deus nos operarios constituit.

* * * * *

Ideo[1] humiliter, quasi indignus sed devotus, precor et hortor sanctitatem vestram ne tepide et negligenter in regimine animarum conversemini, ut non in tempore tremendæ vindictæ conqueratur dominus de vobis, dicens: "Pastores[2] non pascebant gregem meam sed semetipsos"; et iterum: "Principes[3] extiterunt, et ego ignoravi"; sed potius curemus familiæ domini super quam[4] nos constituit rectores, cibum dare, in tempore suo mensuram tritici, probatam scilicet doctrinam. Et quamvis meritorum qualitate non præsumam consolari et hortari quemquam, quippe qui solus indignus et innumerabilium culparum reus, gaudeo et indigeo fraternis ammonitionibus fideliter corroborari; tamen propter antiquam auctoritatem prædecessorum meorum, beatæ scilicet memoriæ Augustini, et aliorum sanctorum, quorum studiis regula christianitatis primum ab[5] hac archiepiscopali sede cunctis finibus Anglorum innotuit; iccirco istos divinos apices ad utilitatem omnium vestrum caraxare decrevi, quatinus[6] rex augustissimus egregio vocabulo Edmundus, cum omni populo suo, imitari gaudeat, quod in nobis et ex nobis audiat, omnesque gentes quæ undique regali imperio ipsius subjectæ sunt, titulos liquidæ nostræ conversationis ovanter sequi ament et delectent.

[A.] Will. Malm., *Gesta Pontificum*, ed. Hamilton, p. 23.
[S.] Spelman, vol. i, p. 418.
[W.] Wilkins, vol. i, p. 214.

---

791. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfstan, of land at Aldington, between Minster, in the I. of Thanet, the R. Wantsume, and Reculver, co. Kent.* A.D. 944.

✠ In nomine sanctæ trinitatis. Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum velud fundamenta montium indistrictis ligaminibus fixa sint. Tamen plerumque tempestates et turbines sæcularium rerum etiam religio sanctæ Dei æcclesie maculis reproborum dissipabitur ac rumpitur. Idcirco incertum futurorum tempo-

[1] Idcirco, S. W. [2] Ezek. xxxiv, 8. [3] Hosea viii, 4. [4] Qua, S. W. [5] De, S. [6] Quatenus, S. W.

rum statum providentes posteris succedentibus profuturum[1] esse decrevimus . ut ea quæ communi tractu salubri consilio definiuntur sertis litterulis roborata confirmentur.

Qua propter ego . EADMUNDUS . rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector. cuidam mihi fidelissimo ministro nomine . ÆLFSTANO[2] . devotionis ejus sollertia ejusdemque placatus obsequio. dignatus sum impertiri. bis senas mansas. quod Cantigene dicunt. *tpelf sulunga*. In illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposuerunt. ÆT EALDINGTUNE. Tali autem tenore hoc præfatæ munificentiæ munus tradendo concessi. ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vitæ suæ cum omnibus utensilibus quæ Deus cælorum in ipsa telluris gramine creavit. Tam in notis causis et ignotis. in modicis et in magnis . campis . pascuis . omnino .[3] donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jucunditatis[4] viam per gratiam superni judicis adierit . succedentium . sibi cuicumque libuerit æternaliter derelinquat ceu[5] superius prænotavi . Sit autem prædictum rus liber ab omni fiscali tributo sæculariumque servitutum exinanitum. Sine expeditione et pontis arcisve instructione. Præcipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat . quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc præsenti sæculo vitam illius prospera feliciter longiturnæ vitæ gaudia teneat. Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit. Sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit.

Istis[6] terminibus prædicta terra circumgyrata[7] esse videtur. þis synt þa land gemæro to ealdingtune. Ærest on pestan raculfinga mearce be þære ea norþ be raculfinga mearce on þone hrycg peg ⁊ lang peges oþ þone nipan dic ⁊lang dices oþ mildryðe mearce suþ ⁊lang merce on þa ea pantsume ⁊lang pantsume oþ raculfinga mearce.

Acta est hæc præfata donatio . Anno ab Incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLIIII . Indictione II.

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi.

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi.

✠ Ego Eadgifu[8] ejusdem regis mater consensi.

[1] Pro futurum, S. [2] Alfst., L. [3] No blank in L. [4] Ja., L.
[5] Seu, L. [6] Hiis, L. [7] -girata, L. [8] -fa, L.

✠ Ego Oda Dorobernensis æcclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis ✠ consignavi.

✠ Ego Ƿulfstan archiepiscopus prædictum donum subarravi.

✠ Ego Þeodred Lundoniensis æcclesie episcopus consensi.

✠ Ego Ælfheah Ƿintaniensis æcclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis ✠ impressi.

✠ Ego Cenpald[1] episcopus.
✠ Ego Ælfric episcopus.
✠ Ego Ælfred episcopus.
✠ Ege Æþelgar episcopus.
✠ Ego Burgric episcopus.
✠ Ego Ƿulfhelm episcopus.
✠ Ego Ƿulfsige episcopus.
✠ Æþelstan dux.
✠ Æþelpold dux.
✠ Æþelstan dux.
✠ Ealhhelm dux.
✠ Æþelmund dux.
✠ Eadric dux.
✠ Uhtred dux.
✠ Ƿulfgar minister.
✠ Eadmund minister.
✠ Ƿulfric minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Ƿulfric minister.
✠ Ælfstan minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Ælfheah minister.
✠ Beorhtpold minister
✠ Ælfgar minister.
✠ Æþered minister.
✠ Æþelgeard minister.
✠ Ƿihtgar minister.
✠ Ælfred minister.

Endorsed in handwriting of various dates: "Oda archiepiscopus. on Tenyt". "✠ þis is þara tpelf sulunga boc æt Ealdingtune þe Eadmund cing gebocode Ælfstane his þegne on ece yrfe". "Edmundus Rex dedit Aldintune Elfstano famulo suo". ". latine."

[A.] Brit. Mus., Ashburnham charters, No. xxiv.
[S.] *Ord. Surv. Facs.*, ed. Sanders, pt. III, pl. xxvi.
[L.] MS. Lambeth 1212, p. 398.

---

792. *Grant by King Eadmund to Ælfric Brenting, Bishop [of Hereford], of land at Baddanbyri, or Badby; Doddanford, or Dodford; and Efcrdune, or Everdon, co. Northampton.* A.D. 944.

✠ In nomine domini nostri Jhesu Christi. Quoniam[1] quidem transeuntis mundi vicissitudo cotidie per incrementa temporum crescendo decrescit. et ampliando minuitur[2]. crescentibusque re-

[1] Ceon., L.

[1] Quō, MS.; Quando, K.

[2] Minuetur, with *e* expuncted, and *i* overline, MS.

pentinis variorum incurs[u]um [ru]inis vicinus finis terminus esse cunctis in proximo cernitur . idcirco vanis ac transibilibus rebus mansura cælestis patriæ præmia mercanda sunt; Quam ob causam ego . Eadmundus . gentis Anglorum rex . cuidam pontifici meo mihique dilecto nomine . Ælfrico . ob ipsius laudabili ob[edi]entiæ zelo ejusdemque servitute placabili . dignatus sum impertiri . xxx mansas . in illo loco ubi jamdudum solicolæ illius regionis n[omen] inposuerunt . Æt Baddan byrig ⁊ to Doddanforda ⁊ to Eferdune : Tali autem tenore hóc præfatæ munificentiæ munus tradendo concessi . ut possideat et firmiter teneat hánc prædictam terram perpetualiter . cum omnibus utensilibus quæ Deus cælorum in ipso telluris gramine creavit ; Tam in notis causis et ignotis in modicis et in magnis . campis . pascuis . pratis . silvis silvarumque densitatibus donans donabo libertatem . ut postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jucunditatis viam per gratiam superni judicis adierit succedentium sibi cuicumque libuerit æternaliter derelinquat ceu superius prænotavi . Sit autem prædictum rus liber ab omni fiscali tributo sæculariumque servitutum 'exactione' exinanitum . sine expeditione et pontis arcisve instructione . Præcipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam ætiam 'sequentibus' divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat . Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hóc præsenti sæculo vitam illius prospera feliciter longiturnæ vitæ gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit . sciat se procul dubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit . Istis terminibus prædicta terra circumgyrata esse videtur .

✠ Ðis[1] sint[2] þa land gemæra ⁊ se embe gang þara landa to baddan byrig ⁊ to doddan forda[3] ⁊ to efer dune . ðæt is þone ærest æt baddan býrg[4] pestpeardre ⁊ norðepeardre æt þam lýtlan toclofenan beorge . þonne on gerihte of ðam[5] beorge norð to pearge dune . betpeox[6] þa lýtlan[7] tpegen beorgas . þæt þær norð ⁊lang ðære lýtlan[7] díc æt þæs grafes ende oð ða smalan ðornas . ðonne of ðam þornum úp on ða lýtlan[8] dune middepeardre . þonne of ðære dúne east on fox hýlle eastepeardre[9] .

Þonne[10] geuðe ic Ælfpine ⁊ Beorhtulfe[11] þæs leas ⁊ þæs[12] hammes be norðan þære lýtlan[7] dic .

[1] B. begins here, the text of the charter having been erased to make room for later entries. [2] Sind, B. [3] -dan, B. [4] -byrig, B. [5] ðan, B. [6] Bi., B. [7] Littlan, B. [8] Little, B. [9] peard, B. [10] This sentence is parenthetic, the *ic* probably refers to the Bishop Ælfric. [11] Beortulfe, B. [12] þes, B.

Ðonne lið ðæt gemære[1] on gerihte of fóx hylle norðepeardre[2] on þone holan peg æt hinde[3] hlýpan . þonne of hinde hlýpan on þone pýlle æt þam lea ufepeardan[4] . of ðam pýlle on ðæt heorot sol[5] . of ðam heorot sole[5] norð on gerihte on ðone beorg . þonne of ðam beorge[6] on gerihte to ðam lea . ꝥ forð be lea on piðig pýlles heafud . of ðam pýlle norð on gerihte on ða[7] ðórnehtan dune to emnes[8] þam geate æt þære ealdan býrg[9] . þæt fram ðam geate on gerihte east to mær pýtte . þonne of ðam pýtte on gerihte to ðam stane æt þam pýlle pið[10] norðan mæres dæl . þonne suð on gerihte ⁊lang pæclinga stræt on þone peg to peoduninga[11] gemære . þonne pest ⁊lang peges on ðone lýtlan[12] beorg . ðær se[13] stoc stod . ðæt þonan suðrihte on ðone ealdan mýlier[14] þær þa pelegas standað . ðæt pest ⁊lang burnan oð hit cýmð þær bliðe utscýt . þæt ⁊lang bliðan oð ða stan bricgge . ꝥ east of ðære bricgge . ⁊lang dic oð ðone hæþenan[15] býrgels . of þam býrgelse[16] forð norð be pýrttruman oð ðæs heges ende be peoduninga[11] gemære[17] . ꝥ þonan ⁊lang gemæres on gerihte to ðam stocce on eastepeardan[2] þam lea . of ðam stocce suðrihte on þære stræt . ⁊lang stræt to þære[18] fýrh ðe scýt suðrihte to þære miclan stræt æt þæs pýlles heafde æt snoces cumbes gemære . ꝥ pest ⁊lang stræt on ðone æsc . þæt fram ðam æsce ⁊lang stræt betpeox þa tpegen leas on ða ealdan sealt stræt oð ðone steorte[19] . fram þam steorte[19] ⁊lang þæs fulan broces oð bliðan .

Ðonne[20] is ꝥ land æt snoces cumbe healf þæs cinges healf 'uncer' brentinges[21] . buton me God geunne ⁊ min hlaford[22] þæt he his me geunnan pille .

Þonne gæð sio mearc[23] forð ⁊lang bliðan pest oð ðæt seo lacu utscýt on bliðan pið ufan stan bricgge . ꝥ norð ⁊lang lace . oð ða díc þonne ⁊lang díc oð ðone peg þe scýt to fealupes lea on þam slade . þæt on fealupes[24] lea þær[25] . ælfric[26] biscep redan het to þære

[1] Gæ., B. [2] peard, B. [3] Hynde, B. [4] -pærdan, B. [5] Heort sole, B. [6] Beorg, B. [7] ðam, B. [8] Emnes, B. [9] Byrig, B. [10] pyð, B. [11] -niga, B. [12] Littlan, B. [13] ðere þe, B. [14] -liær, B. [15] Heþ, B. [16] -gels, B. [17] Mære, B. [18] þere, B. [19] Stæ, B. [20] This sentence also is parenthetic. [21] Uncer berntpinges, B. For this patronymical name of a mark, or tribe,—to which Bishop Ælfric belonged, as is shown by the preceding word "uncer",—see Kemble, *Saxons in England*, ed. Birch, vol. i, p. 459. It should also find a place in p. 449. The Brentinges are mentioned in *Beowulf*, l. 5610, *ib.*, vol. i, p. 62 (= l 2807, *Grein*), where Kemble points to Brentingby, co. Leicester; as well as to Brantingham, co. York, and Brentingley (?), co. Leicester (p. 459). The river-name Brent may, by the potency of water-worship, be the origin of the tribal name. [22] Hlaf., B. [23] The use of the word "mearc" in juxtaposition with the previous mention of the "Brentinges", which falls under Kemble's list of patronymical names of ancient marks (at end of vol. i, *Saxons in England*), helps to establish the theory propounded by that writer in vol. i, chap. ii. [24] -pes, B. [25] Also parenthetic, and it is difficult to imagine how this finds its way into the original charter. [26] Ealf., B.

ealdan dic . ⁊lang dic to ðam pege þe scẏt úp to ðam hricgge . ⁊lang hricgges to þam pege þe scẏt fram fealupes[1] lea to baddan bẏ ane lẏtle[2] hpile . þonne of ðære apuldre þe stent pið pestan þam pege þurh þone lea to þam miclan hæsl pride . of þam hæsl pride adun on þa blacan rixa . of þam rixun[3] on þa lẏtlan[4] heçggan æt þam pege þe scẏt fram baddan bẏ[5] to cear pyllun . ⁊lang peges oð ðone broc þe scẏt to fealupes[1] lea to þam forda ðæt pest æfre[6] ⁊lang broces oð ðone peg þe scẏt to stæfer tune pið suðan þa ealdan burh æt baddan byrg[7] ꝥ pest ⁊lang peges oð to emnes þære micelan[8] dic oð pestepearde[9] þa[10] burh . ⁊lang ðære dic ⁊ be þære bẏrg pestepeardre[9] norð oð ðone tobrocenan beorg . ðe þær is toclofen[11] on norðpeardre[9] ⁊ on pesteweardre[9] baddan bẏrg[12] .

Acta ést hæc præfacta donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . D CCCC XL IIII . indictione . II .

✠ Ego Eadmundus[13] rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sancte crucis ✠ confirmavi .
✠ Ego Eadred ejusdem regis frater prædictum donum consignavi .
✠ Ego Eadgifu[14] ejusdem regis mater confirmavi cum sigillo sancte crucis . ✠ .
✠ Ego Oda Dorobonensis[15] ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agiæ crucis ✠ subarravi .
✠ Ego Pulfstan archiepiscopus ejusdem regis donationem confirmavi .
✠ Ego Ðeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consensi .
✠ Ego Ælfheah Pintaniensis[16] ecclesie episcopus triumphalem tropheum agiæ crucis ✠ inpresi .
✠ Ego Cenpald episcopus consensi .
✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi .
✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi .
✠ Ego Pulfsie[17] episcopus consignavi .
✠ Ego Pulfhelm episcopus subarravi .

✠ Æþelstan dux .	✠ Aðelmund dux .
✠ Æþelpold dux .	✠ Pulfgar[19] minister .
✠ Æþelstan dux .	✠ Eadmund[13] minister .
✠ Ealhhelm[18] dux .	✠ Ælfsie minister .

[1] -pea, B. [2] Little, B. [3] -um, B. [4] Littlan, B. [5] Baddeby, B. [6] Efre, B. [7] Byrig, B. [8] Miclan, B. [9] peard, B. [10] þe, B. [11] -fan, B. [12] Baddenbyrig, B. [13] Ædm., B. [14] Eadpife, B. [15] Dorobern., B. [16] Pinton., B. [17] Pulfsi, B. [18] Ealhelm, B. [19] Pulgar, B.

✠ Ælfstan minister. ✠ Pulfric minister.
✠ Pulfric[1] minister. ✠ Pihtgar minister.
✠ Ælfsie minister. ✠ Ælfred minister.
✠ Æþelgeard minister. ✠ Æþered[2] minister.

Endorsed in a hand of the xiith century:—"Badebi"; *and in one of the xiiith*, "Baddebi".

[A.] Original charter in the British Museum, Augustus II. 63.
[F.] Brit. Mus., *Facs.*, pt. iii, pl. 11.
[K. 1] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxcix; from [A.]
[B.] MS. Cotton. Vespasian B. xxiv, f. 15b.
[K. 2] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccii; from [B.] Boundaries in vol. iii, p. 421.

---

793. *Grant by King Admund to the thegn Wlfgar, of land at Hamtune*,[3] *on the R. Stour, co. Dorset.* A.D. 944.

HOC CONSECRATIONIS DONO INSCRIPTO ADMUNDUS REX HAMTUN AD DONACIONEM IMPERPETUUM CONSCRIPSIT.

Regnante domino nostro Jhesu Christo. Mundi hujus labentibus properanter temporibus regnaque functi cum regibus velocissimo transeuntibus cursu. licet stare firmiter a priori statu cito labi nullo sapiente ignotum[4], est. et gaudia hic fallentis vite quatiuntur et dissipantur. Iccirco incertum futurorum temporum statum providentes posteris succidentibus profuturum esse decrevimus. ut ea que communi tractu salubri consilio difiniuntur paginis saltem vilibus roborata confirmentur.

Quapropter ego ADMUNDUS[5] Rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium cuidam fideli meo ministro vocitato nomine WLFGARIO ob illius amabile obsequium ejusque placabili fidelitate[6] modicam numinis mei partem id est. V. mansas agelluli eternaliter tradendo concessi. vbi turbarum collacione jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur AT[7] HAMTUNE. vt terram jam præfatam meo scilicet ovante concessu tramitibus sue possideat vite. deinceps namque sibi succidenti cui voluerit heredi derelinquat ceu predixi in eternam hereditatem. Maneat igitur meum hoc inmobile donum eterna liberalitate jocundum cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus. campis. pascuis. pratis. ⁊ silvis. excepto communi labore expedicione pontis. arcisve coedificacione.

1 Pulric, B. 2 Æþelred, B.
3 Perhaps Hammoon, or Ham Mohun, on the river Stour, near Shilling-Okeford, Mappowder, and Sturminster-Newton. 4 -ter, MS.; -tum, K. 5 Eadm., K. 6 -lem -tem, K. 7 Æt, K.

Si qui denique mihi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violari satagerint ⁝ agminibus tetre[1] caliginis lapsi vocem audiant examinacionis die arbitris[2] sibi dicentis. "Discedite a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pena. si non ante mortem digna hoc emendaverint penitencia.

Istis terminibus prædicta terra circumgerata esse videtur ⁝

C Þis sand þe landes imare at hamtune. Arest of hefdeswelle on minnen[3] linc. of minnene[4] linche ⁝ on litiges heuede. of litiges heuede ⁝ anlang diche on sture at oxene bricge unen up anlang sture at sudwde. þannen ⁝ of þane hegen. of þane hegen ⁝ to dich. þanen anlang dich ⁝ ouer cinerget[5] mor ⁝ on þane mapelder. of þane mapeldere be þane akere heueden on chelbrichtes dich ⁝ anlang cuterget[5] mores on þane stream anlang streames ⁝ on adwines[6] imare þat eft on efdeswelle suthward. ⁝

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. DCCCCXLIIII. Indictione II^a ⁝

Ego Admundus[7] Rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi. ✠.

Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem Regis donacionem cum sigillo sancte crucis roboravi. ✠.

Ego Theodred Londoniensis ecclesie episcopus consignavi et ceteri. ✠.

[A.] MS. Harl. 61, f. 10b. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXCVII; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 420.

---

794. *Grant of Privileges by King Edmund to Glastonbury Abbey* A.D. 944.

PRIVILEGIUM[8] EDMUNDI REGIS.

In nomine domini nostri Jhesu Christi Ego EDMUNDUS[9] rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu[10] persistencium Gubernator ⁊ rector cum consilio ⁊ consensu optimatum meorum. pro eterne retribucionis spe ⁊ relaxacione peccaminum meorum concedo ecclesie Dei genitricis[11] Marie GLASTONIE. ⁊ venerabili viro

[1] T're, MS.; tetrae, K. [2] -tri, K. [3] Nunnen, K. [4] Nunnene, K. The MS. is obscure in the manner of writing, nūnė, or minė; nunnene, or minnene.
[5] Cunegar, or Coneygar. [6] Eadw., K. [7] Eadm., K.
[8] Title omitted, B. C. K. [9] Eadm., K. [10] In circ. gen., C.
[11] Gene., K.

DUNSTANO quem ibidem abbatem constitui libertatem ⁊ potestatem jura ⁊[1] consuetudines ⁊ omnes forisfacturas omnium terrarum suarum[2] . Burgebrice[3] . Hundredsocne[4] athas[5] . Ordelas[5] Infangene þeofas[6] . Hamsocne[7] frithbrice[8] . forestealle[9] . ⁊ team[10] in omni regno meo ⁊ sint terre sue[11] libere ⁊ solute ab omni kalumpnia[12] sicut[13] mee michi habentur . Set precipue ipsa villa Glastonie[14] . in qua celeberrima[15] ecclesia[16] sita est pre ceteris sit liberior cum terminis suis Abbati tantum[17] ejusdem loci tantummodo potestas sit tam in notis causis quam[18] ignotis in modicis ⁊ in magnis ⁊ 'etiam in hiis[19] queque[20] super ⁊ subtus terram in aridis ⁊ in rivis in silvis ⁊ in planis ⁊ eandem auctoritatem puniendi aut[21] dimittendi delinquencia in ea[22] commissa habeat quam mea curia quemadmodum mei antecessores concesserunt ⁊ statuendo firmaverunt videlicet Edwardus pater meus ⁊ Elfredus pater ejus ⁊ Centuwynes[23] Ines . Cuthredus[24] ⁊ alii quamplures qui locum illum honorantes gloriosum habuerunt ⁊ apostolica auctoritate Roboraverunt . quibus cum omni alacritate consencio[25] . Et ne quisquam mortalium seu episcopus aut[26] dux vel[27] quislibet minister[28] eorum . audeat eam temere[29] intrare causa placitandi vel Rapiendi vel quippiam faciendi quod contrarium 'possit esse[30] inibi Deo servientibus Dei interdiccione prohibeo .

Quisquis igitur benivola[31] mente meam donacionem ampliare[32] ⁊ privilegii dignitatem servare[33] satagerit[34] in hoc presenti seculo vita illius 'prospera sit ⁊[35] longiturne vite gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere temptaverit[36] . Sciat se procul dubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum nisi prius digna satisfaccione emendare m'a'luerit[37] .

[1] Et omitted, B. [2] Id est, added, B. C. K. [3] Burhgerihta, B.; burgbrice, C.; burgeritha. K. [4] Et hundredsetena, B. K.; socna, C. [5] Et, added, B. K. [6] Infangetheofas, K. [7] -na, C.; et, added, B. K. [8] Fridelrice, K.; et, added, B. K. [9] Et tol, added, B.; et toll, added, C. [10] Forstell et toll team, K. [11] Sibi, added, B. C. K. [12] Cal., B .C. K. [13] Sicuti, B. [14] -nia, K. [15] Vetusta, added, B. C. K. [16] Sancte Dei genitricis, added. B. C. K. [17] Tantum, omitted, B. [18] In, added, B. C. K. [19] In his etiam, B.: in hiis etiam, C. K. [20] Quæ sunt, B. C. K. [21] Et, B. [22] In ea, omitted, B. [23] Cheutwines, B. [24] Et Chutþredus, B.; pater meus Eadw. et Ælf. p. e. et Centwine, Ine, Cuðredus, K.; pater m. Edw. et Elf. p. e. et Kintwynes. Ines. Cuthredus, C. [25] ⁊ apostolica .... consencio, omitted. B.; quibus ... consencio, omitted, C. K. [26] Vel, B. [27] Aut, B.; aut dux, aut princeps, aut, C. K. [28] -trorum, B. C. K. [29] Omnino, B. C. K. [30] Fore possit, B. [31] Bene., K. [32] Amplificare, B. [33] -cionem .... servare, added in later hand on margin, MS.; et privilegii .. servare, omitted, B. [34] Sateg., B. [35] Feliciter, B. [36] Presumpserit, B. [37] Altered from vol., MS.

Acta est autem hujus privilegii pagina . Anno dominice incarnacionis nongentesimo quadragesimo quarto indiccione secunda[1] .

Ego[2] Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

Ego Eadred ejusdem regis frater consensi .

Ego Eadgiva ejusdem regis mater predictum donum consignavi .

Ego Oda Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis subarravi .

Ego Wlfstanus archiepiscopus prefatam donacionem confirmavi .

Ego Elpheah Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi .

Ego Wlfhelm[3] Fontanensis episcopus corroboravi .

Scriptaque est literis aureis in libro ewangeliorum quem eidem ecclesie optulit [4]opere satis eleganti composito[4] .

Will. Malm., *Lib. de Antiq. Glaston. Eccles.*; in [A.] Brit. Mus., Add. MS. 22,934, f. 15.
Migne, *Patrol. Cursus*, vol. 179, col. 1713.
Will. Malm., *Gesta Regum*, lib. ii, § 143; in [B.] Brit. Mus., MS. Reg. 13 D. 11, f. 35*b*.
[H.] Hardy's edit., vol. i, p. 227.
Repr. in Migne, vol. 179, col. 1109.
[C.] MS. Cotton, Tiberius A. v, f. 71*b*. (John of Glastonbury.)
[D.] MS. Ashmole, 790, f. 80. (John of Glastonbury.)
Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 26; from [D.]
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. cccc; from [D.] and other sources.
Thorpe, *Dipl.*, p. 187; from [D.] See also references to No. 1.
Spelman, *Concilia*, vol. i, p. 427.
Wilkins, vol. i, p. 217.

---

795. *Grant by King Eadmund to the Nun Ælfgyth, of land at Rollandun, or Rollington, in Bulbridge,*[5] *on the R. Noddre or Nadder, near Wilton, co. Wilts.* A.D. 944.

ROLLENDUNE.

VIS HIS ÞARE ÞREORA HIDA BOC BE ROLLANDUNE ÞE EADMUND CYNG GE BOCODE ÆLFGYÞE NUNNAN ON ECHE YRFE FOR GODES LUFAN ⁊ FOR HIRE GE BEDRÆDENNE .

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi . Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum velud fundamenta montium indistrictis ligaminibus fixa sunt . Tamen plerumque [per][6] tempestates et turbines secularium rerum etiam religio sancte Dei ecclesie

[1] Acta est hec prefata donacio . anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC^{mo} . XL^{mo} . IIII^{to}. [2] These subscriptions only in C. D. K. [3] Wolfhelm, D. [4] Eleganti satis opere compositum, B.; composito qui "textus Sancti Dunstani" dicitur, C. D.

[5] See Hoare, *Mod. Wilts, Branch and Dole*, p. 32. [6] [per], added, K.

maculis reproborum dissipabitur hac[1] rumpitur. Idcirco incertum futurorum temporum statum providentes posteris succedentibus profuturum esse decrevimus. ut ea que communi tractu salubri consilio definiuntur sertis[2] literulis roborata confirmentur.

Quapropter ego EADMUNDUS. rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector. Hanc elemosinam mihi providens prodesse profuturum. quicquid piis petitionibus pro Dei amore largitus sum ut evangelica provulgatur oratio. "Date et dabitur vobis". Cuidam sancte conversationis monialis[3] femine vocitate nomine ÆLFGYÞE. modicam numinis mei partem. id est. tres mansas agelluli eternaliter tradendo concessi in loco illo ubi ruricoli appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt. BE ROLLANDUNE. ut habeat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue. cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipsa[4] telluris gramine creavit. Tam in notis causis. et ignotis. in modicis. et in magnis. campis. pascuis. pratis. Cursibusque aquarum. donans donabo libertatem. et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni judicis adierit. Succedentium sibi cuicumque libuerit eternaliter derelinquat ceu superius prænotavi. Sit autem prædictum rus liber ab omni fiscali tributo seculariumque servitium[5] exinanitum. Sine expeditione et pontis arcisve instructione præcipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam divina precepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat.

Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc præsenti seculo vitam[6] illius prospera feliciter longiturne vite gaudia teneat. Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit. Sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum. Nisi prius digna satisfactione emendare maluerit.

Istis terminibus prædicta terra circumgyrata esse videtur.

Þis synt þa land gemæra to prollendune.

Aerest up of noddre staþe on easte peardne hunda ham. þonnen up on gerihte to þam stapole. þonon up ofer deor hlinc. of þam hlince to þam beorge. to ælfredes land scare. þonne is hit þær feoper furlanga brad butan feoper gyrdan. þonne gæþ hit þaer niþer be þara pyrhtena land scare oþ pines hlinces heafod. ⁊ þonon niþer oþ þæt hit cumð in on noddre þonne six Æceras be norðan noddre

[1] Ac, K. [2] Ce tis, K. [3] -li, K [4] Ipso, K. [5] -tio, K. [6] Vita, K.

aratras in illo loco ubi jamdudum . solicole illius regionis nomen imposuerunt at SIBRIGHTESWEALDE . Tali autem tenore hoc prefate munificencie munus tradendo concessi ut possideat ⁊ firmiter teneat usque ad ultimum vite sue cursum , cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipsa telluris gramine creavit , tam in notis causis[1] ⁊ ignotis in modicis ⁊ in magnis campis pascuis silvis omnino donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit , ⁊ ad[2] desiderabilem jocunditatis viam per graciam superni judicis adierit succedencium sibi cuicunque libuerit[3] eternaliter derelinquat seu superius prenotavi . Sit autem predictum rus liber ab omni fiscali tributo . secularriumque servitutum exinanitum sine expedicione. ⁊ pontis arcisve instruccione .

Precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam eciam divina precepta predicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat . Quisquis benivola mente meam donacionem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vita illius amplificetur feliciter longiturneque vite gaudia teneat . Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit , sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum . Ni prius digna satisfaccione emendare maluerit .

Istis terminibus predicta terra circumcincta esse videtur .

Of cymesing on otþunes hyldan ufepyrde ⁊lang ricges oð ða stret niðer ⁊lang strete ⁊ spa norð on aggint[4] beorgas of hagging beorgan ! on brynessole of brynessole ⁊lang colredinga ge mercan oð helfesdene oð[5] helfesdene oð lectan æcer , oð[5] lectan æcere , oð pittham ut on ðone feld , oð bealdessol of[5] bealdessole , pest oð stylfing' on ðone kalepanstoce of ðam kalepan stocce on beodune oð ðone caldanpeg ⁊lang peges est[6] ong[7] , cymesing .

Acta est hec prefata donacio . Anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLIIII . indiccione . II .

[A.] MS. Cotton, Claudius D. x, f. 62.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCXLIX; from [A.]
[B.] *See* No. 755.

---

798. *Grant by King Eadmund to the thegn Ælfheah, of land at Linford, co. Bucks.* A.D. 944.

CARTA REGIS EDMUNDI DE LINFORD .

Regnante in perpetuum domino nostro Jhesu Christo . Egregius agonista sermocinatus est in scripturis[8] divinis " omnia[9] que videntur temporalia sunt . que autem non videntur eterna" . Iccirco superflua utentibus divinus sermo ut supra taxati sumus terribiliter premonet . ut hujus seculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes[10] celestia properemus ad regna .

[1] Quam, added, B. [2] Ad, omitted, B. [3] Succedentibus filii[s] abbatibus ⁊ sanctis apostolis famulantibus, B. [4] Agging, K. [5] Of, K. [6] ? *for* eft. [7] On, K.
[8] Div. scr., K. [9] 2 Cor. iv, 18. [10] Immit., S.

Quapropter Ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector cuidam fideli meo ministro vocitato nomine . ÆLFHEAGO in eternam hereditatem '[h]ilariter' inpedirem[1] . VI mansas agelluli in illo loco[2] vulgares prisco more mobilique relatione vocitant ÆT LINFORDA ut ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu vivat . et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat ceu supradiximus in eternam hereditatem . Sit autem predicta terra cum omnibus ad se rite pertinentibus libera . campis pascuis . pratis . silvis . exceptis istis tribus . expeditione pontis . arcisve constructione .

Si qu'i's vero quod non optamus contra nostrum hoc decretum machinari vel infringere aliquid voluerit . sciat se rationem graviter redditurum in die judicii ante tribunal domini nostri Jhesu Christi nisi prius hic digna emendaverit penitentia ante mortem .

Mete de Linford.[3] Istis terminis prædicta terra circumgirata esse videtur .

Ðis sint þa land gemæro to Linforda betƿeox eccene ⁊ cillariþe .

Acta est hec donatio præfata . Anno[4] ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XL . IIII . indictione . II^a^.

Testes.[3] ✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi .

✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consensi[5] .

✠ Ego Eadgifu . ejusdem regis mater prædictum donum consignavi .

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis subarravi .

✠ Ego Ƿulfstan archiepiscopus roboravi .

✠ Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis inpressi .

✠ Ego Cenƿald	episcopus consensi .	✠ Ego Æþelstan	dux consensi .
✠ Ego Ælfric		✠ Ego Æthelƿold .	
✠ Ego Ælfred		✠ Ego Æþelstan	
✠ Ego Æþelgar		✠ Ego Ealhhelm	
✠ Ego Ƿulfsige		✠ Ego Eadric	
✠ Ego Ƿulfhelm		✠ Ego Æþelmund .	

[1] Hilariter mpenderem, K.; ilariter impenderim, S. [2] [ubi], added, K., to complete the sense. [3] Rubric omitted, K. For this and the next paragraph B. reads:—*Termini vi . mansarum ad Linford* . Be tƿeox eoccene ⁊ cilla riðe . synd þa land gemæro to linforda. [4] Anno, repeated by error in MS. [5] Consignavi, K.

✠ Ego Ƿulfgar ✠ Ego Eadmund ✠ Ego Ƿulfric . ✠ Ego Ælfsige ✠ Ego Ƿulfric ✠ Ego Ælfstan .	minister consensi .	✠ Ego Ælfstan . ✠ Ego Ælfheah ✠ Ego Æþelgeard ✠ Ego Ƿihtgar ✠ Ego Ælfred ✠ Ego Æþered[1]	minister consensi .

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi f. 29.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 106.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCL; from [A.]
[B.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 198. Boundaries only.

---

799. *Grant by King Edmund to the Earl Athelstan, of land at Brentesforlong or Brent, on the River Axe, co. Somerset.* A.D. 944.

CARTA REGIS EDMUNDI FACTA ATHELSTANO COMITI DE BRENTEFORLONG[2].

In nomine domini nostri Jhesu C[h]risti salvatoris quoniam quidem[3] transeuntis mundi vicissitudo cotidie per incrementa temporum crescendo decrescit et ampliando minuatur crebrescentibusque repentinis variorum incursum[4] ruinis vicinus finis terminus esse in proximo cernitur. Iccirco vanis ac transibilibus rebus mansura celestis patrie premia mercanda sunt.

Quapropter ego EDMUNDUS rex Anglorum hujusque provincie Britonum ruris gubernator cuidam fideli meo comite vocitato nomine ATHELSTANO ob illius amabile obsequium ejusque placabili peccunia id est octoginta mancusas de purissimo auro aliquam partem terre juris mei perpetuali donacione libenter concedo duas mansas illic ubi vulgus prisca relatione vocitat. OF BRENTESFORLONG[5]. juxta dirivativis[6] fluencium successibus. BE EXAN. ut habeat ac possideat quamdiu vivat et postquam universitatis viam adierit cuicumque voluerit heredi derelinquat seu supradiximus in eternam hereditatem. sit[7] autem pretitulata donacio libera ab omni regali servicio et ab aliena ambicione mundalium curarum nisi quod communi populo previdendum est. id est pontis arcisve[8] constructione et promptissimum[9] itiner expedicionis transitus cum omnibus que rite ad predictam terram pertinere dinoscuntur. campis. paschuis. pratis. silvis. aquarumque cursibus.

Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit nostram prenotatam donacionem sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque racionem redditurum.

[1] Æðelred, K.
[2] -lond, B. [3] -dam, B. [4] Mensium, B. [5] Brentefordland, B.
[6] Dirivantis, B. [7] Sic, A. [8] Artis ve, A. [9] -mi, B.

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur.

☾ Erest so landschere geth of exan up on erfdion[1] þane up on conanleyghbrok[2] þane up on thene wey þanen north on. wulwythelandschere at alfredes þane þare of dune to cridican. þanen [on] lactancumbesbrok[3] on midlisso[4]. þanen up on grenewey on þar nedesslo þanen on dich of fulere. þane a doun[5] on geganbrok[3]. þane[6] up on geganbrok[3] of foulangford þane on herepath of kingeslandschere[7]. þe elde dich. þane up riȝt on bedesberghe[8] of beddesberghe[9] on 'bright hulle[10] on blakanhulle. þanen on bradenanhulle. þanen a doun[5] on lake so eft right[11] on exan. þane[12] a doun[5] of[13] exan of Kirfdian.

Acta est hec prefata donacio. anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi. DC. C. C. C. XLIIII. indiccione secunda.

✠ Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Oda[14] Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum tropheo agie crucis consignavi.

✠ Ego Wolstan archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi.

✠ Ego Wuldred Londoniensis ecclesie episcopus predictum donum confirmavi.

✠ Ego Alfath[15] Wintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi cum multis aliis.

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 201. (Kindly collated by Mr. G. Parker.)

[B.] Marquess of Bath's MS. at Longleat, f. 334. (Kindly communicated by Mr. F. H. Dickinson.)

---

800. *Grant by King Edmund to the thegn Wolfric, of land at Netelintone, or Nettleton, co. Wilts.* A.D. 944.

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA WULFRICO MINISTRO SUO DE NETELINGTONE.

Regnante imperpetuo Domino nostro Jhesu Christo. Sacre autem scripture edita forma catholicorum patrum nos admonet ut memores simus quoniam quidem transeuntis mundi vicissitudo cotidie

[1] -an, B. [2] Conanleghbroke, B. [3] -broke, B. [4] Middislo, B. [5] Dun, B. [6] þan, B. [7] Kyngges., B. [8] Up rich on beddes bergh, B. [9] -bergh, B. [10] Briggemores heved þanne a dun on streme on brigges mores biche midward þanne up rich overe drotarshulle, B. [11] Rich, B. [12] þanne, B. [13] On, B. [14] Odo, B. [15] Alfeth, B.

per incrementa temporum crescendo decrescit et ampliendo minuatur . crebrescentibusque repentinis variorum incursuum ruinis vicinus finis terminus esse cunctis in proximo cernitur . iccirco vanis ac transibilibus rebus mansura celistis patrie premia mercanda sunt .

Quapropter ego EDMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium gubernator et rector cuidam meo fideli ministro vocitato nomine WOLFRICO ob illius amabile obsequium ejusque placabilem fidelitatem dignatus sum impartiri bis denas mansas quod Anglice dicitur . *twenti hide* . ubi turbarum collacione jamdudum nomen illatum hoc adesse profertur at NETELINTONE . hoc igitur tellus prefatum omnibus cum appendiciis silvis et campis paschuis atque pratis magnis vel minimis sit quoque liber libertate prefixa ab omni jugo servili cum universis que pertinent sibi tribus pretermissis non obmittendis expedicione pontis municionisque confectione deinceps namque sibi succedenti cui placuerit sibi relinquat heredi in eternam hereditatem . Nam quisquis seculorum in generacione Belial gnatus nostrum hoc volumen inmutare temptaverit inde reus [s]celere judicii die magna cum turma truces trudatur in flammas nisi hoc in seculo penitencie prius fletu detersus hinc se corrigere studuerit .

Istis terminibus predicta terra circumgirata esse videtur .

Ærest endlang þe fer to Alorbroke endlang Alorbrokes to Wodeford . of Wodeford to Streteford of Streteford to Meredich vp of Meredich out to bilham þat hit comet to langforlang suthward þanen to Hengrave of Hengrave to cefelandgrave þanen to abbanberghe to þan orputten to þe fer ist[1] sone[2] .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione Domini nostri Jhesu Christi . DC . C . C . C . XIIII . indictione secunda .

✠ Ego Edmundus rex Anglorum prefatam donacionem cum sigillo sancte crucis subarravi .

✠ Ego Oda Dorobornensis[3] ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem cum sigillo sancte crucis confirmavi cum multis aliis .

Hanc ruralem possessionem predictam Wulfric post obitum conjugis sue data cartula commendavit . quod tamen Elswine factus monachus et ad monasterium rediens opere implevit .

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 231. (Kindly collated by Mr. G. Parker.)
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 60.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCXCVIII from [A.] Boundaries in vol. vi. p. 232.

[1] ? ift *for* eft. [2] Stone, D.; ferist stone, K. [3] Doroberensis, D.

801. *Grant by King Eadmund to Ælfric, Bishop of Ramsbury*[1] *(?) of land at Bleobury, or Bleawbury, co. Bucks.* A.D. 944.

CARTA REGIS EADMUNDI DE BLEOBIRG.

In nomine Dei summi . ⁊ altissimi Jhesu Christi omnibus prudentibus qui Deifice contemplationis beatitudinem in mentis sue hospicio cernere cupiunt manifestissimis signis constat quod quemquam[2] potis esse transitoriis imis alta celestia sine fine mansura capescere . Si illius antiqui ⁊ infesti trucisque tiranni et humani stirpis sev[i]ssimi multatoris truculenta inprobitas obstaculum bonorum virtutum incrementis calculatur . ⁊ velud spurcissima et venenata melanconie[3] truculenta spicula furorum inspirata flaminum invectione affidorum intimis precordiorum Christi vernaculorum receptaculis abnegando respuendo detestantur cordetenus funditusque enerviter contempnitur ut precelsa vox conditoris nostri au ore[4] proprio tonans "vos qui secuti estis bonis operibus centuplum accipietis ⁊ vitam possidebitis eternam". cujus scilicet fervoris igne coarctus ego EADMUNDUS Angligenarum rex cuidam pontifici[5] meo mihique fervoris igne dilecto nomine quod constat. ÆLFRICO . veneranda pro ejus solide fidelitatis prudentia centum terre mansas ei stilo perhenni trado . quodam in loco venerabili antiquitus et adhuc cognomine noto BLEOBURG . appellato quatinus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat . dum hujus labentis evi cursum transeat inlesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhereat cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus . campis . pascuis . pratis . silvis . dirivative[6] . cursibus aquarum hanc prenotatam munificentiam incipiente anno tercio[7] regni mei roboravi adque[8] confirmavi ut omnibus mundialibus coangustiis sit liber nisi quod nostra communi labore pertinet minime cuiquam in oblivione illud tradendum est id est expeditione pontis arcisve construccione ⁊ postquam universitatis viam adierit predictam donationem cuicunque voluerit heredi derelinquat ceu superius predixi in eternam he[re]ditatem .

Si quis benivola mente hanc largifluam munificentiam augere voluerit archons supernorum civium et gubernator terrestrium retributionem in eternis habitaculis dignetur concedere . Ideo

[1] Sherborne, S., *index*. [2] Quisque, K. [3] Melancoliae, K.
[4] Amore, K.; ab ore, S. [5] Called "ministro" in the paragraph introducing the charter in the text of A.; see p. 109. [6] -visque, K. [7] The third year of Edmund is A.D. 944. [8] Atque, S. K.

scripsimus novam cartulam quia antiquum librum non habebamus. Set si quis in propatulo aliam cartulam produxerit. sciat se proculdubio cum sempiterno syngrapho agie crucis ab omnibus fidelibus abdicatam et ad nichilum valeat. Si quis vero prout non optamus maledicti serpenti suggestioni[1] et avaritie estibus inflatus sic demonice fermentationis stimulo incedens nostrum integrum ⁊ inviolatum donum fraudulenter infringere probaverit noverit se proculdubio cum Anna et Zaphira satellitibusque eorum herebica eterne anatematis macera perforandum nisi prius digna satisfacione[2] emendare voluerit.

Mete de Bloburig. Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur.

Ðis sindon þa land gemæro to bleobyrig. Ærest on easte pardum þam lande æt amman pelle þæt spa suð on gerihte on pæter slædes dic þæt ⁊lang dic oþ þone suð ende on þone þaet riht land gemære þæt up to þam miclan beorge beneoþan hrameslea þæt of þam beorge up ⁊lang stanpeges to þam langan cyrstel maele æt hafuc[3] þorne þonne of hafuc þorne to þan langan þorne æt ichenilde pege þæt spa to þan þriddan þorne æt pirhangran of þam þorne to þam feorþan þorne on prangan hylle fore peardre stent þæt spa forþ to þam fiftan þorne to þam elebeame þæt pest ⁊lang þæs lytlan peges up to þon þorne up to teonan hylle þæt spa pe's't on þone rupan hlync ⁊lang þæs ropan linces to þon hæþenum byrgelsum æt þære ealdun dic þæt ⁊lang oþ þaet treop steall þonne of þan treop steall on ge rihte to þon bradan beorge be eastan procena stybbe þæt spa to procena stybbe þonne of procena stybbe on meoces dune on þone byrgeles. of þam byrgelse to þære flodan æt spin peges slo æt þære pege gelæton þaet up to þam eorþ geberste to foxes beorge. of þam beorge pest. ⁊lang drægeles bæces oþ þone hrieg peg ⁊lang peges oþ þa readan hane. of þare hane norþ ⁊lang þæs smalan peges to totan cumbe æt þam beorge þæt spa norþ on ge rihte ⁊lang þæs smalan peges to þone here page þæt to þæs linces ende. þaet spa forþ norð ⁊lang peges oþ ordstanes dic þæt ⁊lang dic of þære dic piþ norþan þæt yrþland þonne bi þam yrþlande to þære lace þe lið on stoc pelle. þonne of stoc pylle norþ ⁊lang brocces to þaere dic þære se aþeling mearcode þæt ⁊lang dic to þære sceap peascan on haccan broc þonne ⁊lang haccan broces to huddes igge þæt spa forð norþ ⁊lang broces piþ pestanhunddes ig þæt up ⁊lang þæra ⁊heafda to þære lytlan dice ende. ⁊ þam norð ⁊lang þara ⁊heafda to þan langan cyrstel mæle æt hæþ dune þæt

[1] -tis -one, K. [2] Satisfact., H. [3] Hafuc, altered to hafuc, MS.; hafuc, K.

sƿa norð ⁊lang þæs smalan paþes on þa dic sticcea to þone stodfalde þæt sƿa eaþ ⁊lang þære ealdan dic oþ aeþelstanes treop steal to þare dice byge þaet sƿa suþ east ⁊lang dic be byrgƿylla gemære þat sƿa suð est ofer þone mor to mæringes þorne of mæringes þorne to sulgeate. of sulgeate be ƿyrt ƿalan to þone read leafan mapuldre of þam mapuldre on þa lace þæt on gerihte on ƿest ƿylle þen on oþre naman hæt æt amman ƿylle.

Acta est hec prefata donatio. Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XLIIII[1]. Indiccione. XV.

Testes. ✠ Ego Eadmundus 'rex' Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.
✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater consignavi.
✠ Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi.
✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus consignavi.
✠ Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus triumphalem tropheum agie crucis impressi.
✠ Ego Cenƿald episcopus consignavi.

✠ Ego Ælfric
✠ Ego Ælfred
✠ Ego Burhric
✠ Ego Æþelgar
✠ Ego Ƿulfhelm
} episcopus consensi.

✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Æþelstan
✠ Ego Æþelƿold
✠ Ego Æþelstan
✠ Ego Ealhhelm
✠ Ego Uhtred
✠ Ego Aþelmu[n]d
} dux consensi.

✠ Ego Odda
✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Eadmu[n]d.
✠ Ego Ƿullaf
✠ Ego Ælfric
✠ Ego Ælfstan
✠ Ego Ælfstan
✠ Ego Ordheah
✠ Ego Ælfheah
✠ Ego Ælfgar
✠ Ego Æþered[2]
✠ Ego Ælfligo
✠ Ego Æþered[2]
✠ Ego Ƿihtgar
✠ Ego Ƿulfric
✠ Ego Ælfsige
✠ Ego Ƿulfhelm
} minister consensi.

[A.] MS. Cotton, Claudius B. vi, f. 294.
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 109; *cf.* vol. ii. p. 508.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLI; from [A.]

[1] S. suggests 942 to agree with indiction, but *cf.* note 7 on p. 556. [2] Æðelred, K.

802. *Grant by King Eadmund to the thegn Ordulf, of land at Bryning tun, or Brimpton, between the Alaburn and Cynet, or Emborne and Kennet Rivers, co. Berks.* A.D. 944.

CARTA REGIS EDMUNDI DE BRINNIGGE TUNE.

In nomine sancte trinitatis imminentibus vite caducis terminis qua in nos sceleri scilicet onere pressi nutu divino statuti tamen dominica prosequentes monita prout quimus secundum illud euuangelii ubi dicitur. "Date[1] ⁊ dabitur vobis".

Quapropter ego EADMUNDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator ⁊ rector. cuidam meo ministro vocitato nomine ORDULFO. ob illius amabile obsequium ejusque placabili pecunia quam mihi in sue devocionis obsequio detulit. id est. XC. mancusas purissimi auri. aliquam portionem hereditatis mee in eternam possessionem concedo. VIII. mansas agelluli ubi ruric'oli antiquo usu nomen indiderunt ÆT BRYNING TUNE catenus ut hoc diebus suis possideat tramitibusque vite sue. et post se cuicumque sibi placuerit post hoc tradat hereditario eternaliter ceu prædixi illi. Maneatque prout jam prædixeram donum istud ab omni seculari servitio exinanitum cum omnibus ad se rite pertinentibus. campis. pascuis. pratis. silvis. excepto istis tribus expeditione pontis arcisve constructione. Nam quisquis seculorum in generatione Belial gnatus nostrum hoc volumen immutare temptaverit Jude reus scelere judicii die magna cum turma truces trudatur in flammas nisi hic in seculo penitentie prius fletu detersus hinc se corrigere studuerit.

Mete de Brynnigtune. Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur. Ðis synt þa landes meære to bryning tune. Ærest on heafd beorh þonne on pyrt palan on þæs hagan ende. þonne ⁊lang hagan þær fisces burna ⁊ alaburna to gædre scotaþ. þonne of alaburnan ut on herred snad. ⁊ spa norþ to herpaþe ⁊lang herpaþes to þære efisc[2]. þonen eft on pyrt palen to croh hamme þonne on hunnes pylle þonne pest be yfre þæt hit sticaþ on peala brucge þonne þaer ut on cynetan ⁊lang cynetan on myþ ford þonne on middel ea þæt spa on befer ige þonne on fyrs ige of dune ⁊lang ea. þær ala burna scyt ut on cynetan. þonne up ⁊lang alaburnan on scealdan ford þonon ⁊lang hagan ut on heaþ[3] felda spa to herpaþe ⁊lang herpaþes to imman beorge of imman beorge eft on heafod beorge.

[1] Luc. vi, 38. [2] Efise, K. [3] Heah, S.

Acta est hæc donatio. anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DCCCC. XL. IIII. indictione. II^a^.

His testibus. ✠ Ego Eadmundus rex Anglorum prefatam donationem cum sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donationem cum tropheo agie crucis consignavi.

✠ Ego Ælfheah Ƿintonensis ecclesie episcopus triumphalem [tropheum][1] agie crucis inpressi.

✠ Ego Cenpald episcopus consensi.

✠ Ego Ælfric episcopus subarravi.

✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi.

✠ Ego Æþelstan dux consensi.

✠ Ego Æþelpold dux consensi.

✠ Ego Ealhhelm dux consensi.

✠ Ego Ƿulfgar minister consensi.

✠ Ego Ælfstan minister consensi.

✠ Ego Eadmund minister consensi.

✠ Ego Ælfsige minister consensi.

✠ Ego Ælfheah minister. ✠ Ego Ƿihtgar. minister.

✠ Ego Æþelgeard minister. ✠ Ego Ælfric minister.

✠ Ego Ƿulfric minister. ✠ Ego Ælfred minister.

[A.] MS. Cotton. Claudius B. vi. f. 31*b*.
[B.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 117.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLII; from [A.]

---

803. *Grant by King Edmund to Æþelnod the priest, of land at Basing, co. Hants.* 30*th March* A.D. 945.

PRIVILEGIUM DE BASYNG A REGE EDMUNDO, FRATRE REGIS ATHELSTANI, CONCESSUM.

Summus et ineffabilis rex ac semper magnificus triumphator oraculo nos hortatur Salomonico atque divini inspiraminis dicens, "Benefac[2] justo, et invenies retributionem magnam; etsi non ab ipso, certe a Deo". Et iterum egregius prædicator Paulus, et apostolici certaminis conluctator, ait, "Ergo[3], dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei".

Quapropter ego EDMUND[US], divina Dei fulciente gratiuncula, rex, totiusque Albionis primicerius, L. emptam auri solidis proprii

[1] [tropheum], K.; omitted, MS. [2] Eccles. xii, 2. [3] Gal. vi, 10.

ruris aliquantulam terræ partiunculam, hoc est, mansionem monasticam ad BASYNGUM, quæ nostro dicitur famine *Cynniges hors croht*, et duos cassatos, cum pertinente silva in Acrycge, in loco qui dicitur Licepyt, suis cum certissimis territoriis pascuisve, ab antiquis temporibus pertinentibus ad Beomnit felda et Middesellum, ob honorem et reverentiam Domini nostri jugem in possessiunculam cuidam presbytero meo, cui nomen ÆTHELNODUS, libens gratanter impendo. Hujus agelli XII. jugera juxta locum sunt, qui dicitur Totdesford, et XXIIII. ubi dicitur, Ƿealagærstune. Hujus donationis effectu augentibus præmium sempiternum, et resistentibus reddenda coram Christo in die judicii ratio sit. Anno Dominicæ incarnationis DCCCCXLVº, in die III. kalendas Aprilis, hæc cartula constipulantibus idoneis testibus, quorum nomina infra recitantur, scripta est:—

✠ Ego Edmund rex condonando consensi et subscripsi.
✠ Ego Oda, archiepiscopus.
✠ Ego Ƿulstan, archiepiscopus.
✠ Ego Eadred, cliton.
✠ Ego Eadgi, mater regis.
✠ Ego Ælfheah, episcopus.
✠ Ego Æþelgar, episcopus. ✠ Ælfred, episcopus.
✠ Ego Ƿulfsige, episcopus. ✠ Burgric, episcopus.
✠ Ego Ƿulfhem, episcopus. ✠ Theodred, episcopus.
✠ Ælfric, episcopus. ✠ Cenpald, episcopus.

Et cæteri multi.

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (Rolls ser.), p. 146.

---

804. *Grant by Æthelnoð the priest to Newminster, Winchester, of the land at Basing, granted by the King to him in No.* 803.

DONATIO ATHELNODI PRESBYTERI IN NOVUM MONASTERIUM WYNTONIÆ.

Ic ÆTHELNOD, sacerd, an þes landes æt BASYNGUM mid ealra þæra landes þæt me cining Edmund sealde, in to NIÞAN MINISTRE on Ƿintanceacestre, minra saƿla þearfe æc to fremdon and mæge ut to seallan, mid ealra freogdom þæt me cining Edmund giefan habban. Geƿitenesse

✠ Eadred, cuning,
✠ Æthelgar, biscop, and
✠ Ælfric, biscop; and menigfeald oþæra manna.

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (Rolls ser.), p. 146.

---

805. *Old English form of No.* 804.

I ATHELNOD, prest, grawnt these londys at BASYNG, with alle the londys that kyng Edmund hath me ʒyve, in to the NEWE MONASTERIE of Wynchester, for the helpynge of my sowle; they evyr for to have hem, and nevyr to do hem a wey, with alle the fredom that me kyng Edmund hath gyve. Wherof ben wytnesse kyng Edred, Athelgar byschop, and many maner of other menne.

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (Rolls ser.), p. 146.

---

806. *Latin form of No.* 804.

Ego ÆTHELNODUS, presbyter, dono istas terras apud BASYNG, cum omnibus aliis terris quas mihi rex Edmundus dedit, NOVO MONASTERIO Wyntoniæ, pro remedio animæ meæ, ut ipsi in æternum ipsas possideant et nunquam a monasterio alienent, cum omnibus privilegiis quæ mihi rex concessit Edmundus. Quorum testes sunt Edredus rex, Athelgarus episcopus, Alfricus episcopus, cum pluribus aliis hominibus diversarum conditionum.

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (Rolls ser.), p. 147.

---

807. *Grant by King Eadmund to Ælfred, Bishop of Chichester, of lands at Bracklesham, etc., co. Sussex.* A.D. 945.

CARTA EDMUNDI REGIS ANGLORUM DE IIII MANSIS IN BRAKELESHAM ET II TORNEIA.

In nomine Sanctæ Trinitatis. Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum, velut fundamenta montium, indistrictis ligaminibus fixa sint[1], tamen[2] plerumque[3] tempestates et turbines secularium rerum, etiam religio sanctæ Dei ecclesiæ maculis reproborum dissipatur ac rumpitur. Idcirco incertum[4] futurorum

[1] Sunt, D. K. [2] Tum, D. K. [3] [per] added, K. [4] Incertum omitted, D. K.

temporum statum providentes, posteris succedentibus profuturum esse decrevimus, ut ea que communi tractatu[1] salubri consilio depinguntur[2] rectis[3] litterulis roborata confirmentur.

Quapropter ego EDMUNDUS[4] rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector cuidam michi[5] fidelissimo in Christo ministro et episcopo nomine ÆLFREDO[6] quandam ruris partem de terra[7] episcopatus sui, quam ipse modo et prius antecessores sui[8] pontificali jure possederant[9], ego autem, largiente Dei gratia, regiminis munimine[10] utor ad possidendum[11] hæreditatem ipsi concedo, stiloque perhenni trado . VI . mansas in duobus locis[12]. IIII . mansas in[13] BRAKELESHAM, et . II . mansas in Torneia[14], tali autem tenore hoc præfatæ munificentiæ munus tradendo concessi, ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vitæ suæ cum omnibus utensilibus quæ infra terminos ejusdem ruris[15] continentur tam in notis causis quam ignotis, in modicis et in magnis[16], humido et sicco[17] 'campis, pratis, pascuis, silvis, silvarumque densitatibus[18] donans donabo libertatem, et postquam humani generis fragilitatem deseruerit, et ad desiderabilem jucunditatis viam per gratiam[19] superni judicis adierit, succedendum[20] sibi cuicumque libuerit æternaliter derelinquat, ceu[21] superius prænotavi. Sit autem prædictum rus liberum[22] ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exinanitum[23], sine[24] expeditione et pontis arcisve instructione.

Præcipio quoque in nomine Dei summi, tam nobis[25] viventibus, quam etiam[26] divina præcepta prædicantibus hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam præsumat. Quisquis benevola[27] mente meam donationem amplificare[28] satagerit in hoc præsenti seculo, vita illius prospera fœliciter longiturne[29] vitæ gaudia teneat. Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit, sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum nisi prius digna[30] satisfactione emendare maluerit.

1 Tractu, D. K. 2 Diffiniuntur, K.; diffinguntur, H. 3 Certis, D. K. 4 Ead., K. 5 Mihi, D. K. 6 Elf., D. 7 -ris. D. K. 8 Su. ant., D. K. 9 Possideant, D.; possiderunt, K. 10 H.; numine, D. K. 11 H.; -dam, K. 12 Locis, omitted, H. 13 At, B.; ad, D. K. 14 H.; in Thorneia, A.; at Earnele, B. D.; et Earnele, K. 15 Iuris, D. K. 16 Terra et mari, added, D. K. 17 Terra et mari, added, B. 18 Cam. silv. pra. pascuisque, D. K. 19 -as, D. K. 20 -ntium, K. 21 Seu, H. 22 Liber, B. 23 B.; exinatutum, A. (margin of K.); left blank, D. K. 24 Sive, D. 25 Vobis, D. K. 26 Et, D. K. 27 Beni., A. (margin, K.) 28 Applicare, A. (margin, K. H.) 29 -tudine, D. K. 30 Digna, omitted, D. K.

Istis[1] terminis prædicta terra circumgyrata esse videtur qui anglice in carta ipsa conscripti sunt[2].

Facta autem est hæc[3] præfata donatio anno ab incarnatione domini[4] . DCCCCXLV . Indictione III .

Ego Edmundus[5] rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo[6] sanctæ crucis consignavi[7] .

Ego Eadred ejusdem regis frater consignavi .

Ego Eadgifu ejusdem regis mater prædictum donum consensi .

Ego Oda[8] Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum trophæo hagiæ[9] crucis consignavi[10] .

Ego Wulstan[11] archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sanctæ[12] crucis consignavi .

Ego Theodred[13] Lundoniensis ecclesiæ episcopus confirmavi .

Ego Elphea[14] Wintoniensis[15] episcopus triumphale[16] trophæum agiæ crucis impressi[17].

Ego Kenwald episcopus confirmavi[18].

[A.] Chichester Register A, f. 18b.
[B.] Chichester Register B, f. 7.
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. vi, p. 1165; from Reg. Dec. et Cap. Cicestr.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCCIII; from [D.] The margin of K.'s own copy in Brit. Mus. Add. MS. 32,127 has readings of [A. B.]
[H.] Hardy's MSS. in Record Office, from Chichester Reg. M [= A.], f. 18b, and Reg. B, f. 7 [= B.]

---

808. *Grant of Privileges by King Ædmund to the Monastery of Bury St. Edmund's.* A.D. 945.

PRIVILEGIUM ÆDMUNDI REGIS QUO LIBERTAS ECCLESIÆ SANCTI ÆDMUNDI CONCEDITUR ET TERMINI TERRARUM CIRCUMJACENTIUM NOMINANATUR .

In nomine sanctæ Trinitatis . Quamvis decreta pontificum et verba sacerdotum velud[19] fundamenta montium in districtis[20] liga-

[1] This paragraph omitted, D. K. [2] Tunc sequntur bundæ prædictæ terræ in lingua saxonica, B. [3] Acta est hæc, D. K. [4] Nostri Jhesu Christi, added, D. K. [5] Ead., K. [6] Signo, D. K. [7] Confirmavi, D. K. [8] Odo, D. K. [9] Sigillo sanctæ, D. K. [10] Roboravi, D. K. [11] -fred, K. [12] Trophæo agiæ, K. [13] Wodrad, D. [14] Ælfheah, K. [15] Æcclesiæ, added, D. K. [16] -lem, D. K. [17] D. K. end here with *etc.* [18] H. ends here; B. adds:—Et plures alii episcopi etc. consignaverunt .
[19] Velut, D. [20] Indis., K.

minibus fixa sunt[1]. tamen plerumque per[2] tempestates[3] et turbines[4] secularium rerum etiam religio sanctæ Dei ecclesiæ maculis reproborum dissipatur ac rumpitur. Idcirco incertum futurorum temporum statum providentes[5] posteris succedentibus profuturum esse decrevimus ut ea quæ communi tractu, salubri consilio diffiniuntur[6] certis literulis[7] roborata confirmentur.

Quapropter ego ÆDMUNDUS[8], rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector, ad memoriam revoco gesta antecessorum meorum qui terrenis opibus ecclesias sanctorum ditaverunt, quorum exempla imitatus ad monasterium quod situm est in loco qui dicitur 'ÆT BÆDERICES ÞIRDE[9] in quo sanctus 'Ædmundus[8] rex[10] quiescit corpore, terram quæ circa illum locum esse videtur libenter tribuo ut[11] eternaliter persistat. Eatenus ut illam ejusdem[12] monasterii familia possideat atque suis posteris[13] eadem dictione[14] derelinquat. Sit autem prædicta terra libera ab omni mundiali obstaculo cum omnibus quæ olim ad ipsum locum pertinere dinoscuntur, tam in magnis quam in modicis rebus, campis, pascuis, pratis, 'silvis, exceptis istis tribus expeditione pontis arcisive coedificatione[15].

Si quis autem propria temeritate violenter invadere præsumpserit nostram prænotatam donationem sciat se proçuldubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum, nisi prius hic digna satisfactione emendare maluerit.

Istis terminis prædicta terra circumgirata videtur. This sindon[16] tha land gemere[17] the Eadmund[18] king[19] gebocade in to sancte Eadmunde[18]. thonne is thær ærest suth be eahta[20] treowen[21]. ⁊ thonne up be Alhmundes[22] treowen[21]. ⁊ swa forth to Osulfes lea. ⁊ swa[23] forth on gerihte[24] be manige hyllan. ⁊ thonnen[25] up[26] Hamarlunda[27]. ⁊ swa[23] forth[28] æfter 'than we se Lytlantune[29]. ⁊ thonen[30] ofer tha ea æfter than[31] wege to Bertenedene[32]. ⁊ swa[23] on gerichte[33] east to Holegate[34]. ⁊ swa[23] forth an furlang be easten Bromleage[35] ⁊ thonan suth to nipantune meaduwe[36].

[1] Sint, D. [2] Per, omitted, D. [3] -te, D. [4] -ne, D. [5] Præ., D. [6] Defin., D. K. [7] Litt., K. [8] Eadm., D. K. [9] Badericheswyrthe, D.; æt Baedricesworth, K. [10] Et martyr, added, D. K. [11] Et, D. K. [12] Ædmundus . . . ejusdem, omitted, F. K. [13] Posteritatibus, D. [14] Ditione, K. [15] Silvis; et non reddat aliquod debitum nisi ad necessitatem familiæ ejusdem ecclesiæ, D. [16] -den, D. [17] -ro, D. [18] Ædm., D. [19] Kyng, D. [20] Ahte, D. K. [21] Treouuan, D. K. [22] Ealm., D. K. [23] Sua, D. K. [24] Gerichte, D. K. [25] þanan, D.; ðanan, K. [26] To, added, D. K. [27] Hamarloda, D. K. [28] To fouuer hagas ⁊ sua, added, D. K. [29] þem uuege to Litlandtune, D. K. [30] þonan D.; ðonan, K. [31] þam, D.; ðam, K. [32] Bertune dene, D. K. [33] Gerihte, D. K. [34] Holgate, D. K. [35] -ga, D. K. [36] -dune, D. K.

Hoc est.[1]—Hi sunt terræ termini, quam Ædmundus rex scripto contulit sancto Ædmundo. Imprimis igitur austrum versus per cujusdam Ahti arborem, et inde sursum per Eadmundi arborem, et sic deinceps ad Osulfi campum; et sic deinceps rectâ per plures montes; et inde sursum ad Hamari fluentum; et sic deinceps ad quatuor sepes; et sic per viam ad Litlandtunam[2] et inde trans aquam per viam ad Bertunæ[3] vallem; et sic rectâ orientem versus ad Holgatam[4] et sic deinceps uno stadio ad orientem Bromligæ[5] et inde austrum versus ad Niwentunæ[6] pratum.

Acta est hæc præfata donatio anno ab incarnatione domini nostri[7] Jhesu Christi . DCCCC . XLV[8] . Indictione . III .

Ego Ædmundus[9] rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ indeclinabiliter confirmavi[10].

Ego Oda[11] Dorobernensis[12] ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sanctæ crucis conclusi.

Ego Theodred Lundoniensis[13] ecclesiæ episcopus corroboravi.

Ego Ælfheh[14] Wintoniensis ecclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis ✠ subscripsi et confirmavi.

Ego Cenwald[15] episcopus prædictum donum[16] concessi[17].

Ego Ælfric episcopus consignavi.

Ego[18] Ælfred episcopus confirmavi.

Ego Burhric episcopus consensi[19].

Ego Æthelgar episcopus roboravi.

Ego Æthelwold episcopus consignavi[20].

[21]Æthelstan dux.

Wulfgar[22] dux[18].	Ælfstan minister.
Æthelwuald[23] dux[18].	Ælfheh minister.
[21]Ealhhelm[24] dux.	Æthered minister.
[21]Athelmund[25] dux[26].	Ælfsige minister.
[27]Ædmund minister.	Ælfgar minister.

[1] This paragraph from D. [2] *I.e.*, modicam villam, D. [3] *I.e.*, villæ frumentariæ, D. [4] *I.e.*, portam ad cavam, D. [5] *I.e.*, myricarum campi, D. [6] *I.e.*, villæ novæ, D. [7] Nostri, omitted, D. [8] XLIJ, D. [9] Eadm., D. K. [10] Ego Elgiva regina firmiter confirmavi et corroboravi, added, D. [11] Odo, D. K. [12] Dorobern., D. [13] Lon., D. K. [14] Ælfheah, D. K. [15] Ken., D. [16] -to -no, K. [17] Consensi, D. K. [18] This line omitted, K. [19] Consensi, omitted, K. [20] Ego Athelm dux, added, D. [21] Ego, added, K. [22] Alfgar, D. [23] Athelwold, D. [24] Alhealm, D. [25] Æðelmund, K. [26] This line omitted, D. [27] From here to end D. reads: "Edmund . Alfgar . Ulfric . Wihtgar . Ælfstan . Ælfred . Ælfheah . Æthelgeard . Æthered . Æthelsige . Ælfsige", with "miles" after each name. K. reads: "✠ Ego . . . miles", with each of the following names between: "Eadmund . Wulfric . Æðelstan . Ælfheah . Æðered . Ælfsige . Ælfgar . Wihtgar . Ælfred . Æðelgar . Æðelsige."

✠ Wihtgar minister. ✠ Æthelgard minister.
✠ Ælfred minister. ✠ Æthelsige martyr.

[A.] Registr. Nigr. Abb. Burgi S. Edmundi, MS. Bibl. Publ. Cantab., Mm. 4, 19. (xiii cent.)
[F.] Bibl. Publ. Cantab., Ff. 2, 33, f. 20.
[H.] Hardy's MSS. in Record Office; from [A.]
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. iii, p. 137; from *Historia Mariani Scoti*, in Bibl. Bodl. V. 3, 7 Jur.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCIV; from [F.] and [D.] Boundaries in vol. iii, p. 423.

---

809. *Grant by Eadmund to Thorney Abbey, of land at Lakenheath, co. Suffolk.*

Ego EADMUNDUS altithroni adminiculante gratia Anglorum ceterarumque gentium in circuitu triviatim persistentium basilei filius quandam telluris particulam mansas videlicet . V . qui ab hujusce patrie gnosticis nobili appellatur onomate ÆT LACINGAHID perpetua largitus sum hereditate ad monasterium quod dicitur THORNEY .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 5937, f. 133. (Late extracts "Ex Registro Thorney".)
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLIII; from [A.], and *Collect. Topogr.*, vol. iv, p. 87.

---

810. *Grant by King Eadred to the thegn Æthelgeard, of land at Brightwell, near Wallingford, co. Berks.* A.D. 945.[1]

ÐIS IS ÞARA . XXX . HIDÆ BOC ÆT BEORHTANWYLLE ÞÆ EADRED CING GÆBOCODE ÆÞELGEARD HIS ÞEGNE ON ECE YRFE .

✠ In nomine alme trinitatis individueque unitatis patris et filii et spiritus sancti . Qui altitudinem cœli . latitudinemque terræ . ac profundum abyssi sua potenti regit virtute . Vniversis pertractandum summopere est . qualiter per bonorum exercitia operum ad æternæ felicitatis inmortalem properent requiem . juxta cujusdam ammonitionem sapientis qua cunctis ita proclamat . "Quodcunque[2] potest manus tua facere instanter operare . quia nec opus . nec ratio . nec consilium . nec sapientia . erit apud inferos quo tu properas".

Cujus ammonitionis fervore instinctus . ego EADREDUS Anglorum basileus[3]. cæterarumque gentium quæ undique adjacent gubernator et rector . cuidam meo fideli ministro ob suum fidele ministerium . quod michi á puerili juventute exibere studuit . quem vulgares solito usu ÆÞELGEARD appellant . dapsili largitate quandam telluris

[1] K. Eadmund died 26th May, A.D. 946. It is difficult to account for a charter of Eadred his successor, in A.D. 945, unless that name has been substituted for the former.
[2] Eccles. ix, 10.
[3] -leos, with e expuncted, and v overline, MS.

concedo quantitatem licet tribus in locis sequestratam . XXX . videlicet mansas quæ omnes subjacent adjacentque villæ quam incolæ loci . ÆT BEORHTTANƿILLE cognominant ubi . X . ex integro constant mansæ . XV . autem in particula villulæ quam[1] indigene . æt Suttanƿille appellant . V . vero in insula quam populares Maccanig nuncupant . Adjacent etiam agri quamplurimi circa castellum . quod Welingaford vocitatur . ter videlicet deni agelluli . Terque bini . Qui ter deni ! Ter quoque bini arandi gratia subjacent . Bis quini autem prati utilitati reservantur . cum locis palustribus quæ rivulus que Gybhild agnominatus circumcingit et fecundat . Vt ipse hoc nostrum donum totum sibi vita comite in usum usurpet necessarium . postque ultimum vitæ suæ spiraculum qualicumque ratione cui voluerit relinquat superstiti . Maneat autem predicta tellus cum omnibus quæ supradiximus ad se rite pertinentibus seu magnis seu modicis rebus . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . si adjacent cum cursibus supra scripti torrentis omni humane jugo servitutis extranea . exceptis tribus necessarium causis utilitatum . expeditione scilicet pontis arcísve constructione .

Si qui denique hoc nostrum donum maligna instincti invidia evertere seu minuere in qualibetcumque parte laboraverint . partem obtineant iniquorum . quos justi sententia judicis in novissimo examine reprobat dicens. "Ite[2] in ignem æternum qui paratus est diabolo et angelis ejus" ! Nisi humili satisfactione celerius penitere satagerint .

Ðis synt þa land ge mæra þæra . XXX . hida to Beorhtanƿille .

Ærest of þam more be ƿestan þam túne on þa ealdan díc . ƿest and lang díc on þa hæþenan byrgylsas . þonne east and lang ƿeges Óf þam ƿege on ænne littelne þorn . óf þam þorne east ⁊ hƿon suð on ge rihte to þam ƿege to gafer bice . þanon norð be þam and heáfdon oð þa lace . and lang lace út on temese oð midne stream . and lang ea . óf þa ealdan strét . ford[3] and lang gea[4] to holan ƿylle . of holan ƿylle . on holan ƿeg . Ōf holan ƿege on bric ƿeg . óf bric ƿege . on ærnincg ƿeg . Óf ærninge[5] ƿege on meosdene . óf meosdene on meldanige . easteƿerdne . on sandlace . and lang sand lice[6] to ceolesige to þam huottan stocce . Óf þam stocce norð and lang gybhilde to þære ealdan díc . þær ƿé her on fengan .

Þonne ligcaþ be norðam þam porte . XXXVI . ækera yrþ landes . ⁊ . X . æceras mæde . ⁊ . I . myln . ⁊ binnan porte fram east geate on norð healfe stréte on þæne broc . ⁊ . VII . heorþas buton þam ⁊ þreo cyrican .

[1] Que, altered to quā, MS. [2] Matt. xxv, 41. [3] Forð, K. [4] Ea, K.
[5] -nincg, K. [6] Lace, K.

Ego Eadredus . Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis indeclinabiliter concessi atque roboravi .

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC XLV . Indictione III .

Ego Ædgyfu Ejusdem mater[1] regis cum sigillo sanctæ crucis conclusi .

Ego Oda Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam sub sigillo sanctæ crucis conclusi .

Ego Ƿulfstanus . Archons divinæ servitutis officio mancipatus Eboracæ civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ crucis impressi .

Ego Ƿeoreð[2] Lundoniensis æcclesiæ episcopus cor[ro]boravi .

Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis subscripsi et confirmavi .

Ego Cenƿald episcopus consensi .

Ego Æþelgar episcopus confirmavi .

Ego Ælfric episcopus consignavi .

Ego Ælfred episcopus corroboravi .

Ego Ƿulfsige episcopus conclusi .

Ego Æþelstan Dux .	Ego Ælfsige minister .
Ego Eadric Dux .	Ego Ƿulfric minister .
Ego Æþelstan Dux .	Ego Aþelnoð minister .
Ego Ealhelm Dux .	Ego Ælfric minister .
Ego Aþelmund Dux .	Ego Ælfred minister .
Ego Ælfgar Dux .	Ego Ælfheah minister .
Ego Eadmund minister .	Ego Eþeric minister .
Ego Ælfstan minister .	Ego Æþelsige minister .
Ego Ƿulfric minister .	Ego Ælfhelm minister .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 46. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.* No. MCLXV; from [A.]

---

811. *Restoration by Kings Eadmund, Eadred, and Eadwi, to Christ Church, Canterbury, of land at Twickenham, co. Middlesex, etc.* A.D. 946.[3]

✠ In nomine salvatoris nostri Jhesu Christi ⁊ omnium sanctorum ejus .

[1] Reg. mat., K. [2] Deodred, K.

[3] K. supplies this date from the rubric of A., but this is evidently a constructive charter of later date, probably after Edwy's accession in A.D. 955.

Nos Dei gratia Reges fideles reddimus tellures has quas prædecessores nostri a fratribus Christique ecclesie[1] servis[2] retrahere consuerunt[3] . Et nunc gratia domini nostri Jhesu Christi . EADMUNDUS Rex videlicet ac[4] Eadredus . necnon ⁊ Eadƿig . subscribere ƿillulas optamus ⁊ semper in evo[5] fratribus concessimus liberaliter ad induendum corpora Deo ibi servientium quamdiu christianitas in templo sancto Christi teneatur . Hec sunt nomina antiquo usu imposita villulis . TUICCANHAM . Preostatún . Ealdingtun . Speordlingas . Ƿuungham . Grafenea . Bosingtun . Vlancumbe . Teorringas[6] . Rex Aethelstan[7] in honore[8] Christi predicte vero[9] dedit ecclesie .

Si quis vero Catholicorum aut regum aut episcoporum . aut prefectuum , hoc decretum augere voluerit : adaugeat illi Deus tempora bona in sæculo . ⁊ vitam eternam in futuro . Si vero quispiam minuere aut violare , aut omnino satagit[10] infringere , sciat se cum Caipha[11] ⁊ Pilato simulque Juda traditore misero , inferno inferiori demersum esse . nisi ante ejus obitum gravibus penis se affligat , ⁊ digna satisfaccione emendet , quod incredibiliter gessit contra nostrum fidele decretum .

Hec est concessio Eadmundi Regis . ⁊ Eadredi regis et Eadƿigi Regis .

✠ Ego[12] Eadmundus rex hanc donationem largifluam cum signo sanctæ crucis Christi roboravi .

✠ Ego Eadredus rex consensi et subscripsi .

✠ Ego Eadwig rex consensi et subscripsi .

✠ Ego Wulfhelmus Dei gratia archiepiscopus hanc piam largitionem vexillo sanctæ crucis Christi confirmavi .

Plures etiam alii tam clerici quam laici consentientes subscripserunt .

[A.] MS. Lambeth 1212, f. 394.
[B.] MS. Chr. Ch. Cath. Canterbury, C. v, f. 95.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccv ; from [B.]

1 -a, K. 2 Servis, omitted, K. 3 Consuaverunt, K. 4 Rex, et etiam, K. 5 Aeuum, K. 6 On margin of A.:—Twicanham . Prestatun . Aldingtun . Suordlinge . Wuungham . Grauenea . Bosingtun . Vlecumb . Terring . K. reads:—Tuikenham , Prestone , Ealdinge , Suuerdlinge , Wyngeham . Grauene . Bosintune , Ulecumbe , Terringes . 7 Vero Æðelst., K. 8 -rem, K. 9 Omitted, K. 10 -gerit, K. 11 Caypha, K. 12 These subscriptions only in B. K.

812. WILL OF ÆTHELGIVA: *Bequeathing lands in Hertfordshire to St. Alban's Abbey.* A.D. 944 × 946.

✠ Ego ÆTHELGIUE aperio domino meo regi . ⁊ regine domine mee . ⁊ omnibus amicis meis . quomodo testamentum meum dispono . Id est inprimis domino meo regi . XXX . mancusas auri . ⁊ duos equos . ⁊ omnes canes meos . ⁊ domine mee regine . XXX . mancusas auri . ⁊ terram ǷESTǷICAM . et sancto Albano terram que vocatur Gætesdene . eo tenore ut fruantur ea fratres communiter . ⁊ XXX^ta^. mancusas auri . ⁊ XXX . boves . XX . de Gætesdene[1] . ⁊ decim de Acersce . ⁊ . XX . vaccas . X . de Gætesdene[1] . ⁊ . X . de Acersce . ⁊ CCL . oves . ⁊ gregem porcorum ⁊ subulcum cum ipsis . ⁊ duos sciphos[2] argenteos . ⁊ duo cornua[3] . ⁊ . I . librum . ⁊ unam cortinam . ⁊ unum bancale concedo cum consensu domini mei regis . et illam terram apud Longaforde Ælfnoto dies suos . eo tenore ut singulis annis det ad Hiccam pastum trium dierum . ⁊ post dies suos supradictam terram . ⁊ Leofpino nepoti meo unam hidam apud Cliftune . ⁊ illam dimidiam quam Ƿinemannus habuit . et Ælfpoldus terram Mundene dies suos habeat . eo tenore quod dabit annis singulis in quadragesima ad Brahcingum sex modios de brais . ⁊ ad hoc farinam ⁊ pisces . ⁊ tantundem ad Ƿellingum . ⁊ ad singula monasteria quattuor[4] porcos ad festivitatem sancti Martini . ⁊ post obitum suum medietatem terre supradicte ad Brahcingum . ⁊ medietatem ad Ƿelingum[5] : Et Leofsinus habeat Standune . et post ipsum et[6] Ifwoldus . ⁊ post mortem amborum sanctus Albanus predictam terram habeat . pro suis animabus dominorumque suorum . Et Leofsius terram Offanlege ⁊ omne quod liber docet . ⁊ terram Tipingum[7] ad porcos sibi[8] nutriendos . eo tenore ut annis singulis pro firma de istis duabus villis omnem congregacionem sancti Albani tribus diebus pascat . aut pro firma dabit hoc quod ego testificata sum testimonio optimatum domini mei . Et terram apud Ƿeodune . ⁊ pro illa similiter faciat quod testificata sum . Et terram Offanlege dabit filio suo si de desponsata muliere filium habet . sin autem : dabitur sancto Albano . preter illam ubi Tatul-

[1] Get., K. T. [2] Ciphos, K. T. [3] For the *sciphi* and *cornua*, *cf.* the objects recently found in the Taplow tumulus, now in the British Museum. [4] Quatuor, K. [5] ⁊ ad singula . . . ad Ƿelingum, omitted, T.; Wellingum, K. [6] Et, omitted, K. T. [7] Ciwingum, K. T. The *t* and *c* in the MS. are sometimes very nearly alike, but this looks more like *t* than *c*, and the place indicated is probably Tewyn, near Ƿelingas, or Welwyn, and several of the places mentioned in the will. K., in his annotated copy (Brit. Mus., Add. MS. 32,127, f. 182, identifies the place as Chiwing, Herts. [8] Ibi, K. T.

pus[1] sedet . ⁊ Æþelferdus et Æþelspið . illa dabitur filie domine sue Ælfgiue si adhuc vivit . si non ⁝ tota sancto Albano reddatur . Et Alfpoldus medi[e]tatem terre apud Lundoniam habeat . ⁊ filius ejus Ælfheah medietatem . et dabitur Leofrune terra Þatford . ⁊ apud Weotune . duos homines . ⁊ octo boves . ⁊ cetera .

Ego Æduuardus rex concessi .
Ego Oda Archiepiscopus ✠ .
✠ Ego Þeodredus presul .
✠ Ego Ælfhelgus . pontifex .
✠ Ego Þulgarus . episcopus[2] .
✠ Ego Ælfricus . antistes .
✠ Ego Burgricus . episcopus .
✠ Ego Wulsius . episcopus .
✠ Ego Ælfredus . episcopus .
✠ Ego Þulfhelmus . episcopus .
✠ Ego Æþelgarus . episcopus .
✠ Ego Coenpaldus[3] . episcopus .
✠ Ego Þulfhelmus . episcopus .
✠ Ego Kynsius[4] . episcopus .
✠ Ego Æþelpaldus . episcopus .

✠ Eopel[5] subregulus .
✠ Eadgarus ⁊þeling[6] .
✠ Wulgarus comes .
Eþelstanus . ✠ dux .
Eþelwaldus . ✠ dux .
Eþelmundus . ✠ dux .
Alhelmus . ✠ dux .
Eþelstanus . ✠ dux .
Eadricus . ✠ dux .
Vhtredus . ✠ dux .
Acule[7] . ✠ dux .
Haldene . ✠ dux .

Hi omnes subscribentes . donum regis roborabant . Quinquaginta nomismata auri cocti . Æþelricus dedit valde letus largo regi Cyrtlinctune . elata mente . ut Gæterdena permaneret sancto Albano . magnis rebus ac modicis fruentibus monachis confirmata . Qui hoc contradixerit ⁝ anathema sit .

[A.] MS. Cotton, Nero D. 1, f. 152.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccx, with date A.D. 944-946.
[T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 487.

---

813. *Grant by King Eadmund to the brothers Ordhelm and Alfwold, of land at Gamclanwyrðe, near Folkestone, co. Kent.* A.D. 946.

✠ In nomine sanctæ trinitatis . Imminentibus vitæ caducis terminis qua in nos sceleris licet onere pressi nutu divino statuti . Tamen dominica prosequentes monita prout quimus secundum illud evangelii . ubi dicitur . "date et dabitur vobis". Quapropter ego . EADMUNDUS . rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . quibusdam meis hominibus id

[1] Cuðulfus, K. [2] Concessi, added, K. [3] Or Lrenp., MS.
[4] Lryn., MS. [5] Howell, K. T. [6] Or ⁊ þeling, MS.; etheling, K. T.
[7] Scule, K. T. [8] This paragraph omitted, K. T.

est duobus fratribus . ORDHELMO . et ALFƿOLDO . aliquam portionem hereditatis meæ in æternam possessionem concedo . quod Cantigenæ secundum suam propriam linguam dicunt . an Iwlæde et insuper . X . segetes . ubi ruricoli appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt . ÆT GAMELANƿYRDE . eatenus ut hoc diebus suis possideant tramitibusque vitæ suæ . et post se cuicumque sibi placuerit post hoc tradant hereditario æternaliter ceu prædixi illis . Maneatque prout jam prædixeram donum istud ab omni seculari servitio exinanitum cum omnibus ad se rite pertinentibus campis . pascuis . pratis . silvis . excepto istis tribus . expeditione . pontis . arcisve constructione . Si quis autem quod non optamus hanc nostram diffinitionem elationis habitu incedens infringere temptaverit perpessus sit gelidis glaciarum flatibus et pennino exercitu malignorum spirituum . Nisi prius inriguis penitentiæ gemitibus et pura emendatione emendaverit .

Istis terminibus prædicta terra circumgyrata esse videtur .

Ðis synt þa land gemæro to gamelan ƿyrþe . suþ fealcing rip oþ sæ . ƿidan fleot meare on ƿest hand æt þara hina lande to folces stane ⁊ þonne þæs biscopes meare on norþ healfe ⁊ on east healfe ut to sæ .

Acta est hæc præfata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLVI . indictione . IIII .

✠ Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi .

✠ Ego Oda Dorobonensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis donationem cum sigillo sanctæ crucis ✠ conclusi .

✠ Ego Ælfheah Ƿintaniensis æcclesiæ episcopus triumphalem tropheum agie crucis ✠ impressi .

✠ Ego Burgric episcopus consensi .

✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi .

✠ Æþelƿold dux .
✠ Æþelstan dux .
✠ Eadmund minister .
✠ Ƿulfric minister .
✠ Ælfsige minister .
✠ Ælfstan minister .
✠ Ælfƿold minister .
✠ Ælfgar minister .
✠ Ælfƿold minister .
✠ Beorhtsige minister.
✠ Æþelsige minister .
✠ Ælfric minister .

Endorsed in a contemporary hand:—"✠ Ðis is þæs landes boc æt Gamelan ƿyrþe"; *and in one of the xiith century,* "Rex Edmundus dedit Gameling ƿyrthe . Ordelmo et Alfƿoldo". "latine".

(A.) Brit. Mus. Cotton charter, Augustus II, 32.
Brit. Mus., *Facs.*, pt. iii, pl. 11.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCCVII; from (A.) Boundaries in vol. iii, p. 428.

814. *Grant by King Eadmund to the thegn Æthelere, of land at West tune, or Weston, on the R. Avon, co. Somerset.* A.D. 946.

DE WESTONA.

✠ In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi.

Egregius agonista sermocinatus est in scripturis divinis. "Omnia quæ videntur temporalia sunt. quæ autem non videntur ! æterna". Iccirco superflua utentibus divinus sermo ut supra taxati sumus terribiliter præmonet ut hujus sæculi caduca contempnentes spiritaliaque imitantes cœlestia properemus ad regna.

Quamobrem ego EADMUNDUS desiderio regni cœlestis exardens favente superno numine basyleos Anglorum multarumque gentium in circuitu persistentium. cuidam adoptivo fideli meo ministro nomine ÆÞELERE[1]. ob illius amabile obsequium ei libenter largiendo quinque mansas. ibidem ubi vulgares prisco more mobilique relatione vocitant ÆT ƤESTTUNE. eatenus ut vita comite tam fidus mente quam subditus operibus mihi placabile obsequium præbeat. Et meum post obitum cuicunque meorum amicorum voluero eadem fidelitate immobilis obediensque fiat. Sicque omnes posteriores præfatam terram possidentes in hoc decreto fideliter persistant. sicuti decet ministro ut fidelitatem custodiat coram Deo et omnibus electis ejus. cum pratis pascuis necnon et silvis silvarumque densitatibus. donans donabo libertatem. ut hæc prospere possideat ac[2] æternaliter teneat dum hujus labentis ævi cursum transeat illesus atque vitalis spiritus in corruptibili carne inhaereat. Post se autem veluti affirmavimus. cuicumque voluerit heredi derelinquat. Fiat etenim præfata terra ab omni servili jugo libera cum omnibus sibi recte pertinentibus. exceptis his tribus. expeditione. pontis. arcisve coædificatione[3]. Si quis vero atri demonis face inflammatus contra hoc nostrum decretum quod neutrum aut optamus vel desideramus machinari infringereque aliquid voluerit. sciat se trusum sub unda Stigei fluminis. atque cum illis nefandis legem Dei blasphemantibus in picea custodia tetræ tortionis mancipatam. nisi prius Christi cohortatione compulsus ad satisfactionem vita comite festinanter pervenerit.

Divisiones. Ðis synd þa land ge mæru þa. VIIII. æceras þe Æþelere ahte. þa sceotaþ on oden æcer. of oden æcere dun to þæs hegges hyrnan. andlang hegges. spa adun to þam broce. on kynges pudu. andlang broces up to bytles cumbe to þam hege. of þam hege up anan ænne æcer innan pudu. of þam æcere to

[1] -bere, K. [2] Et, K. [3] Constructione, K.

þam ealdan hole . of þam hole to þam ealdan hylle buuan ellen cumbe . of ealdan hylle to sclæt æcere to þam pegge . of þam pegge to þam . III . æcere .

Divisiones. Ðis synd þa land gemeru þe sceotað dun to pucan pylle . of pucan pylle andlang broces to hida pudu . of hida puda up to þam . III . æceran . of þam . III . æceran to þam garan . of þam garan to þam oþran garan . andlang riges to þam lytle mappeldre . of þam mappuldre dun to þam oðeran stan up oð a hylle . of þam mappeldre to þam hæg þorne . of þam hæg þorne to þam broce . spa up be broce þar blac pylle út scyt . of blac pylle to þam pic . be pestan blac pylle út scyt . of þam pice to þare hapuldre . of þare haran apuldre to þan alre stan onforan þam hylle . of þam alre to þam tpam pycan standað on gerepe eal spa ꝥ gemere gæð spa up to þam pice stynt . beneoþan bælles pæge of þam pice innan bælles peg . andlang bælles pæge up to þære styge . andlang styge ut to þam holan . of þam holan to þam mappuldre . of þære mappuldre to þam pæge to huttes æsce . spa be bege to lytle pylle . of lytlan pylle into pucan pylle . 'on þam[1] ealdan ham stealle þe Æþelere ahte to plegidic . of plegi dic to higi pegge . of higi pegge into anlipi[2] þyrnan . up anlipi þurnan into selardes[3] pole into loxan . of loxan into afenan . spa bei ea[4] to brihtpoldes pere . of þam pere to þere dic . of þere dic to þam pealle . of þam pealle into hlipgete . of þam hlipgete into þam hachan . of þam hachan in to clænan feldan . þaran[5] on loxan . a be loxan in to þam gemyþan . of þam gemyþam up be midderice . of midderice to stutardes cumbe . to rapupe . of þere rapupe to stennihta pege . of þam stænihtan pege a be egge ꝥ þu cymmes to þam pealle . of þam pealle spa norð ꝥ þu cyme to þæs pealles hyrnan . of þere hyrnan a be pealle ꝥ þu cyme to elle beorhan . of elle beorhan into stanclude a be hege to ealdan pycan to þam pealle . of þam pealle a be hege æft into loxan . XIII . æceras liggat buuan þere byri pið þes abbudes gemære .

Facta est hæc præfata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLVI . Indictione . IIII .

Ego Eadmundus rex Anglorum præfatam donationem sub sigillo sanctæ : ✠ : indeclinabiliter concessi atque roboravi .

Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benevolentiam sub sigillo sanctæ : ✠ : conclusi .

Ego Theodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus corroboravi . : ✠ :

[1] Of, K. [2] -þe, K. [3] Scl., K. [4] Beiea, MS.; be ea, K. [5] þanan, K.

Ego Kenepold episcopus consignavi . : ✠ :
Ego Ælfric episcopus confirmavi . : ✠ :
Ego Æþelgar episcopus consensi . : ✠ :
Ego Ælfred episcopus roboravi . : ✠ :
Ego Ƿulfsige episcopus impressi . : ✠ :
Ego Ƿulfhelm episcopus conclusi . : ✠ :
Æþelpold dux . : ✠ :
Æþelstan dux . : ✠ :
Ƿulfgar dux . : ✠ :
Eadric dux . : ✠ :
Æþelstan dux . : ✠ :
Ælhhelm dux .: ✠ :
Eadmund dux . : ✠ :
Vhtred dux . : ✠ :
Eadmund minister . : ✠ :
Elfstan minister . : ✠ :
Ælfsige minister . : ✠ :
Vulfric minister . : ✠ :
Ælfheah minister . : ✠ :
Vulfric minister . : ✠ :
Vulfsige minister . : ✠ :
Æþelsige minister . : ✠ :
Breohtsige[1] minister . : ✠ :
Æþelgard minister . : ✠ :
Vulfgar minister . : ✠ :

[A.] MS. Corp. Chr. Coll. Cantab. cxi, f. 67.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccviii; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 423.

---

815. *Poetical Grant by King Eadred to Wulfric, the* "Pedisequus", *of land at Workingtone, co. Cumberland (?).* A.D. 946.

✠ Concedente gratia Dei
anno dominicæ Incarnationis
DCCCC . XLVI .
contigit post obitum
Eadmundi regis .
qui regimina regnorum .
Angulsaxna ⁊ Norþhymbra .
Paganorum . Brettonumque
septem annorum intervallo
regaliter gubernabat .
quod EADRED frater ejus uterinus .
electione optimatum
subrogatus . pontificali
auctoritate eodem anno
caðolice est rex ⁊ rector .

[1] Beorhtsige, K.

[2] This, which is printed as prose by A. and K., is manifestly an alliterative translation of an Anglo-Saxon poetical charter. My division into lines is purely tentative. *Cf.* No. 751.

ad regna quadripertiti
regiminis consecratus.
qui denique rex
in villa quæ dicitur regis.
Cynges tun.
ubi ⁊ consecratio peracta est.
plura plurimis perenniter
condonavit charismata;
hoc potest pro certo.
Wulfric. pedisequus
alacriter conlaudare.
quem honorifice
idem rex locupletata
largitate lætificat.
concedens ei terram
VII. manentium jure
perpetuo perfruendam
certis tramitibus
uti fertur inferius
terminatam ad Ƿurcing tune.
magnis rebus ac modicis
præter arcem. atque pontem.
agonisque obsequium usurpatam;
 Ista porro usurpatio.
Anno dominice incarnationis
DCCCC. XLVI. ⁊ primo
temporalis cicli laterculo
quo sceptra diadematum
Angulsaxna cum Norþhymbris.
⁊ paganorum cum Brettonibus
gubernabat.
his testibus quorum nomina
subsequuntur conscribentibus
hoc modo peracta est:.
✠ Eadred rex. cum archiepiscopis
ceterisque præsulibus
hanc tellurem triumphali
tropheo usurpavit;

✠ Oda Archiepiscopus.
✠ Ƿulfstan Archiepiscopus.
✠ Ðeodred Episcopus.
✠ Aelfheah Episcopus.
✠ Ƿulfgar Episcopus.
✠ Koenpald Episcopus.
✠ Aelfric Episcopus.
✠ Ƿulfhelm Episcopus.
✠ Ƿulfsige pontifex.
✠ Aelfred pontifex.

✠ Aeþelgar pontifex .
✠ Aeþelpald pontifex .
✠ Hopæl regulus .
✠ Marcant ;
Cadmo .
✠ Aeþelmund dux .
✠ Allhelm aldermon .
✠ Aeþelstan comes .
✠ Eadric princeps .
✠ Osulf Hæhgerefa .
✠ Urm[1] ,
Imorcer[2] eorl .
✠ Grim ;
✠ ⁊coll[3] eorl .
✠ Eadred abbud .
✠ Pigstan abbud .
✠ Dunstan abbud .
✠ Uhtred :.

Augentes regale elogium .
beatae regis
aeterni retributionem
augmentum accipiant ; Amen :.

[A.] Smith's *Beda*, Appendix, p. 772. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. ccccxi; from [A.]

---

816. *Grant by King Edmund to the thegn Athelnod, of land in Wodetone, or Wootton, co. Somerset.* A.D. 946.

WODTONE .

CARTA EDMUNDI REGIS DE WOTTONE DATA ECCLESIE GLASTONIE .

In nomine domini Ego EDMUND divina gracia favente rex et primicerius tocius Albionis aliquantulam terre parciunculam id[4] quimque[5] mansas in loco qui dicitur WODETONE ATHELNODO ministro meo in eternam hereditatem concedo ea tamen racione ut omni anno in solennitate sancti Martini ad vetustam ecclesiam beate Dei genitricis in monasterio Glastingencium quinque congios celie[6] et unum ẏdromelli et triginta panes cum pertinentibus pulmentariis et quinque congios frumenti reddat , insuper et omne sacrificium quod nos dicimus munus ecclesiasticum et opus ecclesiasticum et munus rogificum ab omni familia illius terre reddatur . quod si uno in anno hoc sensum[7] transgressus fuerit duppliciter si duobus tripliciter reddat . quod si in tercio anno non reddiderit tunc precipio in nomine sancte trinitatis ut fratres illius monasterii haunc cartulam deferant in conspectu regum et episcoporum optimatumque regionis et ab illo tempore predicta possessione deprivetur et terra prefata in usum fratrum in sempiternum redigatur . Et si per culpam aliquam hujus deleccio successorumve suorum hec terra

[1] Urin, A. [2] *Sic*, A. ; ? ⁊ Morcer. [3] Andcoll, K.
[4] Est, added, K. [5] Quinque, K. [6] See p. 810. [7] Hunc censum, K.

perdita fuerit hoc precipio in nomine domini nostri Jhesu Christi ut nemo successorum nostrorum sibi aliquid presumat de illa terra quia eterne hereditatis est prefate sancte ecclesie set sine aliqua contradiccione monasterio reddatur. acta anno. D. C. C. C. C. XLVI.

Ego Edmund rex impressione signi sancte crucis hoc donum ministro meo et censum illi sancte ecclesie depingere jussi.

✠ Ego Wolstan archiepiscopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Oda episcopus consensi et subscripsi.

✠ Ego Dunstan abbas nolens sed regalibus obediens verbis haunc cartulam scribere jussi.

Limites[1]. Of cleuan[2] hithe on ȳone mide mestan thorn 'bi thyȝthe[3] to landscharleighe on Wormester ist and lang ifre[4] on Wormesleighe welle þanen on ȳa vor saide ake on humberwe stede of ȝere ak on þa tȳo sirsas[5] þanen on thar eorð briste and þanen on ruwanleighe on þan ealde heie rewe þanen on þan schiren mor midward and soa west after streme bi twixe bradan mede and driganhurste soa forth bi suthene herthine on tettanstaples[6] þanen on clepan[7] hithe on þan midde mestan thorn!

Hec cartula est sub titulo pitancierie Glastonie.

[A.] MS. Bodl., Wood, i, f. 177. (Kindly copied by Mr. G. Parker.)

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCCVI; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 232.
[H.] Hardy's MSS. in Record Office.

---

817. *Grant by King Edmund to his Queen Ethelfled,*[8] *of land at Domerham, or Damerham, co. Wilts.* A.D. 940 × 946.

DOMERHAM.

CARTA EDMUNDI REGIS FACTA ETHELFLEDE REGINE SUE DE DOMERHAM.

Regnante Theo imperpetuum architectorio unus rex habitans in excelsis qui quidem sciencie dona sua ineffabili gracia monstrando indeficienter conspicitur celum ac terram camposque liquentes lucentemque globum lune titanniaque[9] retinens ac custodiens et de secretis celorum glorie humaneque nature misteriis docet id est reducens animas ad veram beatitudinem jubente terribili voce

[1] In the margin opposite is the rubric. [2] Cleiian, K. [3] Byð gyðe, K. [4] Ifze, K. [5] Sissas, K.; susuas, H. [6] Testan staples, K. H. [7] Cleyan, K. H.
[8] *Cf.* Kemble, *Cod. Dipl.*, No. DCLXXXV. [9] Arva, added, H.

reinvitaverit ideo vere divicie sunt que numquam decipiunt habentem nec in ipsa morte amittuntur sed plus habundant dum cernitur quod amatur.

Qua propter Ego EDMUNDUS[1] rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium gubernator et rector mee dilecte conjugi vocitamine ETHELFLED devocionis ejus solercia dignatus sum impartiri. C. mansas in illo loco ubi jam dudum sollicole illius regionis nomen imposuerunt. AT DOMERHAM. cum. Mertone. et Pentringtone. tali autem tenore ho[2] prefate munificencie munus tradendo concessi ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipso telluris gramine creavit tam in modicis causis quam in magnis. campis. paschuis. pratis. silvis. donans donabo libertatem et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jocunditatis viam per graciam superni judicis adierit pro communi nostrarum erepcione animarum et abstercione piaculorum ad ecclesiam vetustam beate Dei genitricis Marie in monasterio. Glastingensi. derelinquat precipiens in nomine sancte trinitatis ut nemo successorum nostrorum regum vel alicujus gradus vel unius pedis longitudinem de supradicto ruro[3] ab illa sancta ecclesia ullatenus auferat. Sed fixum hoc donum et monasterialem usum permaneat.

Si quis vero mee largitatis tradicionem conservare adaugere voluerit adaugeat omnipotens Deus qui[3] prosperos dies in presenti seculo et in futuro cum justis premia eterne felicitatis concedat. Si quis ergo tunc non utinam tam audax ac necgligens fiat qui meum donum infringere seu imitare presumat anathema et expers celestis regni sit nisi digne ante reparacionem fragilis corporis et eterni spiritus emendaverit hec predicta terra libera ab omni regali servicio maneat. Excepto[3] expedicione arcisque constructione pontisve quod omnibus commune est.

Þis beth þe landmere of Domerham. at þare aissh' at penegeforde from þan stede endlangbrokes to þis erlisford of þan ford' to brinesforde and so endelang mereborne to þare heghe brugge and soa endelang þis elde weyes to brocliford and end lang brocliford to pulewe and so endelang þer wite lak' up on kingberwes and þanne riȝt up an brokhurste and ende lang þare lake to ther hide. of lospushale and so bi talayate an þanne to þar dich bi weste widemere and soa ende lang rigges to upiate and from upyate ende lang dich to wideyate ant þanne to þan gore and þanne so to cote-

[1] Edwardus, altered to Edmundus, as above.

[2] Sic, MS., for hoc.

[3] Sic, MS.

lesburgh' and þanne so to ther seuenestrete and of þer seuenestrete to coteleshed and soa endelang þer strete dich to wilteneweie and ende langweyes to þan langeberghe ant þanne riȝt in the wide dich and of þer dich ouer knolle to acclei[1] and so to hedstokke and þanne to þes drakenhorde in on þar siderer and so ende lang þare dich to þan frimde dich and so in on þe mere and of þan mere in on þan landschere stok and of þare stokke in on coppenthorn and þanne to þan ellenebem and so walke stille and þanne to prestes yate endlangweies up on holebroke hulle and so to þe sladisheuede of þe sladisheuede in to þan aissh' . to pennegaford þare þer ongunne yat . stant in wiltschire dorseteschire and hampteschire .

[A.] Bodl. MS., Wood, i, f. 228b. (Kindly copied by Mr. G. Parker.) | [H.] Hardy's MSS. in Record Office.

818. *Grant by Eadred to the thegn Wulfric, of lands at Didelingtone, or Didlington, co. Dorset.* A.D. 946.

DUDELINGTONE.

ÞIS HIS ÞÆRE . V . HIDE BOC ÆT DYDELINGTUNE ÞE EADRED CING GEBOCODE ƿULFRICE LIS ÞEGNE ON ECHE YRFE.

Regnante[2] inperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Summo ineffabili rerum creatori ac moderatori omnium temporaque sua multimodo disponens temporibus potentiam ut voluerit finem imponet . Et in hac vita degentibus cunctis certum ut proposuerat[3] dierum terminum constituet . Idcirco cunctis agendum est ut hic bonis actibus future beatitudinis felicitatem perpetualiter adipisci mereatur[4].

Quapropter ego EADREDUS rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector . Cuidam meo fideli ministro vocitato UULFRICO . V . mansas agelluli eternaliter in possessionem trado illi . in loco quem dicunt . ÆT DIDELINGTUNE . Habeatque vite sue tempore meum hóc regale donum non contradictum sed prospere quod potius opto cum omnibus illuc pertinentibus majoribus minoribusve maximis vel in minimis . campis . pascuis . pratis . silvis . Expleto siquidem dierum tempore suorum succedentium sibi carorum . cuicunque sibi placuerit menti derelinquat et tradat veluti preposueram ipse in eternum et inter catervas subripientium[5] futuris temporibus quod absit Belial . si

[1] Aclei, H.
[2] *Cf.* No. 754. [3] Præp., K. [4] -antur, K. [5] Subscriben., K.

quis filius cartam hanc jure meo conscriptam inimicali zelo corrumpere desideraverit si[1] non dubitet a cunctis regni mei servientibus Deo . nunc et tunc et usque in sempiternum abdicatum et excommunicatum sine fine cruciandum . unde post mortem a tartareis raptus ministris in profundum pestifere mortis inferni flammigera[2] concludetur in domo . Et ibidem in quandam ollam Uulcani ligatis proitietur menbris[3] que assidue bulliente pice repleta esse testatur Et a talibus frangentibus seu minuentibus intolleratissime atrociterque absque ulla misericordia sentitur . Nisi hoc ante mortem penetentie lamentis emendaverit .

Istis terminibus predicta terra circumgyrata esse videtur .

Ƿis syndon þa land gemæro into dydelingtune . Arest on lindune eastepeardre to þare hina gemære on cheoles burge eastgeat . þonon ut on þæt pestgeat of þam pestgeate on dydelingdune . of dydelingdune on pinburnan . up ⁊lang pinburnan oþ hore tuninge gemære . ⁊lang hore tuninge gemæres oþ stigla pæþ of stigela paþe ofer þone readan peg þæt eft on lindune . ⁊ þa men þe on þæm londee[4] standeþ[5] ⁊ seo mæd liþ on ige þe þær to gebyred .

Acta est hec prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCCXLVI . Indictione . IIII .

Ego Eadredus rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi .

Ego Eadgifu ejusdem regis mater cum sigillo[6] . . . . .

Ego Odo Dorobernensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sancte crucis conclusi .

Ego Ƿulfstanus archons divine servitutis officio mancipatus Eborace civitatis archiepiscopus sigillum sancte crucis impressi .

Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus corroboravi .

Ego Ælfheah Ƿintaniensis ecclesie episcopus testudinem sancte crucis subscripsi et confirmavi .

Ego Cenpald episcopus predictum donum consensi .

Ego Ælfric episcopus consignavi .

Ego Ælfred episcopus confirmavi .

Ego Ƿulfsige episcopus roboravi .

Ego Æþelgar episcopus consensi .

[1] Se, K. [2] Flamig., K. [3] Membris, K. [4] Lande, K.
[5] -dað, K. [6] Here the leaf ends abruptly. The remaining signatures commence a new leaf.

Æþelstan[1] dux . ... les .
Eadric dux . ... miles .
Aeþelstan dux . ... iles .
Ealhhelm dux . ... iles .
Aþelmund dux . ... miles .
Aelfgar dux . ... miles .
Wulfgar dux . ... miles .
Eadmund miles . ... miles .
Aelfstan miles . ... miles .
Wulfric miles . ... gar miles.

[A.] Brit. Mus., Harl. MS. 436, f. 36. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCCXII; from [A.] Boundaries in vol. iii, p. 435.

---

819. *Will of Leof Æthelwold, ... bequeathing land at Wilig or Wileg, co. Wilts, ... of Winchester, and making other dispositions of ... and personal property.* A.D. 946 × 955.

HER GE SPUTELAD ÞÆT EADRED C... ÞÆT LAND ÆT ƿILIG . ÞA TPELF HIDA TO SCRUD FU... ...AM HIREDE INTO EALDAN M...

... ÆÞELPOLD ealdarman cyþ... cyne hlaforde EADRED ... ic pille ymbe þa land ... æt mine hlaforde ge ... Ærest Gode ⁊ þære halg... ...t þam bisceop stole æt ƿin...ceastre . þam bisceope ⁊ þ... . þæt land æt ƿILIG þa tpelf hida to scrud fultume . þæt ... heora ge bedd redenne hæbben . spa spa ic him to ge ... am cinge minne hære geatpa[2] . feoper speord . ⁊ feoper sp... feoper scyldas . ⁊ feoper beagas . tpegen on hund tpelftiga... ...sun . ⁊ tpegen on hund eahtatigum ⁊ feorper[3] hors . ⁊ tpa ... fata . ⁊ minum breðer Eadrice þæt land æt Oceburnan . ⁊ ...esdune . ⁊ æt Cegham . ⁊ æt ƿessinga tune . ⁊ Æþelstane ... ...ðer þet land æt Bradan ... patere . ⁊ þet æt Nipan túne . ⁊ ... mine breðer suna þet land æt Carcel . ⁊ Ælfstanes ... ...nes broþor þæt land æt Cleran . ⁊ eall þæt yrfe þe ic hæ... ...ne lendum þonne pille ic þæt þæt sie ge deled for mine sa... ... spa ic nu þam freondum sæde þe ic to spræc .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 87. [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLXXXIII; from [A.] | [T.] Thorpe, *Dipl.*, p. 499; from [A.]

[1] Aþ., altered to Æþ., MS.
[2] See T.'s note respecting the antiquity of ...
[3] Feoper, T.

820. *Grant* … *the thegn Oswi, of land at Mearsæt* … *co. Surrey.* A.D. 947.

✠ In no … is. Quamvis decreta pontificum et verba sacer … menta montium in districtis ligaminibus fixa … mque [per] tempestates et turbines sæcularium rerum e … sanctæ Dei æcclesiæ maculis reproborum dissipabitur … ur. Idcirco incertum futurorum temporum statum p … posteris succedentibus profuturum esse decrevimus ut … mmuni tractu salubri consilio definiuntur sertis litter … confirmentur.

Quapropter. ego E … ex anglorum ceterarumque gentium in circuitu persistent … ator et rector. cuidam mihi fidelissimo ministro. OSWI … devotionis ejus sollertia ejusdemque placatus obsequi … um impertire. bis denas mansas. quod anglice dicitur … da. in illo loco ubi jam dudum solicole illius regio … nposuerunt. ÆT MEARSÆT HAM. Tali autem tenore … e munificentiæ munus trade… concessi. Ut posside … r teneat usque ad ultimum curs… vitæ suæ cum omni … ibus quæ Deus cælorum in i… telluris gramine crea … notis causis et ignotis in mod… et in magnis. campi … pratis. silvis. silvarumque de… tatibus donans don … m. et postquam humani gen… fragilitatem deserue … siderabilem jucunditatis viam… gratiam superni ju … . succedentium sibi cuicum… placuerit æternaliter … ceu superius prenotavi. Sit aut… prædictum rus liber … scali tributo sæculariumque ser… tutum exinanitum. s … itione. et pontis. arcisve instructione. Præcipioque i … Dei summi tam nobis viventibus quam etiam qui Chris … nomine et divinæ agnitionis fidei censentur hujus libe … ta ad irritum deducere minime quispiam præsumat. q … enivola mente meam donationem amplificare satagerit i … esenti seculo vitam illius prospere feliciter longiturnæ vit … teneat. Si quis vero atri demonis face inflammatus contra … rum decretum quod neutrum aut optamus vel desideram … ari infringereque aliquid voluerit. sciat se trusum sub un … fluminis atque cum illis nefandis legem Dei blasphemant … ea custodia tætræ tortionis mancipatum. nisi prius Chri … ione compulsus ad satisfactionem vita comite festinanter p … t.

Istis terminibus præ[d … a circumgyrata esse videtur. þis

þa land gemæro to mearsætham on þone þorn be norþan
ices stane þonon up to bean stede betþih þam tþam hammum.
an stede sþa forþ on þa rupan apuldre. þonon on esnes ham.
esnes hamme on cusesstede beorh of þam beorge on tunles þeorþ
tepeardne. þonon þurh þa ige on þone fulan broc. of þam broce
ang streames on þone blæc pol. of þam pole ut to þam beorgum
et þonon on becces ham pestepear'd'ne þonon forþ to bade poldes
agan pestepeardne of þam hagan on todan camp of todan campe
n ceomman treop þonon on scynes þeorþ pestepeardne of scynes
þeorþe on þone hundes þyfel. of hundes þyfele forþ be þyrtþalan on
þone þorn be norðan eadrices stane.

Þis synt þa den to mearsætham. pedan hrycg ⁊ æt lace þæt
forræþe on þunres feld norþan an hid.

Acta est haec præfata donatio. Anno ab incarnatione domini
nostri Jhesu Christi. DCCCCXLVII. Indictione. V.

✠ Ego Eadredus rex Anglorum præfatam donationem sub sigillo sanctæ crucis ✠ indeclinabiliter consensi atque roboravi.

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater prædictum donum cum sigillo sanctæ crucis ✠ confirmavi.

✠ Ego Oda Dorobernensis æcclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sanctæ crucis ✠ conclusi.

✠ Ego Þulfstanus archons divinæ servitutis officio mancipatus Eboracæ civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ crucis ✠ impressi.

✠ Ego Þeodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus corroboravi.

✠ Ego Ælfheah Þintaniensis æcclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis ✠ subscripsi et confirmavi.

✠ Ego Cenþald episcopus. consensi.

✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.

✠ Ego Æþelgar episcopus corroboravi.

✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi.

✠ Ego Þulfsige episcopus conclusi.

✠ Æþelstan dux.

✠ Eadric dux.

✠ Æþelstan dux.

✠ Þulfgar dux.

✠ Ealhhelm dux.

✠ Aþelmund dux.

✠ Ælfgar dux.

✠ Scule dux.

✠ Eadmund minister

✠ Ælfstan minister.

✠ Þulfric minister.

✠ Ælfsige minister.

✠ Þulfric minister

✠ Ƿulfsige minister . ✠ Beorhtsige ministe[r]
✠ Æþelgeard minister . ✠ Æþelnoþ minister .

✠ Certis[1] vero causis et in certis temporibus unicuique pr[o]vendum est ut tutellam defensionis præponat antequam mach[ina]tores retinacula fraudulenter insidiationis muscipulam illum [de]fraudaverint a fastigio recte et justæ tramitis studio quia ini[qui]tatis adquisitores alienum lucrum sibi usurpative cum ambiti[one] iniquitatis vendicare satagunt . Sed torpentes avaritiæ omni m[odo] interdico . Ita ut meum donum corroboratum sit cum signac[ulo] ✠ sanctæ crucis ✠ . etiam si quis alium antiquum librum in [p]ropatulo protulerit nec sibi nec aliis proficiat . Sed in sempite[rno] graphio deleatur et cum justis non scribatur nec audiatur .

Endorsed in a contemporary hand:—" ✠ þis is þara tpentiga hida boc æt Mearsætham þe Eadred cing gebocode Ospige his þegne on ece yrfe . " ; *and in one of the xiith century,* " Rex Eadredus dedit duas mansas id est duas hidas apud Mericham Oswic ministro suo . latine ."

[A.] Brit. Mus., Cotton Charter, Augustus II, 83.
Brit. Mus., *Facs.*, pt. III, pl. 18.

[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCCXIII; from [A.]

---

821. *Grant by King Eadred to the thegn Eadmund, of land at Hanccan ham, or Hanham, near Bristol, co. Gloucester (?):* A.D. 947.

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi .

Manifestum est cunctis quod omnia celestia et terrestria providencia Dei gubernantur que sollicitudo mortalis vitæ totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur . Ideo certis adstipulacionibus mellita oracula divinæ clamacionis nos frequentivis ortacionibus suadet ut cum his fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura regna Dei suffragio adipiscenda sunt .

Quam ob causam ego EADREDUS rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium gubernator et rector cuidam fideli meo ministro vocitato nomine EDMUNDO pro ejus amabili obediencia ejusque placabili pecunia quam michi in suæ devocionis obsequio detulit . III . mansas agelluli ei libenter largiendo donavi in illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposue-

[1] This paragraph, omitted by K., is on the back of the charter. It is evidently an insertion for the text, probably after " festinanter pervenerit".

✠ Ƿulfric minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Ƿulfric minister.
✠ Ælfric minister.
✠ Æthelsige minister.
✠ Æþelnoð minister.
✠ Æþelgeard minister.
✠ Ælfheah minister.
✠ Ælfred minister.
✠ Æþered minister.

[A.] The large *Liber Albus* (Dean and Chapter of Wells), f. 288v. (Kindly communicated by F. H. Dickinson, Esq.)

---

822. *Abbreviated form of No.* 821. A.D. 947.

ÞIS IS ÞARA ÞREORA HIDA BOC ÆT PEST HACANAN HAMME ⁊ ÆT GLINDLEA ÞA EADRED CYNG GEBOCADE EADMUND HIS ÞEGENE EN ECCE YRFE.

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi. Manifestum est, etc.[1]

Ego EADREDUS. rex Anglorum ceterarumque gentium in circuitu existentiumgubernator et rector, cuidam fideli meo ministro vocitato nomine EADMUNDO, pro amabili obedientia ejusque placabili pecunia quam mihi in sue devotionis obsequio detulit, 3. mansas agelli ei libenter largiendo donavi in illo loco 'ubi jam dudum[2] solicole regionis nomine dederunt ÆT HANECAN HAMME[3], illi et post se cuicunque voluerint inperpetuum ab omni mundiali obstaculo liberam Excepto communis expeditionis labore et pontis vel arcis constructione.

Si quis autem quod non optamus, hanc nostram definitionem elationis habitu incedens infringere tentaverit perpessus sit geleidis glaciarum[4] flatibus et pennino[5] exercitu malignorum spirituum, nisi prius inriguis penitentie gemitibus et pura emendatione emendaverit.

Þis sindon þara þreora hida ..... spa pest iammor be midpear ..... oð meres hammes gemera spa norð be middan fænne oð gif ..... hammes gemæra spa to horiges gemæro þanan into ðone land fle ..... ⁊ an sealtearn pið pefenes ea be norðan land fleot.

Acta est hec donatio anno ab incarnatione 947:

✠ Ego Eadredus Rex Anglorum hanc donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter roboravi.
✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater confirmavi.
✠ Ego Odo Dorobernensis episcopus.
✠ Ego Theodred Lundoniensis episcopus.
✠ Ego Elfheah Wintaniensis episcopus.

[1] *Sic*, MS. *Cf.* No. 821. [2] 'ubi Ponn Semarham dudum, K.! [3] See No. 821. [4] Glacierum, K. [5] Pernici, K.

rifidi autem sceptra cosmi visibilis liberum arbitrium sibi tradens, humanæ tantum creaturæ disponere pie ac misericorditer concessit. Ita ut cœlestis gerarchus diversis gradibus suæ largitatis largifluam donationem late distribuit, regibus, episcopis, principibus, abbatibus, præpositis quatenus unusquisque in suo ordine pro terreno lucro sibi commisso talento in die examinationis duplicatum negotium, nulla obtinente segnitia, repræsentat. Nam ego EDREDUS rex, in mei præcordii penetrabilibus volutans expertus sum, quod mercedem æternæ beatitudinis recepturus sim si cunctis velle Dei subjicientibus favere non recusabo, ut veritas mellita suæ orationis oracula protulit dicens, "Date[1] et dabitur vobis".

Quapropter ego EDDREDUS, rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector, uni venerabili sacerdoti, nomine EDULFO, cui memet ipsum in suis sacris orationibus commendo, X. mansas tribuo in loco qui dicitur LEGHFORD; eo pacto ut habeat ac possideat quamdiu vivat. Cum autem universitatis viam adierit, Monasterio Monialium quod in Wyntonia urbe situm sit, V. tributarias mansas contradat; alias vero V. ad monasterium in quocumque ejus corpus sepulturæ traditum fuerit, cum mentis alacritate utrumque perpetualiter tribuat. Sit autem prædictum rus liberum ab omnia[2] mundali obstaculo, cum omnibus ad se rite pertinentibus, campis, pascuis, pratis, rivulis, excepto communi labore, expeditione, pontis arcisve coædificatione.

Si quis alium antiquum librum in propatulo protulerit, nec sibi nec aliis proficiat, sed in sempiterno graphio deleatur, et cum justis non scribatur nec audiatur. Si quis autem, quod non optamus, hanc nostram donationem infringere vel mutare satagerit, horribiles inferni fusci valvas sentiat, atque terribiles dæmonum cohortes suis obtutibus indesinenter aspiciat, nisi prius hic digna satisfactione emendaverit pœnitentia ante mortem.

Istis terminibus[3] predicta terra circumdata est et girata, antiqui veraci assertione dixerunt:—

Ðis synt þa landgemæro þe hyraþ to Leahtforda: ærest, of Leahtforda þæt up to þære dic; þæt þonane on gerihte to haran grafan; þæt þonan on gerihte to renget þorne, þonne, up to Heardulfes hlæpe; þonne suþ to þære holan dic beniþan Ƿelnabyrig; þonne from þære dic to Ættanho, of Ættanho in þer lu[4] on Terstan.

These ben the land-markys that longeth to Legford: Begyn at Legford, and so up to the dyche, then forth-ryht to Haregrave; an than forth-ryht to a marke that ys

[1] Luc. vi, 38. [2] *Sic*, E. [3] Terminis, E. [4] *Sic*, in MS., for hlæw, E.

clepyd Sengthorne[1], up to Hardulfys lewe, than suth to the holw dyche benethe Welbrygge; and thanne from the dyche to Attenho, from Attenho a lowe in to Terstan.

Isti sunt termini terrarum pertinentium ad Legford: Imprimis, incipe apud Legford, sic ascendendo quousque perveniatur ad fossam albam, tunc recte quousque perveniatur ad Haregrave; et ex tunc recte procedendo ad limitem vocatum Sengthorne, ascendendo ad limitem nuncupatum Hardulfys lewe; ac tunc ex Austro ad illam concavam fossam, quæ jacet inferius Welbrygge, et tunc ab illa fovea ad terminum vocatum Attenhe, ab illo termino inferius procedendo recte in Terstan.

Acta est hæc præfata donatio, anno ab incarnatione Domini nostri Jesu Christi DCCCCXLVII. Indictione V.

✠ Ego Edredus Rex Anglorum præfatam donationem sub sigillo sanctæ crucis ✠ indeclinabiliter consensi atque roboravi.

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater cum signaculo sanctæ crucis ✠ confirmavi.

✠ Ego Oda Dorobernensis ecclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benevolentiam cum sigillo sanctæ crucis ✠ conclusi.

✠ Ego Ƿulfstanus archons divinæ servitutis officio mancipatus Eboracæ civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ crucis ✠ impressi.

✠ Ego Theodred Londoniensis ecclesiæ episcopus corroboravi.

✠ Ego Ælfheah Wyntoniensis ecclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis ✠ subscripsi et confirmavi.

✠ Ego Cenwald episcopus consensi.
✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.
✠ Ego Æthelgar episcopus confirmavi.
✠ Ego Ælfred episcopus corroboravi.
✠ Ego Wulfsyge episcopus conclusi.
✠ Ego Æthelstan dux.
✠ Ego Eadric dux.
✠ Ego Æthelstan dux.
✠ Ego Wulfgar dux.
✠ Ego Ealhhelm dux.
✠ Ego Athelmund dux.
✠ Ego Ælfgar dux.
✠ Eadmund minister.
✠ Ælfstan minister.
✠ Wlfric minister.
✠ Ælfsige minister.
✠ Wlfric minister.
✠ Æthelgeard minister.
✠ Æthelnoth minister.
✠ Bexrhtwold[2] minister.
✠ Ælfric minister.
✠ Ælfred minister.

[A.] *Liber de Hyda* [E.], ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 161.

[1] *Sic*, in MS., E. [2] *Sic*, E.

825. *Grant by the Mass-priest Eadulf to Newminster, Winchester, etc., of the land at Leghford, mentioned in No.* 824.

DONATIO EDULFI SACERDOTIS, DE QUINQUE MANSIS APUD LEGFORD, IN NOVUM MONASTERIUM WYNTONIÆ.

Ic EADULF, mæsse preost of þysse stopan æt LEAHTFORD, an on NIPAN MINISTRE on Ƿintanceaster fifan stopan on LEAHTFORD, þær min lic[1] to rest, aftir minan dægan; and oðara fifan stopan æt Leahtford on nunan ministre on Ƿintanceaster, eal spa freoge spa Eadred cing me gifan habbaþ, and is geƿritan on cining Eadredes geƿrite; and seo ƿæron geƿitenesse is foran alisnesse[2] minra saple.

[A.] *Liber de Hyda* [E.], ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 165.

---

826. *Old English form of No.* 825.

I EDULF, prest of the ten dwellynplacys at LEGFORD, graunt fyve of them in to the NEWE MONASTERY of Wynchester, where me lykyth my bodi for to rest, aftyr my day. And other fyve I graunt to the Monastery of Nunnys at Wynchester. Al so fre as kyng Edryd me hath gyve, and as hyt ys write in Edredys kyngys wrytynge, for the relevyng of my sowle.

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 168.

---

827. *Latin form of No.* 825.

Ego EDULPHUS sacerdos de decem mansis apud LEGFORD, do quinque ex ipsis NOVO MONASTERIO WYNTONIÆ, ubi volo post obitum meum quod corpus meum diem futuræ resurrectionis expectet. Et alias quinque mansas do Monasterio Monialum in urbe Wentana, ita libere sicut Edredus rex mihi contradidit, et scriptum est in scripto inde confecto Edredi regis, pro animæ meæ relevio.

[A.] *Liber de Hyda*, ed. Edwards (Rolls Ser.), p. 168.

[1] MS. inserts minan licomam, E. [2] MS. inserts of, E.

828. *Grant by King Eadred to the Earl Edrig, or Edric, of land at Aysshedoune, or Ashdown, now in Ashbury, co. Berks, near Ramsbury, co. Wilts.* A.D. 947. *With note of later grant by Edric to Glastonbury Abbey.*

CARTA EDREDI REGIS FACTA EDRICO COMITI SUO DE AYSSHEDOUNE.

Regnante imperpetuo domino nostro Jhesu Christo manifestum est cunctis quod omnia celestia et terestria[1] providencia Dei gubernantur que sollicitudo mortalis vite totis nisibus in carorum amicorumque amissione conqueritur ac defletur ideo certis adstipulacionibus mellita oracula diem clamacionis nos frequentantivis[1] ortacionibus suadet ut cum hiis fugitivis et sine dubio transitoriis possessiunculis jugiter mansura Regna Dei suffragio adipiscenda sunt.

Quamobrem Ego EDREDUS Rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium gubernator et rector cuidam meo fideli Comiti vecitato nomine. EDRIGO[2] ob illius amabile obsequium eisque[1] placabili fidelitate. viginti. mansas ei libenter largiendo concedens perdonabo illic ubi vulgus prisca relacione vocitat. AT AYSSHEDOUNE. quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat dum hujus labentis evi cursum transeat illesus atque vitalis spiritus in corruptibile carne inereat[1] et post se cuicumque voluerit perhenniter heredi derelinquat sicuti prediximus Sit hoc predictum rus liber ab omni mundiali obstaculo cum omnibus que ad ipsum locum pertinere dinoscuntur tam in magnis quam in modicis rebus Campis. Paschuis. Pratis. silvis. excepto istis tribus expedicione pontis arcisve coedificacione.

Si que[1] denique michi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violare satagerint agminibus tetri caliginis lapsi vocem audiant examinacionis diem arbitris sibi dicentis "Discedite[3] a me maledicti in ignem eternum" ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pena si non ante mortem digna hoc emendaverint penitencia.

Istis terminibus predicta terra circumgirata videtur.

Erest of buckansticke west ou buckanmere to þan ruancroundele þaron middeward burnestowe to þan stone. þanen west ende lang smaleweies on þare croundel bi este þa ertheburgh and so north on riȝt to hordenestone þanen to elden berwe and soa endelang diches north to þan white stone þanen to þan Stanberwe yate[4] þanen to þe litel berwe þanen ende langmeres to middel dich þanen north to

[1] *Sic*, MS. [2] Eadrico, K. [3] Matt. xxv, 41. [4] ?are, K.

riȝt weie to þan ston on mid riȝt weies and soa to loppancombe ouerward þar forth end lang furch on riȝte to merewelle endlang-stremes to folanruwers ouer þan ridde to þan stone whit oute þar irwelonde þar forth to þan beche þanen of piwannere[1] on lippan-stibbe þar on kingesdich end land dich to melanbroke of milan-brok on lortanbroke[2] þanen on lortanberwe so vp endlang furtȝ to mereberwe þanen out to þan widen ẏate of þan ȝate to þan horeston ford to rammesburi ẏate of rammesburi so forth ende lang weies to buckansticke.

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Cristi. D. C. C. C. C. quadragesimo septimo.

✠ Ego Eddredus rex Anglorum prefatam donacionem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi.

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis donacionem et benevolenciam cum sigillo sancte crucis conclusi cum multis aliis.

Postea[3] prefatus Edricus memoratum manerium quod nunc vocatur AYSSHEBURY cum omnibus pertinenciis suis adeo plene et libere sicut prefatus rex illud sibi donaverat dedit sancto DUNSTANO tunc abbati Glastonie ejusdemque loci conventui ac monasterio Glastonie imperpetuum possidendum offerens cartam presentem cum jure manerii.

[A.] Bodl. Libr., Wood MS., i, 245. (Kindly copied by Mr. G. Parker.)
[H.] Hardy's MSS. in Record Office.
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 51. (Very incorrect.)
[K.] Kemble. *Cod. Dipl.*, No. ccccxv; from [A.] Boundaries in vol. vi, p. 232.

---

829. *Grant by King Eddred to the thegn Wulfric, of land at Idemeston, or Idmiston, co. Wilts; or Idstone in Ashbury, co. Berks (?).* A.D. 947.

CARTA EDREDI REGIS FACTA WULFRICO MINISTRO SUO DE IDEMESTONE.

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo. Mundi hujus labentibus properanter temporibus regnaque functi cum regibus velocissimo transeuntibus cursu licet stare firmiter a priori statu cito labi nullo sapiente ignotum est et Gaudia hic fallentis vite quaciuntur ac dissipantur.

Quapropter Ego EDDREDUS rex Anglorum ceterarumque gencium in circuitu persistencium gubernator et rector cuidam meo

[1] Piwamere, H. [2] Þanen of piwanmere .... lortanbroke, omitted, K.
[3] This paragraph omitted, K.

fideli ministro vocitato nomine WULFRICO devocionis ejus solercia ejusdemque placatus obsequio dignatus sum impartire quinque mansas in illo loco ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposuerunt AT IDEMESTONE tali autem tenore hoc prefate munificencie munus tradendo concessi ut possideat et firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipso telluris gramine creavit tam in notis causis quam ignotis in modicis et in magnis campis paschuis pratis silvis donans donabo libertatem . Et postquam humani generis fragilitatem deseruerit et ad desiderabilem jocunditatis viam per graciam superni judicis adierit succedencium sibi cuicumque placuerit eternaliter derelinquat seu superius prenotavi . Sit hoc predictum Rus liber ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exinanitum sine expedicione et pontis arcisve instructione . precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam eciam qui cristianitatis nomine et diem agnicionis fidei censentur hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat .

Quisquis benivola mente meam donacionem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vitam illius prospera feliciter longiturne vite gaudia teneat . Si quis hoc propria temeritate violenter invadere presumpserit sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque racionem redditurum nisi prius digna satisfactione emendare maluerit .

Acta est hec prefata donacio anno ab incarnacione domini nostri Jhesu Christi . DC . C . C . C . XLVII .

✠ Ego Eddredus rex Anglorum prefatam donacionem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter roboravi .

✠ Ego[1] Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum et benevolenciam cum sigillo sancte crucis conclusi cum multis aliis .

[A.] Bodl. Libr., Wood MS. i, f. 233*b*.
[D.] Dugdale, *Mon. Angl.*, vol. i, p. 58.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. CCCCXVII; from [A.]

---

830. *Grant by King Eadred to the thegn Æthelgeard, of land at Brightwell, in the district of the Gewisi, co. Oxon.* A.D. 947.

ÐIS IS ÞARA . X . HIDÆ BOC ÆT BEORHTANƿYLLE ÞE ÆDRED CING GEBOCODE ÆÞELƿEARDE HIS ÞEGNE ON ECE YRFÆ .

✠ In nomine Dei summi . Subtilissima mentis certatione Deum quem diligimus et credimus intima mentis affectione timeamus et

[1] Name omitted, MS.; Oda, added, K.

amemus . quia agonista sanctæ predicationis ortator talem protulit sententiam dicens, "Omnia[1] nuda et aperta sunt coram oculis Dei" et a luce prima usque conticinium uniuscujusque actus prospicit. Ideo ego EADREDUS rex Anglorum cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector. cuidam meo fideli ministro ac militi qui in suæ voluntatis ac devotionis obsequio fatendo ac implendo paratus ac promptus fuit. Et ab incunabilis suæ infantilitatis non fortuitu sed voluntate parentum nomen accepit. ÆÞELGEARD . dapsili deditione quandam partem ruris libenter dedi . ubi jamdudum incolæ prolatum nomen latialiter *declaratam fontem* indiderunt . nunc vero verbi gratia Gewisorum more . BEORHTANWILLE . magnitudo autem illius terre, juxta estimationem circa eundem locum degentium tanta esse assertur[2] quantum bís quinas mansarum spacium equa demensione censure trucinationis fore cernitur; habeat ac possideat prefatam dapsilem donationem quamdiu vitalis flatus carnem mundana fragilitate corruptam aluerit. Cum autem dies dissolutionis suæ advenerit, quo de corruptibili vita ad incorruptibilem beatitudinem migraverit : Cui[3] sibi libet heredi sine ullo obstaculo derelinquat in æternam hereditatem . Sit autem predictum rûs liber'um' cum omnibus quæ ad ipsum locum pertinere dinoscuntur . tam in magnis quam in modicis rebus . Campis . Pascuis . Pratis . Silvis . dirivativis cursibus aquarum . excepto istis tribus . expeditione pontis . arcísvæ constructione .

Hanc vero meam donationem quod opto absit a fidelium mentibus, minuentibus atque frangentibus . fiat pars eorum cum illis de quibus é contra fatur. "Discedite[4] á me maligni in ignem æternum qui paratus est Sathane et satellibus[5] ejus" : nisi prius digna Deo pœnitentia veniam legali satisfactione emendent.

Istis terminibus[6] predicta terra circumgyrata esse videtur.

Ðis synt þa land gé mæro tó Beorhtan ƿille . þara . x . hida . Ærest of þam more be ƿestan þám túne . on þa dic . ƿest and lang Díc of þa hæþenan byrigelsas þonne east and lang þan an heafdan ón anne litelne þórn . þonon east ⁊ hƿon suð on ge rihte to þam ƿege to gafær bæce; þo[7] nord be þam and heafdan óf þa láce ⁊lang lace út on temæse[8] óf midne stréam ⁊lang ea óf ða ealda stræt and lang stræte on þone ford of þam forde ƿest and lang mores of þæt man ær on feng.

Acta est hæc prefata donatio . Anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi . DCCCC . XLVII . Indictione . V .

[1] Hebr. iv, 13. [2] Asseritur, K. [3] Qui, K. [4] Matt. xxv, 41
[5] Satellitibus, K. [6] -nis, K. [7] þonon, K. [8] Temsre, MS.

Ego Eadredus Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi.
Ego Eadgifu Ejusdem regis mater cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.
Ego Oda Dorobornensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam sub sigillo sanctæ crucis conclusi.
Ego Ƿulfstanus. Archons divinæ servitutis officio mancipatus Eboracc civitatis archiepiscopus sigillum sanctæ crucis impressi.
Ego Þeodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus corroboravi.
Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus testudinem sanctæ crucis subscripsi et confirmavi.
Ego Cenƿald episcopus consensi.
Ego Ælfric episcopus consignavi.
Ego Æþelgar episcopus corroboravi.
Ego Ælfred episcopus confirmavi.
Ego Ƿulfsige episcopus conclusi.
Ego Æþelstan Dux.
Ego Eadric Dux.
Ego Æþelstan Dux.
Ego Ealhelm Dux.
Ego Aþelmund Dux.
Ego Ælfgar Dux.
Ego Eadmund minister.
Ego Ælfstan minister.
Ego Ƿulfric minister.
Ego Ælfsige minister.
Ego Ƿulfric minister.
Ego Alfric minister.
Ego Æþelnod minister.
Ego Ælfred minister.
Ego Æþelsige minister.

[A.] Add. MS. 15,350, f. 47*b*. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLVI; from [A.]

---

831. *Grant by King Eadred to the Cathedral Church at Winchester, of land at Taunton, co. Somerset.* A.D. 947.

ÞIS IS ÞÆS LANDES BOC ÆT TANTUNE ÐE EADRED CING EDNIÞON GÆBOCODE SANCTÆ TRINITATÆ ⁊ SANCTÆ PETRÆ ⁊ PAULÆ INTO EALDAN MYNSTRÆ.

In nomine Dei summi et altissimi Jhesu Christi. Subtilissima mentis certamine deum Quem diligimus et credimus intima mentis affectione timeamus et amemus. quia psalmista,

Qui quondam Solimis[1] regnabat dives in arvis

conquerelando ac lamentabili voce ita protulit dicens. "The-

[1] Altered to svllimis, MS.; Sullimis, K.; but *cf.* p. 9.

saurizat[1] et ignorat cui congregat ea". eo quod interdum[2] optatis et sepius exosis relinquitur. quod prius homo per ambitionem seculi concupivit. Tamen miserationis omnipotentis Dei largitate caducis opibus æternæ cœlestis vitæ premia mercari queamus.

Quapropter ego EADREDUS, rex Anglorum. cæterarumque gentium in circuitu persistentium gubernator et rector. sanctæ Dei æcclesiæ Wentana civitatæ locatæ. ac beato Petro apostolorum principi. ejusque cóapostolo Paulo dicatæ. ÆLFHEAGO. ejusdem sedis pontifice. impetrante uti. Fryðegyð regina penæ in exordio christianæ religionis reverende Trinitatis. ejusque prenominatis apostolis devota menta concesserat. ac Aðelpulf rex augmentando amplificaverat. Itidemque Eadward rex novis litterarum apicibus iterum restauraverat. cum isdem territoriis quas Aðelwlf rex hereditaria carta conscribi jusserat. C. scilicet ac. XXX. quantitatem manentium continentem loco celebri qui. TANTUN. nominatur æterna restituendo largitus sum hereditate. Prefato siquidem regi. Eadwardo. LX. telluris manse quattuor locorum partibus disperse. sicut ipsius territorii cartula quam prefatus rex edere jussit liquido testatur á quodam episcopo. Denewlfo. videlicet pro ejusdem telluris libertate concesse sunt. Maneat igitur meum hoc inmobile donum æterna libertate jocundum cum omnibus quæ rite ad predicta loca pertinere dinoscuntur. Campis. Pascuis. Pratis. excepto communi labore expeditione pontis arcísvæ constructione.

Si qui denique michi non optanti hanc libertatis cartam livore depressi violare satagerint. agminibus tetre caliginis lapsi vocem audiant examinationis die arbitris sibi dicentis. "Discedite[3] á me maledicti in ignem æternum". ubi cum demonibus ferreis sartaginibus crudeli torqueantur in pœna, si non ante mortem digna hoc emendaverint pœnitentia.

Acta est hæc prefata donatio. Anno dominicæ Incarnationis. DCCCC. XLVII. Indictione. V^a.

Ego Eaðredus Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi.

Ego Eaðgyfu. ejusdem regis mater. cum sigillo sanctæ crucis confirmavi.

Ego Oda Dorobernensis æcclesiæ archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sanctæ crucis conclusi.

[1] Psalm. xxxix, 6. [2] [non] added, K. [3] Matt. xxv, 41.

Ego Ƿulfstanus archons divinæ servitutis officio mancipatus Eboracæ civitatis archiepiscopus . sigillum sanctæ crucis impressi .
Ego Þeodred Lundoniensis æcclesiæ episcopus conclusi .
Ego Ælfheah Wintoniensis æcclesiæ episcopus testudinem sanctæ Crucis subscripsi et confirmavi .
Ego Cenvvald . episcopus predictum donum consensi .
Ego Ælfric episcopus consignavi .
Ego Æðelgar episcopus roboravi .
Ego Ælfred episcopus conclusi .
Ego Æðelstan dux.

Ego Eadric dux .	Ego Ælfric minister .
Ego Æðelstan dux .	Ego Ƿulfric minister .
Ego Ƿulfgar dux .	Ego Ælfsige minister .
Ego Æþelmund dux .	Ego Ælfsige minister .
Ego Ealhelhm[1] dux .	Ego Æðelnoð minister .
Ego Ælfstan minister .	Ego Ælfred minister .
Ego Eadmund minister .	Ego Ælfheah minister .
Ego Wlfric minister .	Ego Eðereð minister .

[A.] Add. MS. 15,350, f. 23b. | [K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLVII ; from [A.]

---

832. *Grant by King Eadred to his "homo" Elfsi, of land at Eblesburn, or Ebblesbourne, co. Wilts.* A.D. 947.

ÞIS IS ÞARA . V . HYDA BÓC ÆT EBLESBURNAN ÞE EADRED CYNG GEBOCODE ELFSIGE ON ECÆ YRFÆ .

Regnante imperpetuum domino nostro Jhesu Christo . Omnia quæ cernuntur et in quibus mortalium titubans versatur . fragilitas evanescentis simillima nebule sunt vaporis . et indelabili gazarum lucro firma stabilisque stellati polorum felicitas culminis est mercanda .

Quapropter divina suffragante gratiarum largitate . ego EADREDUS . rex Anglorum cæterarumque persistentium circumquaque gentium Deo omnipotenti michi quæ teneo cuncta referenti . partem ruris hoc est . V . mansas in loco qui dicitur . ET EBLESBURNAN . meo fideli homini vocitato nomine . ELFSIGE . perpetua largitus sum hereditate . quatinus ipse vita comite hilariter possideat . et post se cuicumque voluerit heredi derelinquat . maneat igitur meum hoc inmobile donum æterna libertate cum universis quæ pertinent sibi .

[1] Ealhhelm, K.

Si quis vero contra hanc munificentiam tyrannica potestate inflatus temptare voluerit ! Sciat se obstaculum ire Dei incurrere . et in ultimo examine coram Christo et angelis ejus rationem reddere .

His autem limitibus prefatum rús undique circumgirari videtur .

Ærest on bican bricge and lang díc on þone here pað . of ðan her paðe uppan beor dune on þes uferan hlinces pest ende . of ðan hlince on þa ðri beorgas æt þere dune . of ðan beorgan and langan þes smalan paðes on rugan beorh . of þan beorge and lang herpaðes fornan gean menandene . on sceapacumb . of sceapacumbe . on land sceara geat . of land sceara geate . on ludan beorh . of ludan beorcge on eblesburnan .

Scripta est autem hæc scedula . Anno ab incarnatione domini . D . CCCC . XL . VII . Hís testibus consentientibus .

Ego Eadredus . Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sanctæ crucis confirmavi .
Ego Oda archiepiscopus conclusi .
Ego Þeodred episcopus roboravi .
Ego Ælfheah speculator consensi .
Ego Cenpald presul corroboravi .
Ego Elfric antistes subscripsi .
Ego Æþelgar episcopus annui .

Ego Ædelstan dux .	Ego Eadmund minister .
Ego Eadrich dux .	Ego Ælfstan minister .
Ego Ædelstan dux .	Ego Þulfric minister .
Ego Ealhhelm dux .	Ego Ælfsige minister .
Ego Eþelmund dux .	Ego Æþelgeard minister .
Ego Elfgar dux .	Ego Þigferd minister .

Sit autem predictum rus omni terrenæ servitutis jugo liberum . tribus exceptis rata videlicet expeditione . pontis . arcisvæ restauratione .

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 15,350, f. 17b. | Omitted by Kemble.

---

833. *Grant by King Eadred to the thegn Wulfric, of land at Deneceswurth, or Denchworth, co. Berks.* A.D. 947.

CARTA DE DENCHESWRÞE.

In nomine Dei ⁊ domini nostri Jhesu Christi veri redemptoris mundi . Anno vero dominice incarnationis . DCCCC . XL . VII . ego EADREDUS omnicreantis disponente clementia Angligenarum omniumque gentium undique secus habitantium rex primo anno imperii

mei divina Dei gratia suadente quod cogitarem quam mirabiliter ⁊ quam subtiliter supernus rector celestia et terrestria firme rationis serie gubernat atque custodit quia profuturum esse judicamus ea que communi tractu ⁊ salubri consilio definiuntur ut quidam sapiens exhortando ammonuit dicens. "Omnia[1] cum consilio fac ⁊ post factum non penitebis". Iccirco minime in oblivione habui quod parvam partem potestatis mei meorum episcoporum testimonio ceterarumque fidelium adstipulatioue hilariter perpetua libertate donavi .V. mansas cuidam militi vocitato nomine. ƿULFRIC. in illo loco ubi ruriculi[2] appellativo usu ludibundisque vocabulis nomen indiderunt ÆT DENECESƿURÞE. pro illius amore qui dixit: "Date[3] et dabitur vobis". Quatenus ille bene perfruatur ac perpetualiter possideat quamdiu istius caducis seculi vitam tenere presumet. ⁊ postquam universitatis viam adierit cuicumque voluerit heredi derelinquat sicuti prediximus in heternam[4] haereditatem. Sit autem predictum rus liberum ab omni mundiali obstaculo cum omnibus ad se rite pertinentibus. campis. pascuis. pratis. silvis. excepto istis tribus expeditione pontis. arcisve constructione.

In cunctis vero successoribus hoc jus donationis augendo quicumque amplificare satagerint augeat amplificetque cunctiparens genitor. in hoc presenti seculo vitam illorum ⁊ inter celibes beati felicesque sine fine in eterna doxa letentur. si quis autem propria temeritate violenter invadere presumpserit. Sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum. nisi prius digna satisfaccione emendare maluerit.

Mctc.[5] Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur. Þis sind þa landgemæra æt denicesƿurþe. aerest on cillariþe ƿest on muttic on þa dic on ordulfes gemære to ceaƿan hlæƿe[6] ⁊lang dic on landbroc ⁊lang broces to þan norðran denceswurþe[7]. þonne[8] east rihte eft to[9] cillan Riþe; þonne þær suð þær ƿe ær onfengon þone[10] licgað þær þa þreo hida on þan[11] norðran denceswurþe[7] undælede.

✠ Ego Eadredus rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi. atque roboravi[12].

✠ Ego Eadgifu ejusdem regis mater predictum donum cum sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Oda Doroberenis[13] ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum et benivolentiam cum sigillo sancte crucis conclusi.

[1] Ecclus. xxxii, 20. [2] -colae, K. [3] Luc. vi, 38. [4] Aet., K. [5] Mete Denceswrðe. V. mansarum sunt hæc, B. [6] Hleƿe, B. [7] Deneceswyrðe, B. [8] þonon, B. [9] On, B. [10] þonne, B. [11] þam, B. [12] At. rob., omitted, K. [13] -bern-, K.

✠ Ego Ƿulfstanus archons divine servitutis officio mancipatus Eborace civitatis archiepiscopus sigillum sancte crucis impressi.
✠ Ego Þodred Lundoniensis ecclesie episcopus corroboravi.
✠ Ego Ælfheah Ƿintoniensis ecclesie episcopus testudinem sancte crucis subscripsi ⁊ confirmavi.
✠ Ego Cenƿald episcopus consensi.
✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.
✠ Ego Æþelgar episcopus confirmavi.
✠ Ego Ælfred episcopus corroboravi.
✠ Ego Ƿulfsige episcopus conclusi.
✠ Ego Æþelstan. dux conclusi.

✠ Ego Eadric
✠ Ego Æþelstan
✠ Ego Ƿulfgar
✠ Ego Ealhhelm
✠ Ego Æþelmund
✠ Ego Ælfgar
} dux consensi.

✠ Ego Eadmund
✠ Ego Ælfstan
✠ Ego Ƿulfric
✠ Ego Ælfsige
✠ Ego Ƿulfric
✠ Ego Beorhtsige
✠ Ego Æþelgeard
✠ Ego Æþelnoð
} minister consensi.

[A.] Cotton MS., Claudius B. vi, f. 35b.
[B.] Cotton MS., Claudius C. ix, f. 197. (Boundaries only.)
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLVIII; from [A.]
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 136.

---

834. *Grant by King Eadred to the Earl Eadric, of land at Wassingatune, or Wasing, co. Berks.* A.D. 947.

CARTA DE ƷASINGETUNE.

In nomine sancte trinitatis quamvis decreta pontificum ⁊ verba sacerdotum velut fundamenta montium in districtis ligaminibus fixa sint tamen plerumque [per] tempestates et turbines secularium rerum etiam religio sancte Dei ecclesie maculis reproborum dissipabitur ac rumpitur. Iccirco incertum futurorum temporum statum providentes posteris succedentibus profuturum esse decrevimus ut ea que communi tractu salubri consilio definiuntur sertis litterulis roborata confirmentur.

Quapropter ego. EADREDUS Rex Anglorum ceterarumque [gentium] in circuitu persistentium gubernator et rector. cuidam mihi fidelissimo comitique dilecto nomine. EADRICO. devotionis ejus sollertia ejusdemque placatus obsequio dignatus sum impertire bis denas mansas quod angelice[1] dicitur. *tpentig hida*. in illo loco

[1] *Sic*, MS.

ubi jamdudum solicole illius regionis nomen imposuerunt. ÆT ƿASSINGATUNE. Tali autem tenore hoc prefate munificentie munus tradendo concessi ut possideat ⁊ firmiter teneat usque ad ultimum cursum vite sue cum omnibus utensilibus que Deus celorum in ipso telluris gramine creavit. tam in notis causis ⁊ ignotis in modicis ⁊ in magnis. campis. pascuis. silvis. silvarum densitatibus. donans donabo libertatem. et postquam humani generis fragilitatem deserexit[1] ⁊ ad desiderabilem jocunditatis viam per gratiam superni judicis adierit succedentium sibi cuicumque libuerit eternaliter derelinquat ceu superius prenotavi. Sit autem predictum rus liber[2] ab omni fiscali tributo seculariumque servitutum exinanitum sine expedicione et pontis arcisve instructione precipioque in nomine Dei summi tam nobis viventibus quam etiam qui christianitatis nomine et divine agnitionis fide censentur hujus libertatis statuta ad irritum deducere minime quispiam presumat.

Quisquis benivola mente meam donationem amplificare satagerit in hoc presenti seculo vitam illius prospera feliciter longiturne vite gaudia teneat. Si quis autem propria temeritate violenter invadere presumserit. Sciat se proculdubio ante tribunal districti judicis titubantem tremebundumque rationem redditurum nisi prius digna satisfactione emendare maluerit.

Mete de Wasinge tune. Istis terminis predicta terra circumgirata esse videtur. Ðis syndon þa landgemaore to ƿasinga tune. Ærest on duhan lea of duhan lea on readan ƿylle. of readdan ƿille to lydgeardes broge. of lidgeardes beorge to tatmonnes apoldre. of tatmonnes apoldre to deneburge hleape. of deneburge hleape to stan beorge. of stanbeorpe[3] to haþeburge hleape. of þam hlæpe to here grafe of here grafe to tƿam beorgum. of tƿam beorgum to hremnes dune. of heremnes dune to bidan holte. of bidan holte þæt to ƿigan campe. of ƿigan campe to bennan beorge. of þam beorge to blæccan pole. of þam pole to þære apuldre þonne to dunan heafde. þæt to hunes cnolle. þonne eft on duhanlea.

Ðis synt þa den þe þær to ge byrigeaþ. ƿynburgesƿær ⁊ þreo crochyrsta ⁊ horsham ⁊ yffeles leah ⁊ hæslƿic ⁊ gataƿic ⁊ ridan fald ⁊ scacalƿic ⁊ hundsæding fald,

Acta est hec prefata donatio anno ab incarnatione domini nostri Jhesu Christi. DC. CCC. XL. VII. indictione. Quinta.

✠ Ego Eadredus Rex Anglorum prefatam donationem sub sigillo sancte crucis indeclinabiliter consensi atque roboravi.

[1] Deseruerit, K. [2] -rum, K. [3] -ge, K.

✠ Ego Eadgifu ejusdem Regis mater cum sigillo sancte crucis confirmavi.

✠ Ego Oda Dorobornensis ecclesie archiepiscopus ejusdem regis principatum ⁊ benivolentiam cum sigillo sancte crucis conclusi.

✠ Ego Ƿulfstanus archons divine servitutis officio mancipatus Eborace civitatis archiepiscopus sigillum sancte crucis impressi.

✠ Ego Þeodred Lundoniensis ecclesie episcopus corroboravi.

✠ Ego Ælfhæh[1] Uuintoniensis ecclesie episcopus testudinem sancte crucis subscripsi et confirmavi.

✠ Ego Cenƿald episcopus prædictum donum consensi.
✠ Ego Ælfric episcopus consignavi.
✠ Ego Æþelgar episcopus roboravi.
✠ Ego Ælfred episcopus confirmavi.
✠ Ego Ƿulfsige episcopus consensi.
✠ Ego Æþelstan dux consensi.
✠ Ego Ƿulfgar dux consensi.
✠ Ego Æþelstan dux consensi.
✠ Ego Ealhelm dux consensi.
✠ Ego Æþelmund dux consensi.
✠ Ego Ælfgar dux consensi.
✠ Ego Eadmund minister consensi.
✠ Ego Ælfstan minister consensi.
✠ Ego Ƿulfric[2] minister consensi.
✠ Ego Ælfsige minister consensi.
✠ Ego Ƿulfric minister consensi.
✠ Ego Ælfric minister consensi.
✠ Ego Æþelfsige minister consensi.
✠ Ego Æþelnoþ minister consensi.
✠ Ego Æþelgeard minister consensi.
✠ Ego Ælfheah minister consensi.
✠ Ego Ælfred minister consensi.
✠ Ego Æþered minister consensi.

[A.] Cotton MS., Claudius B. vi, f. 37.
[K.] Kemble, *Cod. Dipl.*, No. MCLIX; from [A.]
[S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 141.

[1] -heah, K.

[2] -fsic, MS.

Appendix.

835 (2B). *Notice of the Grant by the King of Domnonia to the old church [of Glastonbury], of the land called Ineswytrin, co. Somerset.* A.D. 601.

Anno dominice incarnacionis sexcentesimo primo REX[1] DOMNONIE terram que appellatur INESWYTRIN[2] ad ecclesiam vetustam. concessit que ibi sita est ob peticionem Worgret abbatis in quinque (id est hydis[3]) cassatis.

Ego Mauuron episcopus hanc cartam scripsi.
Ego Worgret ejusdem loci abbas subscripsi.

[A.] Brit. Mus., Add. MS. 22,934, f. 12*b*, col. 2. ("Will. Malm., *de Antiquitate Eccl. Glastoniensis*.")

---

836 (2C). *Another form of* 835 (2B).

Anno incarnationis[4] sexcentesimo primo, id est, adventus beati Augustini. V.^{to}, rex DŌNONLÆ[5] terram que appellatur INESWITRIN. ad ecclesiam vetustam concessit. quæ ibi sita est, ob peticionem Worgrez abbatis in. V.^{que} casatis.

Ego Maworn episcopus hanc cartam conscripsi.
Ego Worgrez ejusdem[6] loci abbas subscripsi.

Brit. Mus., MS. Reg. 13 D. ii, f. 9*b*. | Will. Malm., *Gesta Regum*, ed. Hardy [H.], vol. i, p. 40.

---

837 (13B). *Grant by Ædbald, King of Kent, to Winemund, of land at Buruuaramers halfsæta, near Folkestone and Lyminge, co. Kent. About* A.D. 616 x 618.

In nomine trino divino Dei celi ego ÆDBALDUS do ⁊ concedo WINEMUNDO amico meo aliquam partem terre agelluli mei contra

[1] "Quis iste rex fuerit scedule vetustas negat scire," etc.—*Will. Malm.*, in continuation after the last word, subscripsi. [2] "Verumptamen quod Britannus fuit hic presumi potest quod Glastoniam lingua sua *Ynesuytrin* appellavit."—*Ibid.* (in continuation). [3] *Id est hydis*, is evidently a gloss which has crept into this text.

[4] Domini added, *var.*, H. [5] Dero nomine, *var.*, H. [6] Ejus, *var.*, H.

ejus pecuniam quam ab eo accepi hoc est . VIII . hund pendinga in loco qui dicitur BURPARAMERS HALFSÆTA . nec non ⁊ illud agellum his terminibus circumcincta est . in oriente suþsaxa lond . in meridie terra folcanstaninga in occidentale regis terra in aquilone limenaea nec non ⁊ illud agellum ego illi dabo in sempiternam hereditatem illi habendum ⁊ possidendum feliciterque in dies ejus perfruendum ⁊ post dies ejus cuicumque heredi placuerit derelinquendum . hoc ipsum agellum ab omni seculari difficultate ⁊ adversitatibus intus ⁊ foris notis ⁊ ignotis . majoribus minoribus quam diu christiana fides in terra servetur eternaliter permaneat liber . hoc ipsumque omnibus successoribus nostris in nomine omnipotentis Dei observare precepimus ⁊ si quis hoc servare voluerit ⁝ servet illum omnipotentis Dei benedictio hic ⁊ in futuro ; si autem sit quod non optamus ut alicujus persone homo diabolica temeritate ausus surrexerit qui hanc donacionem nostram infringere vel minuere vel in aliud convertere quam constitutum est á nobis temptaverit ⁝ sciat se rationem esse redditurum in die judicii . nisi ante digna satisfactione Deo ⁊ hominibus emendare voluerit ⁊ c̄ .[1]

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Julius D. ii, f. 106b (xiiith cent.).

---

838 (22B). *Anglo-Saxon Speech and Charter of Wulfere, King of the Mercians, founding the Abbey of Medeshamsted (Peterborough), etc.* A.D. 664.

Ða seo mynstre pæs ge halgod on Sancte Petres nama . ⁊ S . Paules . ⁊ S . Andr'. þa stod seo kyning up toforen ealle his ðægna . ⁊ cpæd luddor stefne .

" Ðancod purð hit þon hæge ælmihti God þis purðscipe ꝥ her is gedon . ⁊ ic pile purðigen þis dæi Crist ⁊ Sc̄e Peter . ⁊ ic pille ꝥ ge ealle ge tiðe mine porde .

" Ic PULFERE gife to dæi Sc̄e Petre . ⁊ þone abbode SAXULF . ⁊ þa munecas of þe mynstre . þas landes . ⁊ þas pateres . ⁊ meres . ⁊ fennes . ⁊ peres . ⁊ ealle þa landes þa þær abuton liggeð . ða of mine kynerice sindon freolice . spa ðet nan man na haue þær nan onsting . buton seo abbot ⁊ se[2] muneces . Ðas is se gife . Fram Medeshamstede to Norðburh . ⁊ spa to ðet stede þet man cleopeð Folies . ⁊ spa æl se feon riht to Esendic . ⁊ fra Esendic to ꝥ steode þe man cleopeð Feðermuðe . ⁊ spa ꝥ rihte peie X . mile lang to Cuggedíc . ⁊ spa to Raggepilh . ⁊ fra Raggepilh V . mile to þe rihte æ þe

[1] According to Th. of Elmham (p. 15), Winemund gave this land at Burwarmerck to St. Augustine's Abbey, in A.D. 848.

[2] þa, T., note.

gað to Ælm ⁊ to Ƿisebece . ⁊ spa abutan III . mile to Þrokonholt . ⁊ fra Þrokonholt riht þurh al ðe fen to Dereuorde . ꝥ is XX . mile lang . and spa to Grætecros . ⁊ fra Grætecros þurh an scyr pæter Bradan æ hatte . ⁊ þeonon VI . mile to Paccelade . ⁊ spa forð þurh ælle þa meres ⁊ feonnes þa liggen to pard Huntendune porte . ⁊ þas meres and laces . Scælfremere ⁊ Ƿitles mere . ⁊ ælle þa oþre þa þar abutan liggan . mid land ⁊ mid huses . þa sindon on æst halfe Scælfre mere . ⁊ þeonen ælle þa feonnon to Medeshamstede . ⁊ fra Medeshamstede al to Ƿelmes forde . ⁊ fra Ƿelmes forde to Cliue . ⁊ þeonen to Æstune . ⁊ fra Æstune to Stanford . ⁊ fra Stanford spa spa ꝥ pæter renneð to seo foren sprecone Norðburh ."

Dis sindon þa landes ⁊ ða feonnes þe seo kyning gef to Sce Petres mynstre . Ða cpæð seo kyning .

" Hit is litel þeos gife . ac ic pille ꝥ hi hit hælden spa kynelice ⁊ spa freolice . ꝥ þær ne be numen of na geld ne gaule . buton to þa munecan ane . Ðus ic pille freon þis mynstre . þet hit ne be under þed buton Rome ane . ⁊ hider ic pille ꝥ pe secan Sce Petre . ealle þa þa to Rome na magen faren ."

Betpix þas porde þa geornde seo abbode þet he scolde him tyþian þet he æt him geornde . ⁊ seo kyning hit him tydde .

" Ic haue here godefrihte muneces . þa polden drohtien here lif on anker setle . gif hi pisten hpere . Oc her is an igland ꝥ man cleopeð Ancar ig . ⁊ ic pile þes geornen . ꝥ pe moten þær pircen an mynstre Sce Marie to loue . þet hi moten þær punen þa þa here lif pilen læden mid sibbe ⁊ mid reste ."

Ða andsperode seo kyning ⁊ þus cpæð .

" Saxulf la leof . ne þet an ꝥ ðu geornest . oc ealle þa þing ꝥ ic pat þet þu geornest on ure Drihtnes halfe . Spa ic lufe ⁊ tyðe . And ic bidde þe . broðer Æthelred . ⁊ mine spustre . Cyneburh ⁊ Cynesuuith . for iure saple alesednesse . þet ge beon pitnesse . ⁊ ꝥ geo hit prite mid iure fingre . And ic bidde ealle þa ða æfter me cumen . beon hi mine sunes . beon hi mine breðre . ouþer kyningas þa æfter me cumen . ꝥ ure gyfe mote standen . spa spa hi pillen beon del nimende on þa ece lif . ⁊ spa spa hi pilen æt beorstan þet ece pite . Spa hpa spa ure gife ouþer oðre godene manne gyfe pansiað . pansie him seo heofenlice iatepard on heofenrice . And spa hpa spa hit eceð . ece him seo heofenlice iatepard on heofenrice ."

Ðas sindon þa pitnes þe þær pæron . ⁊ þa ꝥ gepritan mid here fingre on Cristes mele . ⁊ ietten mid here tunge . Det pæs first . seo kyning Wulfere . þe ꝥ feostnode . first mid his porde . ⁊ siþþon mid his fingre ge prat on Cristes mel . ⁊ þus cpæð .

" Ic Wulfere kyning . mid þas kyningas . ⁊ mid eorles . ⁊ mid heorotogas . ⁊ mid þægnas . þas ge

gifes . to foran þone ærcebiscop Deus dedit . ic hit festnia mid Cristes mel . ✠ .

And ic Ospi Norþhimbre kyning . þeos mynstres freond . ⁊ þes abbotes Saxulf . hit loue mid Cristes mel . ✠ .

And ic Sighere kyning hit tyðe mid Cristes mel . ✠ .

And ic Sibbi kyning hit write mid Cristes mel . ✠ .

And ic Æðelred þes kyningas broðer þet ilce tyde mid Cristes mel . ✠ .

And pe þes kyningas spustre . Cyneburh ⁊ Cynesuith . pe hit louien .

And ic Kantparabyrig ærcebiscop Deusdedit hit tyðe ."

Siþþan þa getton hit ælle þa oðre þe þær pæron mid Cristes mel . ✠ . Ðet pæron be nam .

Ithamar biscop of Rofecestre.
and Pine biscop of Lundene.
⁊ Ieruman se pæs Myrcene biscop.
⁊ Tuda biscop.
⁊ Pilfrid preost . seo pæs siððon biscop.
⁊ Eoppa preost . þe seo kyning Pulfhere seonde to bodian cristen dome on Piht.
⁊ Saxulf abbot.
⁊ Immine ealdorman.
⁊ Eadberht ealdorman.
⁊ Herefrid ældorman.
⁊ Pilberht ældorman.
⁊ Abon ealdorman.
Æðelbold.
Brordan.
Pilberht.
Ælhmund.
Freðegis.

Ðas ⁊ feola oþre þa pæron þær kyninges þeonest men . hit geotten ealle .

Ðes prit pæs gepriton æfter ure Ðrihtnes acennednesse DC . LXIIII . þes kyningas Wulhferes seoueðende gear . þes ærcebiscopes Deusdedit IX . gear .

Leidon þa Godes curs . ⁊ ealre halgane curs . ⁊ al cristene folces . þe ani þing undyde ꝥ þær pæs ge don . spa beo hit seiþ alle . Amen

[A.] Bodl. Libr., Laud MS. 636.
J. Earle, *Saxon Chronicles*, p. 30.
| *Anglo-Sax. Chron.*, ed. Thorpe (Rolls ser.), vol. i, p. 52.

---

839 (22c). *Grant of privileges by Pope Vitalian to the Abbey of Medeshamsted. After* A.D. 664.

Ic Vitalianus papa geate þe Pulfhere cyning . ⁊ Deusdedit ærcebiscop . ⁊ Saxulf abb' . ealle þe þing þe ge geornon . ⁊ ic forbede þet ne kyning . ne nan man . ne haue nan onsting buton þon abb' . ane . ne he ne hersumie nan man . buton þone papa on Rome . ⁊ se ærcebiscop on Cantparbyrig . Gif hpa þis to brekeþ æniþing . Sc̃e Petre mid his speord him adylige . Gif hpa hit hælt . S . Petre mid heofne keie un do him heofen rice .

[A.] Bodl. Libr., Laud MS. 636.
Anglo-Sax. Chron., ed. Thorpe (Rolls ser.), vol. i, p. 53.
| Jaffé, No. 1612.

840 (49B). *Grant by Ætelred, King of the Mercians, to the Monastery of Medeshamstede, of land at Leugttricdun. About* A.D. 680.

ÆTELREDUS gloriosus rex Mercianorum cum venisset gratia orationum lucrandarum et visitendi[1]. Dei servos ad monasterium monachorum quod constructum erat in loco cui vocabulum est MEDESHAMSTEDE in regione Gyrviorum pro remedio animæ suæ et desiderio vitæ æternæ inventis fratribus in prædicto monasterio terram tradidit. quæ vocitatur LEUGTTRICDUN. XXX. manentes habentem. Post non multum vero temporis cum ex supradictis fratribus quidam eundem regem Ædilredum quadam[1] ob causam adirent ipse rex ob confirmatione et in testimonium suæ donationis in proprio cubiculo et coram multis testibus glebam sumptam de præfata terra LEUGTTRICDUN imposuit super codicem evangeliorum.

Hi sunt testes qui præsentes aderant. Sæxulfus episcopus Marcianorum. Wecca et Berhthun monachi. et Hosthryða[2] ipsius regis regina. Herifrit. et Eadfrit principes regis Ædilredi. ut inperpetuo nullus fragili et ancipite ac invita huic benedicta donatione christiani regis Ædilredi contraire ausu temerario temptaret. qui sibi divinam donationem adesse optaret in futura vita Amen.

MS. Soc. Antiq. London., No. lx, f. 41.

---

841 (49C). *Appointment of Hædda, first Abbot of Bredun.*

In nomine domini Jhesu Christi salvatoris. FRIDURICUS religiosissimus principum Ædilredi regis Merciæ gentis. crescente ac multiplicante per spatia insule Brittanniæ numero christianorum. familiæ Sancti Petri principis apostolorum Christi in monasterio MEDESHAMSTEDE commoranti. terram cui vocabulum est BREDUN. XX. manientium[1] cum omnibus ad eam pertinentibus juris. presentibus atque consentientibus venerando Saxulfo ejusdem gentis episcopo et prefato regi Ædilredo perpetuali largitate pro remedio animæ suæ fidelissima devotione dedit. quatinus monasterium et Deo deservientium monachorum oratorium in eadem præfata terra fundare deberent necnon etiam et propter reddenda baptismatis gratia et ratione evangelice doctrinæ populo sibi credito aliquem probabilis vitæ et boni testimonii presbiterum constituerent. Cumque de hoc aliquandiu inter fratres prænominati monasterii

[1] *Sic*, MS. [2] Killed in A.D. 697. *Anglo-Sax. Chron.*, ad an.

questio haberi visa est videntes se nequaquam posse declinare petitionem christiani principis . unum ex semetipsis nomine HEDDA presbiterum mirabili sapientia in omni virtutum genere præditum summa libramine elegerunt . eumque in loco præfato abbatem constituerunt . ea tamen condicione interposita ut se unum de eorum fraternitatis membris esse noverit . Hanc quoque presentem cartulam propriis descriptam manibus atqûe subscriptionibus roboratam firmatamque coram multis testibus quorum infra nomina inserta repperiuntur ob testimonium et confirmatione hujus donationis dederunt .

MS. Soc. Antiq. London., No. lx, f. 44b.

---

842 (49D). *Grant by Prince Friduric to Abbot Hædda, of land at Hrepingas.*

Item quoque isdem religiosus princeps FRIDURICUS cum cognovisset venerabilem abbatem HÆDDAM in omnibus populo sibi commisso pabulum divinæ prædicationis summa diligentia distribuentem in tantum gratus existere dignatus est : ut bonum factum benefaciendo in melius augere conaretur . ita ut eidem abbati prædicto Hedda . XXXI . manientium[1] terra quæ vulgo vocitatur HREPINGAS pro amore vitæ æternæ perpetualiter dare dignatus est . Cujus etiam donationis ita testimonium firmavit ut regem Mercie gentis Ædilredum una cum Saxulfo episcopum ejusdem gentis invitaverat ut suas manibus illius jungentes cespitunculamque communiter prædicte terræ sacrosancto evangeliorum codice simul omnes coram multitudine populi imposuerunt . propriis quoque manibus hanc testimonii scedulam subscribendo firmaverunt . Hi sunt testes hujus donationis .

MS. Soc. Antiq. London., No. lx, f. 45.

---

843 (49E). *Note of the acquisition by Abbot Hedda, of land at Cedenan Ác for the Abbey of Medeshamstede.*

Post hæc vero honorabilis abbas HEDDA atque pater monasterii Bredun aliam . XV . manientes[1] habentem terram . cui nomen est CEDENAN ÁC[2] hujusmodi ratione optinuit a rege Ædæredo . ut ei quingentos solidos id est . XII . lectorum stramenta . utpote culcita plumacia ornata . capitalia simul cum sindonibus et lenis . quemad-

[1] Sic, MS. [2] Cedenac in Nos. 48, 49.

modum in Brittannia habere mos est ⁝ necnon servum cum ancilla fibulam auream cum . IIII . ex auro massiunculis arte aurificis[1] compositis et duos caballos cum cannis duabus pro præfata terra pretium dedit.

His ita peractis rex ipse Ædilredus in cubiculo proprii vici qui nominatur Tomtun suis manibus præfate terræ acceptam glebunculam suæ simul reginæ necnon etiam et venerandi Saxulfi episcopi manibus conjunctis . propter roborandi confirmatione testimonii coram multis testibus sancto volumine evangeliorum superimposuit . ut nullus imperpetuo huic donationi contraire ausu temerario præsumeret, qui sibi donum divinæ retributionis adfuturum optaret.

[A.] MS. Soc. Antiq. lx, f. 455. | Hardy's MSS., 62.

---

844 (69B). *Part of a grant by King Ceadwalla to Abingdon Abbey. Before* A.D. 688.

Ceadwalla[2] . . . . XX . cassatos Deo omnipotenti et monachis ibidem Deo servientibus dedit . sicque in fine scripti sui de eadem villa scilicet Abbendun ait .

Silva quæ vocatur Ædeleahing . et alia Colmonora et Geatescum . pertinent his . XX . hidis quos ego ipse modo partim equitando . modo partim navigando large mensus sum ⁝ tum mihi . tum omnibus meis successoribus ⁝ pro Deo et pro seculo . Ceterum quisquis demonis instinctu de his diminuerit . que ego Deo et sancte Marie devota mente in perpetuum largitus sum ⁝ Christus illius potentiam diminuat hic et in evum . nisi cum perfecta emendatione adimpleat et restituat ea que a Deo abstulit.

* * * * *

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 102. | [B.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 8, n.

---

845 (88B). *Narrative Form of No.* 88. A.D. 696.

WIHTREDUS REX DE DEFENCIONE TANETI.

Regnante rege piissimo Cantuariorum WIHTREDO . anno . V . regni ejus . consilium factum fuit in loco qui dicitur BERGAMYSTEDE presente archiepiscopo Brehtuualdo ⁊ episcopo Rouesciestre Gebmundo cum consilio omnium ecclesiasticorum graduum . Ibi con-

[1] Artificis originally, with *u* added overline and *t* expuncted.
[2] This paragraph is a rubric in the MS.

847 (234B). *Another form of No.* 234. A.D. 780.

BREODUN.

Cuncta labilis vite subsistentia momentanea et præ oculis caduca decessu presentium proximorum cernentes. festinandum nobis est summopere. "ut[1] bonum operemur ad omnes". sicut affirmat apostolica locutio. "maxime autem ad domesticos fidei".

Quapropter ego OFFA celica fulciente clementia rex Merciorum. simulque aliarum circumquaque nationum. ad æcclesiam quam Eanulfus avus meus in honore beati Petri principis apostolorum construxit. ubi dicitur ÆT BREOTUNE pro salute animæ meæ priorumque meorum largior terram. XX. manentium. ubi dicitur ÆT ƿÆRSETHYLLE ⁊ æt Coftune. cum silva quæ eidem terræ adjacet. et cum pratis. pascuis. aquarum rivulis. sine ullo obstaculo contradictionis posterum meorum principum vel ducum in usum episcopi ƿeogernensis æcclesiæ maneat. Sit autem terra libera ab omni exactione regum vel principum a'c' subditorum ipsorum preter pontis et arcis restaurationem et hostilem expeditionem.

Anno autem dominicæ incarnationis. DCC°. LXXX°. conscripta est hæc donatio telluris a me et ab episcopis meis ac principibus quorum infra nomina adnotabo.

✠ Ego Offa rex hanc meam donationem signo crucis munio.
✠ Ego Kyneþryð regina Merciorum huic dono consensi.
✠ Ego Ioanberhtus archiepiscopus.
✠ Ego Ceolpulfus. episcopus.
✠ Ego Eadberhtus episcopus.
✠ Ego Tilhere episcopus.
✠ Signum manus Brordan principis.
✠ Signum manus Eadboldi principis.
✠ Signum Herpudi ducis.
✠ Signum Eadboldi ducis:—

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Nero E. 1, f. 182.

---

848 (263B). SYNOD AT CLOFESHOG. *Confirmation by Offa, King of the Mercians, of privileges granted to the Kentish Churches and Monasteries by Kings Wyhtred[2] and Æðelbald.*[3] A.D. 792.

In nomine Jhesu Christi salvatoris mundi.

Ego OFFA rex Merciorum anno regni mei á Deo concessi. XXX

[1] Galat. vi, 10.
[2] See the text, vol. i, No. 99. [3] See vol. i, Nos. 140, 162, 162a, 178.

. v . collecta sinodo in loco qui dicitur CLOFESHOG . cum mihi Deus omnipotens pro sua pietate plus triumphavit in regnum quam antecessoribus meis propinquis mihi quoque ad augmentum sceptrum regale ⁊ gubernacula Cantpariorum concessit . tunc placuit mihi ex petitione ⁊ suasione Æþelheardi archiepiscopi nec non cum licentia ⁊ consensu omnium episcoporum ac principum meorum pro honore ⁊ amore omnipotentis Dei . ⁊ intercessione beati patris Augustini seu etiam pro stabilitate regni Merciorum eandem libertatem ECCLESIIS DEI INTRA CANTIAM constitutis . á nobis iterari atque confirmari fieri condecet sicut antea fuerat a ƿYHTREDO rege concessum ⁊ constitutum . Itemque eodem modo ab ÆDELBALDO rege sinodo munitum repperimus .

Item ego OFFA rex Merciorum libero hæc monasteria quorum nomina hic sunt subternotata . ab omni gravitate regalium censuum seu secularium servitutum . vel etiam aliorum inferiorum personarum neque in refectione ⁊ alimonia regis . nec in operibus ad regales villulas nec in susceptione alicujus . id est *fæstincmenn* . nec canes aut accipitres . neque equos . venatoresve[1] . ⁊ eorum ductores . sive in pascuis camporum . silvarumque ab aliquo honere usquam graventur . nisi expeditione intra Canciam . contra paganos marinos . cum classis migrantibus vel in australes Saxones si necessitas cogit ac pontis constructionem ⁊ arcis munitionem contra paganos itemque intra fines Cantpariorum set ⁊ hec est in ea[2] peticio atque doctrina ut hec tria consentiatis que doceo ut eo stabilior hec mea libertas permaneat . Si vestra spontanea voluntate hoc non negatis .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Julius D. ii. f. 105*b*.

---

849 (264B). *Another form of No.* 264.*

Regnante inperpetuum Deo ⁊ domino nostro Jhesu Christo . Licet ubique per totum mundum beatorum martyrum qui suum pro Christo sanguinem fuderunt merita ! divine laudis exultacione celebranda sint . eorumque Dei auxilio exempla gloriosa sequenda ! precipue tamen nobis beatissimi Albani qui sub hac Britannie insula gloriosus martyrio effulsit memoria . pia semper intencione ⁊ sedula sollicitudine observanda est .

Unde ego OFFA gracia Dei rex Merciorum cum filio meo Ecgfrido pro amore omnipotentis Dei et hujus sancti intercessione . ter-

[1] Venatore sue, MS. [2] I ea, MS. ; ? mea.

ram . XXX . manensium in locis quorum sub inferuntur nomina domino meo Jhesu Christo ad ecclesiam sancti Albani ⁝ ubi ipsi[1] tiro primus in passione victima effectus est ⁝ jure perpetuo perdonabo . Eoque delectabilius hanc donacionem perficio . quia superna proteccio tam nobile temporibus nostris thesaurum quod diu fuit clausum ⁊ hujus terre indigenis abditum revelare dignata est . Hec itaque sunt supradictarum vocabula terrarum . Æt Wineshlauue . XII . manensium quorum . s . trium manensium . quorum[1] terminati sunt hæc ⁝ Suanaburna . Hertmere . Etretpealabroc . Item vero . X . manencium ubi dicitur Scuccanhlau vel Fentun ⁝ cum silva que cognominatur Horopuda cum terminis suis . Æt Lygtune . v^e . manencium . quam videlicet terram Alimundus[1] abbas expedicionem subterfugiens mihi reconciliacionis gratia dabat . Et quoniam ipse martyr almilfuus[1] caput ⁊ exemplum christianitatis omnis Britannie indubitanter habetur . dignum est ut locus in quo sanctum corpus illius requiescit ⁊ ab omni populo veneratur ⁝ speciali quadam ⁊ singulari privilegii libertate per nos honoretur . Hoc igitur consencientibus episcopis et abbatibus ducibus ⁊ principibus meis . sub invocacione sancte trinitatis ⁊ individue unitatis donando precipio ut ecclesia sancti Albani omnisque possessio nunc et futuris temporibus illi subdita semper sit libera ⁊ quieta ab omni tributo ⁊ necessitate seu regis . seu episcopi . ducis . judicis . ⁊ exactorum . ⁊ operum . que indici solent . neque emendacione pontum . neque fossam adversum inimicos . faciendam . Totum omne prefate terre . stipendium ⁊ exaccio . ad supradicti martyris tumbam insolubiliter persolvatur .

Statuo eciam ⁊ communi fidelium meorum assensu confirmo . ut episcopi vel eorum ministri nullam aliquatenus super ipsam ecclesiam vel super parrochiales ecclesias eidem quibusque temporibus subjacentes . nisi tantummodo cum advocati fuerint dedicandi vel in paschali solennitate crisma sanctum ⁊ oleum ex more tribuendi potestatem habeant . nec earum presbiteros ad sinodum suam vel capitulum convocare . vel ab officio divino suspendere . seu aliquod in eos vel minimun jus exercere presumant ⁝ set omnia quecumque ecclesie sancti fuerunt . abbatis solummodo ejusdem monasterii potestati tractanda libere subjaceant . De censu quoque singulis annis per universam Britanniam colligendo ⁊ sancte Romane ecclesie pro stabilitate regni nostri ⁊ salute communi transmittendo decernimus . ut quantum in terra sancti martyris provenerit . ab his quibus injunctum fuerit ab abbate undecunque collectum nullatenus alias asportetur . set altari beati Albani

[1] *Sic*, MS.

fideliter oblatum ad utilitatem ejusdem ecclesie secundum quod abbas decreverit inviolabiliter expendatur . Et si forte quis intra ejusdem ecclesie potestatem . aut extra cum episcopo seu abbate communis inveniatur . bello . furto . vel fornicacione . aut alio quolibet simili reatu astrictus ! semper ea pars pene et emendacionis que regi . episcopo . comiti debetur ad beati Albani monasterium inviolato semper federe reddatur . Credo enim ⁊ veraciter confido . quod hec munificencia non solum mihi meisque . set eciam universis Anglorum populis sullimiter profert . quia pro ejus amore ille miles intrepidus meruit coronari . qui tocius mundi pericula passus est suo sanguine expiare .

Si autem quod absit uspiam quis larvarico attactus instinctu mente subdola hec machinatus fuerit annullare . vel quippiam in penis quam constituimus transvertere ! sua per audacia a cetu in hac vita anathematizetur fidelium . ⁊ in tremendo Dei examine astantibus celorum agminibus hominumque turmis ! necne ⁊ horrendis herebi vermilis . palam cunctis damnetur cum hedis . Averni cruciamenta sine fine luiturus ! ni ante obitum condigne emendaverit .

✠ Hec sunt nomina testium qui hanc donacionem meam consencientes signo crucis Christi confirmarent .

✠ Ego Offa rex huic donacioni mee signum crucis impono .
✠ Ego Ecgfridus paterne munificencie consenciens subscripsi .
✠ Ego Higberht archiepiscopus consensi ⁊ subscripsi .
✠ Ego Ceoluulf episcopus consensi .
✠ Ego Heathored episcopus consensi .
✠ Ego Unuuona episcopus consensi .
✠ Signum manus Alhmundi abbatis .
✠ Signum Ƿigmundi abbatis.
✠ Signum Brordan . patricii .
✠ Signum Bynnan . principis .
✠ Signum Æsuuini ducis .
✠ Signum Alhmundi ducis .
✠ Signum Ƿigberhti . ducis .
✠ Signum Æthelmundi . ducis .
✠ Signum Eadgari . ducis .
✠ Signum Eardberthi . ducis .
✠ Signum Ealmundi . ducis .
✠ Signum Cuthberthi . ducis .
✠ Signum Eadbyrhti . ducis .
✠ Signum Vulfheardi . ducis .

✠ Perscripta est autem hujus donacionis cartula anno dominice incarnacionis . DCC°. XC° . V°. et regni regis Offanis . XXX° V°. indiccione . V . sub . IIII . nonas . Maias . in loco qui dicitur æt Beoranforda .

[A.] MS. Cotton, Nero D. i, f. 152b.

---

850 (339B). SYNOD AT CELICHYTH. *Grant by Coenwlf, King of the Mercians, to Abingdon Monastery, of various lands.* A.D. 811.

CARTA KENULFI REGIS .

Anno dominice incarnationis . DCCC . XI . CENULFI vero regis Merciorum anno . XIX . a tempore quo accepit a Deo sibi regnum concessum . cum fratribus[1] in monasterio quod dicitur ÆBBENDUNE unanimiter a parvo usque ad magnum statuentes et concedentes RETHUNO religioso abbati vel ejus heredibus in dominium proprium ad habendum sive fruendum terram in monasterio quod dicitur Æbbanduna liberam . CCC . X . manentes . Wyrðe . X . manentes . ad Aclea et ad Norðtuna et Punningstoce . XVIII . manentes . pro ejus amabili pecunia ac devotione quam erga nos gerebat . Fuimus enim in sinodo in loco qui dicitur CELICHYÐ coram optimatibus nostris . et in pecunia dedit quod valuit . CXX . libras et cum . C . mansionibus redemit jam agros a servitute collocatas á manu extraneorum . Inprimis ad Sunnigwellan . XV . manentes . ad Eatune . X . manentes . ad Sandforda . X . manentes ad Dences-wyrthe et ad Goseie . XXX . manentes . etiam Culanham cum omnibus locis ad Æbbandune pertinentibus . ad Gainge . X . et ad Lechamstede . X . manentes .

Hoc scitote non solum pro anime mee sed pro totius gentis Merciorum salute facturum . Has terras inperpetuum liberaliter adquisibit a gravitudine comitum et a durissima servitute regum . et sancte Dei genitricis æcclesie liberaliter illas servire subjunxit . Proinde mandamus per auctoritatem semper virginis Marie et per signum sancte crucis in qua omnis victoria consistit ut in antea nullus eum inquietare presumet vel ejus successores conquassare audeat sed cum firma pace et securitate prenominatos agros possideant a'c' gubernent . et post cuicumque ipsis placuerit dimittant . Ego Coenwlf rex Merciorum has terras liberabo ab omni servitute magno vel modico regum . principum . episcoporum . pro salute

[1] Fatribus, S.

anime mee et pro tota gente Merciorum sicuti ab omni servitute fuit liberata et est . cum his testibus utrorumque sexuum monachorum vel secularium . ut hæc nostra statuta firma permaneat in perpetuum Hic infra caraxantur nomina testium .

Ego Coenwlf rex consensi et subscripsi in sinodo et in loco qui dicitur Celichyð .

Ego Wulfred archiepiscopus .

[A.] MS. Cotton, Claudius C. ix, f. 103b. | [S.] *Chron. Abingd.*, ed. Stevenson, vol. i, p. 24.

---

851 (380B). *Deed by Archbishop Uulfred, setting out terms of an exchange of land at Doddingland by the "Familia" or monastery, at Tenet, or Thanet, with the Abbey of St. Augustine, Canterbury, for land at Ealdanford, co. Kent. About* A.D. 824.

In nomine domini nostri Jhesu Christi .

Ego UULFREDUS Christi gratia archiepiscopus ejus familie que TENET in australe nominatur monasterium ! aliquantulum territorium . id est . VI . jugerum in loco ab incolis ibidem nominatur DODDINCLAND tribuimus UUERADO venerabili abbati . atque Sancti Augustini familie perpetualiter adfruendum pro vice mutua illius terre que ab indegenis EALDANFORD illic appellatur ejusdem mensure atque magnitudinis sicut et illa supradicta terra que dicitur Doddingland . id est . mensure . VI . jugerum ⁊ isti termini circumjacentes sunt illius terrule Doddinglande . id est . ab aquilone ⁊ ab oriente ⁊ ab austro ab incolis ibidem nominatis Groenling ⁊ Feoðineg . similiter etiam terrule predicte ⁊ Aldanforda . Hi sunt fines ⁊ termini . ab aquilonali parte via publica ab oriente ⁊ austro agelli adjacent familie Sturensis ab occasu finem Sturi fluminis habens ⁊ hec mutatio hujus vicissitudinis de particulis agellorum istarum[1] facta cum summo moderamine atque unanimitatis accommoditate ⁊ necessitate amborum dominorum familiarumque hoc modo constituere ⁊ dijudicare absque ullo obstaculo aut contradictione vel aliqua mutatione salvo jure ⁊ pace atque unanima concordia partium ambarum atque in nomine domini nostri Jhesu Christi ⁊ beati ⁊ Sancti Petri benedictione perpetualiter perdurare germana ⁊ fraterna caritas decreverunt atque decreverent hoc modo per omnia ut hic scriptum habetur ad

[1] *Sic*, MS.

hujus kartule vicissitudinisque confirmationem testimoniumque unanimo ac bono consensu placuit cum crucis Christi vexillo sacrosanctis manibus partium ambarum in domino Jhesu Christo unanimiter ac perenniter roborare. Annuente Christi gratia ⁊ c̃.

[A.] Brit. Mus., Cotton MS., Julius D. ii, f. 105.

---

852 (416B). *Grant for life by Ægberht, King of the W. Saxons, with assent of his son Æthelwlf, King of the Kentish people, to Ciaba, Clerk of the Abbey of St. Peter (afterwards St. Augustine's Abbey), Canterbury, of land at Scirdun, or Sholdon, co. Kent; with reversion to the Abbey.* A.D. 836.

In nomine almo trino divino. Ego. ÆGBERHTUS rex occidentalium Saxonum cum consensu ⁊ licencia filii mei ÆTHELWLFI regis Cantuariorum. nec non ⁊ aliorum sapientum nostrorum pro Dei omnipotentis amore ac pro ejus competenti pecunia quam ab eo accepi hoc est. C. mancusis in duabus armillis. dabo ⁊ concedo aliquam partem terre juris nostri CIABAN clerico moranti in monasterio beati Petri apostoli ubi pausat corpus sancti patris nostri Augustini ⁊ per eum ⁊ post eum fratribus ibidem Deo servientibus. hoc autem agellum hujus donationis estimatione. id est unius aratri in illo loco qui nominatur ON SCIRDUN. ⁊ ante pertinebat ad regalem villam Dorovernie civitatis. His vero notissimis terminibus circumjacentibus á meridie biscopessnad ab occidente freoðorices m'e're. ab aquilone aeschurud. ambiente higna loud to sud ministre ⁊ in communione pascua copiosa pecoribus suis ⁊ in silva nominamus denbera quæ appellatur hussingden. Hanc autem prædictam terram hujus donationis huic prenominato clerico CIABAN concedendo donamus perpetualiter habendum. possidendum. feliciterque in dies ejus perfruendum cum omnibus utilitatibus intus ⁊ foris ad eam rite ac recte pertinentibus ⁊ post dies ejus Deo ⁊ Sancto Augustino derelinquendum liberam per omnia habeat potestatem. hoc idemque agellum ab omnibus difficultatibus secularium servitutum liberabo. nisi his tantum tribus causis. hoc est expeditione ⁊ arcis pontisque constructione.

Si quis autem hanc nostram supra scriptam donationem quod non optamus alicujus persone homo diabolica instigatus temeritate surrexerit qui hanc nostre munificentie traditionem istius agelli frangere. aut minuere vel in aliud vertere quam á nobis constitutum est temptaverit. sciat se ante tribunal eterni judicis rationem

esse redditurum nisi antea digna satisfactione emendare voluerit . manente hac cartula in sua nichilominus firmitate .

Actum est autem anno dominice incarnationis . DCCC . XXXVI . Indictione . XIIII . his autem testibus consentientibus ⁊ signo sancte crucis Christi confirmantibus quorum hic nomina subterius in cedula probabiliter continentur .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. ii, f. 132. *Cf.* "Donatio de Duchirdoune", *Th. Elmham*, ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 15.

---

853 (449B). *Grant by Æðeluulf, King of the West Saxons and Kentish people, to Winhere, Presbyter Abbot of St. Peter's (afterwards St. Augustine's) Abbey, Canterbury, of land at Lilliccsora, in East Kent. Monday, 16th November,* A.D. 845.

In nomine altitroni regis eterni Ego ÆDELUULF gratia Dei rex occidentalium Saxonum necnon ⁊ Cantuariorum pro spe remunerationis eterne atque competenti pecunia quam ab eo accepi hoc est . LXX . mancusis cum consensu ac licentia meorum optimatum libenti animo dabo ⁊ concedo WINHERE presbytero abbati monasterii sancti Petri apostoli ubi pausat corpus beati patris nostri Augustini . aliquantulam pa[r]tem terre juris mei in orientali parte Cantie id est unum aratrum in illo loco qui ab incolis LILLICESORA[1] nominatur cum campis ⁊ silvis omnibusque rebus intus ei ⁊ foris ad se rite ac recte pertinentibus habendam ⁊ possidendam . feliciterque in diebus ejus in quacumque ei conditione perfruendum ⁊ post dies ejus cuicumque ejus heredi derelinquendum placuerit . liberam per omnia habeat postatem .

Istis notissimis terminibus circumcinctis ab oriente tafingueg . á meridie hælgarda ab occidente cornuug ab aquilone norðhommis .

Hanc eandem donationem meam cujus supra scripsi agelli ab omnibus secularium difficultatum servitiis liberabo hoc idemque omnibus successoribus meis in nomine omnipotentis Dei observandum precipio .

Si autem quod non optamus alicujus persone homo diabolica temeritate instigatus surrexerit . qui hanc nostram munificentiam

[1] [Li]llicesora [Li]nchesor . . . est, on outer margin of the MS., now partly ploughed away by the binder. *Cf.* "Linchesore . Carta ejusdem, A.D. 845", in *Th. Elmham*, ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 15. Th. Elmham gives to Winhere, Abbot of St. Augustine's, the date of A.D. 863-866, *ib.*, p. 16.

confringere vel mutare aut in aliud convertere quam á nobis constitutum est temptaverit sciat se á Deo. ⁊ ab omnibus sanctis ejus alienatum nisi ante digna satisfactione Deo ⁊ hominibus emendare voluerit. manente hac cartula in sua nichilominus firmitate roborata;

Actum est autem anno dominice incarnationis. DCCC. XLV. Indictione. VIII. die. XVI. kalendarum Decembrium in illa famosa villa quæ dicitur æt Uuic his testibus etc̃..

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. ii, f. 108.

---

854 (459B). *Grant by Æthelwulf, King of the W. Saxons, to Wernoð, Abbot of St. Peter's (afterwards of St. Augustine's), Canterbury, of land in Lenham, co. Kent.* A.D. 850. *(Another form of No. 459.)*

Regnante inperpetuum domino nostro Jhesu Christo. Cum cujus hic imperio labentis seculi prosperitas in adversis successibus sedulo permixta ⁊ conturbata cernitur. Et omnia visibilia atque desiderabilia ornamenta hujus mundi ! cotidie ab ipsis amatoribus transeunt. Ideo beati quique ac sapientes ! Cum his fugitivis seculi divitiis eterna ⁊ jugiter permansura gaudia ! celestis patrie adipisci properant.

Quamobrem ego ÆTHELUULF occidentalium Saxonum rex cum consensu. ac licentia episcoporum ac principum meorum etiam pro remedio anime mee ! Et pro expiatione facinorum meorum aliquam partem terre juris mei apostolorum principum Petri ⁊ Pauli ministro ƿERNODO ablati in perpetuum hereditatem libenter largitus sum ! In vila que nuncupatur LEANHAM[1] ! Id est. XL. cassatos ut habeat. ⁊ perfruatur quam diu sub astrigero celo vitam duxerit. Cum omnibus utilitatibus ad eam pertinentibus campis. silvis. pratis. pascuis. piscariis. Et locus in quo sal adipisci potest et cum gressu trium carrorum in silva qui dicitur blean. Et post finem vite illius heredi cuicumque placuerit eternaliter relinquat. Terra autem predicta secura ⁊ inmunis omnium rerum permaneat regalium ⁊ principalium tributorum ⁊ vi exactorum operum furisque comprehentione. simulque ⁊ omni populari gravedine. Nisi expeditione ⁊ pontis factione ⁊ arcis munitione.

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. ii, f. 133b.

[1] Th. Elmham refers Abbot Wernoð to a date of A.D. 822-844, and at 838 places a "Carta de terra. V. aratrorum in Lenham". Ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 15.

855 (501B.) *Grant by Æthelbert, King of the West Saxons and the Kentish people, to Diernoð, Abbot of St. Augustine's, Canterbury, of land at Meretum, in East Kent. With condition of his fidelity to the King and his brothers, Ethelred and Ælured.* A.D. 861.

In nomine domini Dei summi salvatoris nostri Jhesu Christi.

Quamvis igitur sermo solus catholicorum Dei servorum ad testimonium rebus rite peractis fideliter sufficere possit ac debeat. juxta sacre scilicet scripture assertionem quia "in[1] ore duorum" inquit "vel trium testium stabit omne verbum"⁝ attamen ob incertam futurorum temporum conditionem manifestissimis auctorum cirographis. necnon ⁊ firmissimis testium plurimorum adstipulationibus ac subscriptionibus sunt roboranda. nequando labentibus annis. atque incerto quippe statu advenientium hominum inscius quis quomodo se res haberet aut inprobus ⁊ avarus adversus veritatem aditum quomodo reperire causando ⁊ invidendo valeant. Quoniam sepe ex ignorancia. sepe quod est execrabilius ex inprobitate contingit ut de negocio rerum vere ⁊ bene gestarum nascatur. Et quia omnem hominem qui secundum Deum vivit. ⁊ remunerari á Deo sperat ⁊ optat⁝ Oportet ut piis precibus assensum ex animo hilariter prebeat quoniam certum est tanto facilius ea que ipse a Deo poposcerit consequi posse. quanto ⁊ ipse libentius hominibus recte postulata concesserit. Quod tunc bonorum omnium larcitori[2] Deo acceptabile fit⁝ cum pro ejus amore ⁊ utilitate famulantium ei peragitur.

Quo circa ego ÆTHELBERTUS occidentalium Saxonum necnon ⁊ Cantuariorum rex⁝ dabo ⁊ concedo DIERNODO abbati ejusque familie pro expiatione facinorum meorum aliquam partem terre juris mei hoc est tria aratra illa[2] loco qui nominatur MERETUM[3]. in orientali parte regionis Cantie. hoc feci pro ejus humili obedientia. et quia mihi meoque patri semper fidelis. atque obedibilis permansit. simulque pro ejus placabili atque competenti pecunia quam ab eo accepi hoc est. LX. mancusas auri optimi sibi habendum ⁊ possidendum feliciterque in dies ejus in sempiternam hereditatem perfruendum liberam per omnia habeat potestatem cum omnibus utilitatibus rite ac recte ad eandem terram pertinentibus hanc autem terram supra nominatam. ego Æthelbertus rex ab omni difficultate secularium servitutum regali[2] operis intus ⁊ foris magnis ⁊ modicis. notis ⁊ ignotis eternaliter liberabo nisi sola expeditione.

[1] Deut. xix, 15; Matt. xviii, 16. [2] *Sic*, MS. [3] *Cf.* "Mertone. Carta ejusdem, A.D. 861," in *Th. Elmham*, ed. Hardwick (Rolls Ser.), p. 16. Elmham attributes the date of A.D. 844-863 to Abbot Diernoð.

Isti sunt termini circum jacentes ab oriente terra regis roedligpealda . á meridie ad abbates land . to laugandune . ab occidente ⁊ ab aquilone Elpealdes . land regis ministri .

Si quis vero heredum successorumque meorum regum principum ducum . optimatum sive extraneorum hanc meam donationem vel libertatem servare voluerit . augeat omnipotens Deus dies ejus prosperos hic ⁊ in futuro . Quod si alicujus persone homo diabolica temeritate instagatus[1] surrexerit . qui hanc meam donationem vel libertatem infringere vel diminuere in aliquo retemptaverit[1] . sciat se ante tribunal summi ⁊ eterni judicis rationem esse redditurum nisi ante digna ⁊ placabili satisfactione Deo ⁊ hominibus emendare voluerit .

Hac vero conditione composita inter Æthelbertum regem ⁊ Diernoðum abbatem ! Si mihi meisque karissimis fratribus humilis ac fidelis Ethelredo ⁊ Æluredo permanere voluerit ! nobisque obtemperare non desivit ! tunc ista omnia verba supradicta fixa permaneant sicut á nobis nunc concessa sunt .

Actum est autem anno dominice incarnacionis . D . CCC . LXI . indictione . IX . in loco preclaro qui nominatur Fregetburna an hsuðrium his testibus consentientibus ac conscribentibus ⁊ cum vexillo sancte crucis Christi confirmantibus quorum hic nomina infra hac in scedula karaxata adnotantur .

[A.] Brit. Mus., Cotton MS. Julius D. ii, f. 132b.

---

856 (549B). *Treaty between King Ælfred and King Guthrum,* *c.* A.D. 880.

Ðis is þ frið[2] þ Ælfred cynincg[3] . ⁊ Gyðrum cyning . ⁊ ealles Angelcynnes pitan . ⁊ eal seo þeod þe on East-Englum beoð . ealle gecpeden habbað . ⁊ mid aðum gefeostnod[4] . for hy[5] sylfe ⁊ for heora gingran . ge for geborene ge for ungeborene . þe Godes miltse recce oþþe ure :.

I. Ærest ymb ure land-gemæra . up on Temese[6] . ⁊ þonne up on Ligan[7] . ⁊ andlang Ligan oð hire æpylm . þonne on gerihte to Bedanforda[8] . þonne up on Usan oð Ƿætlinga-stræt[9] :.

II.[10] Ðæt is þonne . gif man ofslagen peorðe . ealle pe lǽtad efen

[1] *Sic*, MS.

[2] Fryðe, B. [3] Cyning, B. [4] Gefæstnod, B. [5] Hi, B. [6] River Thames. [7] River Lea. [8] Bedford. [9] Watling Street. [10] Be ofslagenan mannes pere, *rubric* in B.

dyrne. Engliscne ⁊ Deniscne. to. VIII. healf-marcum[1] asodenes goldes. 'buton þam[2] ceorle þe on gafol-lande sit. ⁊ heora liesingum[3]. þa syndan[4] eac efen dyre. ægðer to. CC. scilł.:.

III.[5] And[6] gif mon cyninges þegn beteo manslihtes[7]. gif he hine ladian dyrre. do he ꝥ mid. XII. cininges[8] þegnum:.

Gif man[9] þone man[10] betyhð þe bið læssa maga[11] þone se cyninges þegn. ladige he hine mid. XI. his gelicena. ⁊ mid anum cyninges þegne[12]. And ƿa ægehpilcre[13] spræce þe mare sy þone[14]. IIII. mancussas. And gyf[15] he ne dyrre[16]. gylde[17] hit þrygylde[18]. ƿa hit man[19] geƿyrðe:.

Be getymum. IV. And ꝥ[20] ælc man ƿite his getyman be mannum. ⁊ be horsum. ⁊ be oxum:.

V. And ealle ƿe cƿædon on þam[21] dæge þe mon þa[22] aðas spor. ꝥ ne þeope ne freo ne moton in þone here faran butan leafe. ne heora nan þe ma to us. Gif þonne gebyrige ꝥ[23] for neode heora hƿilc[24] ƿið ure bige habban[25] ƿille. oþþe ƿe ƿið heora. mid yrfe ⁊ mid æhtum. ꝥ is to þafianne on þa ƿisan. ꝥ man[19] giflas sylle friðe[26] to ƿedde. ⁊[27] to sputulunge ꝥ man[19] ƿite ꝥ man[19] clæne[28] bæc[29] hæbbe:.

[A.] MS. Corpus Christi College, Cambridge, 383 (19, 2). xth cent. Printed in Thorpe, *Ancient Laws*, 1840, fol. (Record Series), p. 66.

[B.] Lambarde, *Archaionomia*, 1568. J. A. Giles, *Life of Alfred*, 1848.

---

857 (549c). *Another Form of the Treaty.*

ÆLFREDES LAGA CYNINGES.

Ðis is ꝥ frið ꝥ Ælfred cyng. ⁊ Guðrun cing. ⁊ ealles Angelcynnes ƿitan. ⁊ eal séo þeod þe on East-Englum beoð. cƿeð. ⁊ gesporen habbað. ge for hy sylfe ge for heora ofspryng[30]:—

I. Ærest ymbe heora land-gemæra. andlang Temese. ꝥ[31] up on Ligean. andlang Ligean oð hire æpylm. þanon on gerihta to Bedaforda. þanon up on on Usan oð Ƿætling-stræt:—

[1] Mearcum, B. [2] Butan þæm, B. [3] Lysyngum, B. [4] -don, B. [5] Be þegnum þe betogene synd, *rubric in* B. [6] And, omitted, B. [7] Manal. bet., B. [8] Cyn., B. [9] Mon ma, MS. [10] þegn, B. [11] Miga, B. [12] þegne, B. [13] Ægehpylcre, B. [14] þonne, B. [15] Gif, B. [16] Dyrne, B. [17] Gyld, B. [18] þrygyld, B. [19] Mon, B. [20] ꝥ, omitted, B. [21] þæm þa, MS. [22] þa, omitted, B. [23] þaet þe, MS. [24] Hƿylce, B. [25] Hæbban, B. [26] Fryðe, B. [27] To ƿedde. ⁊, omitted, B. [28] Clæn, B. [29] *al.* -fleac, *margin.*

[30] Gingran, *margin.* [31] *Lege* þonne, T.

II. And hi cpædon . gyf mon ofslægen purðe . eal pe letað efen dyrne . Engliscne ⁊ Denisce . ꝥ is to . VIII. healf-marcum asodenes goldes . buton þam ceorle þe on gafol-lande sit ⁊ héora lysingon[1] . þa syndon eac efen dyre . ægðer tpa hund scyll . :.

III. And gyf man cynges þegen beteo man-slihtas . ⁊ he hine ladian durre . do hé ꝥ mid . XII . cynges þegnas . ⁊ gyf mon þone man betyhð þe bið læssa maga . ladie híne . XI . his gelicena ⁊ anum cyninges þegene :.

IV. And ealle hig gecpædon þa man þa aðas spor . þe naðor ne pe on þone hére faran buton leafe . ne heora nan þe ma to us . ʼbuton man trypan ⁊ betpynan[2] gyslas sylle friðe to pedde . ⁊ to sputelunge ꝥ man mid rihte fare . gyf ꝥ geneodige ꝥ ure ænig to oðrum fǽce[3] mid yrfe ⁊ mid æhtum :.

[A.] MS. Corpus Christi College, Cambridge, 383 (19, 2), xth cent. Printed in Thorpe, *Ancient Laws*, 1840, fol. (Record Series), p. 66.

[B.] Lambarde, *Archaionomia*, 1568. J. A. Giles, *Life of Alfred*, 1848.

---

858 (646B). *Another form of No.* 646.

In nomine ⁊ indivi . . . . Trinitatis ATELSTANUS Rex Dei gratia Rex Anglie . Omnibus hominibus suis de Eboratura per totam Angliam salutem .

Sciat[is] quod ego confirmo ecclesie ⁊ Capitulo RYPONIENSI pacem suam ⁊ omnes libertates ⁊ consuetudines suas ⁊ concedo eis Curiam suam de omnibus querelis ⁊ in omnibus Curiis de hominibus sancti Wilfridi ipsis ⁊ hominibus suis vel contra ipsos vel intra se adinvicem vel que fieri possunt ⁊ judicium suum per *frodmortele* ⁊ quod homines sui sint credendi per suum *ya* ⁊ per suum *na* ⁊ omnes terras habitas ⁊ habendas ⁊ homines suos ita liberos quod nec Rex Anglie nec Ministri ejus . nec Archiepiscopus Eboracensis nec Ministri ejus aliquid faciant vel habeant quod est ad terras suas vel ad Sokam Capituli .

Testibus . T . Archiepiscopo Eboracensi ⁊ P . preposito Beverlaci .

Duchy of Lancaster Rolls (Div. xxv ; Roll A, No. 23).

[1] *Cf. Icelandic* leysingi, a freedman.

[2] T. considers the true reading to be : "buton man betpynan tryuan and".

[3] T. suggests fare.

859 (647B). *Another form of No.* 647. *About* A.D. 925.

Wittyñ[1] al that is and is gan
Yat ich kyng̃ ATTELSTANE
Has gyueñ as frelich as ich may
To kyrk̃ and Chaptel of Seynt Wylfray
Of my fre deuocoñ
Thar pees at RYPOÑ.
On ilke syde ye kyrk amyle
For al ille dedes and ilke Gyle
And wyth' ine thayr̃ kyrk̃ yate
Atte ye Stane yat *Grythstole* hatte.
W[t] Inne the kyrk̃ dore And ye quere
Thay haue thayr pese for lesse an mare.
Ilkan of this Stedes shal
Haue pees of *frod* mortel.
And[2] ilke dede yat with' heuten
Hit don is Tol Tem Sok̃ ⁊ Sak̃
W[t] yryñ and with water deme. and do Wrak.
And atte land of Seint Wilfray
Of alkyñ Geld̃ fre shal beñ ay
That y ne haue nan yat langes me to
In thar wharshape shal haue at. do
And for ich wilt yat yay beñ saue
I wylt that yay alkyñ fredom haue.
And in alt thyngges be als free
As herte may thynk or eghe may se
Atte power of a kynge
Mast may make fre any thing̃
And my sele haue I set her to
For I wilt that naman this gyft vndo.

Duchy of Lancaster Records (Div. xxv; Roll A, No. 23).

[1] In the Roll this is written as prose.

[2] This and the two following lines are wrongly copied in the Roll. Two couplets are necessary, the last one is probably :—

"Tol Tem Sok̃ ⁊ Sak̃
W[t] yryñ and with Water Wrak."

The previous couplet I cannot restore except by some such rearrangement as:—

"And do Wrak and ilke dede[s]
Yat with heuten hit doñ
Sak̃ ⁊ Sak̃ Tol [⁊] Tem
W[t] yryñ and with water deme."